

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ : แหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

Culture Exhibition Hall : source of learning culture heritage of community

โดย

นายวิสิทธิ์ ใจเถิง

หัวหน้าโครงการวิจัย

นางสาวปรารถนา มงคลธวัช

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นางมงคลทิพย์ รุ่งงามฤกษ์

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นางสาวชนพร แดงขาว

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นางสาวอมรรัตน์ ดีเพ็ญ

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

นางสาวกิตติพร ใจบุญ

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2542

ISBN 974-7102-92-7

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่พิจารณาทุนวิจัยใน
ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ ที่ให้ชีวิตและประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่คณะ
ผู้วิจัย ขอขอบคุณคณะทำงาน เจ้าหน้าที่ และผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูล
อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี จึงขอ
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปรัชญา วัตถุประสงค์ วิธีการบริหารจัดการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดตราด จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่

วิธีการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิจัยเชิงสำรวจกับเครือข่ายหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคโดยใช้แบบสอบถามและวิจัยภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลในรายละเอียด รวมทั้งการใช้เครื่องมือจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แล้วเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยปรากฏผลว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งในการศึกษาหาความรู้และรวบรวมเรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ของท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทั้งยังสามารถจัดตั้งและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ วิธีการบริหารงานส่วนใหญ่จะบริหารงานโดยตั้งคณะกรรมการขึ้นมารับผิดชอบ โดยกำหนดระยะเวลาให้บริหารงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่อยู่ในสถาบันการศึกษาจะมีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานมากกว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น เพราะบุคลากรที่ดำเนินการจะมีความรู้และสามารถจัดระบบการบริหารโดยการแบ่งแยกการทำงานของบุคลากรได้อย่างชัดเจน ทำให้งานไม่ซ้ำซ้อน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่จะขาดแคลนงบประมาณและอัตรากำลัง สิ่งที่หอวัฒนธรรมควรปรับปรุงและพัฒนา คือ จะต้องพัฒนารูปแบบของการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของประชาชนให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ชาวบ้านในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น เพื่อที่จะทำให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค เป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Abstract

The aim of this study is to compare the philosophy, objectivity, administration and management, problems and people participation of the formation and proceeding of the cultural exhibition halls in 10 provinces of Thailand; Pa-yao, Chiangrai, Singhaburi, Ang-thong, Buriram, Khonkaen, Chacheongsao, Trad, Nakorn Srithammarat and Krabi.

The researchers used many techniques of research methodology includes documentary research and field research. For the field research, the researchers together used the questionnaires and participants observation and presented by the descriptive analysis.

The result of the research reveals that all cultural exhibition halls share the same philosophy and objectives for their formations. All of them are the places to study and collect the local history, wisdom, way of life, local art objects, etc. They are the cultural sources where local people can learn and perceive to be proud for their localities and background. All of them have also the potentialities to develop to be the tourist attractions.

For the administration and management, most cultural exhibition halls have the committee to take responsibilities in management. The cultural exhibition halls in the academic institutions have more potentials in administration more than the ones in the local public. Because the academic institution's personnel have more knowledge and techniques such as dividing the administrations structure into sections and have directly responsibility officers.

The common problems of cultural exhibition halls are the lacking of resources both funding and employee. The study suggests that it is necessary for the cultural exhibition halls to develop the techniques of public relations to promote themselves. Moreover, the cultural exhibition halls should seriously encourage local people to take more responsibilities by participating in the cultural exhibition halls administration's process in order to make the cultural exhibition halls to be the effective cultural learning resources of local community in the near future.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ค
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ณ

บทที่

1. บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
2. แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
3. วิธีการศึกษาวิจัย.....	11
ระเบียบวิธีวิจัย.....	11
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	13
การตรวจสอบข้อมูล.....	13
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	13
ขอบเขตการวิจัย.....	13
คำนิยามเชิงปฏิบัติการ.....	13
สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล.....	14
อุปกรณ์ในการทำวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ.....	15
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
ผลการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)	
เครือข่ายหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	16
หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา.....	18
หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย.....	19

	หน้า
หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดอุตรดิตถ์.....	21
หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	22
หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี.....	23
พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดลพบุรี.....	24
หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี.....	25
พิพิธภัณฑสถานเครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง.....	25
ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ.....	27
ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี.....	28
หอวัฒนธรรมพื้นบ้านชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี.....	29
หอวัฒนธรรมนิทัศน์พรหมานุสรณ์ วัดโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี.....	30
ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	31
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์.....	31
ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์.....	32
หอวัฒนธรรมพื้นบ้านอุทยานแม่จางโขงกุดหวาย จังหวัดมหาสารคาม.....	33
พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง.....	34
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	35
พิพิธภัณฑสถานวิถีชีวิตชาวประมง ปากน้ำตะโก จังหวัดชุมพร.....	36
พิพิธภัณฑสถานชุมชนกระบี่ จังหวัดกระบี่.....	37
หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี.....	38
พิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม จังหวัดกระบี่.....	40
หอวัฒนธรรมนิทัศน์เหมืองพลอยบ่อไร่ จังหวัดตราด.....	41
หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	41
พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านวัดคลองจังกา จังหวัดระยอง.....	42
ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน วัดฝั่งคลอง จังหวัดนครนายก.....	43
ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	44
หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระแก้ว.....	45
เมืองโบราณดงละคร จังหวัดนครนายก.....	46
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	46

	หน้า
ผลการวิจัยภาคสนาม (Field Research)	
เครือข่ายทอวัฒนธรรมนิต์คนในส่วนภูมิภาค.....	48
ทอวัฒนธรรมนิต์คนวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา.....	48
ข้อมูลเบื้องต้น.....	48
การบริหารจัดการ.....	50
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	52
การประชาสัมพันธ์.....	54
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	54
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	56
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	62
ทอวัฒนธรรมนิต์คนเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย.....	69
ข้อมูลเบื้องต้น.....	69
การบริหารจัดการ.....	70
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	71
การประชาสัมพันธ์.....	76
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	76
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	77
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	81
พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง.....	81
ข้อมูลเบื้องต้น.....	88
การบริหารจัดการ.....	89
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	90
การประชาสัมพันธ์.....	93
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	94
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	95
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	101

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	109
ข้อมูลเบื้องต้น.....	109
การบริหารจัดการ.....	110
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	111
การประชาสัมพันธ์.....	115
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	115
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	116
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	121
หอวัฒนธรรมนิทัศน์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง.....	128
ข้อมูลเบื้องต้น.....	128
การบริหารจัดการ.....	130
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	132
การประชาสัมพันธ์.....	135
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	135
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	136
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	147
ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	149
ข้อมูลเบื้องต้น.....	149
การบริหารจัดการ.....	151
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	152
การประชาสัมพันธ์.....	156
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	156
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	157
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	162
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	169
ข้อมูลเบื้องต้น.....	169
การบริหารจัดการ.....	170
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	173
การประชาสัมพันธ์.....	181
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	181
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	182
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	187

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี.....	194
ข้อมูลเบื้องต้น.....	194
การบริหารจัดการ.....	195
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	196
การประชาสัมพันธ์.....	198
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	199
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	200
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	207
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	215
ข้อมูลเบื้องต้น.....	215
การบริหารจัดการ.....	216
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	217
การประชาสัมพันธ์.....	220
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	220
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	222
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	227
หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	
ข้อมูลเบื้องต้น.....	234
การบริหารจัดการ.....	234
รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดง.....	235
การประชาสัมพันธ์.....	238
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ.....	238
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	239
ความพึงพอใจของผู้เข้าชม.....	246
ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงาน	
ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค 10 แห่ง.....	252
การจัดตั้ง.....	252
การดำเนินงาน.....	253
การมีส่วนร่วมของชุมชน.....	257
ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	257

	ญ
	หน้า
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	286
สรุปผลการวิจัย.....	286
อภิปรายผลการวิจัย	286
ข้อเสนอแนะ.....	287
บรรณานุกรม.....	289

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	56
2. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	58
3. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ	61
4. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	62
5. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	63-65
6. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	67-68
7. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	77-78
8. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	79-80
9. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	81-82
10. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	83-85
11. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	86
12. แสดงข้อมูลที่ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	95-96
13. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	97-98
14. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	99-100
15. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	101-102
16. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อ พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	103-105

ตารางที่	หน้า
17. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	106-107
18. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	116-117
19. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี	118-119
20. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	120
21. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	121-122
22. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	123-125
23. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	126
24. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	136-137
25. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	138-139
26. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	140
27. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	142-143
28. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	144-146
29. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	147
30. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	157-158
31. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	159-160
32. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	162-163
33. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	164-165
34. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์	167

ตารางที่	หน้า
35. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	182-183
36. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	183-185
37. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	186
38. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	187-188
39. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	188- 189
40. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	191-192
41. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่	200-201
42. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่	202-203
43. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่.....	205
44. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่	207-208
45. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่	209-211
46. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่	212
47. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	222-223
48. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา	223-225
49. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	226
50. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	227-228
51. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	228-230

ตารางที่	หน้า
52. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	231-232
53. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	239-240
54. แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	241-242
55. แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	244
56. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	245-246
57. แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	246-248
58. แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ในโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	249
59. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบผู้ก่อตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	259
60. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง.....	260
61. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดตั้ง.....	261
62. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ.....	262
63. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างการดำเนินงาน.....	263
64. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการดำเนินงาน.....	264
65. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบแผนการบริหารงาน.....	265
66. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบสถานที่.....	266
67. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบจุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	267
68. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบพื้นที่การจัดแสดง.....	268
69. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาการจัดแสดง.....	269
70. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบวัน-เวลา เปิดดำเนินการ.....	270
71. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบค่าเข้าชม.....	271
72. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการนำชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	272
73. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการจำหน่ายของที่ระลึก.....	273
74. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเสริม.....	274
75. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการประชาสัมพันธ์.....	275

ตารางที่	หน้า
76. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงาน.....	276
77. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	277
78. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	278
79. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะ/รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	279
80. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ในด้านการรับทราบข้อมูลข่าวสาร	280
81. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนครั้งที่เข้าชม.....	281
82. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์.....	282
83. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบในด้านสถานที่.....	283
84. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เข้าชม ภายหลังจากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์	284
85. แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่.....	285

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การจัดแสดงประวัติบุคคลสำคัญ : พระธรรมวิมล โมลี (รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ).....	49
2. การจัดแสดงพระพุทธรูปในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ.....	50
3. รูปแบบจำลองวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น.....	53
4. รูปแบบการจัดแสดงภายในที่เรียบง่าย.....	53
5. สมุดสำหรับแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	55
6. การจัดแสดงในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย.....	71
7. การจัดแสดงเอกสารโบราณ.....	73
8. ที่นั่งพักผ่อน.....	74
9. ตู้รับบริจาค.....	75
10. ด้านหน้าทางเข้าพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง.....	88
11. รูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ฯ.....	91
12. ร้านขายของที่ระลึก.....	92
13. รูปแบบใหม่ของการลงนามในสมุดเยี่ยมชม.....	94
14. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี.....	109
15. วีรกรรมชาวบ้านบางระจัน.....	113
16. โบราณวัตถุส่วนหนึ่งที่พบในจังหวัดสิงห์บุรี.....	113
17. ภูมิทัศน์ภายนอกที่สวยงามของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ.....	114
18. บริเวณทางเข้าพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง	128
19. แบบจำลองพระมหาธาตุแก่นนคร.....	129
20. การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ฯ.....	133
21. การจัดแสดงพัดยศ.....	134
22. ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.....	149
23. นิทรรศการช้างกับส่วย : แสดงอุปกรณ์และเครื่องมือจับช้างป่า.....	154
24. การจัดนิทรรศการหมุนเวียน.....	154
25. สื่อปฏิสัมพันธ์ในการจัดแสดง.....	155
26. อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	169
27. ภาพดูราแทนหนึ่งตะลุง.....	175

ภาพที่	หน้า
28. การจัดแสดงเครื่องใช้พื้นบ้าน.....	177
29. การจัดแสดงประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	178
30. ถ้ำจำลอง จังหวัดกระบี่.....	197
31. บริเวณปากถ้ำจำลอง และการจัดวางเครื่องใช้พื้นบ้าน.....	197
32. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	215
33. การจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน ในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	218
34. ผู้จัดแสดง.....	219
35. การจัดแสดงของดีท้องถิ่นในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด.....	236
36. การแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งได้ใช้เป็นห้องเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา.....	237
37. การจัดแสดงภายในได้ใช้ในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ	238

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดผลกระทบกับสังคมไทยทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทำให้รัฐบาลไทยเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อที่จะทำให้คนไทยมีการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประการสำคัญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดบทบัญญัติที่มีนโยบายการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องใช้กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เข้าดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและจริงจังกระบวนการปฏิรูป ฯ ได้ดำเนินการมาเป็นลำดับโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ในมาตรา 25 "รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ"

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีนโยบายในการส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานวัฒนธรรมสู่ท้องถิ่นเพื่อท้องถิ่น โดยการขยายองค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรม ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ขึ้น เพื่อเป็นองค์กรในท้องถิ่นที่รวบรวมองค์ความรู้ด้านชาติพันธุ์วิทยาและมานุษยวิทยา รวมทั้งข้อมูลหลักฐานที่สำคัญให้คนรุ่นต่อๆ มาได้ศึกษาในรกรากของตนเอง ก่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน รวมทั้งความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีแห่งตนและท้องถิ่น ซึ่งได้ทำการศึกษาและสำรวจพบว่าท้องถิ่นต่างๆ มีความตื่นตัวและร่วมมือกันในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยร่วมกันระดมสรรพกำลังของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน วัด และประชาชน ดังเช่น หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดนครศรีธรรมราช เชียงใหม่ สิงห์บุรี สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ เลย กาญจนบุรี ตราด นนทบุรี นครนายก ชุมพร ฉะเชิงเทรา ระยอง นครพนม อ่างทอง แม่ฮ่องสอน มหาสารคาม อิสลามวิทยาลัย กระบี่ น่าน ขอนแก่น อุทัยธานี สระแก้ว และสระบุรี เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ท้องถิ่นสามารถจัดตั้งและพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในแต่ละท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานและการจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยมีเป้าหมายต้องเป็นบุคลากรผู้รับผิดชอบหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และหน่วยงานต่างๆ เช่น วัด โรงเรียน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีความพร้อมในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์

การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ได้มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายที่เข้ารับการฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ตั้งแต่รุ่นที่ 1 - รุ่นที่ 5 (ปี 2537 - 2543) มีจำนวน 37 แห่ง เป็นการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยฝึกภาคทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในงาน และรูปแบบกระบวนการสืบทอดและถ่ายทอดวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ให้มีทักษะและเทคนิควิธีในการนำเสนอและการจัดแสดงด้วยการใช้เทคโนโลยีทันสมัย และเทคนิคเรียบง่ายแบบพื้นบ้าน ผสมผสานด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ห้องถิ่น รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ให้มีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินงานจัดตั้งและพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้ง 37 แห่ง เป็นหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่เกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชนโดยแท้จริง ซึ่งรวมถึงงบประมาณในการก่อสร้าง การบริหาร และการจัดการทุกรูปแบบ จากการศึกษาผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ผ่านมาพบว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ตั้งขึ้นในระยะแรกนั้น นับได้ว่าเป็นแหล่งกลางในการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชนนั้นอย่างแท้จริง ซึ่งมีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนในท้องถิ่น ได้มาศึกษาเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นมิติใหม่ในทางการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ในการศึกษาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ : แหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนในครั้งนี้ จะทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการจัดตั้ง การบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ซึ่งบางแห่งยังเป็นเพียงโครงการเท่านั้น เป็นเหตุให้ต้องมีการศึกษาหาสาเหตุของการดำเนินงานที่ล่าช้าโดยจะทำการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์เพื่อเก็บข้อมูลการดำเนินงานในเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค

ครั้งนี้ได้ทำการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนภูมิภาค จำนวน 10 แห่ง โดยการสุ่มตัวอย่างจากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้งหมด 37 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นภูมิภาค 5 ภูมิภาค แล้วสุ่มตัวอย่างหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่เป็นตัวแทนภาค ภาคละ 2 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลทั้งจากผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เจ้าหน้าที่ภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ และประชาชน นักเรียน นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และการเรียนรู้ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนในท้องถิ่น ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจห่วงแหน และรักในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนหรือปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการและเพื่อผลอันสูงสุดคือแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ รัก และหวงแหน ภูมิใจ
ในท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ใน
ส่วนภูมิภาค
5. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคให้เป็น
แหล่งการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ความสำคัญของการวิจัย

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เป็นสถานที่จัดแสดงเรื่องราวเฉพาะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่สืบ
ทอดมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน ทั้งยังเป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงเห็นควรที่
จะศึกษาวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลการบริหารงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น
ที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้
เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งการเรียนรู้
มรดกทางวัฒนธรรมในชุมชนอย่างทรงคุณค่าและเป็นสถานที่สร้างความรักความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม
ของตนเอง ซึ่งสามารถนำวัฒนธรรมเหล่านั้นมาปรับใช้อย่างมีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน

บทที่ 2

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพูดถึงคำว่า “หอวัฒนธรรมนิทัศน์” คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องพูดถึงความหมายของคำดังกล่าว ในหนังสือ *คู่มือแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์* (2544) ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้นิยามคำว่า “หอวัฒนธรรมนิทัศน์” ไว้ดังนี้

“หอ หมายถึง เรือน หรือสถานที่ซึ่งใช้เฉพาะกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Hall”

วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตที่คนในสังคมได้สั่งสม เลือกรสร ปรับปรุงแก้ไข จนถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมายาว นาน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ร่วมกัน และสามารถประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ตรงกับภาษาอังกฤษ “Culture”

นิทัศน์ หมายถึง ตัวอย่างที่นำมาจัดแสดงตรงกับ “Exhibition”

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ หมายถึง สถานที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรเรื่องราวเฉพาะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่สืบทอดมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีมุ่งหมายให้เป็นสถานที่ที่จะสร้างความรักความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอง และสามารถนำวัฒนธรรมเหล่านั้นมาปรับใช้อย่างมีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน

ในความคิดสากลการจัดแสดงลักษณะเช่นนี้ มักจะใช้คำว่า “ชาติพันธุ์” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Mankind” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544, 2)

แนวความคิดในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เริ่มมีมานานแล้ว โดยสถาบันการศึกษา องค์กรชุมชน ต่างๆ ในท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และถ่ายทอดวิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น ตั้งแต่เรื่องราวของการตั้งถิ่นฐาน ภูมิธรรม ภูมิปัญญา ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและเรื่องต่าง ๆ จึงได้มีการรวบรวมข้อมูลและสิ่งของวัตถุต่าง ๆ และมีความคิดริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ หรือหอวัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานวัฒนธรรมสู่ท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ขึ้นในปี พ.ศ.2537 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจทางวัฒนธรรม โดยการประสานความร่วมมือ ระดมทรัพยากร และระดมสรรพกำลังเพื่อดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นในรูปแบบผูกภาคี ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรธุรกิจ และองค์กรวิชาการ การดำเนินการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544, คำนำ)

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินการของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ มีอยู่ด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ

2. สนับสนุนในด้านวิชาการ คือ การให้คำแนะนำในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของท้องถิ่น การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้พื้นบ้าน วัตถุโบราณ

2. สนับสนุนในด้านการจัดนิทรรศการ คือ การให้คำปรึกษาและขอแนะนำในรูปแบบการจัดนิทรรศการ โดยนำเสนอเรื่องราวของท้องถิ่น ประกอบการจัดวางวัตถุสิ่งของให้สอดคล้องกลมกลืนกัน

3. สนับสนุนในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ คือ การจัดฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้เรียนรู้และเข้าใจถึงหลักการบริหารจัดการ ระบบลูกค้าสัมพันธ์ การวางแผนทางการตลาด การวางนโยบายอันจะนำไปสู่แผนปฏิบัติการในด้านต่าง ๆ อย่างครบวงจรในการจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544, 62)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งและการดำเนินงานแก่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคตามแนวทางดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ตั้งแต่รุ่นที่ 2 - รุ่นที่ 5 (ปี พ.ศ.2537 - 2543) ซึ่งเป็นการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยฝึกภาคทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในงาน และรูปแบบกระบวนการสืบทอดและถ่ายทอดวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ให้มีทักษะและเทคนิควิธีในการนำเสนอและการจัดแสดงด้วยการใช้เทคโนโลยีทันสมัย และเทคนิคเรียบง่ายแบบพื้นบ้าน ผสมผสานด้านศิลปกรรมสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ให้มีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินงานจัดตั้งและพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้เกิดเครือข่ายผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ได้รับการฝึกอบรมจาก 37 แห่ง แบ่งตามภูมิภาคต่าง ๆ ได้ดังนี้

2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคเหนือ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

- 2.2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา
- 2.2 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดเชียงราย
- 2.3 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดเชียงใหม่
- 2.4 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดอุตรดิตถ์
- 2.5 หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย
- 2.6 หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2.7 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน

2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคกลาง จำนวน 9 แห่ง ได้แก่

- 2.2 ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดสิงห์บุรี โรงเรียนสิงห์บุรี
- 2.2 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
- 2.3 หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี
- 2.4 ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นวัดปรมย์ยิกาวาส จังหวัดนนทบุรี
- 2.5 พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง
- 2.6 ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามแห่งประเทศไทย อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
- 2.7 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
- 2.8 หอวัฒนธรรมพื้นบ้านชาวไทย - ยวน จังหวัดสระบุรี
- 2.9 หอวัฒนธรรมบ้านโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี

3. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่
 - 3.2 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดนครราชสีมา
 - 3.2 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดเลย
 - 3.3 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดสุรินทร์
 - 3.4 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดบุรีรัมย์
 - 3.5 หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดนครพนม
 - 3.6 หอวัฒนธรรมพื้นบ้านอุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย จังหวัดมหาสารคาม
 - 3.7 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน จังหวัดขอนแก่น
4. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคใต้ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่
 - 4.2 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 4.2 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - 4.3 พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวประมงปากน้ำตะโก จังหวัดชุมพร
 - 4.4 พิพิธภัณฑ์ชุมชนกระบี่ จังหวัดกระบี่
 - 4.5 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมกระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่
 - 4.6 พิพิธภัณฑ์คลองท่อม จังหวัดกระบี่
5. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออก จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - 5.2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์เมืองพลอยบ่อไร่ จังหวัดตราด
 - 5.2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
 - 5.3 หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดคลองจังกา จังหวัดระยอง
 - 5.4 ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน วัดฝั่งคลอง จังหวัดนครนายก
 - 5.5 ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 5.6 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ห้องถิ่น จังหวัดสระแก้ว
 - 5.7 เมืองโบราณดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
 - 5.8 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา

การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาตินี้ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการศึกษาและการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในมาตราที่ 4 ได้กำหนดความหมายของคำว่า "การศึกษา" และ "การศึกษาตลอดชีวิต" ไว้ว่า

"การศึกษา" หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม สืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

"การศึกษาตลอดชีวิต" หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในด้านการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ นั้น มาตรา 24 และ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดแนวทางและวิธีการในการจัดการให้เกิดการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(2) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รัก การอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตราที่ 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ กลุ่มงานศิลปะและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) กำหนดความหมายของ แหล่งเรียนรู้ ว่าหมายถึง แหล่ง หรือ ที่รวม ที่ อาจมีสภาพ / สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน หรือศูนย์ กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้ เรียน การประเมินและการวัดผลการเรียนรู้มีลักษณะเฉพาะสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่ จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในห้องเรียน และมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของแหล่ง เรียนรู้ไว้ดังนี้

- 2) การจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย : สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในทุกระดับ และทุกกลุ่มเป้าหมาย และเหมาะสมกับสภาวะความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่
- 3) สร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง : เสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคม วิถีชีวิต และสภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองของแต่ละสังคม
- 4) จัดหาความร่วมมือ : โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้เรียน เพื่อจัดทำหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัด
- 5) หลักสูตรเนื้อหาสาระเป็นที่ยอมรับ : สามารถเทียบโอนความรู้จากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ
- 6) จัดทำสื่อ : จัดทำสื่อที่ใช้ในการนำเสนอและการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ได้แก่ สื่อ เสริมแบบเรียน สื่อวิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้งสื่อบุคคลซึ่งเป็นวิทยากรในห้องเรียน
- 7) ประสานเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ : เพื่อให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 8) อบรมผู้เกี่ยวข้อง : จัดการอบรมผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษาในแหล่งการเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 9) สนับสนุนด้านทรัพยากรและจัดทำมาตรฐาน / ตัวชี้วัด และประเมินผล : จัดให้มีการสนับสนุนด้านทรัพยากรและการจัดทำมาตรฐานตัวชี้วัด การดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เกณฑ์วัดความสำเร็จควรมีหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของผู้เรียน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้ความหมายและแนวคิด เรื่อง การมีส่วนร่วม (participation) ไว้หลายแนวคิด ดังนี้
 ไพร์ตัน เตชะรินทร์ (2527 : 9 อ้างถึงใน อภิชาติ ศิลปี, 2541 : 37-38) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลให้การส่งเสริมชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ได้มีส่วนร่วมดำเนินการเรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน โดยมีการดำเนินการร่วมกันในเรื่องต่อไปนี้ด้วย คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึง ความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดค้นหารูปแบบวิธีการพัฒนา
3. ร่วมวางแผนในโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมของชุมชน
7. ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล บำรุงรักษากิจกรรมต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

อาคม ตรีเจริญ (2539 : 11 อ้างถึงในวริวิทย์ อรรถโกวิทชาติ, 2540 : 24) และประพันธ์ ตรีบุบผา (2539 : 30 อ้างถึงใน วริวิทย์ อรรถโกวิทชาติ, 2540 : 24) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การดำเนินกิจกรรมในชุมชนของโครงการ ร่วมปฏิบัติกัน ในรูปของการเสียสละแรงงาน เสียสละเวลา และการบริจาคโดยตรง หรือผ่านองค์กรในชุมชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ของชุมชน โดยมีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

ประธาน สุวรรณมงคล (2527 : 82-83 อ้างถึงในวริวิทย์ อรรถโกวิทชาติ, 2540 : 25-26), Coben และ Uphoff (1980 : 324 อ้างถึงใน วริวิทย์ อรรถโกวิทชาติ, 2540 : 25-26) และ White 1982 อ้างถึงในวริวิทย์ อรรถโกวิทชาติ, 2540 : 25-26) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภท คือ

1. ริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบไปด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของหอวัฒนธรมนัทศน์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมวางนโยบายให้ข้อคิดเห็นคำแนะนำ ในแนวทางการบริหารงาน มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมิผล การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหาร เช่น ร่วมปฏิบัติงาน ให้เงินสนับสนุนบริจาค สิ่งของวัสดุสำหรับใช้ในหอวัฒนธรมนัทศน์ รวมทั้ง มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้หอวัฒนธรมนัทศน์ในชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมาย และแนวคิดไว้ต่างกันหลายความหมาย ซึ่งโดยทั่วไปในการศึกษาความพึงพอใจ นิยมศึกษากันในสองมิติ คือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) และมิติตความพึงพอใจในการรับบริการ (Service Satisfaction)

มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดไว้ต่างกัน ดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "พึง" เป็นคำช่วยกริยาอื่นแปลว่า ควร เช่น พึงพอใจ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ

พจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา (Chaplin, 1963 อ้างถึงใน ลักษณะ ธนวรรณกิจ, 2536 : 16) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของผู้รับบริการต่อสถานบริการ ตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการที่เข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ

Johnd. Millett (1954, อ้างถึงใน ประดับ นวลละออง, 2542 : 9-10) กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญของการบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่ประชาชน โดยมีหลักหรือแนวทาง คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) คือ การที่มีความยุติธรรม เสมอภาค และเสมอหน้าไม่ว่าผู้รับบริการจะเป็นใคร จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่กฎหมาย
2. การให้บริการอย่างทันเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วนและความต้องการ
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการไปอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยยึดประชาชนเป็นหลักไม่ใช่ยึดหน่วยบริการ
5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษามิติความพึงพอใจในส่วนของการรับบริการของผู้เข้าเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

บทที่ 3 วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น และการดำเนินการวิจัยภาคสนาม เพื่อเก็บข้อมูลในรายละเอียด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย 2 วิธีประกอบกัน คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้ในการศึกษา ปรัชญา วัตถุประสงค์การจัดตั้ง วิธีการจัดตั้ง วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ทั้ง 37 แห่ง
2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ใช้ในการศึกษาวิธีการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ความสนใจและความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ความร่วมมือและความสัมพันธ์กับชุมชนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในภูมิภาคต่าง ๆ 37 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างมี 2 ลักษณะ คือ

- (1) ในการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาปรัชญา วัตถุประสงค์การจัดตั้ง วิธีการจัดตั้ง วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ได้ศึกษาทั้งประชากร คือ จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ทั้ง 37 แห่ง
- (2) ในการวิจัยภาคสนาม เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ความสนใจและความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ความร่วมมือและความสัมพันธ์กับชุมชนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งหอวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาคออกเป็น 5 ภาค แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างภาคละ 2 แห่ง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการสุ่มตัวอย่างจำนวน 10 แห่งดังนี้
 1. กลุ่มตัวอย่างจะต้องมีสังกัดในการบริหารงานที่แตกต่างกัน คือ มีการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหรือองค์กรในชุมชน โดยอาศัยบุคลากร งบประมาณจากต้นสังกัด ดังนี้
 - 1.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นวัด ได้แก่
 - 1.1.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา
 - 1.1.2 พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
 2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นสภาวัฒนธรรม ได้แก่
 - 2.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย
 3. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
 - 3.1 พิพิธภัณฑสถานเครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง

4. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่
 - 4.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
 - 4.2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
 5. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่
 - 5.1 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา
 6. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นวิทยาลัยพลศึกษา ได้แก่
 - 6.1 พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี จังหวัดกระบี่
 7. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีต้นสังกัดเป็นสถาบันราชภัฏ ได้แก่
 - 7.1 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
 - 7.2 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่เปิดให้เข้าชมแล้ว เพื่อเก็บข้อมูลในประเด็นของความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้ง 10 แห่ง
3. กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นตัวแทนของการประชากรจาก 5 ภูมิภาค โดยแบ่งภูมิภาคตามลักษณะทางภูมิศาสตร์
- ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 10 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การทอดแบบสอบถาม และการศึกษาจากเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ลักษณะ คือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ ปรัชญา วัตถุประสงค์ วิธีการจัดตั้ง วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ใช้สอบถามจากผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์และเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ทั้ง 37 แห่ง
2. แบบสัมภาษณ์ (Structured Interview) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่ครอบคลุมถึงวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ความสนใจและความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ความร่วมมือและความสัมพันธ์กับชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ใช้สอบถามจากผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์และเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ผู้ให้บริการ (เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว) และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น
3. แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non participant Observation) ใช้ในการสังเกตการดำเนินงาน และปรากฏการณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค 37 แห่ง
2. การศึกษาภาคสนาม โดยศึกษา โดยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ผู้ให้บริการ และผู้เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สังเกต การดำเนินการและการให้บริการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ และศึกษาเอกสารทั้งเอกสารที่เป็นทางการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆที่ใช้ประกอบกันดังรายละเอียดที่กล่าวข้างต้นแล้วเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องมากที่สุด ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบความตรง (Validity) ของข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ด้านข้อมูล (Data triangulation) และด้านวิธีการเก็บข้อมูล (methodological triangulation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นตัวเลข วิเคราะห์โดยการแจกแจง (tally) และการหาสัดส่วน ร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลที่เป็นเนื้อหา ใช้วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบสร้างข้อสรุปโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบไม่ใช้ทฤษฎี โดยจำแนกข้อมูลชนิดง่าย ๆ ก่อนแล้วพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล อธิบายถึงความสัมพันธ์และสาเหตุของปรากฏการณ์ โดยยึดกรอบการวิจัยเป็นหลัก

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากระบวนการในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ตั้งแต่กระบวนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน โดยทำการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคจำนวน 37 แห่ง และทำการศึกษาวิจัยในภาคสนาม (Field Research) เพื่อเก็บข้อมูลในรายละเอียด ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 10 แห่ง ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling)

คำนิยามเชิงปฏิบัติการ

1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค คือ เครือข่ายหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ รุ่นที่ 1-5 ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

2. กลุ่มผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัด กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมอำเภอ ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด เป็นต้น

3. กลุ่มเจ้าหน้าที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานประจำหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เจ้าหน้าที่ประจำหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เจ้าหน้าที่นำชม เป็นต้น

4. กลุ่มคนที่ใช้บริการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ได้แก่ เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว สื่อมวลชน เป็นต้น

สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลในเบื้องต้น ได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังหอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนภูมิภาค จำนวน 37 แห่ง

2. การเก็บข้อมูลในภาคสนาม ได้เดินทางไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค จำนวน 10 แห่ง

อุปกรณ์ในการวิจัย

1. เทป
2. กล้องถ่ายรูป
3. แบบสัมภาษณ์
4. แบบสอบถาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามแผนแม่บทวาระแห่งชาติว่าด้วย “ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา” (พ.ศ.2541 - 2550)

2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชน

3. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดหลักสูตรท้องถิ่นและการปฏิรูปการศึกษาของชาติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจวิธีการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค

2. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้บริการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค

3. เพื่อส่งเสริมและรณรงค์ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น เกิดความรัก ห่วงแทน และภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน

4. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค

5. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

การดำเนินงาน	วัน เดือน ปี
1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ทั้ง 37 แห่ง	1 - 15 ต.ค.43
2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมทุกเรื่องที่จะทำวิจัย	16 ต.ค. - 15 พ.ย. 43
3. ทำหนังสือแจ้งไปยังหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย	16 พ.ย.43
4. เก็บข้อมูลภาคสนาม หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคกลาง 2 แห่ง	25 พ.ย.- 5 ธ.ค.43
5. เก็บข้อมูลภาคสนาม หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคเหนือ 2 แห่ง	19 - 25 ธ.ค.43
6. เก็บข้อมูลภาคสนาม หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แห่ง	16 - 25 ม.ค.44
7. เก็บข้อมูลภาคสนามหอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออก 2 แห่ง	13 - 22 มี.ค.44
8. เก็บข้อมูลภาคสนาม หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคใต้ 2 แห่ง	3 - 12 เม.ย.44
9. รวบรวมและจัดระบบข้อมูล	8- 30 เม.ย.44
10. วิเคราะห์ข้อมูล	1 พ.ค. - 30 ก.ค.44
11. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	1 -31 ส.ค.44
12. จัดพิมพ์และจัดทำรูปเล่ม	1 - 13 ก.ย.44
13. เสนอผลงานวิจัย	14 ก.ย.44

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องหอวัฒนธรรมนิทัศน์ : แหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ส่วนที่ 2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research)

ส่วนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่เป็นเครือข่ายจากการเข้ารับการฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ตั้งแต่รุ่นที่ 1 - รุ่นที่ 5 (ปี 2537 - 2543) มีจำนวน 37 แห่ง คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามครอบคลุมทุกเรื่องที่จะทำวิจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรม และจัดส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปยังหอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้ง 37 แห่ง พร้อมหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย เมื่อเดือนตุลาคม 2543

คณะผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 30 ฉบับ ในเดือนกรกฎาคม 2544 ไม่ตอบแบบสอบถาม 7 จังหวัด หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 30 แห่ง มีดังนี้

1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคเหนือ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่
 - 1.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา
 - 1.2 หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย
 - 1.3 หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์
 - 1.4 หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคกลาง จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - 2.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี
 - 2.2 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ตำบลหัวสำโรง อำเภอกาบัง จังหวัดลพบุรี
 - 2.3 หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี
 - 2.4 พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง
 - 2.5 ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามแห่งประเทศไทย อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
 - 2.6 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
 - 2.7 หอวัฒนธรรมพื้นบ้านชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี
 - 2.8 หอวัฒนธรรมบ้านโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี

3. **หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จำนวน 5 แห่ง ได้แก่
 - 3.1 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดนครราชสีมา
 - 3.2 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดสุรินทร์
 - 3.3 สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดบุรีรัมย์
 - 3.4 หอวัฒนธรรมพื้นบ้านอุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย จังหวัดมหาสารคาม
 - 3.5 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น
4. **หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคใต้** จำนวน 5 แห่ง ได้แก่
 - 4.1 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 4.2 พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวประมงปากน้ำตะโก จังหวัดชุมพร
 - 4.3 พิพิธภัณฑ์ชุมชนกระบี่ จังหวัดกระบี่
 - 4.4 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมกระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่
 - 4.5 พิพิธภัณฑ์คลองท่อม จังหวัดกระบี่
5. **หอวัฒนธรรมนิทัศน์ภาคตะวันออก** จำนวน 8 แห่ง ได้แก่
 - 5.1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์เหมืองพลอยบ่อไร่ จังหวัดตราด
 - 5.2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
 - 5.3 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคลองจังกา จังหวัดระยอง
 - 5.4 ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน วัดฝั่งคลอง จังหวัดนครนายก
 - 5.5 ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 5.6 หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติจังหวัดสระแก้ว
 - 5.7 เมืองโบราณดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
 - 5.8 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 7 แห่งที่มีได้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดนครพนม สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นวัดปรมัยยิกาวาส จังหวัดนนทบุรี และสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏจังหวัดเลย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้ง 30 แห่ง ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปถึงปรัชญา วัตถุประสงค์การจัดตั้ง วิธีการจัดตั้ง วิธีการดำเนินการ ผลการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ดังนี้

1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ ตั้งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่วัดศรีโคมคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1.1.1 เพื่อเก็บรวบรวมและจัดแสดงโบราณวัตถุอย่างเป็นระบบ
- 1.1.2 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองพะเยา
- 1.1.3 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกว๊านพะเยาจากอดีต ปัจจุบันและอนาคต
- 1.1.4 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของคนเมืองพะเยา นับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันและ
 อนาคต

1.2 วิธีการจัดตั้ง

พระธรรมวิมลโมลีเจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ และรองเจ้าคณะภาคเหนือ มีความประสงค์ที่จะสนองพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงนำนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมายังวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2532 ที่จะให้จังหวัดพะเยามีสถานที่จัดแสดงสิ่งสะสมที่มีคุณค่าสูงของพระธรรมวิมลโมลี ซึ่งมีคุณค่าสูงในเชิงประวัติศาสตร์และโบราณคดี รวมทั้งจัดแสดงความรู้เรื่องเมืองพะเยา ในเชิงมานุษยวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา และธรรมชาติวิทยา คณะศิษยานุศิษย์ของท่านเจ้าประคุณพระธรรมวิมลโมลี จึงได้ติดต่อไปยังสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อให้ช่วยสนับสนุนให้เชิงวิชาการ การจัดการ และการพัฒนาบุคลากร โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2537 จนกระทั่งแล้วเสร็จสมบูรณ์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539

การจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ ประสบผลสำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนจากองค์กรเบญจภาคี โดยส่วนใหญ่องค์กรภาครัฐและองค์กรวิชาการ จะสนับสนุนทางด้านวิชาการ ส่วนองค์กรภาคเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรธุรกิจ จะสนับสนุนทางด้านงบประมาณ ซึ่งจะเห็นได้จากค่าก่อสร้างหอวัฒนธรรมมีจำนวน 30,034,638 บาท ใช้งบราชการเพียง 3,500,000 บาทเท่านั้น นอกจากนั้นได้รับจากแรงศรัทธาจากมหาชนทั่วไปที่อยากจะให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ เป็นเกียรติยศและความภาคภูมิใจของชาวพะเยาอย่างแท้จริง

1.3 วิธีการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ มีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีพระธรรมวิมลโมลี เป็นประธาน ประกอบด้วยคณะทำงาน 11 คน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายวิชาการ นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการที่ปรึกษา อันประกอบไปด้วยบุคคลที่มาจากภาคราชการ ซึ่งมีเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งบุคคลที่มาจากนักวิชาการที่เคยร่วมสัมมนาและเคยร่วมจัดเนื้อหาของการจัดแสดงภายในด้วย

1.4 ผลการดำเนินงาน

นับว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ ตั้งแต่การให้บริการแก่ชุมชน ทำงานร่วมกับหน่วยงานขององค์กรการกุศลต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนในพื้นที่ตลอดเวลา มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดแสดงบางส่วน ดูตามความเหมาะสม และมีกิจกรรมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

1.5 ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์
- เงินทุนงบประมาณในการดำเนินงานมีจำกัด และขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ตั้งอยู่อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงรายหลังเดิม ถนนสิงห์ไคล อำเภอเมืองเชียงราย (สร้าง พ.ศ.2443 สมัย ร.5) มี 2 ชั้น และอีก 1 ชั้นลอย ในเนื้อที่ 2 งาน 52 ตารางวา

2.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 2.1.1 รวบรวมความเป็นมาของจังหวัดเชียงรายในอดีตจนถึงปัจจุบัน
- 2.1.2 เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่มวลชน
- 2.1.3 เป็นสถานที่รวบรวมสิ่งที่มีคุณค่าของท้องถิ่น

2.2 วิธีการจัดตั้ง

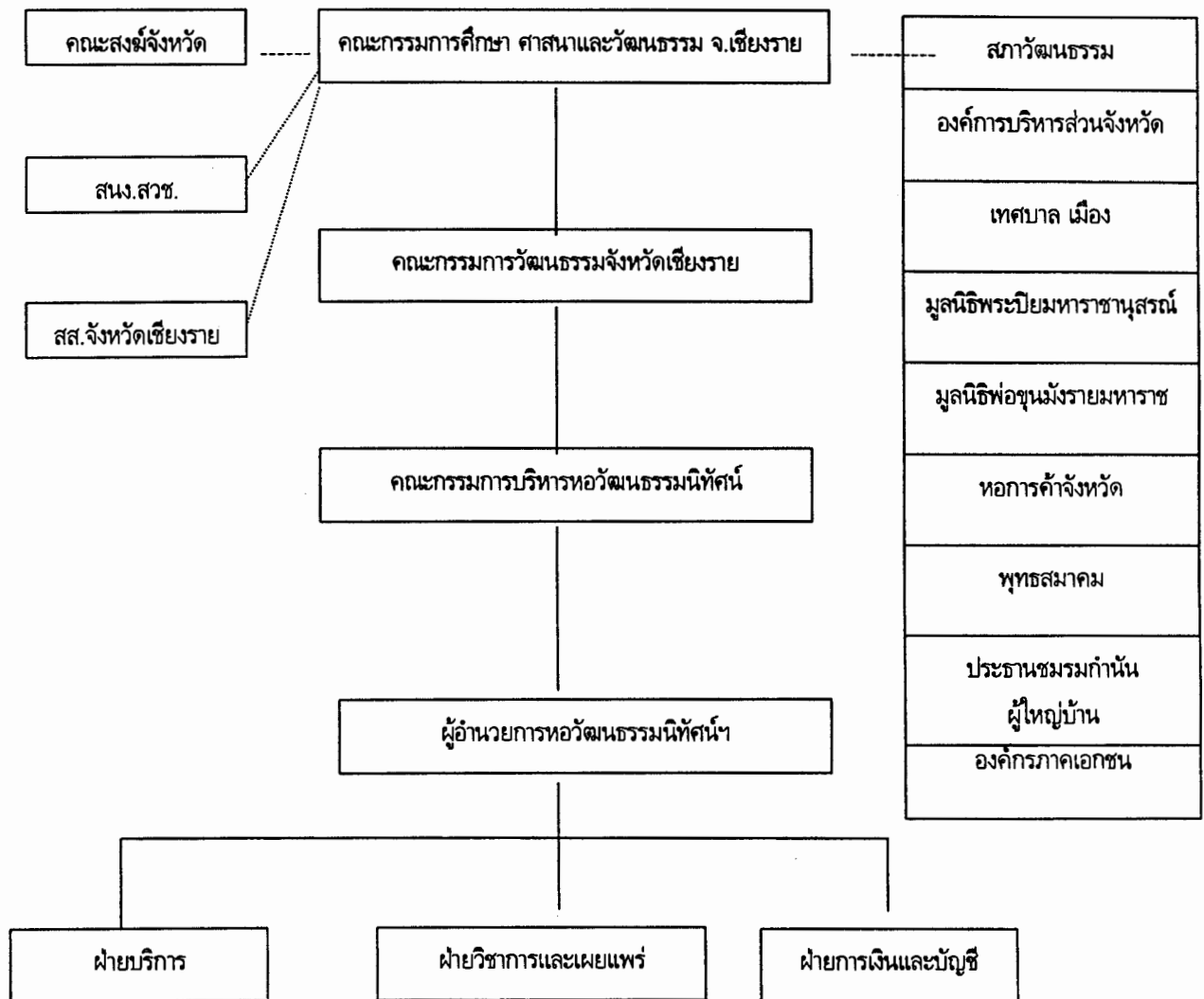
จังหวัดเชียงรายโดยคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย (ศศว.จ.) ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2536 มีมติให้จัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเชียงรายขึ้น ณ อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงรายหลังเดิม เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวิถีชีวิตและด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าสืบต่อไป และต่อมาในปี 2538 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีโครงการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ 50 ขึ้น ภาคละ 1 แห่ง จังหวัดเชียงรายได้นำโครงการตั้งหอศิลปวัฒนธรรมเข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้สนับสนุนงานด้านวิชาการและแนวทางการจัดกิจกรรม

งบประมาณดำเนินการมีดังนี้

1. ค่าออกแบบนิทรรศการถาวร จำนวน 450,000 บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ผู้รับจ้างผลิตนิทรรศการ คือ บริษัทซีดีนี่ออนนา โดยได้รับงบประมาณจากเงินบริจาคของนายณรงค์ วงษ์วรรณ จำนวน 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)
2. ค่าผลิตนิทรรศการ จำนวน 3,000,000 บาท (สามล้านบาทถ้วน) โดยบริษัท ซีดีนี่ออนนา ใช้งบประมาณประจำปี 2539 จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ขณะนี้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ได้เปิดให้เข้าชมได้เฉพาะชั้นล่างเท่านั้น

2.3 วิธีการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษกจังหวัดเชียงราย มีวิธีการดำเนินงาน โดยมีคณะกรรมการบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ดังนี้ (เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2540)

แต่ในขณะนี้กรรมการดังกล่าวหมดวาระแล้วเมื่อปี 2542 และอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย และสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

2.4 ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากในขณะนี้กรรมการบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์หมดวาระลงแต่ยังไม่ได้แต่งตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จึงมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เพราะขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ

2.5 ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดงบประมาณในการบริหารงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
- ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน
- กรรมการบริหารหมดวาระยังไม่ได้เลือกตั้งและแต่งตั้ง
- อุปกรณ์เสียบ่อย ไม่มีงบซ่อม
- ขาดงบประมาณในค่าสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ และประปา
- พื้นที่สำหรับจอดรถผู้เข้าชมมีไม่เพียงพอ

3. หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์

อาคารหอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ ตั้งอยู่บนถนน 8 วา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ข้างบ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 3.1.1 รวบรวมโบราณวัตถุชิ้นสำคัญ ๆ ของจังหวัด
- 3.1.2 จัดรวบรวมข้อมูล เอกสารอุตรดิตถ์เพื่อการศึกษาและการสืบค้น
- 3.1.3 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจแสวงหาความรู้
- 3.1.4 เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

3.2 วิธีการจัดตั้ง

หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอาคารหลังเก่า ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ โดยมีนายประพัฒน์ กุสุมานนท์ เป็นผู้ริเริ่มในการรวบรวมสิ่งของมาจัดแสดง โดยขอความร่วมมือจากสมัครพรรคพวกที่เห็นความสำคัญในการจัดตั้งหอวัฒนธรรม

3.3 วิธีการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ บริหารงานโดยสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ เปิดเฉพาะวันอาทิตย์ และวันพฤหัสบดี เวลา 6.00-12.00 น. (ไม่เสียค่าเข้าชม) และเวลานอกเหนือจากนี้ให้ติดต่อสำนักศิลปะวัฒนธรรมในสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์

3.4 ผลการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์มีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3.5 ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดงบประมาณและองค์กรที่สนับสนุนที่เป็นรูปธรรม
- ขาดบุคลากร เพราะคณะกรรมการบริหารมีแต่โครงสร้างและรายชื่อเท่านั้น คนทำงานจริง ๆ ไม่มี มีคนรับผิดชอบเพียง 1-2 คนเท่านั้น

4. ทอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทอวัฒนธรรมนิทัศน์แม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่บนถนนขุนลุมประพาส อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ขณะนี้ยังมีได้เปิดให้เข้าชม)

4.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 4.1.1 เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 4.1.2 เพื่อเผยแพร่และเสริมสร้างความเข้าใจทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อประชาชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไป
- 4.1.3 เพื่อกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน โดยมีรากฐานจากมรดกวัฒนธรรมชุมชน

4.2 วิธีการจัดตั้ง

นายประสิทธิ์ จันทรดา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเดิมเคยทำงานอยู่ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นผู้ริเริ่ม และเป็นผู้สนับสนุนให้จัดตั้งทอวัฒนธรรมฯ ขึ้น ที่อาคารหลังเก่าบริเวณสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยร่วมมือกับทุกองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลทางวิชาการและบุคลากร รวมทั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นเงิน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

4.3 วิธีการดำเนินงาน

ในขณะนี้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทอวัฒนธรรมนิทัศน์ในระยะแรกนี้ ในส่วนของคณะกรรมการยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แต่จะเป็นการทำงานร่วมกันขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น และกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

4.4 ผลการดำเนินงาน

กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ

4.5 ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดการมีส่วนร่วมของคนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ขาดงบประมาณรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์

5. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนสิงห์บุรี เลขที่ 118 หมู่ 1 ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

5.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 5.1.1 เพื่อเก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของ
- 5.1.2 เพื่อจัดแสดงวัตถุสิ่งของ
- 5.1.3 เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย
- 5.1.4 เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียน
- 5.1.5 เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการหมุนเวียน

5.2 วิธีการจัดตั้ง

นายดำรงค บีนทอง ได้รวบรวมวัตถุสิ่งของเพื่อใช้สอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนสิงห์บุรี เมื่อมีจำนวนมากขึ้น จึงได้ไปขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากนายแพทย์สมหมาย ทองประเสริฐ เพื่อจัดสร้างเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก และได้วางศิลาฤกษ์เมื่อปี 2532 แล้วเสร็จเมื่อปี 2534 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538

5.3 วิธีการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการในการบริหารและดำเนินงานทั้งหมด 6 ชุด คือ

1. คณะอนุกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสิงห์บุรี โรงเรียนสิงห์บุรี
2. คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัยวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรม
3. คณะอนุกรรมการฝ่ายอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
4. คณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสารและประชาสัมพันธ์
5. คณะอนุกรรมการฝ่ายหอวัฒนธรรม
6. คณะอนุกรรมการฝ่ายสำนักงานศูนย์วัฒนธรรม

5.4 ผลการดำเนินงาน

ได้รับความนิยมและเป็นที่สนใจของชาวจังหวัดสิงห์บุรีและนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งในจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดใกล้เคียง

5.5 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาบุคลากรมีไม่เพียงพอ เนื่องจากบุคลากรที่มีอยู่ก็คืออาจารย์จากหมวดสังคมศึกษา งานสอนมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของหอวัฒนธรรมได้เต็มที่

6. พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี

พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน อยู่ในวัดมะค่า ตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี (บริเวณใต้ถุนศาลาการเปรียญ) ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างเตรียมการ ยังไม่ได้จัดทำเป็นรูปเป็นร่าง

6.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 6.1.1 เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดตั้งโดยการบริจาคสิ่งของ
- 6.1.2 เพื่อให้เป็นที่ศึกษาดูงานของเด็กในตำบล ซึ่งจะทำให้เกิดความรักถิ่นฐาน
- 6.1.3 เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในอนาคต
- 6.1.4 เพื่อให้ชาวบ้านได้มีรายได้จากการขายของกินของใช้ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น
- 6.1.5 เพื่อเก็บรักษาสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นมิให้สูญหายไป

6.2 วิธีการจัดตั้ง

นายอำนาจ จันเงิน เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อเก็บรวบรวมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาและเป็นแหล่งศึกษาของกลุ่มผู้สนใจที่ได้มาแวะเยี่ยมชมต่อไป

6.3 วิธีการดำเนินงาน

ขณะนี้ยังไม่ได้จัดทำพิพิธภัณฑสถานให้เป็นรูปธรรม ยังอยู่ในโครงการและคณะกรรมการ ยังไม่มีการจัดตั้ง

6.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะผู้นำเน้นหนักไปทางบรรยาย เล่าเรื่อง ดูงาน เศรษฐกิจ จนจะเป็นธุรกิจของบางกลุ่ม โครงการที่จะทำพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจึงยังไม่บังเกิดผล

6.5 ปัญหาและอุปสรรค

- คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มีบทบาทในการบริหารงาน
- โครงการต่าง ๆ มักไม่เป็นไปตามเสนอและเป้าหมายที่กำหนด

7. หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี อยู่บริเวณชั้นบนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี

อ.เมือง จ.กาญจนบุรี (ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่แล้วเสร็จ)

7.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

7.1.1 เพื่อเป็นห้องสำหรับศึกษาค้นคว้าเรื่องบุคคลสำคัญและสถานที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี

7.1.2 เพื่อเป็นสถานที่รวบรวมผลงานของบุคคลสำคัญ

7.1.3 เพื่อเป็นสถานที่จัดแสดงวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี

7.2 วิธีการจัดตั้ง

นายนิพนธ์ แก้วสุทธา ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี มี 2538 และคณะกรรมการดำเนินงาน ได้เป็นผู้ริเริ่ม โดยจัดห้องชั้นบนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรีเป็นห้องวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อรวบรวมประวัติผลงานของบุคคลสำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี

7.3 วิธีการดำเนินงาน

ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สภาวัฒนธรรมจังหวัด และประชาชนในจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรีเป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบหอวัฒนธรรมนิทัศน์

7.4 ผลการดำเนินงาน

ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากขาดงบประมาณในการดำเนินงานและมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

7.5 ปัญหาและอุปสรรค

- งบประมาณ
- การบริหารงานคณะทำงาน
- วัสดุอุปกรณ์
- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
- การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

8. พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

อาคารพิพิธภัณฑ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวจำนวน 2 หลัง หลังที่ 1 จัดแสดงนิทรรศการ หลังที่ 2 นำเสนอผลงานเกี่ยวกับเครื่องจักสาน

8.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

8.1.1 เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักสาน

8.1.2 เพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสานอันเกิดจากภูมิปัญญาและมีความผูกพันกับคนไทยมาช้านาน

8.2 วิธีการจัดตั้ง

กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่าได้รวมตัวกันโดยทางงบประมาณสนับสนุนจากประชาชน วัด โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง และบสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในโครงการส่งเสริมการลงทุนทางวัฒนธรรม จำนวน 500,000 บาท จากงบประมาณปี 2542

8.3 วิธีการดำเนินงาน

พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า มีคณะกรรมการ 2 ชุด ที่ดูแล คือ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการของกลุ่มจักสาน คณะกรรมการทั้ง 2 ชุด จะดูแลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่นำมาจำหน่ายไว้ในศูนย์ และดูแลความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่

8.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประมาณ 90% พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่แห่งนี้ได้เป็นศูนย์ของการเรียนรู้ เป็นศูนย์การศึกษาดูงาน และทำให้ชาวบ้านมีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์

8.5 ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์เป็นวัตถุที่ไม่เคลื่อนไหว ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจให้มีผู้เข้าชมมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่ปรับเปลี่ยนจะทำให้ผู้ชมลดน้อยลงเพราะมาดูครั้งที่ 2 ก็ยังเหมือนเดิม และก็ต้องใช้งบประมาณ จำเป็นต้องประสานงานของบสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ

9. ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามแห่งประเทศไทย อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามแห่งประเทศไทย อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีสถานที่ตั้งอยู่เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ

9.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 9.1.1 ใช้เป็นที่ปฏิบัติศาสนกิจประจำวันสำหรับนักเรียน ครู อาจารย์ อิสลามวิทยาลัย
- 9.1.2 เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ด้านวิชาการศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของมุสลิม
- 9.1.3 เป็นศูนย์กลางการศึกษาหาความรู้ด้านศาสนา ภาษา วัฒนธรรม อิสลามแก่มุสลิมและประชาชนทั่วไป
- 9.1.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ให้เป็นศาสนิกที่มีประสิทธิภาพ
- 9.1.5 เพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงคุณงามความดีของ อาจารย์รังสฤษฎ์ เชาวนศิริ อดีตอาจารย์ใหญ่คนแรก และอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

9.2 วิธีการจัดตั้ง

ผู้อำนวยการสุวัจน์ เพศบนานิน อดีตผู้อำนวยการอิสลามวิทยาลัยเมื่อ ปี 2536 ได้เสนอของบประมาณผ่านนายอำเภวย สุวรรณศิริ เพื่อก่อตั้งงบประมาณ 15.8 ล้านบาท โดยมีคุณสมชัย เจริญช่าง ประธานกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครเป็นผู้ประสานงาน และได้รับงบประมาณจัดสรรจากกรมสามัญศึกษาในปี 2539 ได้อาคาร 2 ชั้น ไปด้วยหินอ่อน

9.3 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานโดยผู้บริหารและสมาคมอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีเจ้าหน้าที่รวม 12 คน

9.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะมีปัญหาและอุปสรรค (ดังข้อ 9.5)

9.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างมาก
2. ต้องการบุคลากรจากหอวัฒนธรรมนิทัศน์มาให้คำแนะนำเป็นประจำ
3. ต้องการมีบุคลากรประจำที่ศูนย์ฯ เพื่อดูแลให้คำแนะนำ
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย

10. ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย ตั้งอยู่ที่อาคาร 1 โรงเรียนไทรน้อย ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

10.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

10.1 เพื่อใช้เป็นสถานที่รวบรวมและแสดงผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนไทรน้อย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

10.2 เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ประจักษ์แก่คนทั่วไป

10.3 เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

10.4 เพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของชาวไทรน้อยให้ดำรงอยู่ต่อไป

10.2 วิธีการจัดตั้ง

อาจารย์หมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนไทรน้อย ได้เสนอโครงการจัดทำพิพิธภัณฑ์เมืองต่อหัวหน้าสถานศึกษา ประกาศให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการและเชิญชวนบริจาคสิ่งของจากนั้นเขียนโครงการปรับปรุงศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อยต่อสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในปี 2541 และได้รับเงินอุดหนุนจำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

10.3 วิธีการดำเนินงาน

หมวดสังคมศึกษา โรงเรียนไทรน้อย เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบหอวัฒนธรรมนิทัศน์ มีคณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา และอาจารย์หมวดสังคมศึกษาโรงเรียนไทรน้อย

10.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย เป็นสถานที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและได้สืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของชาวไทรน้อยให้ดำรงอยู่ต่อไป

10.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการจัดสถานที่
2. งบประมาณในการดำเนินงาน

11. หอวัฒนธรรมพื้นบ้านชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี

หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย-ยวน เป็นหมู่เรือนไทย 3 หลัง ริมแม่น้ำป่าสัก ริมถนนสายสระบุรี-ปากบาง กิโลเมตรที่ 3 พื้นที่รอยต่อระหว่างอำเภอเมือง และอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

11.1 วัตถุประสงค์

11.1.1 เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าเรื่องราวของกลุ่มชนในท้องถิ่นและภูมิปัญญาพื้นบ้าน
ชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี

11.1.2 เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น อันเป็น
มรดกของชนชาติไทย

11.2 วิธีการจัดตั้ง

นายทรงชัย วรณกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมไทย-ยวน ของท้องถิ่นและประธานชมรมชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี ได้ก่อสร้างหมู่เรือนไทย ขึ้นบริเวณริมแม่น้ำป่าสัก ตำบลดาวเรือง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากบริษัทสยามกลการจำกัด เพื่อจัดตั้งเป็นหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี ซึ่งนายทรงชัย วรณกุล ได้เก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของชาวไทย-ยวน จังหวัดสระบุรี ใช้เป็นจำนวนมาก ใช้เวลารวบรวมกว่า 15 ปี นำเสนอเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

11.3 วิธีการดำเนินงาน

- จัดทำโครงการและแผนผังรูปแบบของหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย-ยวน สระบุรี
- เสนอโครงการต่อเล็งเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์และการสนับสนุนช่วยเหลือ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้สนับสนุนในเรื่องการพัฒนาบุคลากร โดยเชิญผู้รับผิดชอบหอวัฒนธรรมพื้นบ้านชาวไทย-ยวน ไปฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ วันที่ 5 วันที่ 6-12 มิถุนายน 2543

11.4 ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากขณะนี้หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย-ยวน ยังไม่ได้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเป็นเพียงบ้านพักอาศัยของนายทรงชัย วรณกุล ซึ่งได้จัดแสดงวิถีชีวิตของชาวไทย-ยวน เท่านั้น และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจตามที่แจ้งความประสงค์มา

11.5 ปัญหาอุปสรรค

(ไม่ได้แจ้งไว้)

12. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ พรหมนุสรณ์วัดโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี

หอวัฒนธรรมนิทัศน์พรหมนุสรณ์วัดโคกหม้อ ตั้งอยู่ที่วัดโคกหม้อ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี (ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง)

12.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 12.1.1 เพื่อสนองเจตนารมณ์พระครูนิวศม์พรหมจรรย์ (มรณภาพแล้ว)
- 12.1.2 เพื่อเก็บรักษาโบราณวัตถุที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียน
- 12.1.3 เพื่อรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่แสดงวิถีชีวิตของชาวโคกหม้อ

12.2 วิธีการจัดตั้ง

พระครูนิวศม์พรหมจรรย์ ได้เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้ง (ปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว) โดยมีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทัพทัน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี สมาคมวัฒนธรรมอำเภอทัพทัน สมาคมวัฒนธรรมจังหวัด เป็นผู้ให้การสนับสนุน มีวิธีการจัดตั้ง คือ

1. พัฒนาอาคาร และจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยราชการ
4. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนและกองทุนต่าง ๆ

12.3 วิธีการดำเนินงาน

ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดตั้งคณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการในท้องถิ่น ประชาชนและพระสงฆ์ โดยมีพระสงฆ์วัดโคกหม้อเป็นหน่วยงานที่ดูแลหอวัฒนธรรม

12.4 ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากหอวัฒนธรรมนิทัศน์พรหมนุสรณ์วัดโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี ยังไม่ได้ดำเนินการคณะกรรมการอยู่ระหว่างการจัดตั้ง จึงยังไม่มีผลการดำเนินงาน

12.5 ปัญหาและอุปสรรค

(ไม่ได้แจ้งไว้)

13. ศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

ศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา

13.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 13.1.1 เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา
- 13.1.2 เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นให้แพร่หลาย
- 13.1.3 เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เชื่อมโยงมาสู่ปัจจุบัน

13.2 วิธีการจัดตั้ง

อาจารย์ถาวร สุมวงษ์ ประธานศูนย์วัฒนธรรมเมื่อปี พ.ศ.2523 เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการ เพื่ออนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา และด้วยแรงสนับสนุนของอธิการของสถาบันในขณะนั้น คือ รศ.ดร.ทองคูณ หงส์พันธุ์ หอวัฒนธรรมเป็นรูปร่างสมบูรณ์แบบเมื่อ พ.ศ.2529 โดยมีอาคารเป็นเอกเทศ เป็นอาคารเก่าซึ่งสร้างด้วยไม้ เป็นอาคารดั้งเดิมของสถาบัน

13.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์วัฒนธรรมบริหารโดยกรรมการฝ่ายหอวัฒนธรรม และอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

13.4 ผลการดำเนินงาน

ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากขาดกำลังงบประมาณและกำลังบุคลากร

13.5 ปัญหาอุปสรรค

- งบประมาณไม่เพียงพอในการปรับปรุงการจัดแสดง
- บุคลากรของหอวัฒนธรรมโดยตรงไม่มี ปัจจุบันใช้อาจารย์ดูแล ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านมีภาระงานสอนมาก

14. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

14.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 14.1.1 เพื่อรวบรวมวัตถุโบราณบางส่วน
- 14.1.2 เพื่อรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่มีผู้บริจาค
- 14.1.3 เพื่อแสดงให้บุคคลในท้องถิ่นได้ตระหนักในคุณค่า
- 14.1.4 เพื่ออนุรักษ์ และส่งเสริมเผยแพร่ให้คนรักถิ่น
- 14.1.5 เพื่อเป็นองค์ความรู้ท้องถิ่น

14.2 วิธีการจัดตั้ง

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ จัดตั้งโดยคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ และคณะกรรมการดำเนินงานสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏสุรินทร์ เพื่อรวบรวม อนุรักษ์ เผยแพร่สิ่งของต่าง ๆ ในท้องถิ่น

14.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์บริหารงานโดยอธิการบดี-รองอธิการบดี ฝ่ายวัฒนธรรมและชุมชน วัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม หัวหน้าหอวัฒนธรรม ในรูปของคณะกรรมการสถาบันราชภัฏสุรินทร์

14.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพราะขาดงบประมาณ ขาดอัตรากำลัง ขาดวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนสถานที่

14.5 ปัญหาอุปสรรค

- งบประมาณไม่เพียงพอ
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพราะเมื่อมีพิพิธภัณฑสถาน (กรมศิลปากร) ทำให้คนในท้องถิ่นไปเล็งเห็นความสำคัญพิพิธภัณฑสถาน
- งบ สวช. จะลงที่สภาวัฒนธรรมจังหวัด ดังนั้นศูนย์วัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏจะได้รับความสนใจน้อย ดังนั้นผู้บริหารในสถาบันจึงต้องดูแลศูนย์วัฒนธรรมแห่งนี้เอง

15. ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ ตั้งอยู่ในบริเวณสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

15.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 15.1.1 เพื่อจัดเก็บรวบรวมและจัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดบุรีรัมย์
- 15.1.2 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย
- 15.1.3 เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

15.2 วิธีการจัดตั้ง

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ (วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ในขณะนั้น) ได้เริ่มดำเนินการให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้น โดยจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีสานใต้ ขึ้นในปี พ.ศ.2525 เพื่อปลุกกระแสให้ประชาชนในจังหวัดเกิดความตื่นตัว ต่อมาในปี พ.ศ.2526 ได้มีการตั้งชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ขึ้น โดยเชิญผู้มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขณะนั้น เข้าประชุมและเริ่มมีการระดมทุน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นการเริ่มต้นและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกหลายครั้งจนสำเร็จในปี พ.ศ.2536 ขั้นตอนในการจัดตั้ง คือ

1. เสนอขออนุมัติจากกรมฝึกหัดครู และของบประมาณ
2. ประสานกับนักการเมือง พ่อค้า และประชาชน

15.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ ดำเนินงานคณะกรรมการของสำนักศิลปวัฒนธรรม กลุ่มหอวัฒนธรรม ซึ่งแยกออกเป็นฝ่ายหอวัฒนธรรม ฝ่ายอาคารสถานที่ ฝ่ายอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

15.4 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

15.5 ปัญหาและอุปสรรค

- ด้านงบประมาณ มีไม่เพียงพอ
- ด้านบุคลากร ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ เกือบทั้งหมดเป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏ ทำให้มีเวลาในการบริการไม่เพียงพอ และตระหนักในความสำคัญของงานด้านวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย

16. หอวัฒนธรรมพื้นบ้านอุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย จังหวัดมหาสารคาม

หอวัฒนธรรมพื้นบ้านอุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย ตั้งอยู่ที่อุทยานมัจฉาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อำเภอมะหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

16.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 16.1.1 เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 16.1.2 เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นอีสาน
- 16.1.3 เพื่อเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้คงอยู่
- 16.1.4 เพื่อเป็นการเผยแพร่งานวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาเรียนรู้ของชุมชน

16.2 วิธีการจัดตั้ง

นายอุทัย มาโชติ ผู้ใหญ่บ้านโขงกุดหวาย และชาวบ้านโขงกุดหวาย ได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และหมู่บ้านตั้งอยู่ตามริมฝั่งลำน้ำชี เป็นลำน้ำล้อมรอบแหล่งน้ำโขงกุดหวาย มีปลาเกือบร้อยชนิด ชาวบ้านจึงได้อนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด จัดแสดงเครื่องมือจับสัตว์น้ำจากลำน้ำชี

ได้รับงบประมาณในการจัดตั้งจากหลายหน่วยงาน เช่น สภาวัฒนธรรม สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอบต. และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ รวมเป็นเงินประมาณ 52,000 บาท

16.3 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้านชาวประมง

16.4 ผลการดำเนินงาน

- ไม่มีข้อมูล

16.5 ปัญหาและอุปสรรค

งบประมาณน้อยไม่เพียงพอในการจัดรูปแบบการจัดแสดง

17. <u>พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง</u>
--

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดหนองแวง พระอารามหลวง ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

17.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

17.1.1 เพื่อน้อมถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระอรหันต์สาวก

17.1.2 เพื่อทูลถวายเป็นพระราชสักการะ มหามงคลเทิดพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

17.1.3 เพื่อทูลถวายเป็นพระสักการะแด่เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 19 ในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา และสมเด็จพระสังฆราชทุก ๆ พระองค์

17.1.4 เพื่อเป็นมหามิ่งมงคลนุสรณ์ ครบ 200 ปี เมืองขอนแก่น

17.1.5 เพื่อเป็นอนุสรณ์สาธุชนต้นตระกูลของแต่ละตระกูล

17.1.6 เพื่อเป็นสถานศึกษา อบรมพระปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติธรรม

17.1.7 เพื่อเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรม

17.1.8 เพื่อเป็นมรดกแก่อนุชน

17.1.9 เพื่อเป็นปูชนียสถานทัศนศึกษาดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่ท้องถิ่น

17.2 วิธีการจัดตั้ง

เมื่อครั้งเมืองขอนแก่นครบ 200 ปี ใน ปี พ.ศ.2532 พระราชปริยัติเมธี (คุณ ชันติโก ป.ธ.4)

เจ้าอาวาสวัดหนองแวง พระอารามหลวง จังหวัดขอนแก่น พร้อมด้วยคณะสงฆ์และสาธุชนทั้งปวง ได้พร้อมใจกันก่อสร้าง "พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชนขึ้น เพื่อเป็นอนุสาวรีย์กตัญญูทิวทัศน์ที่ต่ออนุพการิชนต้นตระกูลของเมืองขอนแก่น และเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชสักการะแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา โดยกราบเรียนอาราธนาสมเด็จพระพุทธาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) มาเป็นองค์ประธานเปิดงานและได้กราบทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช เสด็จมาเป็นองค์ประธานทรงยกเสาเอกเสათุ ตั้งแต่วันที่ 8-12 ธันวาคม พ.ศ.2532

การจัดตั้งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น สำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น หอวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศูนย์วัฒนธรรม

17.3 วิธีการดำเนินงาน

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง พระอารามหลวงฯ ได้จัดให้มีคณะกรรมการบริหาร
ซึ่งมีทั้งคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมและฝ่ายชมราชาวาส ในการดำเนินงานและจัดการ รวมทั้งการให้บริการต้อนรับผู้มา
นมัสการ และทัศนศึกษาทุก ๆ วัน

คณะกรรมการประกอบด้วย

1. ประธานที่ปรึกษา ประธานดำเนินการ กรรมการ ผู้จัดการ และเลขานุการ รวมจำนวน 6 คน
2. อาสาสมัคร จำนวน 7 คน
3. พนักงานรักษาความสะอาดและผู้ดูแลความปลอดภัย จำนวน 3 คน

17.4 ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น เป็นไปตามวัตถุประสงค์

17.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ในการจัดการและบริหารงานให้เป็นระบบและยังขาดผู้นำชมและ
ให้ความรู้แก่ผู้มาเยี่ยมชม
2. การบริหารจัดการภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ยังไม่ได้ดำเนินการเรียบร้อยสมบูรณ์

18. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช บริเวณ
เชิงเขามหาชัย หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ไปทาง
ทิศตะวันตกตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4016 ประมาณ 13 กิโลเมตร

18.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 18.1.1 เพื่อศึกษา ค้นคว้า และวิจัยงานด้านวัฒนธรรม
- 18.1.2 เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรม
- 18.1.3 เพื่อส่งเสริม พื้นฟู และพัฒนางานประเพณีท้องถิ่น
- 18.1.4 เพื่อให้บริการข้อมูล ความรู้ และวิทยาการด้านวัฒนธรรม
- 18.1.5 เพื่อจัดหอวัฒนธรรมท้องถิ่น

18.2 วิธีการจัดตั้ง

แรกเริ่มจัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางคติชนวิทยาของนักศึกษา ต่อมาขยายวงกว้าง
ให้ประชาชนและบุคลากรทางวัฒนธรรมมีส่วนร่วมเป็นเครือข่าย เช่น นักวิชาการ ศิลปิน ผู้รู้ทางวัฒนธรรม
ท้องถิ่น มาร่วมกิจกรรมในบางโอกาสที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

18.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ดำเนินงานโดยสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิการบดีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย กรรมการที่ปรึกษา กรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่และกรรมการเฉพาะกิจ

18.4 ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นไปตามวัตถุประสงค์

18.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดงบประมาณในการพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้มีลักษณะการเคลื่อนไหวตลอดเวลา
2. อัตราเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประจำมีไม่เพียงพอ ควรมีอัตราบุคลากรเพิ่ม
3. กรรมการบริหาร มีภาระงานอื่นมากไม่ค่อยมีเวลาทุ่มเทให้
4. การประชาสัมพันธ์ ได้รับความสนใจผู้ชมและความใส่ใจงานด้านวัฒนธรรมมีน้อย

19. พิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวประมงปากน้ำตะโก จังหวัดชุมพร

พิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวประมงปากน้ำตะโก ตั้งอยู่บริเวณศาลกรมหลวงชุมพรปากน้ำตะโก หาดอรุณทัย หมู่ 1 ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร ขณะนี้ยังไม่ได้เปิดดำเนินการ

19.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 19.1.1 เพื่อศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวประมงปากน้ำตะโก
- 19.1.2 เพื่อรวบรวมอุปกรณ์เครื่องมือในการจับปลาของชาวประมงตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
- 19.1.3 เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวหาดอรุณทัยและศาลกรมหลวงชุมพร
- 19.1.4 เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนและผู้เกี่ยวข้องจากการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

19.2 วิธีการจัดตั้ง

สภาวัฒนธรรมอำเภอทุ่งตะโก เป็นผู้ริเริ่ม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดตั้งเป็น 9 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายที่ปรึกษา ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายรวบรวมวัสดุพิพิธภัณฑฯ ฝ่ายประสานงาน ขอความอนุเคราะห์อุปกรณ์จับสัตว์น้ำจำลอง ฝ่ายจัดทำทะเบียนและประวัติฯ ฝ่ายจัดพิพิธภัณฑฯ ฝ่ายการเงิน และฝ่ายควบคุมดูแลพิพิธภัณฑฯ

19.3 วิธีการดำเนินงาน

ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการตามข้อ 19.2 และมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- 1) ประสานงานกับชาวประมงเพื่อรวบรวม ศึกษา จัดเก็บ จัดทำประวัติ อุปกรณ์ และเครื่องมือจับปลาที่จัดทำมาได้เก็บไว้ในสถานที่ที่เหมาะสมชั่วคราว

- 2) ประสานงานการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อจัดเก็บ โดยขอสนับสนุนงบประมาณการก่อสร้างจากมูลนิธิศาลกรมหลวงชุมพร สภาตำบลปากตะโก สุขาภิบาล สมาคมชาวประมง และบุคคลผู้มีจิตศรัทธา
- 3) เมื่อสร้างพิพิธภัณฑ์เสร็จแล้ว จัดออกแบบการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ตามความเหมาะสม
- 4) จัดทำพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์แสดงวิถีชีวิตชาวประมงปากตะโก ตามเวลาที่เหมาะสมและมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดให้บริการในการเข้าชมแก่นักท่องเที่ยว ตลอดถึงการดูแลรักษา
- 5) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ
- 6) รายงานผลและประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม

19.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากคณะกรรมการที่แต่งตั้งไม่สนใจเท่าที่ควร รวมทั้งขาดงบประมาณสนับสนุน

19.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดการสนับสนุนจากหลาย ๆ ฝ่ายในท้องถิ่น รวมทั้งคณะกรรมการที่แต่งตั้งบางคนไม่สนใจงานเท่าที่ควร
2. ขาดงบประมาณสนับสนุน

20. พิพิธภัณฑ์ชุมชนกระบี่ จังหวัดกระบี่

พิพิธภัณฑ์ชุมชนกระบี่ มีสถานที่ตั้งอยู่ที่เลขที่ 60 หมู่ 1 ตำบลคลองประสงค์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ (ขณะนี้ยังไม่ได้เปิดเป็นทางการ)

20.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 20.1.1 เพื่อพัฒนาอาชีพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 20.1.2 เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและยกระดับความเป็นอยู่ในชุมชน
- 20.1.3 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้เข้มแข็ง
- 20.1.4 เพื่ออนุรักษ์สิ่งของเครื่องใช้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

20.2 วิธีการจัดตั้ง

นายถาวร หาหมื่น ผู้นำชุมชนตำบลคลองประสงค์ และชาวตำบลคลองประสงค์ได้เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชนกระบี่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมและส่งเสริมด้านอาชีพต่อชาวบ้าน มีวิธีการจัดตั้งดังนี้

1. ระดมความคิด
2. จัดทำโครงการ
3. เสนอคณะกรรมการจังหวัด
4. ปรับปรุงโครงการ
5. เสนอคณะกรรมการระดับภาค
6. ได้รับอนุมัติ
7. ดำเนินการจัดสร้าง

20.3 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการจัดตั้ง

20.4 ผลการดำเนินงาน

ยังไม่มีผลการดำเนินงาน

20.5 ปัญหาและอุปสรรค

- งบประมาณมีไม่เพียงพอที่จะใช้ในการประชุมและพัฒนาบุคลากร

21. หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี อยู่ในความดูแลของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ในบริเวณวิทยาลัยพลศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

21.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

21.1.1 เพื่อรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ของจังหวัดกระบี่

21.1.2 เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม

21.1.3 เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนมีความตระหนักในวัฒนธรรม

ประเพณีของท้องถิ่นและของชาติ

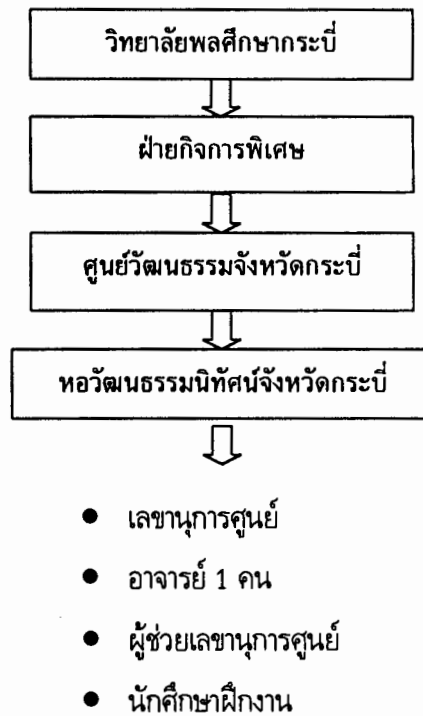
21.1.4 เพื่อให้วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นคงอยู่สืบไป

21.2 วิธีการจัดตั้ง

นายสำคัญ เพชรทอง ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ (ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่) มีหนังสือขอสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำนวน 1 ล้านบาท เพื่อปรับปรุงอาคารแต่งตัวนักกีฬา จัดสร้างหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี ประกอบกับในปี 2542 สวช. ได้มอบหมายให้จังหวัดกระบี่เป็นเจ้าภาพในการจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 14 กระบี่เบิกฟ้าอันดามัน เฉลิมพระเกียรติ สวช. จึงได้จัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยพลศึกษา เป็นเงิน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) เพื่อจัดสร้างหอวัฒนธรรมนิทัศน์

21.3 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

21.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากขาดงบประมาณ ทำให้วัตถุประสงค์ในบางประการไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

21.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. การดำเนินงานไม่ได้รับการจัดสร้างงบประมาณโดยตรง และมีจำนวนน้อย
2. ขาดกำลังคนปฏิบัติหน้าที่โดยตรง
3. ขาดงบประมาณสนับสนุนทั้งที่มีคุณค่าต่อชุมชนและข้อมูลท้องถิ่นมาก
4. ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัยในการนำเสนอ
5. ขาดวัสดุที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีอายุยืนยาว

22. พิพิธภัณฑวัดคลองท่อม จังหวัดกระบี่

พิพิธภัณฑวัดคลองท่อม ตั้งอยู่ในวัดคลองท่อม หมู่ที่ 2 ตำบลคลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

22.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

22.1.1 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

22.1.2 เพื่อเป็นแหล่งความรู้แก่เยาวชนและประชาชน

22.1.3 เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น

22.2 วิธีการจัดตั้ง

พระครูศรีธรรมราช เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้ง เนื่องจากมีผู้ซุกตบลูกบิดเป็นจำนวนมาก หลังวัดคลองท่อม และมีการซื้อขายกันมากประมาณปี 2525 เจ้าอาวาสจึงได้ให้กรมศิลปากรไปสำรวจ และได้แจ้งให้ชาวบ้านทราบว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ประกอบกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จไปทอดพระเนตรด้วยพระองค์เอง จึงเกิดแนวคิดที่จะสร้างเป็นพิพิธภัณฑขึ้นมา นำเสนอเกี่ยวกับเครื่องประดับ สร้อยลูกบิด รวมทั้งอาวุธประเภทดาบ ปืน มีด โดยเจ้าอาวาสได้ใช้อาคารในวัดคลองท่อมเป็นอาคารพิพิธภัณฑ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้งบประมาณสนับสนุน 500,000 บาท เพื่อปรับปรุงอาคารดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุง

22.3 วิธีการดำเนินงาน

ปัจจุบันทางวัดคลองท่อมดูแลพิพิธภัณฑอยู่ ในส่วนของคณะกรรมการที่จะแต่งตั้งนั้นยังไม่ได้ดำเนินการ (ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการอำเภอคลองท่อม และสภาวัฒนธรรมจังหวัดรับผิดชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการ)

22.4 ผลการดำเนินงาน

ยังไม่ได้ดำเนินการ

22.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดงบประมาณสนับสนุน
2. ขาดบุคลากรภาครัฐและอาสาสมัครในการดำเนินงาน

23. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เมืองพลอยบ่อไร่ จังหวัดตราด

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เมืองพลอยบ่อไร่ ตั้งอยู่ในอุโบสถชั้นล่างของวัดหนองบอน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

23.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

เพื่อให้ประชาชนได้ทราบประวัติความเป็นมาของเมืองพลอย

23.2 วิธีการจัดตั้ง

คณะกรรมการของวัดเป็นผู้ริเริ่ม ได้รับการสนับสนุนจากญาติโยมของวัด สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ใช้งบประมาณสนับสนุน 100,000 บาท และเชิญให้เข้าฝึกอบรมผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์

23.3 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานโดยคณะกรรมการของวัด คือ เจ้าอาวาส พระภิกษุ และประชาชน

23.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์

23.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดงบประมาณสนับสนุน
2. ขาดอัตรากำลังในการดำเนินงาน

24. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ตั้งอยู่ในโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ เลขที่ 14 ถนนวิรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

24.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

24.1.1 เพื่อเป็นแหล่งเก็บข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดตราด

24.1.2 เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้แก่เยาวชนและประชาชน

24.1.3 เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า และใช้เป็นสถานที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทยของนักเรียน ภายในโรงเรียน

24.2 วิธีการจัดตั้ง

- การเสนอโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียน
- จัดตั้งคณะกรรมการ
- จัดหาอาคารสถานที่
- เก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของ

- จัดทางงบประมาณ
- ระดมความคิดเชิงวิชาการ
- จัดแสดงนิทรรศการ

24.2 วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานโดยคณะกรรมการภายในโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ และการมีส่วนร่วมของนักเรียน

24.3 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเนื่องจากเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดตราด ซึ่งเป็นเครือข่ายทางวัฒนธรรมของ สวช. ด้วย

24.4 ปัญหาและอุปสรรค

อาคารคับแคบไม่สามารถขยายงานต่อไปได้ และบุคลากรเจ้าหน้าที่ดูแลโดยตรงไม่มี ผู้ที่ดูแลเป็นอาจารย์ในโรงเรียนอาจจะทำงานได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

25. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคลองจังกา จังหวัดระยอง

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคลองจังกา ตั้งอยู่ที่วัดคลองจังกา หมู่ที่ 2 ตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

25.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 25.1.1 เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้เด็กและเยาวชน คนรุ่นหลังได้ศึกษา
- 25.1.2 เพื่อจัดแสดงนิทรรศการเป็นครั้งคราวเมื่อมีงาน
- 25.1.3 เพื่อเชิญชวนให้โรงเรียนนำนักเรียนมาชมเมื่อมีการจัดนิทรรศการ

25.2 วิธีการจัดตั้ง

พระอธิการจรัส อตตทตโต (จิตต์อารีย์) อดีตผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง และนายสมพงษ์ แสงอากาศ อดีตกำนันตำบลพลองตาเอี่ยม และคณะกรรมการวัดคลองจังกา เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคลองจังกา โดยใช้วิธีขอของจากชาวบ้านจากที่ต่าง ๆ บางชนิดก็ขอซื้อรวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ เหตุผลของการจัดตั้งก็เพื่ออนุรักษ์เครื่องมือในการเกษตรกรรม การทำนา ทำไร่ การประมงน้ำจืด (ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา การทำนาทำไร่ หันมาใช้ควายเหล็ก วัว ควาย เลิกใช้ เด็กสมัยใหม่ไม่รู้จักไถ คราด ฯลฯ)

25.3 วิธีการดำเนินงาน

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคลองจังกา ดูแลและบริหารงานโดยคณะกรรมการของวัดคลองจังกา ซึ่งประกอบไปด้วย พระและชาวบ้าน

25.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากในการดำเนินงานนั้นค่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไม่เร่งด่วน ค่อยๆ สะสมวัตถุของเก่าต่างๆ จากที่ต่างๆ ที่จะมีผู้มอบให้ อาคารที่จัดแสดงเมื่อสร้างอุโบสถเสร็จชั้นล่างจะเป็นที่จัดได้อย่างสมบูรณ์ การเงินจะใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

25.5 ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มีงบประมาณสนับสนุน
- ไม่มีบุคลากรปฏิบัติการ

26. ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน วัดฝั่งคลอง จังหวัดนครนายก

ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน ตั้งอยู่ในวัดฝั่งคลอง หมู่ 4 ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

26.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 26.1.1 เพื่อรวบรวมโบราณวัตถุต่างๆ
- 26.1.2 เพื่อเป็นการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ
- 26.1.3 เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าศึกษาวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านไทยพวน
- 26.1.4 เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีอันทรงคุณค่าท้องถิ่นไทยพวน
- 26.1.5 เพื่อให้ชุมชนเกิดความรักหวงแหนในถิ่นฐานแห่งชาติพันธุ์ของตน

26.2 วิธีการจัดตั้ง

พระครูวิระยานุโยค และคณะกรรมการวัดทั้งหมดได้เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมไทยพวนขึ้น เพื่อรวบรวมเก็บรักษามรดกวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยพวน วิธีการจัดตั้งโดยการประชุมปรึกษาหารือส่วนราชการต่างๆ ประกอบด้วย วัด บ้าน โรงเรียน โดยมีวัดเป็นแกนนำในการจัดตั้ง ชาวบ้านประสานสามัคคีให้ความร่วมมือบริจาคสิ่งของ โรงเรียนจัดนิทรรศการปีพุทธศักราช 2541 ประกาศให้เข้าเยี่ยมชมและศึกษาค้นคว้าในงานนครนายกมรดกธรรมชาติและเส้นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

26.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน บริหารงานโดยคณะกรรมการของวัดฝั่งคลอง ประกอบด้วยเจ้าอาวาสเป็นประธาน ชาวบ้านเป็นกรรมการ รวมทั้งโรงเรียนด้วย

26.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์

26.5 ปัญหาอุปสรรค

1. การบริหารงานของคณะกรรมการไม่เป็นเอกภาพ
2. งบประมาณในการจัดการต่างๆ ไม่เพียงพอ
3. ขาดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์
5. ชุมชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือน้อย

27. ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์วัฒนธรรมบ้านไผ่ดำ ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนประถมวัดไผ่ดำ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

27.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

27.1.1 เพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และการนำไปใช้ซึ่งวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตแบบไทยๆ

27.1.2 เพื่อรวบรวมศิลปวัตถุทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นไว้เป็นแหล่งเดียวกันให้ผู้สนใจได้เข้าชมและศึกษา

27.1.3 เพื่อการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ข้อมูลเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนนักเรียน และผู้สนใจ รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ

27.2 วิธีการจัดตั้ง

คณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โรงเรียนวัดไผ่ดำ (กัลยาพิริยะประชาสรรค์) ได้เป็นผู้ริเริ่ม โดยมีหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุน เช่น สำนักงานศึกษาธิการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว นายกเทศมนตรีศาลาแดง กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลศาลาแดง สมาวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานประถมศึกษาอำเภอวังน้ำเปรี้ยว ประชาน อบต. ศาลาแดง สมาชิกเทศมนตรีตำบลศาลาแดง มีวิธีการจัดตั้ง คือ ได้ดำเนินการศึกษาพูดคุยกับชาวบ้านขอบริจาคสิ่งของ และต่อมาได้ดำเนินการขอพื้นที่ห้องเรียน เพื่อจัดวางวัตถุสิ่งของต่างๆ จากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นห้องศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ

27.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านไผ่ดำ มีโรงเรียนวัดไผ่ดำ (กัลยาพิริยะประชาสรรค์) เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ บริหารงานโดยคณะกรรมการ จำนวน 43 คน ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน 13 คน ลูกจ้าง 1 คน และกรรมการอื่นๆ จำนวน 29 คน

27.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะยังขาดการดำเนินการจัดแสดงที่มีสื่อปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ มีแต่ของจริงที่ไม่มีสื่อสัมผัสทำให้ขาดความสนใจ และการจัดแสดงยังไม่ได้จัดแยกหมวดหมู่เพื่ออธิบายเท่าที่ควร

27.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ไม่มีสถานที่จัดแสดงที่เป็นเอกเทศและที่จัดแสดงที่อยู่มีความคับแคบ
2. ขาดแคลนงบประมาณมาดำเนินการ

28. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระแก้ว

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติจังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ชั้น 2 ของศูนย์ราชการจังหวัดสระแก้ว
ถ.สุวรรณศรี ต.ท่าเกษม อ.เมือง จ.สระแก้ว (ขณะนี้ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จยังไม่ได้เปิดบริการให้เข้าชม)

28.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 28.1.1 เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล IT ทางวัฒนธรรม
- 28.1.2 เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับเยาวชน
- 28.1.3 เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานของเครือข่าย-เครือข่าย
- 28.1.4 เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

28.2 วิธีการจัดตั้ง

1. ระดมทุนจากชุมชนโดยการบริจาคและจัดทอดผ้าป่าวัฒนธรรมขึ้น
2. จัดทำ ส.ค.ส รูปหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ จำหน่าย
3. จัดเวทีสัญจรประชาสัมพันธ์

28.3 วิธีการดำเนินงาน

มีการบริการงานโดยคณะอนุกรรมการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มาจากองค์กรชุมชนต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการบริหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการจากสภาอำเภอต่างๆ ของสระแก้ว และกรรมการโครงการ

28.4 ผลการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะไม่มีงบประมาณและสภาวัฒนธรรมยังขาดผู้นำเข้มแข็งในการดำเนินการต่อไป

28.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดสร้างหอวัฒนธรรมนิทัศน์
2. ขาดผู้นำและบุคลากรในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. ขาดงบประมาณในการจัดสร้าง

29. เมืองโบราณดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

เมืองโบราณดงละครเป็นโบราณสถาน ตั้งอยู่ที่ดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

29.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

29.1.1 เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

29.1.2 เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

29.2 วิธีการจัดตั้ง

หน่วยงานศิลปากรที่ 4 อบต. ศึกษาธิการอำเภอ และจังหวัดนครนายก เป็นผู้ริเริ่ม เพื่อจัดทำพิธีภักดิ์เปิดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทัศนศึกษาของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

29.3 วิธีการดำเนินงาน

หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบโบราณสถานดงละคร คือ หน่วยงานศิลปากรที่ 4 นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการประกอบด้วยกำนัน อบต. และสมาชิกสภาวัฒนธรรมตำบลดงละคร

29.4 ผลการดำเนินงาน

ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากขาดงบประมาณ

9.5 ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดงบประมาณในการดำเนินการ
2. งบประมาณของจังหวัดไม่แน่นอน

30. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง ซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง หมู่ที่ 2 ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

30.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

30.1.1 เริ่มจากความชอบและความรักในงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของนางฉันทนา สระบุรีนทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง

30.1.2 เพื่อให้เด็กนักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตัวเองในท้องถิ่น

30.1.3 เพื่อให้เกิดความรัก และหวงแหนในภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

30.1.4 เพื่อปลูกฝังจิตใจผู้ชมให้สำนึกในเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

30.1.5 เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัตถุ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไป

30.2 วิธีการจัดตั้ง

เริ่มจากการเก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของเอาไว้ในโรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง และได้ขอบริจาคเงินไม่เท่าจากวัดแล้วนำมาปลูกสร้างไว้ บริเวณชุมชนวัดหัวสำโรง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของวัด โดยประชาชนได้ร่วมกันออกเงินเพื่อซื้อกระเบื้องในการมุงหลังคา ฯลฯ ในส่วนของการก่อสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้ขอความร่วมมือจากหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลหัวสำโรงแต่ละหมู่บ้านจะส่งช่างก่อสร้างมาหมู่บ้านละ 1-2 คน มาร่วมกันก่อสร้างอาคารโดยหมุนเวียน

30.3 วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมหัวสำโรง มีข้าราชการเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน จำนวน 25 คน มีคณะกรรมการประกอบด้วยประชาชน และข้าราชการครู ลูกจ้าง อาสาสมัคร

30.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง ที่ได้วางไว้ นักเรียนในชุมชนและประชาชนที่สนใจได้รับความรู้ข้อมูลของวิถีชีวิตในชุมชน โดยมีเทคโนโลยีพื้นบ้านจัดแสดงไว้ให้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น เคียวเขมร เนื่องจากในชุมชนมีคนเชื้อสายเขมร และลาวอาศัยอยู่จึงทำให้เกิดความผสมผสานกลมกลืนกันระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง ยังคงเป็นศูนย์เก็บรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านให้คงอยู่อีกด้วย

30.5 ปัญหาอุปสรรค

ขาดงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากทางโรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรงมีงบประมาณจำกัด จึงไม่มีสนับสนุนให้ศูนย์วัฒนธรรม อีกทั้งหน่วยงานอื่นๆ ก็ไม่สนับสนุนด้วย

ส่วนที่ 2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research)

คณะผู้วิจัย ได้ศึกษาวิธีการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ความสนใจและความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ความร่วมมือและความสัมพันธ์กับชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยการแบ่งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคออกเป็น 5 ภาค แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างภาคละ 2 แห่ง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการสุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 แห่งดังนี้

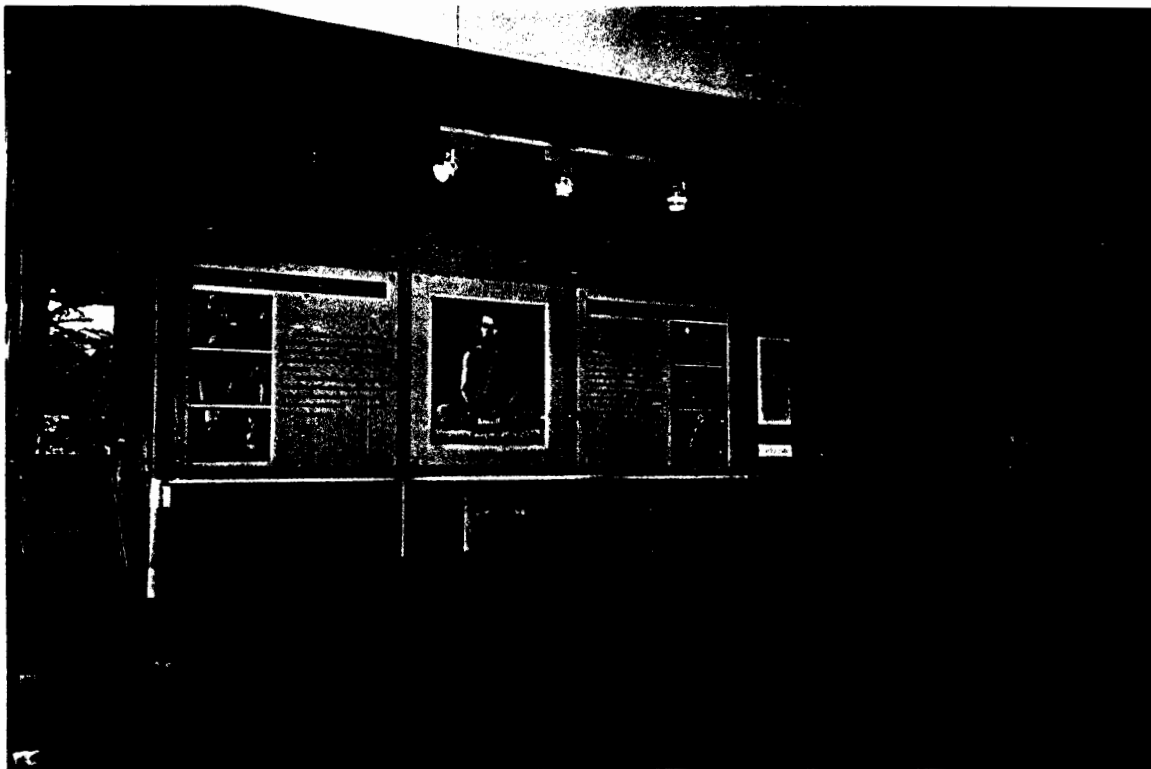
1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ ตั้งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่วัดศรีโคมคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยอาคารเป็นรูปทรงล้านนาประยุกต์ สูง 2 ชั้น พื้นที่จัดแสดง 2,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยส่วนจัดแสดง 8 ส่วน (4 ห้อง) ห้องเก็บของ 3 ห้อง ห้องรับเสด็จ 1 ห้อง ห้องเจ้าหน้าที่ 2 ห้อง ที่จัดแสดงนิทรรศการ 1 แห่ง สวนหย่อม 1 แห่ง และลานศิลาจารึก 1 แห่ง ทิศตะวันตกของตัวอาคารติดกับกว๊านพะเยา บริเวณทั้งหมดประมาณ 5 ไร่ ส่วนตัวอาคารใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 14,800,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่ได้รับจากการบริจาคให้กับวัดศรีโคมคำ

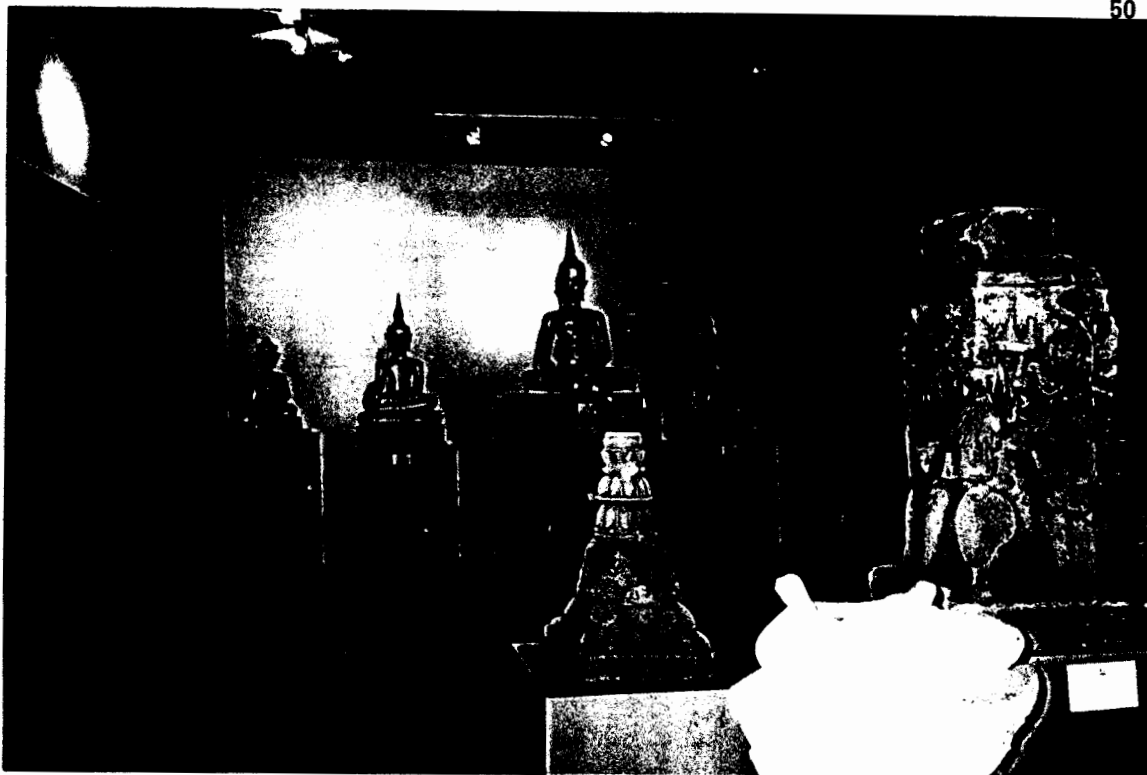
1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

บุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ขึ้น คือ พระธรรมวิมลโมลี รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ ซึ่งท่านไม่ได้มีความคิดมาก่อนว่าจะเป็น "หอวัฒนธรรมนิทัศน์" อย่างที่เห็น เบื้องต้นท่านต้องการจะสร้างอาคารเก็บโบราณวัตถุของท่านที่เก็บไว้นาน 40 ปี หรือถ้าเป็นไปได้ ท่านต้องการจะสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำจังหวัดพะเยาเพียงเท่านั้น พอจะสังเกตได้จากการใช้ความพยายามเสนอโครงการสร้างพิพิธภัณฑ์ ผ่านไปยังกรมศิลปากรหลายครั้ง และครั้งสุดท้ายนายมงคล บุญวงศ์ รองอธิบดีกรมศิลปากร ย้ายมารับตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้นำโครงการสร้างพิพิธภัณฑ์ของพระธรรมวิมลโมลี ติดตามมาด้วยพร้อมกับมาประยุกต์เข้ากับการจัดหอไทยนิทัศน์ของส่วนไทยนิทัศน์ ซึ่ง ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ อดีตผู้อำนวยการส่วนไทยนิทัศน์ กำลังจัดทำอยู่พอดี

ภาพที่ 1 การจัดแสดงประวัติบุคคลสำคัญพระธรรมวิมลโมลี รองเจ้าคณะภาค 6
เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ

จากนั้นทุกฝ่ายจึงเห็นพ้องต้องกันว่าที่จังหวัดพะเยาน่าจะจัดเป็นรูปแบบ “หอวัฒนธรรมนิทัศน์” ได้โดยเริ่มต้นจากการศึกษาค้นคว้างานของ พระธรรมวิมลโมลี เป็นอันดับแรก ซึ่งในส่วนใหญ่ไม่เป็นเรื่องยากสำหรับการศึกษา เพราะท่านได้ทำการศึกษา และเก็บรวบรวมวัตถุโบราณที่จะนำเสนออยู่ก่อนแล้วในเรื่องที่จะต้องค้นคว้าต่อไป คือ เรื่องของวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้านของคนเมืองพะเยา ซึ่งเรื่องนี้ไม่มีใครได้ศึกษากันอย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดการสัมมนาเรื่องนี้ขึ้นในวันที่ 5-6 กุมภาพันธ์ 2537 ณ อุโบสถกลางน้ำ วัดศรีโคมคำ โดยได้เชิญนักวิชาการ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จากสถาบันทางการศึกษา ตลอดจนถึงปราชญ์ท้องถิ่น เข้าร่วมระดมสมองเป็นการใหญ่ และผลดีคือ การได้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมระดับหนึ่ง

ภาพที่ 2 การจัดแสดงพระพุทธรูปในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

คำว่า “ทุกฝ่าย” ที่ร่วมมือกันในตอนนั้น ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ
การวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมศิลปากร หน่วยงานราชการของจังหวัดพะเยา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เป็นหัว
หน้า วัดศรีโคมคำ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา และบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อเก็บรวบรวมและจัดแสดงวัตถุโบราณอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองพะเยา
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกว๋านพะเยาจากอดีต ปัจจุบันและอนาคต
4. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของคนเมืองพะเยา นับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันและสู่ออนาคต

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดโคมคำ จังหวัดพะเยา

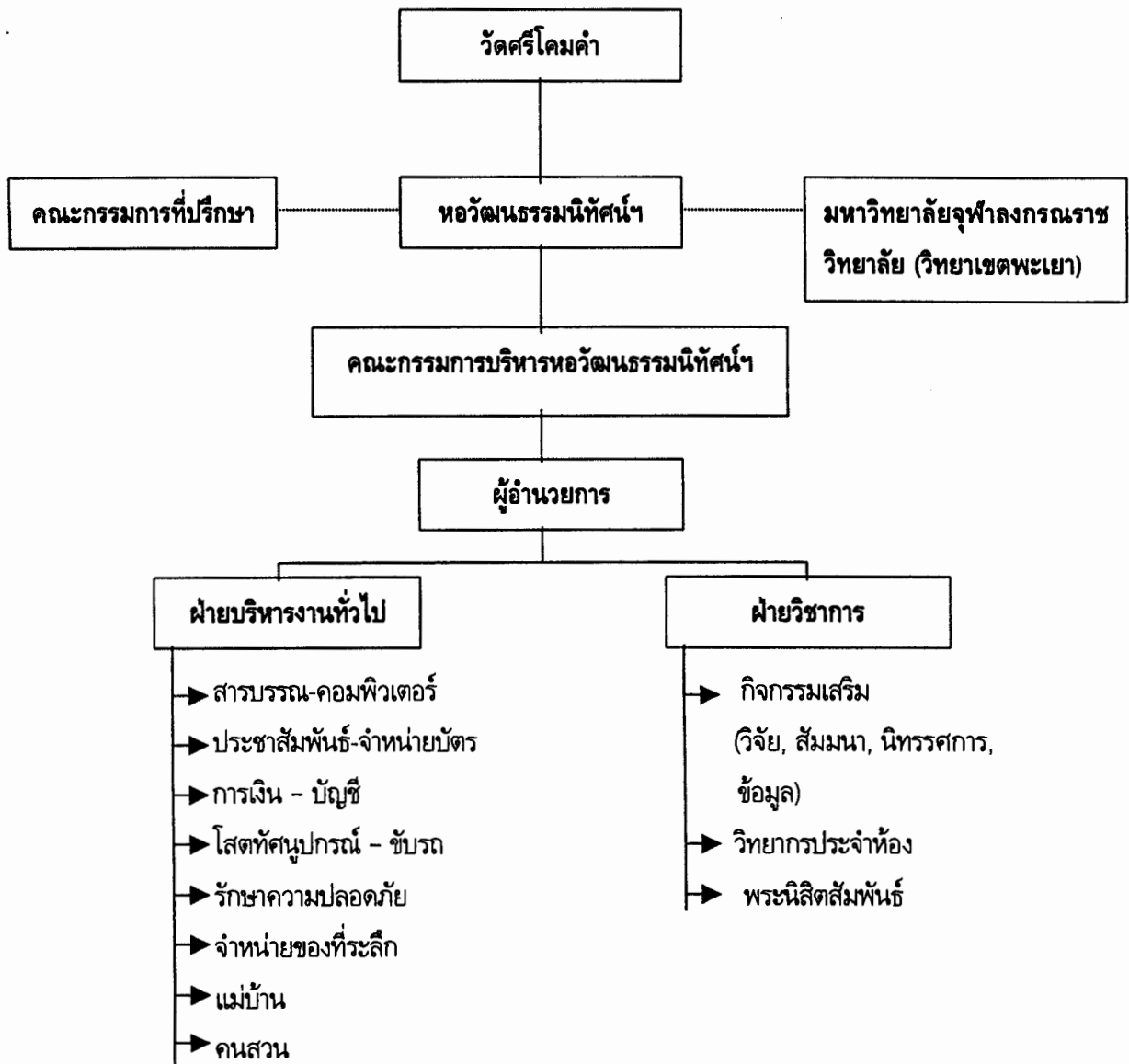
2.1 นโยบายในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ

1. เตรียมบุคลากร และพัฒนาบุคลากรในการบริหารงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการและบริหารงาน การนำชม และบรรยายให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ได้

2. ปรับปรุงห้องจัดแสดงให้เปลี่ยนแปลงการจัดแสดงและเนื้อหาอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้มากที่สุด
3. ส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ประจำวัดนทรรมฯ ให้ดีกว่าปัจจุบัน

2.2 โครงสร้างในการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

มีคณะกรรมการบริหารโดยเจ้าอาวาสของวัดศรีโคมคำ คือ พระธรรมวิมลโมลี เป็นประธาน ประกอบด้วยคณะทำงาน 9 คน ทั้งนี้ เพื่อให้นโยบายของคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ประสานกัน จึงให้เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ เป็นผู้อำนวยการหอวัฒนธรรมนิทัศน์โดยตำแหน่ง ดังแผนผังที่แสดงดังนี้

2.3. แผนการบริหารงาน

การบริหารของหอวัฒนธรรมนิทัศน์นั้นคืออยู่แล้ว แต่บุคคลที่จะให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างน้อยแค่ ไหนอยู่ที่จิตสำนึกของแต่ละบุคคล

แผนการบริหารงานในระยะสั้น คือ

จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ และชักชวนให้เด็กและเยาวชนตลอดถึงประชาชนเข้ามาชมได้มากที่สุด

แผนการบริหารงานในระยะยาว คือ

จะทำห้องประชุมครบวงจรเพื่อดึงดูดคนเข้ามาชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

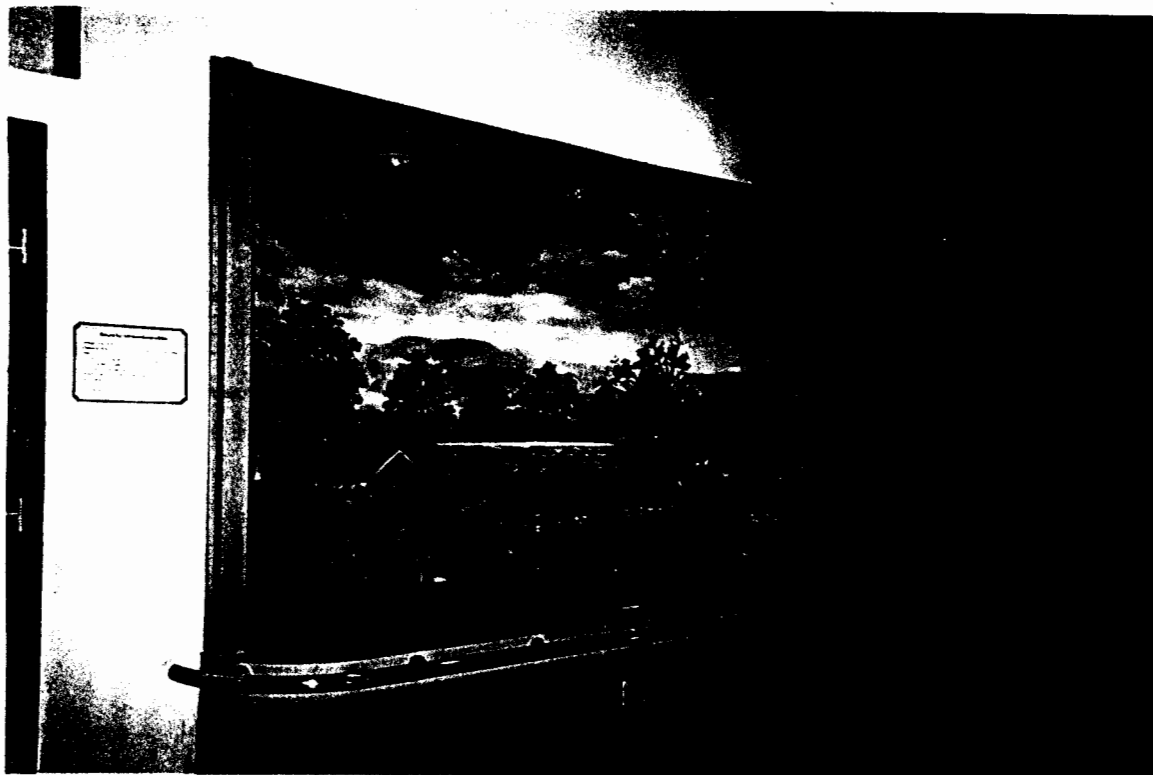
2.4 ผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งทุกประการ เพราะบริการแก่ชุมชนมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานขององค์กรการกุศลต่าง ๆ และชุมชนในพื้นที่ตลอดเวลา การจัดแสดงในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นบางส่วน ดูตามความเหมาะสม โดยมีการจัดกิจกรรมเสริมอยู่ตลอดเวลา หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ แห่งนี้มีจุดเด่น คือ เป็นศูนย์รวมของชาวพะเยา เพราะข้อมูลของพะเยาได้จากหอวัฒนธรรมทั้งสิ้น หอวัฒนธรรมได้ให้ประโยชน์กับชุมชน และคนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ กล่าวคือ ทำให้ชุมชนได้รับความรู้ความเข้าใจและรู้จัก หวงแหวนวัตถุโบราณมากยิ่งขึ้น ประโยชน์ที่ได้รับคือความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี

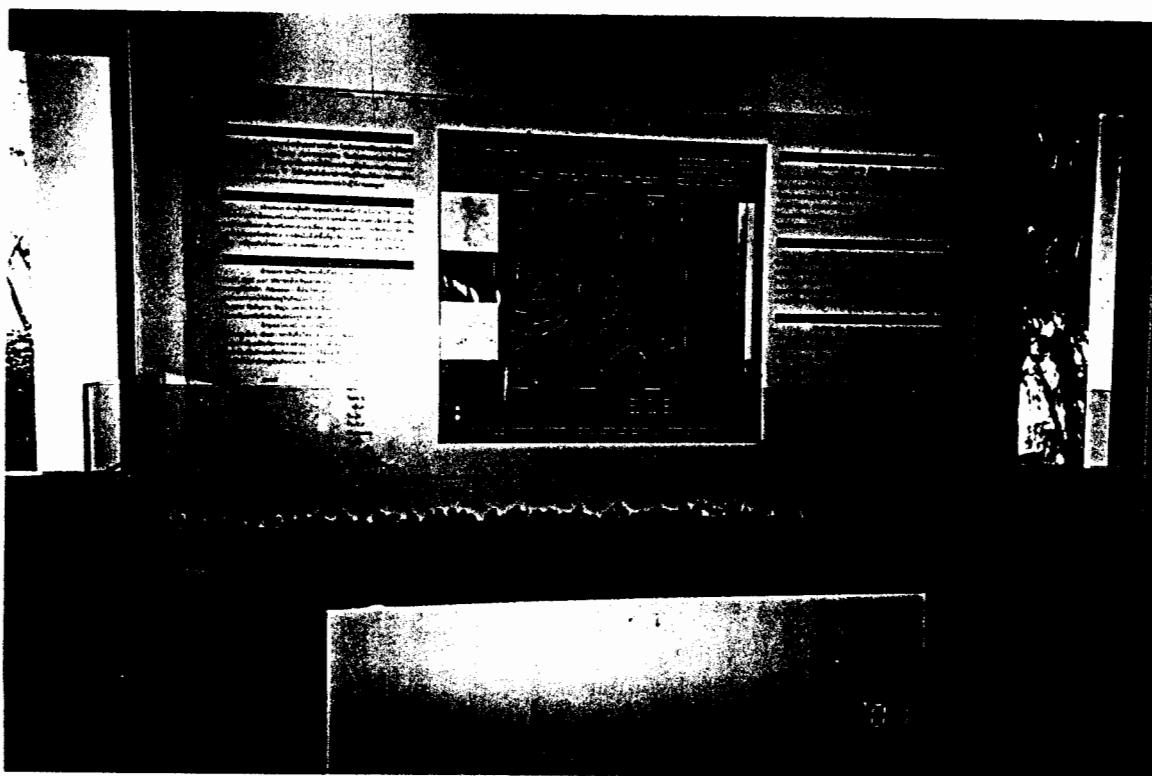
ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 1 คือ ส่วนที่จัดนิทรรศการถาวร และตกแต่งภายในประกอบด้วย เรื่อง 8 เรื่อง ได้แก่

1. แสดงถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มชน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่บนที่สูงมีอาชีพ ทำไร่ และกลุ่มที่อยู่ที่ราบมีอาชีพทำนา ตลอดจนถึงเครื่องมือ คือ ขวานหินในยุคต่าง ๆ
2. คือส่วนที่เป็นอาณาจักรกวมยาว ยุคพระยาเจือง และพระยาจำเมือง
3. เป็นส่วนที่แสดงความรุ่งเรืองของอาณาจักรกวมยาวในยุคพระยาอุธิษฐิระ เจ้าเมืองสองแควเก่า
4. เป็นการแสดงถึงแหล่งเครื่องปั้นดินเผาของเมืองพะเยาและเมืองใกล้เคียง
5. แสดงถึงความเสื่อมของอาณาจักร และยุคฟื้นฟูเมืองพะเยาและการมีสถาบันทางการศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองพะเยาต่อไป
6. เป็นการแสดงถึงวิถีชีวิต และภูมิปัญญาชาวบ้านของคนเมืองพะเยา
7. เป็นการนำเสนอถึงเมืองพะเยาในอนาคต โดยนำความสำเร็จของเยาวชนพะเยา และมีการสถาบันทางการศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองพะเยาต่อไป
8. เป็นการแสดงให้เห็นถึงสัตว์สำคัญของโลก คือ ช้างโดยแสดงถึงความสัมพันธ์ของช้างกับพระพุทธศาสนา ช้างกับพระมหากษัตริย์และช้างกับการใช้งาน

ภาพที่ 3 รูปแบบจำลองวิถีชีวิตของคนในห้องถิ่น

ภาพที่ 4 รูปแบบการจัดแสดงภายในที่เรียบง่าย

ส่วนนี้ บริษัท ชิตินีออน ดิสเพลย์ฯ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกแบบ ตามเนื้อหาของนักวิชาการทั้งส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นกำหนดให้โดยใช้งบประมาณ 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน)

ส่วนที่ 2 คือ จัดภูมิทัศน์รอบ ๆ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เนื่องจากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ตั้งอยู่ริมกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นบริเวณที่สวยงามตามธรรมชาติ และต่อไปจะเป็นสถานที่สำหรับประชาชนจะเข้าไปพักผ่อนอีกแห่งหนึ่ง หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ได้จัดสวน และปลูกต้นไม้พื้นเมือง หลากหลายประเภทมีตั้งแต่ สมุลแว้ง กาสะลอง (ปีบ) ต้นจำปาลาว มะพร้าว ตะแบก เป็นต้น มากกว่า 100 ต้น นอกจากนั้นยังสร้างรั้วคอนกรีตมีลวดลายสัญลักษณ์ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ สะพานข้ามคลอง และที่จอดรถทั้งส่วนตัวและรถทัวร์ ซึ่งส่วนนี้ได้รับงบประมาณช่วยเหลือจากคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดพะเยา จำนวน 3,161,190 บาท (สามล้านหนึ่งแสนหก-หมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์

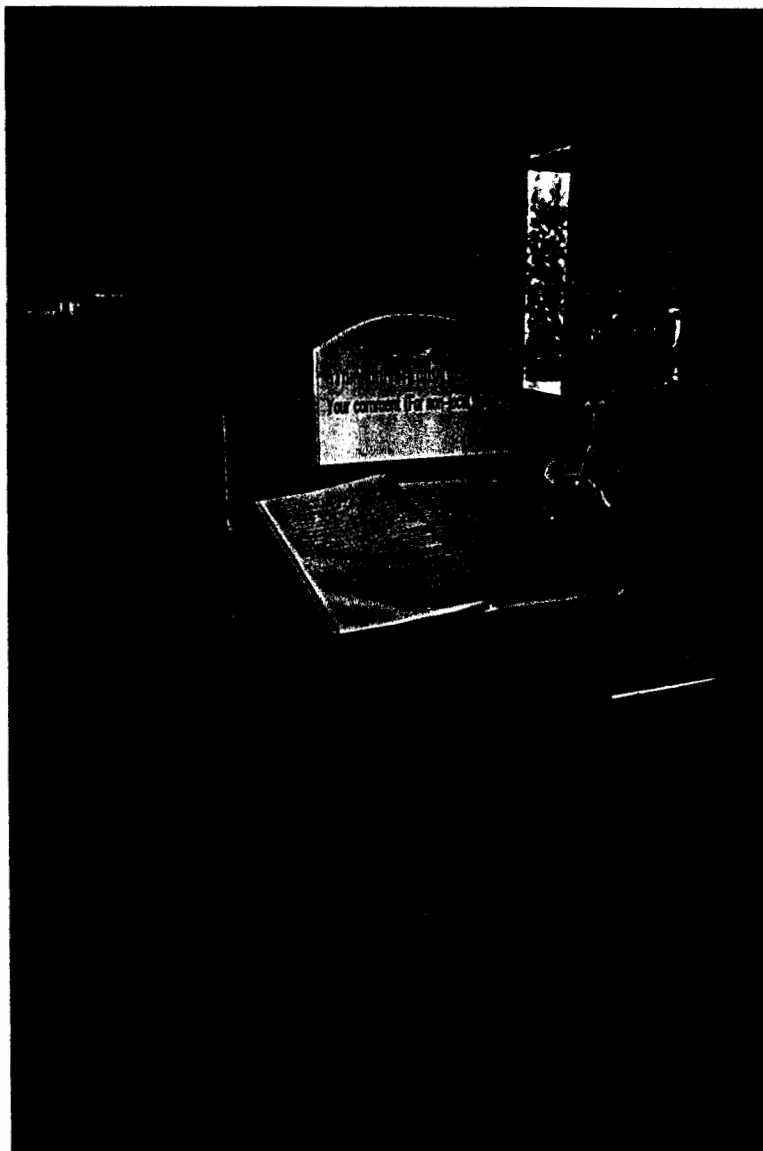
หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา มีวิธีการประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. จัดพิมพ์แผ่นพับเผยแพร่ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์และแจกไปยังสถานศึกษา หน่วยงานราชการ บริษัท ท้องเที่ยว
2. ทำหนังสือเชิญชวนไปยังบริษัทท่องเที่ยวหรือทัวร์ต่าง ๆ ให้นำนักท่องเที่ยวเข้ามาชมให้มากที่สุด
3. จัดทำเครือข่ายและรับสมัครสมาชิก อาสาสมัคร ไปยังเด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปในจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ มีปัญหาในการดำเนินการดังนี้

1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์
2. เงินทุนงบประมาณในการดำเนินงานมีจำกัด และขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

ภาพที่ 5 สมุดสำหรับแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จ

1. พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ
2. ระดมทุนทรัพย์จัดตั้งกองทุนมูลนิธิเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ให้มากที่สุด

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ

อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ประเมินความคิดเห็นของบุคลากรที่รับผิดชอบและผู้บริหารงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้ จำนวน 12 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	9
หญิง	3
รวม	12
2. อายุ	
อายุ 21-30 ปี	1
อายุ 31-40 ปี	2
อายุ 41-50 ปี	2
อายุ 51-60 ปี	5
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	2
รวม	12
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
มัธยมศึกษาตอนต้น	-
ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย	6
อนุปริญญา/ปวส.	1
ปริญญาตรี	3
ปริญญาโท	2
รวม	12

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
4. ท่านอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา	
น้อยกว่า 3 ปี	-
3-5 ปี	3
6-10 ปี	-
10 ปีขึ้นไป	9
รวม	12
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	5
เป็น ได้แก่ กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัด กลุ่ม ธ.ก.ส. กลุ่มสัจจะ กลุ่มแม่บ้าน 13 ชุมชน ฯลฯ	7
รวม	12
6. อาชีพ	
รับราชการ	3
ข้าราชการบำนาญ	2
รับจ้าง	4
พระสงฆ์	3
รวม	12

จากข้อมูลตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 9 คน รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน ส่วนอายุของบุคลากรกลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุดมีจำนวน 5 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และ อายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีจำนวนเท่ากัน คือ มีจำนวน 2 คน ในด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุด จำนวน 6 คน รองลงมาจะเป็นผู้มีความสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จำนวน 3 คน และ 2 คน บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะอยู่อาศัยในชุมชนอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่อยู่เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 9 คน และรองลงมาจะอยู่ในชุมชนแห่งนี้ ระหว่าง 3-5 ปี มาแล้วมีจำนวน 3 คน สำหรับเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนมากจะเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีจำนวน 7 คน และอีกจำนวน 5 คน ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพรับจ้างมากที่สุดมีจำนวน 4 คน รองลงมา มีอาชีพรับราชการและเป็นพระสงฆ์ จำนวน 3 คน และอาชีพข้าราชการบำนาญจำนวน 2 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 2 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	3	5	4
2. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	1	5	4
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	1	5	6
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	2	8	2
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	3	6	3
6. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมทำงานกับหอวัฒนธรรมฯ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	1	5	6

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
7. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	2	2	8
8. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	2	5	5
9. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	2	2	8
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะทำงานควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	1	7	4
11. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	-	5	7
12. ท่านได้พบบุคลากร หรือเด็กนักเรียน เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์เพื่อศึกษาหาความรู้	1	1	3
13. ท่านได้พบบุคลากร หรือเด็กนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์	1	4	7
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จัก มาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์	-	2	10

จากข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ เคยรวม
คิดริเริ่มในการจัดตั้ง หอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้ จำนวน 9 คน แยกเป็นเคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน และ
เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน และอีกจำนวน 3 คน ไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์นี้
ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานส่วนใหญ่ได้ร่วมคิดวางนโยบาย และการดำเนินงานมีจำนวน 7 คน
เคยเป็นบางครั้งและเคยเป็นประจำมีจำนวน 4 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการ
จัดแสดง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นประจำ จำนวน 6 คน และเคยร่วมเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ด้านการมอบ
เงิน หรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 8 คน และรองลงมาเคยเป็นประจำ มีจำนวน 2 คน
ด้านการมอบโบราณวัตถุ หรือเครื่องใช้พื้นบ้าน เพื่อนำไปจัดแสดง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6
คน และเคยร่วมเป็นประจำมีจำนวน 3 คน ด้านการร่วมงานกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เช่น จัดตกแต่งสถานที่
ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นประจำ จำนวน 6 คน และเคยร่วมเป็นบางครั้ง จำนวน
5 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 8 คน และเคยเป็น
บางครั้งมีจำนวน 2 คน ด้านการได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมโดย เคยร่วมเป็นประจำ
จำนวน 5 คน และเคยร่วมเป็นบางครั้งอีกจำนวน 5 คน และอีกจำนวน 2 คน ไม่เคยมีส่วนร่วม ด้านการร่วม
เป็นคณะทำงานควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง
จำนวน 7 คน และเคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงินหรือวัสดุ ส่วนใหญ่เคยเป็น
ประจำจำนวน 7 คน และเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ในส่วนที่ได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมหอ
วัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อศึกษาหาความรู้ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 8 คน และเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน
และส่วนใหญ่ได้เคยพาบุตรหลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ มีจำนวน 7 คน
ที่เคยมีส่วนร่วมเป็นประจำ และเคยเป็นบางครั้งอีกจำนวน 4 คน และได้แนะนำให้พนักงานท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมา
เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ มีจำนวน 10 คน และเคยเป็นบางครั้งมีจำนวน 2 คน

3. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ

จังหวัดพะเยา

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์
<ol style="list-style-type: none"> มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแนะนำให้คนรู้จักได้เข้ามาชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือเป็นอาสาสมัครนำชม ร่วมบริจาคเงินเพื่อสมทบทุนในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ 	<ol style="list-style-type: none"> การจัดแสดงภายในควรจะมีป้ายคำบรรยายได้ภาพ ขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก ผู้บริหารในระดับสูงขาดการดูแล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานไม่ทำงานอย่างจริงจัง <p>การแก้ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> ควรมีการอบรมบุคลากรหรือประชุมคณะทำงานอย่างต่อเนื่อง วางแผนการประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่อง จัดหาบุคลากรหรืออาสาสมัครในท้องถิ่นให้เข้ามาทำงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์เพิ่มขึ้น ผู้บริหารระดับสูงควรเอาใจใส่ดูแลให้มากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> เป็นแหล่งให้ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตในอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสรู้เห็นทำให้ชาวพะเยารักบ้านเกิด รักถิ่นฐานวัฒนธรรมของคนมากขึ้น เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีท้องถิ่นเป็นประโยชน์ต่อผู้มาศึกษาหาความรู้ ทั้งนักเรียน นักศึกษาและคนทั่วไปที่สนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญเพิ่มขึ้นของจังหวัดและชุมชน เป็นแหล่งสร้างจิตสำนึกจิตวิญญาณของคนในชุมชนให้มีความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนมรดกทางศิลปวัฒนธรรม

ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าชม จากแบบสอบถามผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 20 คน
ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์
วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	8
หญิง	12
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	11
21-30 ปี	4
31-40 ปี	2
41-50 ปี	3
50 ปีขึ้นไป	-
รวม	20

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
3. การศึกษา	
มัธยมศึกษาตอนต้น	6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5
ปริญญาตรี	9
รวม	20
4. อาชีพ	
นักเรียน	10
นักศึกษา	5
รับราชการ	3
ค้าขาย	1
รับจ้างทั่วไป	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิง 12 คน ผู้ชาย 8 คน ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 11 คน รองลงมาอายุ 21-30 ปี จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 9 คน รองลงมาจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน จำนวน 10 คน รองลงมาเป็นนักศึกษา จำนวน 5 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ แห่งนี้ จากแหล่งใด	
- แผ่นพับ	6
- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	1
- ประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	4
- เพื่อน/ญาติและบุคคลใกล้ชิด	8
- อื่น ๆ ได้แก่ คุณครู	1
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
2. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร <ul style="list-style-type: none"> - ครั้งแรก 3 - 2 ครั้งขึ้นไป 17 	
รวม	20
3. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำแห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อการศึกษาหาความรู้ทั่วไป 4 - เพื่อนำเอาความรู้ไปใช้ในการเรียน 8 - เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์ 3 - เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต 2 - อื่นๆ เช่น ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม 3 	
รวม	20
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในด้าน <p>4.1 สถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ง่ายสะดวกในการเดินทาง 18 - ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน 2 	
รวม	20
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เดินทางโดย <ul style="list-style-type: none"> - รถยนต์ส่วนบุคคล 10 - รถโดยสารประจำทาง - - รถนำเที่ยว 5 - อื่น ๆ ได้แก่ รถจักรยานยนต์ และเดิน 5 	
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
- เหมาะสมดีแล้ว	16
- ไม่เหมาะสม	-
- ควรเพิ่มเติม คือ ข้อมูลใหม่ๆ ที่ค้นพบด้านดนตรีพื้นเมือง มีเสียงประกอบและวัตถุโบราณบางชิ้นยังไม่ติดป้ายอธิบายไว้	4
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
- เหมาะสม	20
- ไม่เหมาะสม	-
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
- มี	16
- ไม่มี	4
รวม	20
4.6 วัน-เวลา ในการเปิดดำเนินการ	
- เหมาะสม	18
- ไม่เหมาะสมควรเปลี่ยนแปลง คือ ควรเปิดทุกวัน	2
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้ ท่านมีความคิดเห็น อย่างไร	
- ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	18
- อื่น ๆ คือ ได้เห็นสิ่งของเก่า ๆ ที่ไม่เคยเห็น	2
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จากเพื่อนญาติและบุคคลใกล้ชิดได้มี จำนวน 8 คน รองลงมาทราบจากแผ่นพับ จำนวน 6 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้มาแล้ว 2 ครั้งขึ้นไป เป็นจำนวน 17 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ไปใช้ในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 8 คน รองลงมาเป็นการศึกษาหาความรู้ทั่วไปมีจำนวน 4 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง มีจำนวน 18 คน และเดินทางมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยรถยนต์ส่วนบุคคล มีจำนวน 10 คน เดินทางมากับรถนำเที่ยวและรถจักรยานยนต์ หรือเดินมาเอง มีจำนวน 5 คนเท่ากัน ในด้านเนื้อหาจัดแสดงผู้ชมส่วนมากเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว มีจำนวน 16 คน และอีก 4 คน เห็นว่าควรเพิ่มเติมได้แก่ ข้อมูลใหม่ๆ ที่ค้นพบ การแสดงดนตรีพื้นเมือง ควรมีเสียงประกอบ เป็นต้น ส่วนพื้นที่ในการจัดแสดงผู้ชมส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว มีจำนวน 20 คน การนำชมของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่มีการนำชมของเจ้าหน้าที่จำนวน 16 คน ความคิดเห็นในวันเวลาที่เปิดทำการส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม มีจำนวน 18 คน และอีก 2 คน เห็นว่ายังไม่เหมาะสมควรปรับเปลี่ยนเวลาให้เปิดทุกวัน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมากจากการเข้าชมมีจำนวน 18 คน และอีก 2 คน เห็นว่าได้พบเห็นสิ่งของเก่าๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

ลำดับที่	กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ			
		มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
1	เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	9	10	1	-
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	12	8	-	-
3	เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	12	8	-	-
4	เจ้าหน้าที่บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	9	10	1	-
5	เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	8	10	2	-
6	เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	7	10	3	-
7	เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	6	9	5	-
8	จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	7	6	4	3
9	เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	11	6	3	-
10	การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติมในแผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เข้าชมอย่างเพียงพอ และสะดวกรวดเร็ว	7	8	4	1

ลำดับที่	กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ			
		มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
11	การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	9	11	-	-
12	การจำหน่ายของที่ระลึก	7	8	4	1

จากข้อมูลในตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการต้อนรับของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในระดับค่อนข้างมากและมาก มีจำนวน 10 คน และจำนวน 9 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในระดับมาก และค่อนข้างมาก มีจำนวน 12 คน และจำนวน 8 คน ตามลำดับ เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากและค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน และจำนวน 8 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน และความพึงพอใจในระดับมาก จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมาก และมาก มีจำนวน 10 คน และจำนวน 8 คน ในส่วนการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก มีจำนวน 9 คน และอีกจำนวน 5 คน มีความพึงพอใจในด้านนี้ค่อนข้างน้อย ด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ที่นำชมและให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากและมาก มีจำนวน 6 คน และจำนวน 7 คน ตามลำดับ ด้านความรู้และทักษะในการนำชมของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากและค่อนข้างมาก มีจำนวน 11 คน และจำนวน 6 คน ตามลำดับ ในการให้บริการข้อมูลเพิ่มเติมได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก และมาก คิดเป็นจำนวน 8 คน และจำนวน 7 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากและมาก คิดเป็นจำนวน 11 คน และจำนวน 9 คน การจำหน่ายของที่ระลึกผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก มีจำนวน 8 คน และรองลงมามีความพึงพอใจในระดับมากมีจำนวน 7 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการ ดังนี้

- 4.1 ควรมีเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้ให้มากขึ้นกว่าเดิม
- 4.2 ควรมีป้ายอธิบายโบราณวัตถุกำกับทุกชิ้นจะได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
- 4.3 ควรเอาสิ่งที่น่าสนใจไปไว้ในที่โล่งแจ้ง เช่น เสื้อผ้าของคนที่โดนประหาร

2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษกจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ตั้งอยู่อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม ถนนสิงห์ไคล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย บริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถนนสิงห์ไคล ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย (สร้าง พ.ศ. 2443 สมัยรัชกาลที่ 5) มี 2 ชั้น และอีก 1 ชั้นลอย ในเนื้อที่ 2 งาน 52 ตารางวา ขณะนี้จัดนิทรรศการเฉพาะชั้นล่าง จำนวน 3 ห้อง

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

หอวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย สร้างขึ้นโดยมติคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย (ศศว.จ.) โดยงบบริจาคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดของจังหวัดเชียงราย เมื่อปี 2539 โดยมีผู้ริเริ่มคือ นายคำรณ บุญเกิด ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย พระเทพรัตนนาร เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย และคณะ มีหน่วยสนับสนุนคือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย โดยมีพิธีเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2539

- เหตุผลในการจัดตั้ง เพื่อจัดแสดงนิทรรศการถาวรในเชิงมานุษยวิทยาชาติพันธุ์วิทยาและธรรมชาติวิทยาของเมืองเชียงราย ในรูปแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีสื่อปฏิสัมพันธ์ เช่น หุ่นจำลอง ศิลปวัตถุ วัตถุจำลอง วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์

- วิธีการจัดตั้ง ทางจังหวัดเชียงรายจัดตั้งงบประมาณ และงบบริจาคจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1.2.1 รวบรวมความเป็นมาของจังหวัดเชียงรายในอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2.2 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่มวลชน

1.2.3 เป็นสถานที่รวบรวมสิ่งที่มีคุณค่าของท้องถิ่น

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ

เนื่องจากในช่วงระยะปัจจุบันนี้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ อยู่ในความดูแลของสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย จึงมีนโยบายในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ คือ การบริการให้ความสะดวกแก่ผู้เข้าชมที่มาเยี่ยมชมให้ดีที่สุด

2.2 โครงสร้างในการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ดังนี้

- กรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 5 คน
- ข้าราชการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 6 คน
- อาสาสมัคร เป็นวิทยากร จำนวน 2 คน

2.3 แผนการบริหารงาน

เนื่องจากอาคารศาลากลาง ได้เป็นอาคารโบราณสถานของชาติอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร ดังนั้นกรมศิลปากรจึงได้มีส่วนในการดูแลอาคารหลังนี้ ดังนั้นแผนการบริหารงานอยู่ระหว่างการประสานงานกับกรมศิลปากรและคณะกรรมการชุดใหม่มาช่วยดูแลเรื่องแผนการบริหารงาน

2.4 ผลการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย ยังมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

- 2.4.1 ขาดงบประมาณดำเนินการ
- 2.4.2 ขาดบุคลากร
- 2.4.3 คณะกรรมการบริหารหมดวาระ ยังไม่ได้เลือกตั้งและแต่งตั้งใหม่
- 2.4.4 อุปกรณ์เสียบ่อย ไม่มีงบประมาณซ่อม
- 2.4.5 ขาดงบประมาณค่าสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ ประปา

2.5 การดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย กับการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่เข้ามาช่วยในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ นั้น จะเป็นเด็กนักเรียน นักศึกษา โดยจะเป็นผู้ช่วยด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะชักชวนและแนะนำให้คนรู้จักเข้ามาเยี่ยมชม รวมทั้งใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ทางการเรียน ส่วนในเรื่องการบริหารงานจะเป็นบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม ชมรมแพทย์แผนไทย ชมรมมัคคุเทศก์ จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัด เชียงราย

3.1 ลักษณะอาคาร

เป็นอาคารศาลากลางจังหวัดเชียงราย (หลังเดิม) ตึก 2 ชั้น และอีก 1 ชั้นลอย ตั้งอยู่ถนนสิงหนาท ไร่ อำเภอเมืองเชียงราย (สร้าง พ.ศ. 2443 สมัย ร.5)

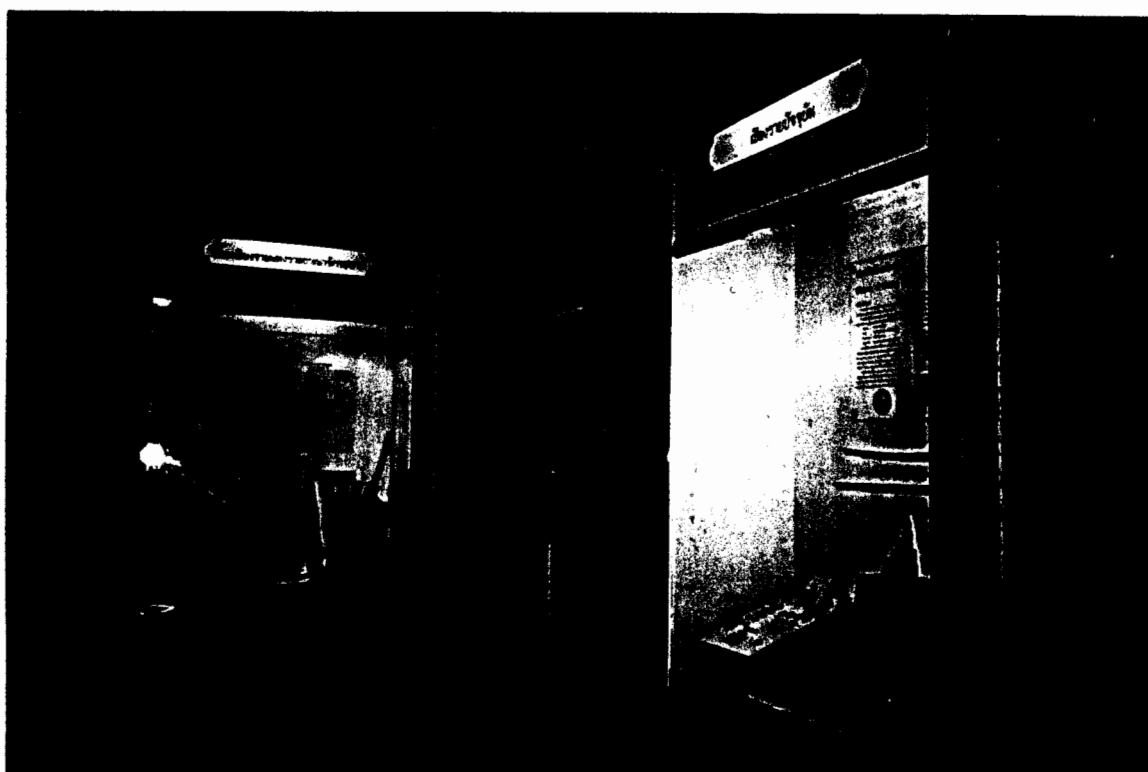
3.2 พื้นที่ใช้สอยของอาคาร

- ขณะนี้มีพื้นที่จัดนิทรรศการเฉพาะชั้นล่าง จำนวน 3 ห้อง แบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ
- มีพื้นที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในอาคารและนอกอาคาร

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ขณะนี้ได้จัดนิทรรศการเฉพาะชั้นล่าง จำนวน 3 ห้อง แบ่งออกเป็น

6 เรื่อง คือ

ภาพที่ 6 การจัดแสดงในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ

1. พระมหากษัตริย์คุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ - รอยพระบาท

เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มหาราชา เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติพระองค์ทรงมีปฐมบรมราชโองการซึ่งถือเสมือนคำมั่นสัญญาที่พระองค์ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยทั้งปวงว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ณ ปีพุทธศักราช 2539 ครบ 50 ปีที่พระองค์ทรงครองราชย์หรือเรียกว่าปีกาญจนาภิเษกพสกนิกรชาวไทยต่างได้ประจักษ์แล้วว่าพระองค์และพระบรมวงศานุวงศ์ทรงทุ่มเท ปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันมีเอกราชอันดีเพื่อประโยชน์สุขของชาวไทยอย่างแท้จริง

2. ประวัติความเป็นมาของเมืองเชียงราย

มนุษย์ที่อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ ย่อมรู้ประวัติของตนเอง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของแต่ละแห่งย่อมแสดงแนวคิดที่เป็นคติความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นมาของตน และที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอีกทั้งใกล้และไกลออกไป มากน้อยต่างกัน

ประวัติของเมืองเชียงรายได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์ของคัมภีร์ตำนานมาเป็นเวลานานและคัดเลือกสืบทอดกันต่อๆ มาอีกทั้งโบราณวัตถุโบราณสถานที่ยังหลงเหลือก็ยังมีอยู่ไม่น้อยเป็นหลักฐานที่สะท้อนภาพทางประวัติศาสตร์คติความเชื่อ และความผูกพันกับท้องถิ่นอื่นของชาวเชียงรายรุ่นแล้วรุ่นเล่าอย่างไม่ขาดสาย

นำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงราย เริ่มตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ สมัยสถาปนาเมืองเชียงราย เริ่มตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ สมัยสถาปนาเมืองเชียงราย เมืองเชียงรายแห่งราชอาณาจักรสยาม และเชียงรายปัจจุบัน

3. ชนพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์

จังหวัดเชียงรายในอดีตเป็นเมืองในอาณาจักรล้านนาที่มีหลายเชื้อชาติ หลายกลุ่มชน ปัจจุบันสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

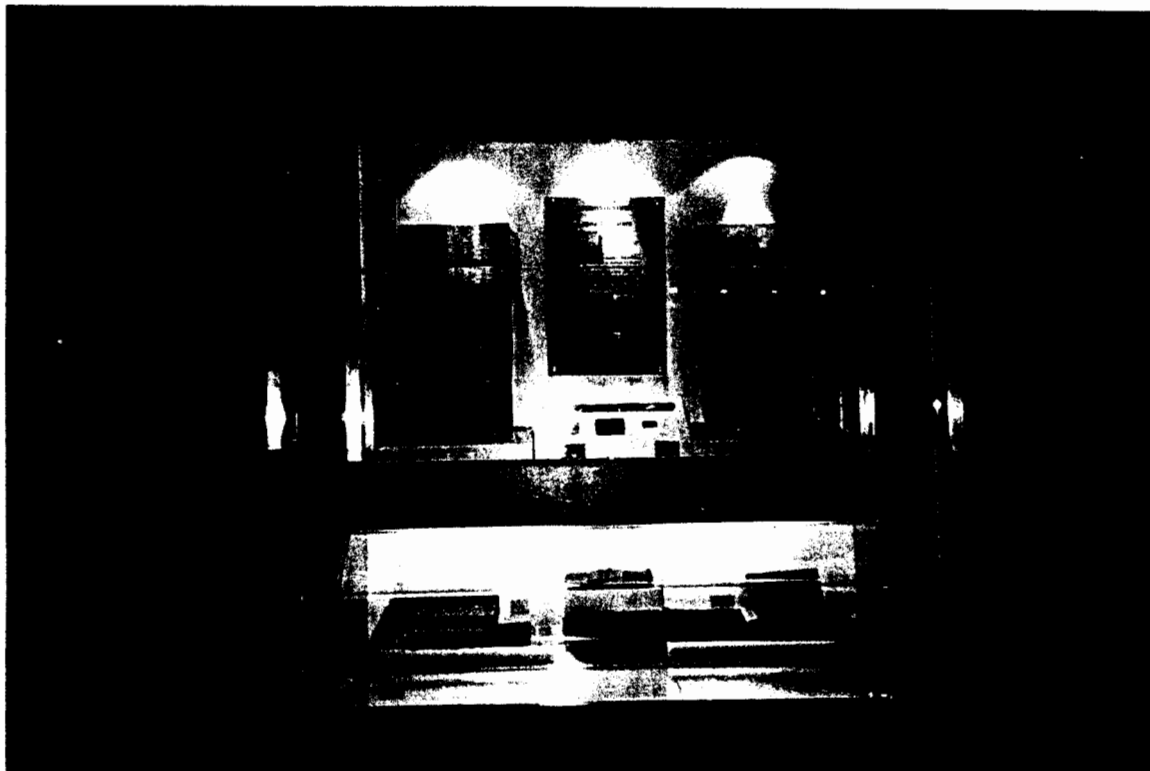
1. กลุ่มชนเชื้อชาติไทย ได้แก่ ไทยวน ไทลื้อ ไทใหญ่ และไทเขิน
2. กลุ่มชาวเขา ได้แก่ เย้า ม้ง อ่าข่า ละหู่ ลีซอ ลีวะ ชะมู และตองสู
3. ชนกลุ่มน้อย ได้แก่ กระเหรี่ยง จีนฮ่อ

นำเสนอข้อมูลกลุ่มชนต่างๆ ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในระยะต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันออกไปตามกลุ่มของตน

4. ภาษาและวรรณกรรม

ล้านนา หมายถึง ดินแดนภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน ลำพูน พะเยา แม่ฮ่องสอน ซึ่งมีวัฒนธรรมทางภาษาที่คล้ายคลึงกันทั้งภาษาพูดและการใช้อักษรในการบันทึกเรื่องราวต่างๆ มาแต่อดีตทั้งภาษาและวรรณกรรมมีลักษณะเฉพาะของล้านนา จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของสังคมล้านนา และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

นำเสนอโดยเอกสารโบราณ ได้แก่ โบราณ บัณฑิต ศิลาจารึก บันทึกเรื่องราวต่างๆ เช่น ตำนาน ชาดก ตำรายาสมุนไพร คำสอน พิธีกรรม คำคร่ำ คำเครือ บทเพลง กฎหมาย นิทาน และโหราศาสตร์ เป็นต้น

ภาพที่ 7 การจัดแสดงเอกสารโบราณ

5. วัฒนธรรมห้าเชียง

ห้าเชียง ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ เชียงตุง (สิบสองปันนา) เชียงทอง (หลวงพระบาง) กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในห้าเชียงต่างก็เป็นเครือญาติที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ทั้งภาษาและวิถีชีวิตต่อมาถูกกำหนดด้วยอำนาจรัฐในดินแดนประเทศต่างๆ ทำให้สายสัมพันธ์ปิดกันลงนับครั้งศตวรรษ

ปัจจุบันการพัฒนาในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ตามนโยบายสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจของไทย จีน ลาว พม่าได้สานสายสัมพันธ์ของห้าเชียงขึ้นอีกครั้ง ทั้งทางเศรษฐกิจการค้า การคมนาคม การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

ข้อมูลที่น่าสนใจเป็นการเปรียบเทียบวิถีชีวิตของกลุ่มชนทั้งในอดีตปัจจุบัน

6. สีเหลืองเศรษฐกิจ

ในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดเชียงรายเริ่มโครงการติดต่อสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวกับทั้ง 4 ประเทศ คือ จีน ลาว พม่า ไทย โดยเริ่มสำรวจเส้นทางคมนาคมที่จะให้เชื่อมโยงทั้ง 4 ประเทศ ใน พ.ศ.2536 การสำรวจเส้นทางทำให้ทราบข้อมูลด้านต่างๆ ที่นำมาเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินงานโครงการสีเหลืองเศรษฐกิจ ด้วยความร่วมมือพัฒนาอย่างจริงจังของทั้ง 4 ประเทศรวมถึงภาครัฐและเอกชนของจังหวัดเชียงรายได้ผลักดันให้เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกทางน้ำและทางอากาศให้เกิดการเชื่อมโยงที่เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

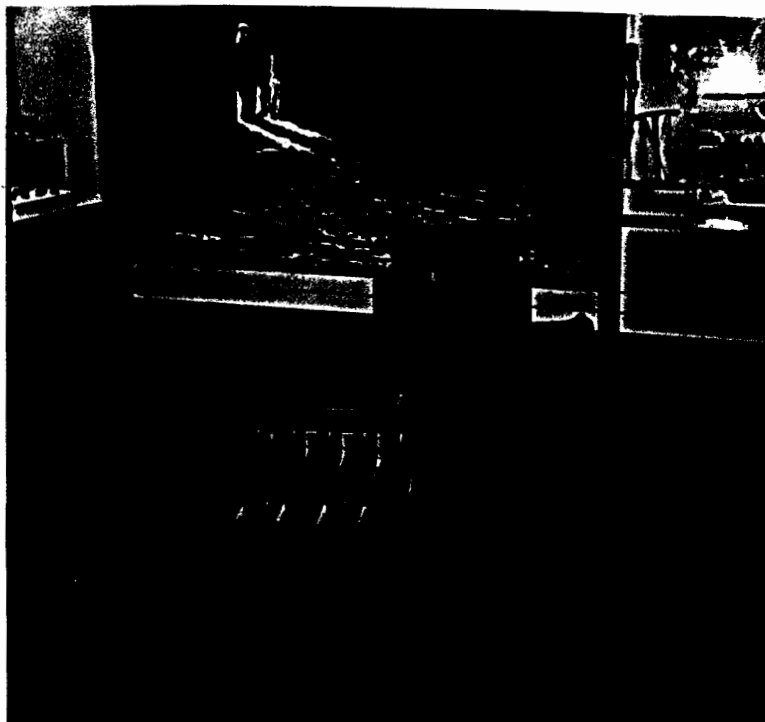
นำเสนอโดยหุ่นจำลอง ภาพถ่าย และคอมพิวเตอร์ ในเรื่องโครงการสีเหลืองเศรษฐกิจ เมืองหลังการรวมตัวของ 4 ประเทศ และศักยภาพของเมืองเชียงรากับโครงการสีเหลืองเศรษฐกิจ

3.4 จุดเด่นของทิวทัศน์ธรรมชาติและภูมิพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย

คือ การประทับรอยพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 รวมทั้งพระบรมสาทิสลักษณ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในทิวทัศน์ธรรมชาติและ

ทิวทัศน์ธรรมชาติและ จะจัดกิจกรรมเสริมเพียงปีละ 2 - 3 วัน คือวันที่ 2 เมษายนของทุกปี วันสวรรคตของสมเด็จพระย่า เป็นต้น การจัดกิจกรรมในแต่ละปีจะเป็นการจัดวางโต๊ะหมู่บูชา เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ร่วมกันแสดงความจงรักภักดี

ภาพที่ 8 ที่นั่งพักผ่อน

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

ภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ได้มีการจำหน่ายของที่ระลึกบริเวณด้านหน้าของห้องจัดแสดง ของที่ขายเช่น เทปเพลงของจังหวัดเชียงราย แชมพูสระผม ครีมนวดผม สมุนไพร ผ้าทอมือพื้นเมือง ตุ๊กจำลอง ฯลฯ

3.7 ค่าเข้าชม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย ไม่เก็บค่าเข้าชม แต่จะมีตู้รับบริจาคไว้บริเวณด้านหน้าของห้องจัดแสดง

ภาพที่ 9 ตู้รับบริจาค

3.8 วันเปิดทำการ

วันเปิดทำการคือ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. หรือกรณีพิเศษหากแจ้งล่วงหน้า เจ้าหน้าที่จะเปิดให้เข้าชมในวันหยุดราชการหรือวันนักขัตฤกษ์

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ในอนาคต

ผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของสภาวัฒนธรรมจังหวัด ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาและปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์คือ บริเวณชั้นที่ 2 ซึ่งขณะนี้ยังไม่ได้จัดแสดงและทางหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ได้จัดเตรียมตู้จัดแสดงไว้แล้ว (ตู้จัดแสดงได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นเงิน 140,000 บาท) โดยจะจัดแสดงเรื่อง แพทย์แผนไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 4 การประชาสัมพันธ์

หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย มีวิธีการประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. ได้นำเสนอเอกสารประชาสัมพันธ์ ได้แก่ นำแผ่นพับไปประชาสัมพันธ์ที่โรงแรม และรีสอร์ทต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ยังได้นำเอกสารไปให้บริษัทนำเที่ยวในจังหวัดเชียงรายด้วย
2. ให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนต่างๆ ที่มาถ่ายทำหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น ออกอากาศรายการวิทยุทหารอากาศ, อสมท, ร่วมด้วยช่วยกัน และสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์สารวัฒนธรรม
3. ให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในการเข้าชมและศึกษาข้อมูลในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์อีกทางหนึ่ง

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนภิเษก จังหวัดเชียงราย คือ

1. ขาดงบประมาณในการบริหารงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
2. ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน
3. อุปกรณ์เสียบ่อย ไม่มีงบประมาณซ่อมแซม
4. ขาดงบประมาณในค่าสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ และประปา
5. พื้นที่สำหรับจอดรถผู้เข้าชมมีไม่เพียงพอ

วิธีการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ คือ

ขอความร่วมมือและช่วยเหลือไปยังหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้บุคลากรที่ดำเนินงานในสภาวัฒนธรรมจังหวัด จะต้องใช้เงินส่วนตัวออกค่าใช้จ่ายเองเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้วย

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 10 ฉบับ สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษกจังหวัดเชียงราย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	2
หญิง	8
รวม	10
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	7
21 - 30 ปี	3
รวม	10
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
มัธยมต้น	4
ปวช./มัธยมปลาย	3
อนุปริญญา/ปวส.	1
ปริญญาตรี	2
รวม	10
4. ท่านอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้	
เป็นระยะเวลา น้อยกว่า 3 ปี	4
3 - 5 ปี	1
6 - 10 ปี	2
10 ปี ขึ้นไป	3
รวม	10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	8
เป็น	2
รวม	10
6. อาชีพ	
นักเรียน	6
รับราชการ	2
รับจ้างทั่วไป	2
รวม	10

จากข้อมูลในตารางที่ 7 พบว่าข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เป็นผู้ชายจำนวน 2 คน ผู้หญิงจำนวน 8 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 7 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน จำนวน 3-5 ปี ขึ้นไป จำนวน 4 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จำนวน 8 คน ประกอบอาชีพเป็นนักเรียน จำนวน 6 คน รองลงไปประกอบอาชีพรับราชการจำนวน 2 คน เท่ากันกับอาชีพรับจ้างทั่วไป

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 8 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก

จ. เชียงราย

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์	7	3	-
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	7	3	-
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	6	4	-
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	7	3	-
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	8	2	-
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	5	4	1
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	9	-	1
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	9	1	-

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนี้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	7	3	-
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนี้	7	3	-
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	7	1	2
12. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมหอวัฒนธรรมนี้ เพื่อศึกษาหาความรู้	2	5	3
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนี้	4	3	3
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนี้	2	6	2

จากข้อมูลในตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้ง จำนวน 7 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคยจำนวน 7 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำจำนวน 6 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำจำนวน 7 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดงส่วนใหญ่เคยเป็นประจำจำนวน 8 คน ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่หรือจัดกิจกรรมเสริมส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 5 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 9 คน การได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 9 คน การได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 7 คน การได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานส่วนใหญ่เคย

เป็นประจำ จำนวน 7 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงินหรือวัสดุส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 7 คน ได้พานบุตรหลานเข้าชมส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ได้พานบุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน และได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเข้าชมส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน

ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอดแบบสอบถามผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 20 ฉบับ ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	6
หญิง	14
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	9
21 - 30 ปี	8
30 - 40 ปี	2
41 - 50 ปี	1
51 ปีขึ้นไป	-
รวม	20

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
3. การศึกษา	
ประถมศึกษา	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	6
ปวช./มัธยมปลาย	7
ปริญญาตรี	7
รวม	20
4. อาชีพ	
นักเรียน	10
นักศึกษา ระดับปริญญาตรี	-
ข้าราชการ	2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5
ค้าขาย	1
รับจ้างทั่วไป	2
เกษตรกร	-
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิง 14 คน ผู้ชาย 6 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 9 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี มีจำนวน 8 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปวช./มัธยมปลาย จำนวน 7 คน เท่ากับจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน จำนวน 10 คน รองลงมาเป็นอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จ.เชียงใหม่

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก แห่งนี้ จากแหล่งใด	
แผ่นพับ	8
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	4
หนังสือพิมพ์	4
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	2
อื่น ๆ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน	2
รวม	20
2. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนาภิเษก แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	17
2 ครั้งขึ้นไป	3
รวม	20
3. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ กาญจนาภิเษกแห่งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	13
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	3
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์	3
อื่น ๆ ได้แก่ ทัศนศึกษา	1
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ ทิวทัศน์ธรรมชาติในด้าน	
4.1 สถานที่	
- ง่ายสะดวกในการเดินทาง	18
- อยู่ไกล	2
รวม	20
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมทิวทัศน์ธรรมชาติ เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	7
รถนำเที่ยว	7
รถโดยสารประจำทาง	5
รถโรงเรียน	1
รวม	20
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	17
ไม่เหมาะสม คือ	
- ข้อมูลมีน้อยเกินไป	2
- ห้องที่จัดแสดงมีน้อยเกินไป	1
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	18
ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อที่น้อยเกินไป	2
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	20
ไม่มี	-
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.6 วัน - เวลาในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	20
ไม่เหมาะสม	-
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	19
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษกา จากแผ่นพับ จำนวน 8 คน รองลงมาทราบจากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 4 คน เท่ากับทราบจากหนังสือพิมพ์ การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมเป็นครั้งแรก จำนวน 17 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 13 คน รองลงมา คือ นำเอาข้อมูลไปทำรายงานและเอาไปใช้ในการเรียน จำนวน 3 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าทาง่าย สะดวกในการเดินทาง จำนวน 18 คน ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 7 คน เท่ากับใช้รถนำเที่ยว รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทางจำนวน 5 คน ในด้านเนื้อหาจัดแสดงส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 17 คน พื้นที่ในการจัดแสดง ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม 18 คน ในด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่ามีเจ้าหน้าที่นำชม จำนวน 20 คน ความคิดเห็นในวัน-เวลาที่เปิดทำการ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม จำนวน 20 คน จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นได้ว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก จำนวน 19 คน รองลงมาคือ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจำนวน 1 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 11 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์
เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จ. เชียงราย

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	14	6	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	11	9	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	9	11	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	8	11	1	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	9	11	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	8	10	2	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	10	9	-	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้กับผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	9	6	3	2
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	12	8	-	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอ และสะดวกรวดเร็ว	7	7	7	3
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	11	8	1	-
3.12 การจำหน่ายของที่ระลึก	6	8	3	3

ในตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 14 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 11 คน การพูดจาไพเราะสุภาพของเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจส่วนใหญ่ ค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่ความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 10 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 9 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 7 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 11 คน การจำหน่ายของที่ระลึกผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 8 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการดังนี้

- 4.1 ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น
- 4.2 ควรเพิ่มห้องในการจัดแสดงให้มากขึ้น
- 4.3 ควรเพิ่มเนื้อหาในการจัดแสดงให้มากขึ้น

3. พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

อาคารพิพิธภัณฑ์ฯ ตั้งอยู่ที่ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว จำนวน 2 หลัง โดยแบ่งเป็นส่วนจัดแสดงนิทรรศการจำนวน 1 หลัง ส่วนอีก 1หลังสำหรับนำเสนอผลงานเกี่ยวกับเครื่องจักสาน

ภาพที่ 10 ด้านหน้าทางเข้าพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่า เมื่อปี พ.ศ.2541 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากประชาชน วัด โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเห็นความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานของกลุ่ม สามารถใช้เป็นที่รวบรวมเครื่องจักสานนานาชาติ เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน

-เหตุผลในการจัดตั้ง เพื่อปลูกจิตสำนึกความหวงแหนในมรดกวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งเป็นการจัดหารายได้จากการจำหน่ายผลผลิตของชุมชน อันจะนำไปสู่รากฐานการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป

-วิธีการจัดตั้ง กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่าได้รวมตัวกันโดยทางงบประมาณสนับสนุนจากประชาชน วัด โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง เมื่อปี พ.ศ.2541 และงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในโครงการส่งเสริมการลงทุนทางวัฒนธรรมจำนวน 500,000 บาท จากงบประมาณประจำปี 2542

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักสาน
2. เพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในงานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน อันเกิดจากภูมิปัญญา และมีความผูกพันกับคนไทยมาช้านาน

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ฯ

เพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยเฉพาะในเรื่องของการจักสานในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับไม้ไผ่ และเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านและชุมชน

2.2 โครงสร้างการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

- มีคณะกรรมการบริหาร จำนวน 1 ชุด
- มีคณะกรรมการของกลุ่มจักสาน จำนวน 1 ชุด

ซึ่งทั้ง 2 ชุด จะประสานร่วมกัน

- มีคณะกรรมการเกี่ยวกับการดูแลจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่นำมาจำหน่ายไว้ในศูนย์
- มีคณะกรรมการดูแลความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์และของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ฯ

2.3 แผนการบริหาร

ได้มีแผนการบริหารงานแบ่งเป็นระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

ระยะสั้น จะปรับปรุงดูแลสภาพปัจจุบัน

- ระยะยาว**
1. จะขยายในเรื่องของกิจกรรมออกไป ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร เพื่อที่จะดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเที่ยวชมมากยิ่งขึ้น
 2. จะจัดทำเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยว โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 3. จะดำเนินการประชาสัมพันธ์และสื่อต่าง ๆ ทั้งวิทยุและหนังสือพิมพ์

2.4 ผลการดำเนินงาน

-จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ

1. เป็นศูนย์ของการเรียนรู้
2. เป็นศูนย์การศึกษาดูงาน

ซึ่งสามารถก่อให้เกิดรายได้ของชาวบ้าน ในเรื่องของพิพิธภัณฑ์จักสาน การนำพืชผลการเกษตรมาจำหน่าย หรือการค้าขาย ทำให้ผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

2.5 การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง กับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ทุกคนในท้องถิ่นนับว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด คือ เป็นคณะกรรมการบริหารและดูแลให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา เช่น การให้การต้อนรับ การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ฯ เป็นต้น

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

3.1 ลักษณะอาคาร

เป็นอาคารไม้จำนวน 2 หลัง ซึ่งจะเชื่อมโยงต่อกันด้วยลานเอนกประสงค์ ตั้งอยู่ที่ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

3.2 พื้นที่ใช้สอยของอาคาร

-มีพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการจำนวน 1 หลัง และสำหรับเผยแพร่ รวมทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานอีกจำนวน 1 หลัง

-มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมเป็นลานเอนกประสงค์ซึ่งเชื่อมระหว่างอาคารทั้ง 2 หลัง ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสาธิตเครื่องจักสาน การเสวนาเรื่องเทคนิคการจักสาน และการจำหน่ายเครื่องจักสาน เป็นต้น

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้

แบ่งเนื้อหาการจัดแสดงออกเป็น 4 เรื่อง คือ

1. ประวัติความเป็นมาของเครื่องจักสาน

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเครื่องจักสาน วัสดุที่ใช้ในการทำเครื่องจักสาน เครื่องมือ/ ลวดลายต่าง ๆ ของเครื่องจักสาน

2. เครื่องจักสานที่ทำขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเครื่องจักสานที่ทำขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย เพื่อความจำเป็นในการดำรงชีวิต โดยจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามหน้าที่ใช้สอย

3. พัฒนาการเครื่องจักสาน

แสดงเรื่องราวการพัฒนาเครื่องจักสานจนกลายเป็นสินค้าในอุตสาหกรรม ซึ่งส่งไปขายทั้งในและต่างประเทศ และเรื่องราวเครื่องจักสานของต่างประเทศ ลวดลาย และเทคนิคการจักสาน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

4. ลานกิจกรรมเสริม

เป็นลานอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เช่น การสาธิต การจักสาน การเสวนาเรื่องเทคนิคการจักสานและการจำหน่ายสินค้า เครื่องจักสาน เป็นต้น

ภาพที่ 11 รูปแบบการจัดแสดงภาพในพิพิธภัณฑ์

3.4 จุดเด่นของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

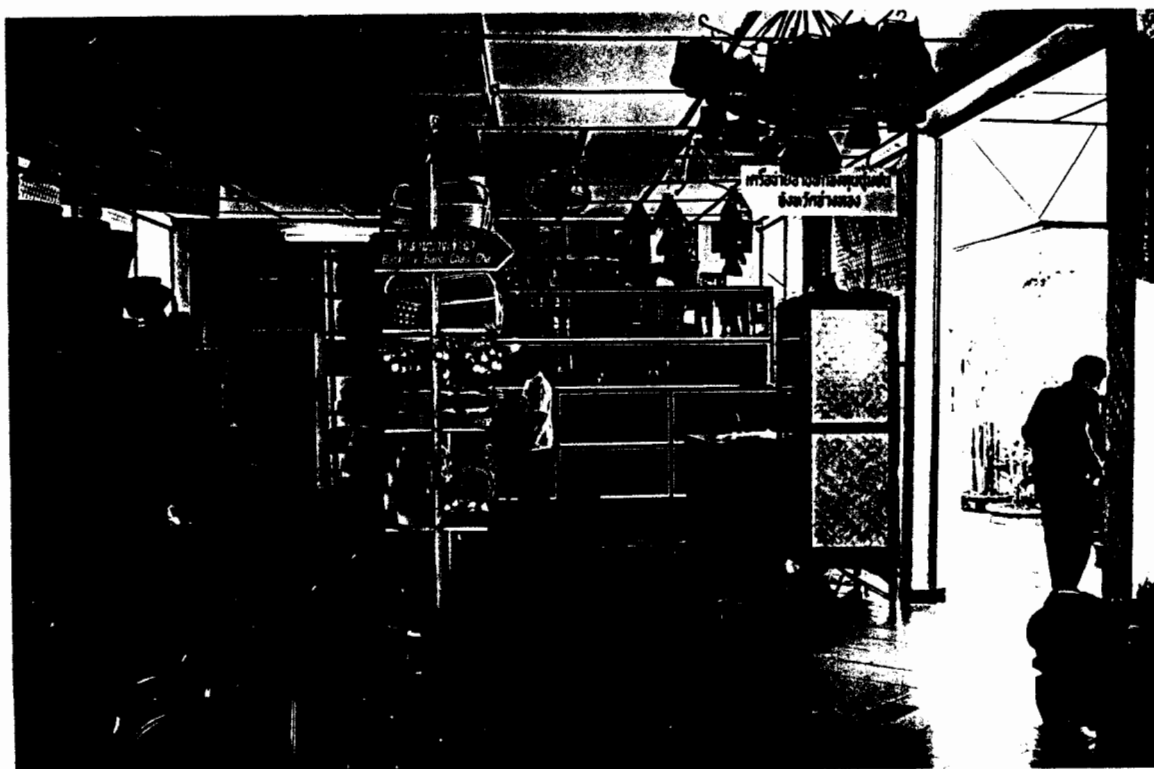
คือ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับไม้ไผ่ถือว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เป็นนักคิด นักประดิษฐ์ โดยสามารถทำไม้ไผ่ให้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องประดับ ฯลฯ ในชีวิตประจำวันได้

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ในทุกวันเสาร์ สัปดาห์ที่ 3 ของทุกเดือน จะใช้หอวัฒนธรรมนิทัศน์เป็นเวทีชาวบ้านจังหวัดอ่างทอง เพื่อการเรียนรู้ในเรื่องของปัญหาและความต้องการ เช่น ใครมีปัญหาเกี่ยวกับการเกษตร ก็ให้นำมาเล่าถ่ายทอดให้ ฟังกัน ณ เวทีแห่งนี้ เช่น ด้านการเกษตร/สารเคมี เพื่อการปรับปรุงชีวภาพ เป็นต้น โดยจะมีการเชิญวิทยากรมาจากภายนอก และมีผู้ประสบการณ์ในกลุ่มและในการจัดกิจกรรมทุกเดือนนี้จะไม่มีการใช้จ่าย ซึ่งถือว่าเป็นการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจที่จะจัดกิจกรรมนี้ขึ้นเพื่อชุมชนโดยแท้

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน เช่น ตะกร้า กระจาด กระเป๋า ฯลฯ

ภาพที่ 12 ร้านขายของที่ระลึก

3.7 ค่าเข้าชม

ไม่เก็บค่าเข้าชม

3.8 วันเปิดทำการ

เปิดทำการทุกวัน

3.9 ประโยชน์ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

คือ เป็นแหล่งกลางในการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะเกิดกับชุมชนและประชาชนที่อาศัย ณ บริเวณนี้และประโยชน์ที่เกิดขึ้นนี้จะให้มากกว่าก่อนที่จะมีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ว่าเครื่องใช้ไม้ไผ่ที่สามารถช่วยเหลือชุมชน ประชาชนได้อะไรบ้าง เมื่อมาชมการแสดงในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่และเห็นผลิตภัณฑ์ที่ซื้อกลับไปส่วนนี้จะทำให้เห็นถึงการสร้างรายได้ชัดเจน

3.10 การพัฒนาและการปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในอนาคต

จะจัดทำเป็นศูนย์หัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งได้รับการส่งเสริมจากกรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมกับการท่องเที่ยว และจะปรับปรุงในเรื่องของการนำเสนอ คิดว่าควรที่จะมีการปรับเปลี่ยนไป หมุนเวียนเกี่ยวกับสิ่งของในการจัดแสดง เนื่องจากนโยบายของ สปจ. จังหวัดอ่างทอง ต้องการให้นำนักเรียนมาชมทุกปี ปีละครั้ง และถ้ามาครั้งต่อไป หากไม่มีการเปลี่ยนแปลง เด็กจะเกิดการเบื่อหน่าย ดังนั้นจะเปลี่ยนในรูปของสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจอีกทางหนึ่ง รวมทั้งการจัดห้อง จัดมุมสื่อการศึกษาใหม่ เป็นต้น

ตอนที่ 4 การประชาสัมพันธ์

พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง มีวิธีการประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. มีคณะกรรมการช่วยกันประชาสัมพันธ์
2. โดยตัวผู้นำ คือ กำนันสุรินทร์ นิลเลิศ จะเป็นประธานอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน จังหวัดอ่างทองจะมีความคุ้นเคยกับประชาสัมพันธ์จังหวัด สื่อท้องถิ่นต่าง ๆ ก็จะช่วยประชาสัมพันธ์ให้รู้จักได้ โดยจะขยายผลอยู่ตลอดเวลา และจะประชาสัมพันธ์เดือนละประมาณ 3-4 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อให้เป็นที่รู้จัก มีคนมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ฯ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งข่าวประชาสัมพันธ์จะผ่านทางข่าววิทยุยามเช้ามีประจำวันและข่าว สวท.สุพรรณบุรีในรายการ "ที่นี่อ่างทอง" ซึ่งเป็นข่าวท้องถิ่น ที่ส่งจากจังหวัดอ่างทอง เพื่อไปออกอากาศที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงาน คือ

เนื่องจากการแสดงนิทรรศการเป็นวัตถุที่ไม่เคลื่อนไหว ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ฯ คิดว่าจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ เพื่อการดึงดูดความสนใจให้มีผู้เข้าชมมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่ปรับเปลี่ยนจุดนี้จะทำให้คนดูลดน้อยลงเพราะมาดูครั้งที่ 2 ก็ยังเหมือนเดิม จะทำให้คนไม่สนใจ โดยจะพยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น

วิธีแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ คือ

จะต้องใช้เวลาและต้องพยายามปรับไป เนื่องจากไม่มีงบประมาณที่เพียงพอ รวมทั้งยังไม่ได้ตั้งงบประมาณส่วนนี้ คงจะต้องประสานงานของบสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะให้ความช่วยเหลือได้

แนวคิดเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการที่ต้องการความช่วยเหลือให้สนับสนุนพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้

1. ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและหน่วยงานอื่น ๆ ช่วยเสริมในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดแสดง
2. โครงการที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้จัดฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้เข้ามาร่วมโครงการสามารถที่จะนำมาปรับใช้กับหน่วยงาน และถ้าเป็นไปได้ก็มีความต้องการให้บุคลากรที่เป็นคณะบริหารได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเป็นการศึกษาหาประสบการณ์และจะได้ นำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ภาพที่ 13 รูปแบบใหม่ของการลงนามในสมุดเยี่ยมชม
(โดยใช้ไม้ไม้ให้ผู้เข้าชมลงชื่อแล้วนำไปติดไว้ในบริเวณพิพิธภัณฑ์)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่
ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 5 ฉบับ ได้รับคืน 5 ฉบับ สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1 เพศ	
ชาย	5
หญิง	-
รวม	5
2 อายุ	
41-50 ปี	3
51-60 ปี	1
61-70 ปี	-
71-80 ปี	1
รวม	5
3 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
ประถมศึกษา	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	1
อนุปริญญา	-
ปริญญาตรี	1
ปริญญาโท	-
สูงกว่าปริญญาโท	-
รวม	5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
4 ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา น้อยกว่า 3 ปี	-
3-5 ปี	-
6-10 ปี	-
10 ปีขึ้นไป	5
รวม	5
5 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่ ไม่เป็น	
เป็นฝ่ายปกครองท้องถิ่น, กลุ่มจักสาน, ที่ปรึกษา กลุ่มเครื่องจักสาน, ฌาปนกิจสงเคราะห์	5
รวม	5
6 อาชีพ	
ค้าขาย	2
เกษตรกร	2
รับราชการ	1
รวม	5

จากข้อมูลตารางที่ 12 พบว่า ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ต. บางเจ้าฉ่า เป็นผู้ชายจำนวน 5 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-50 ปี จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน อาศัยอยู่ในชุมชนยาวนาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 คน เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จำนวน 5 คน ปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 2 คน เท่ากันกับการประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 2 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 13 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ต.บางเจ้าฉ่า
อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่	-	2	3
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่	-	2	3
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	-	2	3
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	-	5	-
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	-	4	1
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	-	2	3
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	-	1	4

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
8. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	-	2	3
9. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	-	2	3
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะทำงานควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่	1	1	3
11. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	1	1	3
12. ท่านได้พาบุตรหลาน หรือเด็กนักเรียน เข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ เพื่อศึกษาหาความรู้	1	1	3
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียน พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่	1	2	2
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จัก มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่	1	-	4

จากข้อมูลในตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้

คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่าเคยเป็นบางครั้ง ทั้งหมด 5 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุ หรือเครื่องใช้พื้นบ้าน เพื่อนำไปจัดแสดงส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 1 คน ด้านการจัดตกแต่งสถานที่ร่วมกันทำกิจกรรม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 คน ด้านการร่วมกันตัดสินใจในการบริหารงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 คน และไม่เคย จำนวน 1 คน ด้านการช่วยเหลือกำลังคน เงิน หรือวัสดุ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 คน และไม่เคย จำนวน 1 คน เท่านั้น ได้พาบุตร - หลาน หรือนักเรียนเข้าชมเพื่อศึกษาหาความรู้ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 คน คิด และไม่เคย จำนวน 1 คน ได้พาบุตร-หลาน หรือนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน และเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน รองลงไปไม่เคย 1 คน แนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเยี่ยมชม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน

3. การแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ จังหวัดอ่างทอง

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้
1. มีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษา	1. คณะกรรมการยังขาดความรู้เทคนิคในการนำเสนอ	1. เด็กนักเรียน นักศึกษาเยาวชน ได้เรียนรู้ ศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับไม้ไม้ และงานจักสาน
2. รับผิดชอบเป็นคณะกรรมการบริหารจัดการ	2. การจัดแสดง คำบรรยายอุปกรณ์ยังไม่สมบูรณ์	2. เป็นสถานที่ดึงดูดความสนใจจากคนภายนอกได้รู้จักและเยี่ยมชมกิจกรรม
3. ร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ การดำเนินงาน	3. ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ	
4. ร่วมบริจาคสิ่งของ	4. ขาดบุคลากรที่จะสานงานต่ออย่างมีประสิทธิภาพ	
5. สนับสนุนส่งเสริมในทุกอย่างทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้		

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้
6. เตรียมคนขึ้นมาทดแทนในอนาคต 7. ปรับปรุงบางส่วน เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อผู้เยี่ยมชม 8. การบำรุงรักษาดูแล 9. การบริจาคสิ่งของเพิ่มเติม 10. การแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ 11. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	วิธีการแก้ปัญหา 1. การศึกษาเรียนรู้จากภายนอก ด้านเทคนิคการนำเสนอ 2. การจัดแสดงจะต้องขอรับการสนับสนุน จากหน่วยงานอื่นๆ และประชาชนทั่วไป 3. ควรให้มีการฝึกอบรมบุคลากร 4. ควรสร้างคนรุ่นใหม่ให้มีความสนใจมากยิ่งขึ้น 5. ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม 6. ขอรับสนับสนุนในส่วนที่ขาดแคลนจากราชการและประชาชนทั่วไป 7. การให้ความรู้เพิ่มเติมและการเรียนรู้จากการศึกษาภายนอก	3. ทำให้เกิดรายได้ให้กับกลุ่มจักสาน ในการขายเครื่องจักสาน 4. ทำให้ชาวบ้านทำการค้าขายอาหาร และพืชผลทางเกษตร เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว 5. ทำให้คนได้มาเที่ยว 6. เป็นการอนุรักษ์ของพื้นบ้าน 7. เป็นการรักษามรดกภูมิปัญญาของชาวบ้านให้อยู่ต่อไป 8. เป็นการให้ความรู้แก่ชุมชน 9. คนในชุมชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และนำเสนอสร้างสรรคงานอาชีพ 10. เป็นกิจกรรมที่ขยายผลให้เกิดรายได้ เศรษฐกิจให้กับกลุ่มอาชีพจักสาน และพืชผลทางการเกษตร จากการขายให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

ความพึงพอใจของผู้เข้าชม พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่
ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอดแบบสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่
 ต.บางเจ้าฉ่า อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง จำนวน 22 ฉบับ ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่
 จังหวัดอ่างทอง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	14
หญิง	8
รวม	22
2. อายุ	
น้อยกว่า 20 ปี	1
21-31 ปี	1
31-40 ปี	10
40-50 ปี	5
51 ปีขึ้นไป	5
รวม	22
3. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	4
มัธยมศึกษาตอนต้น	3
ปวช./มัธยมตอนปลาย	7
ปวส./อนุปริญญา	2
ปริญญา	5
ปริญญาโท	1
สูงกว่าปริญญาโท	-
รวม	22

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
นักเรียน ระดับชั้น ม.6	2
นักศึกษาาระดับชั้น	-
ข้าราชการ	2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-
ค้าขาย	3
รับจ้างทั่วไป	4
เจ้าของกิจการ	-
อื่น ๆ ได้แก่ นักพัฒนาสังคม, แม่บ้าน ข้าราชการบำนาญ, ผู้ใหญ่นบ้าน, เกษตรกร , ลูกจ้างส่วนราชการ	11
รวม	22

จากข้อมูลในตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ชาย 14 คน ผู้หญิง 8 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 10 คน รองลงไปอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 5 คน และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน เท่ากัน การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปวช./มัธยมปลาย จำนวน 7 คน รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 11 คน รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 4 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ต.บางเจ้าฉ่า จ.อ่างทอง

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ แห่งนี้จากแหล่งใด	
แผ่นพับ	2
การประชุมสัมพันธระหว่างหน่วยงาน	7
หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	3
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	6
อื่นๆ ได้แก่ กองทุนชุมชน ธนาคารออมสิน เป็นคนในพื้นที่ ผ่านมาพบ	4
รวม	22
2. ท่านเข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ แห่งนี้ เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	5
2 ครั้งขึ้นไป	17
รวม	22
3. ท่านเข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้แห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	12
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	-
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/ สารนิพนธ์ ฯลฯ	-
เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิต	5
อื่นๆ ได้แก่ ดูการใช้ประโยชน์ของชุมชน ใช้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ เป็นแนวทางในการประกอบ อาชีพหารายได้, เพื่อชุมชน	5
รวม	22

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ ไม้ไผ่ ต.บางเจ้าฉ่า อ.โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง	
4.1 สถานที่	
ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง	20
ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน	1
อยู่ไกล	-
อื่น ๆ เป็นเจ้าของสถานที่	1
รวม	22
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	17
รถโดยสารประจำทาง	2
รถนำเที่ยว	1
รถโรงเรียน	-
อื่น ๆ เดินมาอยู่ใกล้/มอเตอร์ไซด์	2
รวม	22
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	20
ไม่เหมาะสม	-
ควรเพิ่มเติม คือ	2
หาของโบราณที่มีอยู่ในชุมชนมาเพิ่ม	
ควรมีผู้จักสานอยู่จัดแสดงด้วย	
รวม	22
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	21
ไม่เหมาะสม เพราะ เนื้อหาที่น้อยเกินไป	1
รวม	22

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	16
ไม่มี	6
รวม	22
4.6 วัน-เวลา ในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	22
ไม่เหมาะสม	-
ควรมีการกำหนดตารางทำการให้แน่นอน	
รวม	22
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	20
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	1
ไม่ได้รับความรู้	-
อื่น ๆ เคยเห็นการจัดในลักษณะนี้มาแล้ว	1
รวม	22

จากข้อมูลในตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่บางเจ้าฉ่า จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานจำนวน 7 คน รองลงมาทราบจากเพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด จำนวน 6 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชม 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 17 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปส่วนใหญ่ 12 รองลงมาคือเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 5 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าทาง่าย สะดวก ในการเดินทาง จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 17 คน รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทาง จำนวน 2 คน และอื่น ๆ จำนวน 2 คน ในด้านเนื้อหาการจัดแสดงส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 20 คน พื้นที่ในการจัดแสดงส่วนใหญ่เหมาะสม จำนวน 21 คน ในด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่ามี จำนวน 16 คน ในด้านวัน-เวลา เปิดดำเนินการผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่าเหมาะสม จำนวน 22 จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น จำนวน 20 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้

ตารางที่ 17 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการบริการ และอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	10	10	2	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	12	10	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	12	10	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	13	9	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	13	9	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	12	8	2	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	12	8	2	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	11	7	3	1
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	9	12	1	-

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอและ สะดวกรวดเร็ว	7	8	7	-
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	11	10	1	-
3.12 การจำหน่ายของที่ระลึก	9	12	1	-

จากข้อมูลในตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการต้อนรับของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 10 คน และพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน เท่ากัน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 คน ความพึงพอใจในการบริการอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติมาก จำนวน 13 คน ความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 13 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 มีความพึงพอใจมาก จำนวน 11 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน ด้านการให้บริการข้อมูลเพิ่มเติมได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 8 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 11 คน การจำหน่ายของที่ระลึก ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน

4 การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการ ดังนี้

4.1 ควรเสริมกระบวนการเผยแพร่ภูมิปัญญาชาวบ้านจากผลงานจักสานให้มากขึ้น โดยการจัดเป็นนิทรรศการหมุนเวียน ที่มีชุมชนเข้าร่วมการแสดงผลทุก 3 เดือน

4.2 ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องช่วยกันที่รับผิดชอบให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องของงบประมาณ ต้องการรับการสนับสนุนเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งต่อไป

4.3 ต้องการให้มีสวนสมุนไพรที่คนโบราณใช้ในชีวิตประจำวันมาจัดแสดงบ้าง หรือมีการให้บริการในเรื่องของชาสมุนไพรไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยใช้พืชสมุนไพรที่ชาวบ้านมีอยู่ เพื่อเป็นการชักจูงคนเข้ามาชม

- 4.4 ควรมีชาวบ้านที่จักสานสาธิตให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมได้ดูและสอบถามได้
- 4.5 ของที่วางจำหน่ายทุกชิ้นควรติดราคาด้วย
- 4.6 ควรมีเจ้าหน้าที่บริการนำชมสถานที่ เพื่อบรรยายวิชาการจัดทำเครื่องจักสานของชาวบ้าน
- 4.7 ควรเพิ่มสถานที่จอดรถ เพราะคับแคบไป และควรดูแลเรื่องฝุ่นด้วยเพราะมีมากไป
- 4.8 ควรจำกัดสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีออกไป เช่น การเผาขยะ
- 4.9 ควรมีฝ่ายปฏิคม-ประชาสัมพันธ์ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวให้มากกว่านี้
- 4.10 ควรมีสมาคมเยี่ยมชม รวมทั้งควรมีสมาคมผู้ผลิตภัณฑ์ เพื่อควบคุมสิ่งต่าง ๆ สำหรับการ
ตรวจสอบได้
- 4.11 ควรติดต่อบริการราชการ เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ให้มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากขึ้น
- 4.12 ควรของบประมาณเพิ่มเติม เพื่อจัดทำห้องน้ำ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ

4. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนสิงห์บุรี โดยมีสถานที่ตั้งอยู่เลขที่ 118 หมู่ 1 ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการจำนวน 324 ตารางเมตร และพื้นที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 108 ตารางเมตร

ภาพที่ 14 หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ริเริ่มโดยนายดำรงค์ ปิ่นทอง ได้รวบรวมวัตถุสิ่งของเพื่อใช้สอนวิชาสังคมศึกษา และเมื่อมีจำนวนสิ่งของมากขึ้น จึงไปขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากนายแพทย์สมหมาย ทองประเสริฐ เพื่อจัดสร้างเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยได้วางศิลาฤกษ์ พ.ศ.2532 และแล้วเสร็จ พ.ศ.2534 และเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอาคารหอวัฒนธรรมนิทัศน์

- เหตุผลในการจัดตั้ง เพื่อจัดแสดงวัตถุสิ่งของสำหรับการศึกษาค้นคว้าให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
- วิธีการจัดตั้ง โรงเรียนสิงห์บุรีได้ขออนุญาตกรมสามัญศึกษา และขอรับบริจาคเงินก่อสร้างเพื่อตกแต่งภายในในการจัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวร และการจัดนิทรรศการหมุนเวียนเป็นครั้งคราว

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อเก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของ
2. เพื่อจัดแสดงวัตถุสิ่งของ
3. เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย
4. เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียน
5. เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการหมุนเวียน

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์

- 2.1.1 เพื่อรวบรวมวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตของชาวจังหวัดสิงห์บุรี
- 2.1.2 เพื่อจัดแสดงวัตถุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ
- 2.1.3 เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า ศึกษา ของนักเรียน ประชาชนทั่วไป

2.2 โครงสร้างในการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

มีการจัดเป็นคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทั้งหมด 6 ชุด ประกอบด้วย

- 1.1 คณะอนุกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสิงห์บุรี โรงเรียนสิงห์บุรี
- 1.2 คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัยวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรม
- 1.3 คณะอนุกรรมการฝ่ายอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
- 1.4 คณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสารและประชาสัมพันธ์
- 1.5 คณะอนุกรรมการฝ่ายหอวัฒนธรรม
- 1.6 คณะอนุกรรมการฝ่ายสำนักงานศูนย์วัฒนธรรม

สำหรับบทบาทหน้าที่การดำเนินงานจะแยกตามคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

1. มีหน้าที่กำหนดนโยบาย วางแผนงาน ดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมทุกด้าน
2. มีหน้าที่วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม
3. มีหน้าที่อนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
4. มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์
5. มีหน้าที่จัดแสดง บริหาร จัดการหอวัฒนธรรม
6. มีหน้าที่ดูแลงานธุรการ งานสารบรรณ

2.3 แผนการบริหารงาน

ได้มีแผนการบริหารโดยแบ่งเป็นระยะสั้น และระยะยาว ดังนี้

- **ระยะสั้น** เพื่อที่จะจัดเป็นสถานที่รวบรวมสิ่งของก่อนที่สิ่งเหล่านี้จะสูญหายไป ซึ่งในระยะแรกมี อาจารย์ดำรงดี ปิ่นทอง เป็นผู้ริเริ่มรวบรวมวัตถุสิ่งของโดยให้นักเรียนซึ่งจะเก็บไว้ที่ห้องเรียนก่อน
- **แผนระยะยาว** เพื่อพัฒนาให้เป็นหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่รองรับการเรียนของนักเรียน ประชาชนทั่วไป ๆ ไม่เฉพาะชาวจังหวัดสิงห์บุรีเท่านั้นและเพื่อให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ของ จังหวัดสิงห์บุรี ได้เผยแพร่เท่าทันหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งอื่นได้

2.4 ผลการดำเนินงาน

ในระยะแรกได้รับความนิยมนิยมความสนใจจากชาวสิงห์บุรีและนักเรียน โรงเรียนต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จะเห็นว่ามีหน่วยงานต่าง ๆ ติดต่อขอเข้าชมทั้งในโรงเรียนของจังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดใกล้เคียงพอสมควร และที่สำคัญที่สุด คือ สามารถรองรับนักเรียนของโรงเรียนสิงห์บุรีจำนวนสามพันกว่าคนให้เป็นแหล่งการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นตนเองได้เป็นอย่างดี

2.5 การดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์กับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ชุมชนมีส่วนร่วมพอประมาณเนื่องจากเป็นชุมชนเมือง โดยประชาชนชาวตลาดส่วนใหญ่จะมุ่งทำมาหากิน ส่วนประชาชนที่สนใจจริง ๆ จะเป็นผู้ปกครอง เด็กนักเรียน เป็นโรงเรียนและหน่วยงานในชนบทจะสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งจะนำวัตถุสิ่งของมาให้เป็นระยะจนกระทั่งไม่มีที่เก็บ ซึ่งทำให้ของที่จัดแสดงอยู่อย่างแออัดเพราะมีวัตถุสิ่งของมากเกินไป และจัดวางอย่างไม่เป็นระบบ และไม่มั่นคง และสิ่งของที่นำมาให้นี้ทางหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดสิงห์บุรี ได้จัดทำทะเบียนบัตรคุมไว้ และจะมีหนังสือขอบคุณให้แก่ผู้ให้นำสิ่งของมาให้ เพื่อเป็นหลักฐานในการรับมอบสิ่งของ

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3.1 ลักษณะอาคาร

เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

3.2 พื้นที่ใช้สอยของอาคาร

- มีพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการจำนวน 324 ตารางเมตร โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็น 6 เรื่อง
- มีพื้นที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในอาคารจะเป็นบริเวณชั้นล่าง และบริเวณภายนอกอาคารประมาณ 108 ตารางเมตร

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

แบ่งเนื้อหาจัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 6 เรื่อง คือ

1. สิงห์บุรีเลิศล้ำ

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดสิงห์บุรี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การสร้างบ้านแปลงเมือง สถาปัตยกรรมในดินของจังหวัดสิงห์บุรี แหล่งชุมชนโบราณ แผนที่ของจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งจะแสดงอาณาเขตและสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งภาพเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสิงห์บุรี เช่น การเสด็จประพาสต้นของรัชกาลที่ 5 ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ที่เสด็จพระราชดำเนินจังหวัดสิงห์บุรี เป็นต้น

2. วัฒนธรรมสองฝั่งแม่น้ำน้อย

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเตาเผาแม่บ้านน้อย ซึ่งเป็นแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ นับเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่แต่โบราณกาลครั้งกรุงศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังแสดงวิถีชีวิต อาชีพ ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของมนุษย์สองฝั่งแม่น้ำน้อย ภูมิปัญญาชาวบ้านในสาขาต่าง ๆ

3. เรียงร้อยประเพณี

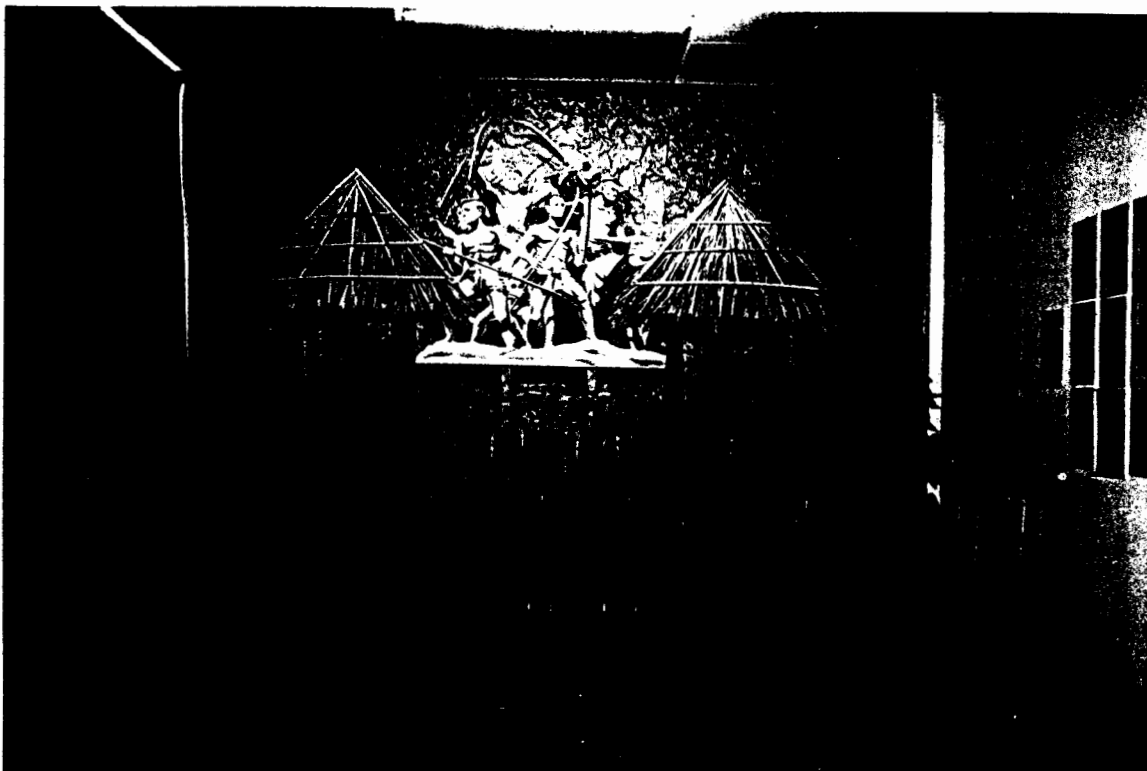
แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ ของชาวสิงห์บุรี เช่น ประเพณีกำฟ้า ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ตีข้าวบิณฑ์ เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมนิทรรศการได้รู้จักประเพณีพื้นบ้านของจังหวัดสิงห์บุรี

4. มากมีอริยาคารย

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวัดที่สำคัญ เกจิอาจารย์หรืออริยสงฆ์ ในจังหวัดสิงห์บุรี เช่น หลวงพ่อแพ หลวงปู่บุตตา หลวงพ่อเจ๊ก หลวงพ่อจวน หลวงพ่อจรัญ และหลวงตาฝั่ง ฯลฯ มีผลงานของท่านที่ทำคุณประโยชน์และชื่อเสียงให้กับจังหวัดสิงห์บุรี เนื่องจากเมืองสิงห์บุรีเป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์และเมืองพระ ซึ่งมีวัดมากกว่าร้อยห้าสิบวัด

5. สืบสานวีรกรรม

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวีรกรรมชาวบ้านบางระจัน ซึ่งเป็นวีรชนที่สำคัญในการต่อสู้เพื่อรักษาผืนแผ่นดินไทย ซึ่งในส่วนของห้องที่จัดแสดงในห้องนี้จะมีระบบเสียง แสง บรรยายประกอบ เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของวีรชนค่ายบางระจัน

ภาพที่ 15 วิถีกรรมชาวนบ้านบางระจัน

6. งามล้ำสมบัติไทย

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับโบราณวัตถุที่ค้นพบ รวมทั้งโบราณที่เกี่ยวกับตำรายาโบราณ ตำราหมอดู และเรื่องในพุทธประวัติ ประวัติการวิวัฒนาการของเงินตราไทย เป็นต้น

ภาพที่ 16 โบราณวัตถุส่วนหนึ่งพบในจังหวัดสิงห์บุรี

3.4 จุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

จุดเด่นที่ผู้มาชมที่กล่าวชมมาก คือ ในเรื่องของภูมิทัศน์ บริเวณภายนอกของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โดยรอบ ซึ่งด้านหน้ามีอาคารทรงไทยกลางสระน้ำ สำหรับของที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งคิดว่าไม่ใช่จุดเด่นแต่จะเป็นสิ่งที่คิดว่าเอือกัน ระหว่างการได้มาพักผ่อน และเข้าชมนิทรรศการภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ภาพที่ 17 ภูมิทัศน์ภายนอกที่สวยงามของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

กิจกรรมเสริมจะจัดเป็นรายเดือน เป็นแผนจัดไว้ว่านิทรรศการภายใน 12 เดือน เช่น วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชาติ เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งชั้นล่างโดยตรงของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จะใช้เป็นที่จัดแสดงกิจกรรมหมุนเวียน

3.6 ประโยชน์ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

1. เป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอ้างอิง
2. เป็นแหล่งศึกษาของนักเรียน ครู อาจารย์

3.7 การพัฒนาและการปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในอนาคต

จะพัฒนาโดยจะจัดนิทรรศการทุกห้องให้สมบูรณ์แบบ เพื่อให้เป็นแหล่งกลางในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงของชุมชนให้ได้ แต่เนื่องจากขณะนี้ยังขาดงบประมาณและบุคลากร

ตอนที่ 4 การประชาสัมพันธ์

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีวิธีการประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. ทางด้านการประชาสัมพันธ์ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดสิงห์บุรีไม่ค่อยได้ทำการประชาสัมพันธ์ แต่โรงเรียนก็มีแนวคิดที่จะทำการประชาสัมพันธ์ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเพื่อเป็นการขยาย ให้โรงเรียนต่าง ๆ นำเด็กนักเรียนมาเข้าชม
2. เมื่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์มีการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว เช่น การสาธิต การแสดงหนังใหญ่ ได้มีการประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุของจังหวัดและสื่ออื่น ๆ บางส่วนเพื่อเป็นส่วนเสริมให้มีประชาชนเข้ามาชม

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี คือ บุคลากรมีไม่เพียงพอและที่ปฏิบัติอยู่จะต้องให้ครูอาจารย์ในหมวดสังคมศึกษาเป็นผู้ดูแล ทำหน้าที่บริหารจัดการจำนวน 23 คน ซึ่งมีข้อจำกัดว่าครูอาจารย์จะมีชั่วโมงสอนเด็กนักเรียนอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ส่วนของการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์ได้เต็มที่ และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ได้ จึงทำให้ไม่มีบุคลากรมานั่งประจำ รวมทั้งการบริการ

วิธีการและแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ คือ

ได้จัดอบรมนักเรียนอาสาสมัครมัคคุเทศก์นำชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งได้จัดทำไปแล้ว 2 รุ่น ได้ผลพอสมควร เพราะเด็กนักเรียน สามารถนำชมได้

รวมทั้งได้จัดอบรมสัมมนาสาธุจรโดยไปดูแหล่งของโบราณสถาน โบราณวัตถุจริง ๆ เช่น เรื่องปั้นหม้อก็จะไปดูที่บ้านแปง เพื่อให้เด็กรู้เรื่องนั้นอย่างแท้จริง

แนวคิดเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการที่ต้องการความช่วยเหลือให้สนับสนุนหอวัฒนธรรมนิทัศน์

1. ต้องการเจ้าหน้าที่มาประจำอยู่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ เนื่องจากขาดแคลนจริง ๆ เพราะปัจจุบันจะต้องขอความอนุเคราะห์ให้มาช่วยดูแล ซึ่งก็ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่เพราะมีภาระหน้าที่ต้องสอนนักเรียนอยู่แล้ว
2. ต้องการให้จัดฝึกอบรมอาสาสมัครมัคคุเทศก์นำชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่จังหวัดสิงห์บุรี โดยพร้อมที่จะเป็นสถานที่ให้เป็นกรณีศึกษาในส่วนของภาคกลาง เหมือนกับที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ไปจัดที่ภาคเหนือ จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงราย เป็นต้น
3. ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยส่งเสริมสนับสนุนทางด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมเสริม ฯลฯ เพราะสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากร สามารถให้ความช่วยเหลือได้เป็นอย่างดี
4. ต้องการสื่อเพื่อประกอบการจัดนิทรรศการ

**การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี
อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี**

ทอดแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 5 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 5 ฉบับ สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
จังหวัดสิงห์บุรี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	3
หญิง	2
รวม	5
2. อายุ	
35 - 40 ปี	2
41 - 50 ปี	1
51 - 60 ปี	2
รวม	10
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
ประถมศึกษา	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-
มัธยมตอนปลาย/ปวช.	-
อนุปริญญา/ปวส.	-
ปริญญาตรี	3
ปริญญาโท	2
สูงกว่าปริญญาโท	-
รวม	5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
4. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ เป็นระยะเวลา น้อยกว่า 3 ปี	
3 - 5 ปี	-
6 - 10 ปี	2
10 ปี ขึ้นไป	3
รวม	5
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	4
เป็น	1
-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	
รวม	5
6. อาชีพ	
ธุรกิจส่วนตัว	1
รับราชการ	3
ค้าขาย	1
รวม	5

จากข้อมูลในตารางที่ 18 พบว่ากลุ่มข้อมูลตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทอวัฒนธรรมนิต์คันท์ฯ เป็นผู้ชายจำนวน 3 คน ผู้หญิงจำนวน 2 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 35-40 จำนวน 2 คน และอายุ 51-60 จำนวน 2 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 3 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมส่วนใหญ่เป็น จำนวน 4 คน ปัจจุบันประกอบอาชีพส่วนใหญ่รับราชการจำนวน 3 คน รองลงไปประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวจำนวน 1 คน และประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 1 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 19 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์	1	2	2
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	1	2	2
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	1	4	-
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	2	3	-
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	-	5	-
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	2	3	1
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	3	1	1
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	1	4	-

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	2	3	-
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	3	3	-
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	-	5	-
12. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เพื่อศึกษาหาความรู้	-	5	-
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	2	3	-
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	-	5	-

จากข้อมูลในตารางที่ 19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน และเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน และเคยเป็นบางครั้งจำนวน 2 คน ด้านแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เคยเป็นบางครั้งจำนวน 3 คน รองลงไปไม่เคย จำนวน 2 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้าน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเคยเป็นบางครั้ง ทั้งหมด 5 คน ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน รองลงไปไม่เคย จำนวน 2 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 2 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 คน และเคยเป็นประจำ จำนวน 1 คน ด้านการร่วมตัดสินใจในการบริหาร

งานส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน ด้านการปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน ด้านการเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 3 คน ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ได้พาบุตร-หลานหรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน รองลงไปไม่เคยจำนวน 2 คน แนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเยี่ยมชม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน

3. การแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 20 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดสิงห์บุรี

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์
1. สนับสนุนงบประมาณ	1. คนเข้าชมน้อย	1. เป็นสถานที่พักผ่อน
2. จัดหาลูกค้าสัมพันธ์	2. ขาดเจ้าหน้าที่ประจำ	2. เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลท้องถิ่น
3. จัดหาเงินทุนสนับสนุน	3. ขาดคนนำชม	3. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัย
4. จัดอบรมอาสาสมัครบริการนักท่องเที่ยวและนำชม		4. เป็นฐานข้อมูล
5. จัดหาคนเข้าชม		
6. แนะนำให้มีคนเข้าชม		

ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี

อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอแบบสอบถามผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 20 ฉบับ ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดสิงห์บุรี

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	4
หญิง	16
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	8
21 - 30 ปี	-
30 - 40 ปี	1
41 - 50 ปี	7
51 ปีขึ้นไป	4
รวม	20
3. การศึกษา	
ประถมศึกษา	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-
ปวช./มัธยมปลาย	8
ปวส/อนุปริญญา	-
ปริญญาตรี	12
ปริญญาโท	-
สูงกว่าปริญญาโท	-
รวม	20

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
นักเรียน ระดับชั้น ม.6	7
นักศึกษา ระดับชั้น	-
ข้าราชการ	10
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-
ค้าขาย	-
รับจ้างทั่วไป	-
เจ้าของกิจการ	-
อื่น ๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ	3
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิง 16 คน ผู้ชาย 4 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 8 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 7 คน การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน รองลงมาคือระดับ ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 คน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 10 คน รองลงมาเป็นอาชีพนักเรียน จำนวน 7 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 22 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ แห่งนี้จากแหล่งใด	
ผ่านป้าย	1
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	4
หนังสือพิมพ์	1
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	4
อื่น ๆ ได้แก่ เคยเป็นเจ้าหน้าที่ ศึกษาดูงาน อยู่ในโรงเรียน	10
รวม	20
2. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้เป็นครั้งที่ เท่าไร	
ครั้งแรก	2
2 ครั้งขึ้นไป	18
รวม	20
3. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์แห่งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	9
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	7
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์ ฯลฯ	-
เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้	2
อื่น ๆ ได้แก่ นำความรู้ไปสอนนักเรียน, เพื่อนำไปเป็นต้นแบบในการจัดแสดง นิทรรศการ, เป็นเจ้าหน้าที่	2
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ ทิวทัศน์ธรรมชาติในพื้นที่ 4.1 สถานที่ - ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง 19 - อยู่ไกล 1 - ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน -	
รวม	20
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมทิวทัศน์ ธรรมชาติ เดินทางโดย รถยนต์ส่วนบุคคล 15 รถนำเที่ยว 4 รถโดยสารประจำทาง 1 รถโรงเรียน -	
รวม	20
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง เหมาะสม 19 ไม่เหมาะสม คือ - ควรเพิ่มเติม 1	
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง เหมาะสม 20 ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อที่น้อยเกินไป -	
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่ มี 18 ไม่มี 2	
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.6 วัน - เวลาในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	18
ไม่เหมาะสม ควรเปลี่ยนแปลง	2
คือ ควรเปิดทุกวัน	
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	19
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	1
ไม่ได้รับความรู้	-
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสิงห์บุรีจากอยู่ในโรงเรียน จำนวน 10 คน ทราบจากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 4 คน และเพื่อน ญาติ บุคคลใกล้ชิด จำนวน 4 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชม 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 18 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน รองลงมา คือ นำความรู้ไปใช้ในการเรียน จำนวน 7 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าหาง่าย สะดวกในการเดินทาง จำนวน 19 ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 15 คน รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทางจำนวน 4 คน ในด้านเนื้อหาจัดแสดงส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสมจำนวน 19 คน พื้นที่ในการจัดแสดง ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม 20 คน ในด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่ามี จำนวน 18 คน ในด้านวัน-เวลาเปิดดำเนินการ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่าเหมาะสม จำนวน 18 คน จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก จำนวน 19 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ตารางที่ 23 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่

และการอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	12	5	3	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	14	6	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	14	6	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	14	6	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	12	8	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	12	7	1	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	10	8	2	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้กับผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	8	7	2	3
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	15	5	-	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอ และสะดวกรวดเร็ว	5	13	2	-
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	8	10	2	-
3.12 การจำหน่ายของที่ระลึก	1	2	9	8

จากข้อมูลในตารางที่ 23 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการต้อนรับของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 14 คน ความพึงพอใจการพูดจาไพเราะสุภาพมาก จำนวน 14 คน ความพึงพอใจในการบริการอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติมาก จำนวน 14 คน ความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 12 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 12 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 10 คน จำนวนผู้เข้าชมมีความพึงพอใจสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากจำนวน 18 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 15 คน ด้านการให้บริการข้อมูลเพิ่มเติมได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 13 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน การจำหน่ายของที่ระลึกผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อยจำนวน 9 คน

ส่วนที่ 4 การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการดังนี้

- 4.1 ควรมีการจัดนิทรรศการและการแสดง รวมทั้งควรเชิญหน่วยงานอื่นมาร่วมจัดกิจกรรม
- 4.2 ควรเผยแพร่ข้อมูลใหม่ ๆ ให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ บ้าง
- 4.3 ควรจัดเจ้าหน้าที่ประจำเป็นหลักอย่างน้อย 2 คน (ชั้นบน 1 คน, ชั้นล่าง 1 คน)
- 4.4 ควรออกเอกสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น
- 4.5 ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้มีคนเข้าชม

5. พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง (พระอารามหลวง)

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง (พระอารามหลวง)

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

“พระมหาธาตุแก่นนคร อนุสรณ์สาธุชน” เป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดหนองแวง พระอารามหลวง ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยเริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 และในปี พ.ศ.2543 จึงได้ดำเนินการก่อสร้างพระมหาธาตุแก่นนครฯ เสร็จเรียบร้อย องค์พระธาตุนี้สูงจากพื้นถึงยอดธาตุ 58 เมตร ถึงยอดฉัตร 71 เมตร องค์พระธาตุกว้าง 40x40 เมตร ฐานพระธาตุกว้าง 50x50 เมตร มีพื้นที่ทั้งหมดในตัวอาคารที่ 7,780 ตารางเมตร

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

เมื่อครั้งเมืองขอนแก่นครบ 200 ปี ใน ปี พ.ศ.2532 พระราชปรีดีเมธี (คุณ ชันติโก ป.ธ.4) เจ้าอาวาสวัดหนองแวง พระอารามหลวง จังหวัดขอนแก่น พร้อมด้วยคณะสงฆ์และสาธุชนทั้งปวง ได้พร้อมใจกันก่อสร้าง “พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชนขึ้น” เพื่อเป็นอนุสาวรีย์กตัญญูกตเวทีต่ออนุภากริชนต้นตระกูลของเมืองขอนแก่น และเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา โดยกราบเรียนอาราธนาสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) มาเป็นองค์ประธานเปิดงานและได้กราบทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกเป็นองค์ประธานทรงยกเสาเอกเสาโท ตั้งแต่วันที่ 8-12 ธันวาคม พ.ศ.2532

การจัดตั้งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น หอวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศูนย์วัฒนธรรม

ภาพที่ 18 บริเวณทางเข้าพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวงฯ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อน้อมถวายเป็นพุทธานุชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระอรหันต์สาวก
2. เพื่อทูลถวายเป็นพระราชสักการะ มหามงคลเทิดพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี
3. เพื่อทูลถวายเป็นพระสักการะแด่เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 19 ในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา และสมเด็จพระสังฆราชทุก ๆ พระองค์
4. เพื่อเป็นมหามงคลานุสรณ์ ครบ 200 ปี เมืองขอนแก่น
5. เพื่อเป็นอนุสรณ์สาธุชนต้นตระกูลของแต่ละตระกูล
6. เพื่อเป็นสถานศึกษา อบรมพระปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติวัชรธรรม
7. เพื่อเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรม
8. เพื่อเป็นมรดกแก่อนุชน
9. เพื่อเป็นปูชนียสถานทัศนศึกษาดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่ท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การบริหารการจัดการในพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2.1 นโยบายในสภการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน

1. ระดมพลังศรัทธาจากชาวบ้าน ชุมชนในท้องถิ่นผู้นำในท้องถิ่นและผู้ในระดับประเทศหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการก่อสร้างและการจัดแสดงเนื้อหาภายในองค์พระธาตุ
2. ให้เป็นสถานที่แหล่งศูนย์รวมน้ำใจของประชาชนทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และเพื่อเป็นอนุสรณ์สาธุชนต้นตระกูลของแต่ละตระกูล
3. เป็นสถานศึกษาอบรมพระปริยัติธรรม พระปฏิบัติธรรมและพระปฏิบัติวัชรธรรม
4. เป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์รวมด้านศิลปวัฒนธรรมและวัฒนธรรม
5. เป็นแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมแก่อนุชนรุ่นหลัง และเป็นนิทัศน์สถานเพื่อชักชวนนักท่องเที่ยวมาสู่ท้องถิ่น

2.2 โครงสร้างในการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง พระอารามหลวงฯ ได้จัดให้มีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีทั้งคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาส ในการดำเนินงานและจัดการ รวมทั้งการให้บริการต้อนรับผู้มานมัสการ และทัศนศึกษาทุก ๆ วัน

คณะกรรมการประกอบด้วย

1. ประธานที่ปรึกษา ประธานดำเนินการ กรรมการ ผู้จัดการ และเลขานุการ รวมจำนวน 6 คน
2. อาสาสมัคร จำนวน 7 คน
3. พนักงานรักษาความสะอาดและผู้ดูแลความปลอดภัย จำนวน 3 คน

2.3 แผนการบริหารงาน

1. จัดพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านให้เป็นแหล่งศึกษาของเยาวชนและคนทั่วไป ที่สนใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน

2. จัดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินงานในภายในพิพิธภัณฑ์ทั้งฝ่ายสงฆ์ ฝ่ายคฤหัสถ์ โดยให้รับผิดชอบดูแลมีสงฆ์ 4 รูป และคฤหัสถ์ 3 คน ต่อหนึ่งวัน

แผนการบริหารงานในระยะยาว คือ

1. จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง และผู้ที่สนใจเพื่อเรียนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. จัดนิทรรศการหมุนเวียน ตามแบบประเพณีฮีต 12 คอง 14 และจัดแสดงวิถีชีวิตของกลุ่มคนชาวบ้านในท้องถิ่นอีสาน

2.4 ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวงแห่งนี้ เป็นสถานที่เดียวกันกับพระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน ดังนั้นจึงมีนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการประชาชนเข้ามาเยี่ยมชมมาก มีคณะครูนักเรียนเข้ามาทัศนศึกษาอยู่ตลอด หน่วยงานราชการ ได้แก่ กรมป่าไม้ และสภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น จัดกิจกรรมประชุมสัมมนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์ จะจัดงานพระราชทานเพลิงศพให้แก่อาจารย์ใหญ่ ทุก ๆ 6 เดือน ซึ่งในช่วงนั้นจะมีผู้คนจากทั่วทุกภูมิภาคเข้ามาสมัครองค์พระมหาธาตุฯ เป็นจำนวนมาก มีนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป เข้ามาเยี่ยมชมประมาณ 5,000 คนต่อเดือน ซึ่งในปัจจุบันนี้ชาวพุทธต่างยอมรับว่า "พระมหาธาตุแก่นนคร" เป็นมหามิ่งคลานุสรณ์ที่ชาวจังหวัดขอนแก่นมีความภาคภูมิใจยิ่ง

2.5 การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวงฯ กับการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

พระราชปรีดีเมธี (หลวงพ่อคุณ ขนดีโก) เจ้าอาวาสวัดหนองแวง เป็นผู้มีความมุ่งมั่นศรัทธาแรงกล้าที่จะก่อสร้างพระมหาธาตุแก่นนคร และพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแห่งนี้ ท่านได้ระดมทุนทรัพย์จากผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคสมทบทุนร่วมก่อสร้างพระมหาธาตุฯ จนเป็นผลสำเร็จตามโครงการโดยใช้งบประมาณจำนวน 47,804,888 บาท นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือในการออกแบบและระดมทุนก่อสร้างจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรมการศาสนา และกรมศิลปากร ตลอดจนหน่วยงานเอกชนและภาคประชาชนเข้ามาร่วมกันจัดตั้งจนเสร็จเรียบร้อยด้วยดี ซึ่งชาวบ้านและชุมชนรอบ ๆ วัด ได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการเสริม ได้แก่ การจัดสินค้าพื้นเมืองมาจำหน่ายเป็นรายได้เข้าสู่ชาวบ้านและชุมชน นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากสภาวัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด วัด โรงเรียนในท้องถิ่น และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านมาโดยตลอด

ตอนที่ 3 รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง

พระอารามหลวง

3.1 ลักษณะอาคาร (พระมหาธาตุแก่นนคร)

พระมหาธาตุแก่นนคร เป็นลักษณะ 4 เหลี่ยม 9 ชั้น ทรงอีสานตากแห อ่อนช้อยสวยงามมาก
ฐานพระธาตุกว้าง 50x50 เมตร องค์กรพระธาตุ 40x40 เมตร สูงถึงยอดพระธาตุ (เนื้อปูน) 72 เมตร ถึงยอดฉัตร
80 เมตร พื้นที่ทั้งหมดในองค์พระธาตุ 7,780 ตารางเมตร มีพระจุลธาตุ 4 องค์ ตั้งอยู่ 4 มุม มีกำแพงแก้วพญานาค
7 เศียรล้อมรอบ ด้านละ 72x72 เมตร เป็นศิลปะร่วมสมัยทวารวดี หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผสมผสาน
ศิลปะอินโดจีนรูปทรงแบบชาวอีสานตากแห

3.2 พื้นที่ใช้สอยของอาคาร (พระมหาธาตุแก่นนคร)

- ชั้นที่ 1 เป็นหอประชุม
- ชั้นที่ 2 เป็นหอพัก
- ชั้นที่ 3 เป็นหอปริยัติธรรม
- ชั้นที่ 4 เป็นหอปฏิบัติธรรม
- ชั้นที่ 5 เป็นหอพิพิธภัณฑ์
- ชั้นที่ 6 เป็นหอพระอุปัชฌายาจารย์
- ชั้นที่ 7 เป็นหอพระอรหันต์สาวก
- ชั้นที่ 8 เป็นหอพระธรรม (คัมภีร์ต่าง ๆ)
- ชั้นที่ 9 เป็นหอพระพุทธ (พระบรมสารีริกธาตุ)

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดง

พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน มหามงคลเกิดพระเกียรติครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และมหา
มังคลาอนุสรณ์ 200 ปี เมืองขอนแก่น เมื่อดำเนินการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วจะบังเกิดสารัตถประโยชน์อย่างยิ่ง
แก่สาธุชนทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 เป็นหอประชุม

มีพระบรมสารีริกธาตุอยู่บนบุษบกตรงกลาง มีองค์ประธานประดิษฐาน 3 องค์อยู่ตรงกลาง
ต้นเสาเขียนลวดลายสีเบญจรงค์ ลายกรวยเชิงดอกพุดตานและดอกบัว คานชื่อเขียนภาพเทพชุมนุมล้อมรอบ
เพดานเขียนภาพเทพพนมปีกค้างคาว ดาวล้อมเดือนจตุเทพดารา บัวหัวเสา, คาน, ชื่อ, เพดาน ชั้นที่ 2,3,4,5,6
ปิดทองลายฉลุ ชั้นที่ 7,8,9 เขียนลวดลายเบญจรงค์ ฝาผนังชั้นที่ 9 เขียนลายพุ่มข้าวบิณฑ์ บานประตูหน้าต่าง
แกะสลัก 2 มิติ 3 มิติภาพนิทานเรื่องจำปาสีทัน โดยเฉพาะบานประตูใหญ่แกะสลักแบบ 3 มิติ และผนังทั้ง 4
ด้านรอบพระธาตุจะจัดแสดงภาพเขียนเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมาของเมืองขอนแก่น ตลอดจนประเพณีและ
วิถีชีวิตในอดีตถึงปัจจุบัน

ชั้น 2 เป็นหอพัก บ้านประตูหน้าต่างเขียนลวดลายเบญจรงค์ภาพนิทานเรื่องสังข์ศิลป์ชัย

ชั้นที่ 3 เป็นหอปริยัติ บ้านประตูหน้าต่างเขียนลวดลายเบญจรงค์ภาพนิทานเรื่องนางผมหม่อม

ชั้นที่ 4 เป็นหอปฏิบัติธรรม บ้านประตูหน้าต่างเขียนลวดลายเบญจรงค์ภาพพระประจำวัน เทพประจำ

ทิศ ตัวฟุ้งตัวสวย

ชั้นที่ 5 เป็นหอพิพิธภัณฑ์ บ้านประตูหน้าต่างแกะสลัก 1 มิติภาพพุทธประวัติ

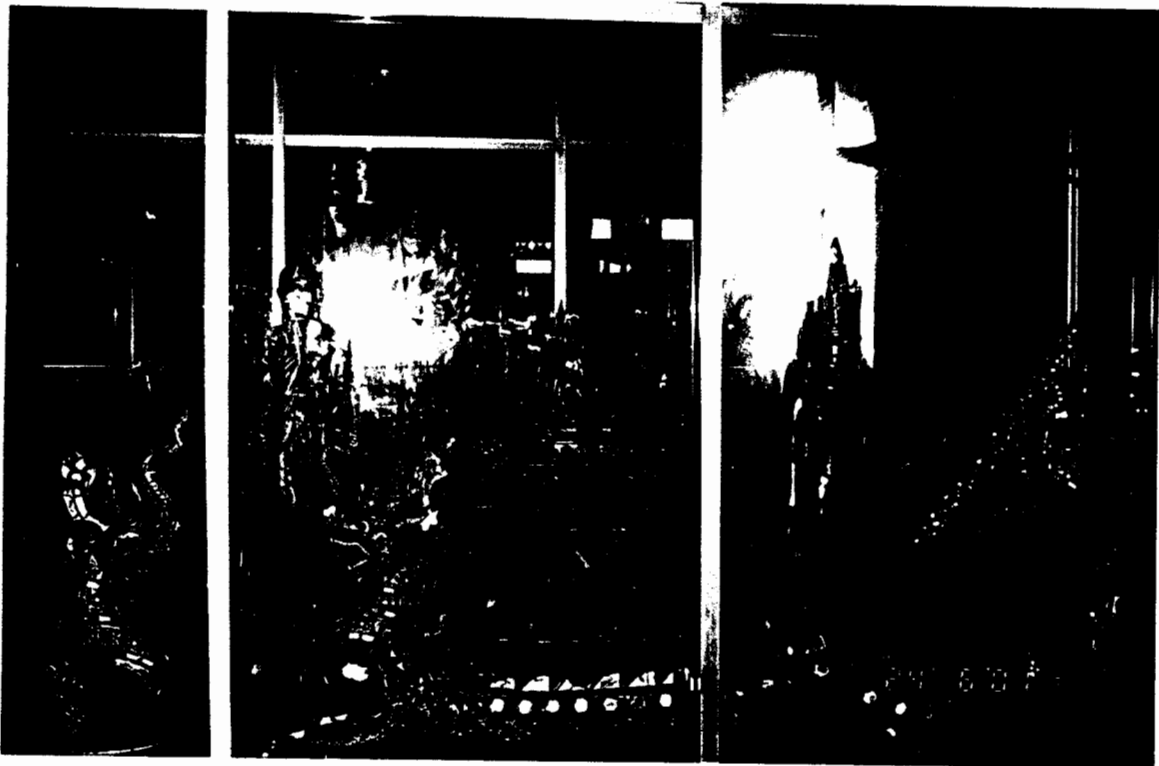
ชั้นที่ 6 เป็นหอพระอุปัชฌายาจารย์ บ้านประตูหน้าต่างแกะสลัก 1 มิติ นิทานชาดกเรื่อง

พระเวสสันดร

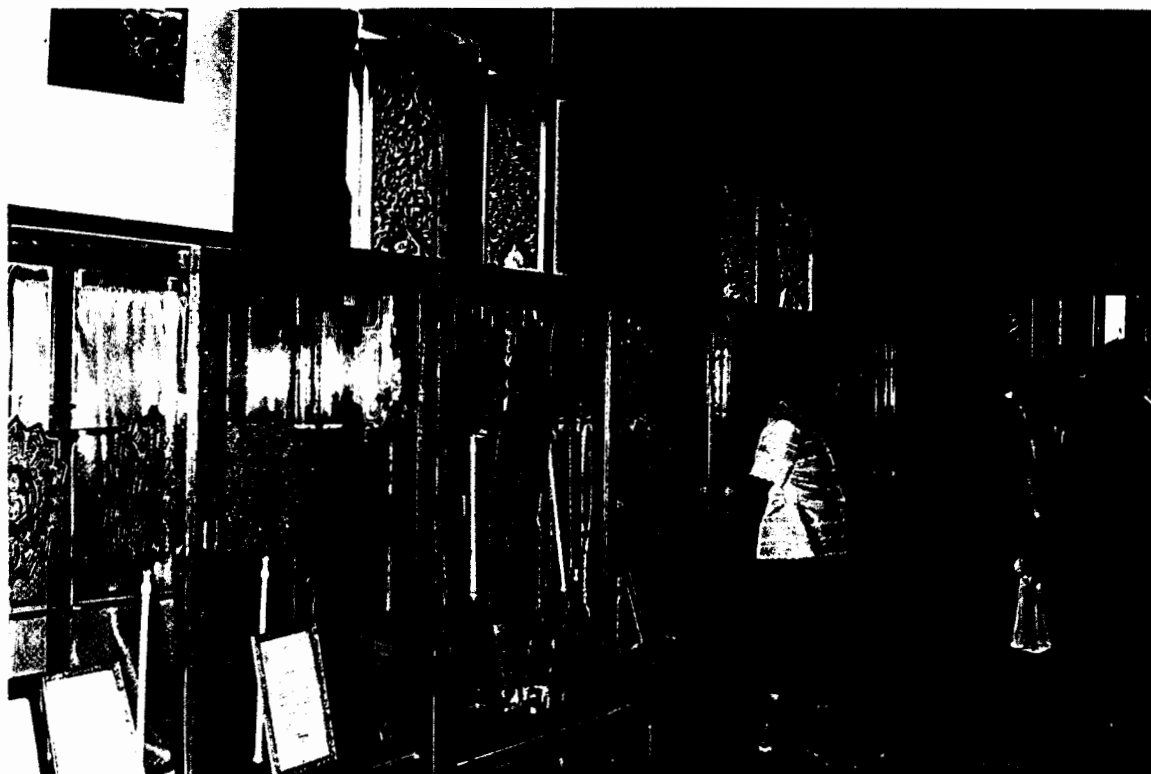
ชั้นที่ 7 เป็นหอพระอรหันตสาวก บ้านประตูหน้าต่างแกะสลัก 1 มิติ นิทานชาดกเรื่องเตมีย์ใบ้

ชั้นที่ 8 เป็นหอพระธรรม รวบรวมพระธรรมคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนามีพระไตรปิฎกเป็นต้น
บ้านประตูแกะสลัก 3 มิติรูปพรหม 16 ชั้น ถึงชั้นที่เก้า

ชั้นที่ 9 เป็นหอพระพุทธ ตรงกลางมีบุษบกเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ บ้านประตูแกะสลัก 3 มิติ
รูปพรหม 16 ชั้น และเป็นหอชมวิวทิวทัศน์ตัวเมืองขอนแก่นทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านทิศตะวันออกติดบึงแก่น
นครสวยงามมาก

ภาพที่ 20 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง

ภาพที่ 21 การจัดแสดงพดยศ

3.4 จุดเด่นของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง พระอารามหลวง

คือ มีพระมหาธาตุแก่นนครรูปทรงสี่เหลี่ยมทรงதாகแหซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของศิลปกรรมอีสาน นอกจากนี้ภายในชั้นที่ 9 ขององค์พระธาตุเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ถือเป็นหัวใจของสถานที่แห่งนี้

3.5 การจัดกิจกรรม

มีการจัดกิจกรรมเสริมตามประเพณีฮีต 12 ซึ่งเป็นกิจกรรมของคนอีสาน และในอนาคตจะได้จัดแสดงและสาธิตวิถีชีวิตของชุมชนชาวบ้าน เช่น การทอผ้าไหม การทอเสื่อ การทำนาและอื่น โดยจะจัดตั้งเป็นวิทยาลัยชาวบ้านต่อไป

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

ภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านฯ จะมีสิ่งของวางจำหน่ายได้แก่ วัตถุประสงค์จากศูนย์สาธิต กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนวัดหนองแวง ได้แก่ ผลไม้อบแห้ง น้ำสมุนไพร ผ้าทอพื้นเมือง เป็นต้น

3.7 ค่าเข้าชม

การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน (พระมหาธาตุแก่นนคร) จะไม่เก็บค่าเข้าชม แต่จะมีผู้รับบริจาคได้ สมทบทุนการก่อสร้างและบำรุงรักษาสถานที่

3.8 วันเปิดทำการ

วันเปิดทำการ คือ วันจันทร์ - วันอาทิตย์ เวลา 8.00-18.00 น.

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวงฯ ในอนาคต

- 1) จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามประเพณีอีสาน
- 2) จัดฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ตามวิถีชีวิตให้แก่ชุมชน
- 3) จัดระบบการบริหารโดยรูปคณะกรรมการให้ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
4. ผลิตเอกสาร แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ และผลิตตำราเนื้อหาด้านศิลปะอีสาน

ตอนที่ 4 การประชาสัมพันธ์

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง (พระอารามหลวง) มีวิธีการประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. จัดทำแผ่นพับ และเอกสารเผยแพร่ไปยังสาธุชนทั่ว ๆ ไป ทั้งข้าราชการ พ่อค้าประชาชนทั้งในและนอกประเทศ ตลอดจนจัดสถานศึกษา และหน่วยงานทางราชการและเอกชน
2. จัดทำรายการสารคดีผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในท้องถิ่นและสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง
3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยผ่านในงานพิธีสำคัญๆ ได้แก่การรับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ การรับเสด็จสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงประธานสัญญาบัตร พัดยศและผ้าไตรแก่พระสงฆ์ เขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 8-9 ตลอดจนบุคคลสำคัญอื่น ๆ อาทิ เช่น สมเด็จพระราชาคณะ คณะทูตานุทูต องคมนตรี และนายกรัฐมนตรี เป็นต้น

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ

1. ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ในการจัดการและบริหารงานให้เป็นระบบและยังขาดผู้นำชมและให้ความรู้แก่ผู้มาเยี่ยมชม
2. การบริหารจัดการภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ยังไม่ได้ดำเนินการเรียบร้อยสมบูรณ์

วิธีแก้ไขปัญหาอุปสรรค

1. แต่งตั้งคณะกรรมการและแบ่งภารกิจให้ชัดเจน มีการประชุมประจำทุก ๆ เดือน
2. ควรมีการประเมินผลจากผู้เข้ามาเยี่ยมชมเพื่อแก้ไขจุดบกพร่อง
3. ควรระดมความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 7 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
จังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	5
หญิง	2
รวม	7
2. อายุ	
31 - 40 ปี	1
41 - 50 ปี	3
51 ขึ้นไป	3
รวม	7
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
ประถมศึกษา	1
มัธยมศึกษาตอนต้น	3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-
ปริญญาตรี	3
รวม	7
4. ทำนออยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้ เป็นระยะเวลา	
น้อยกว่า 3 ปี	1
3 - 5 ปี	1
6 - 10 ปี	-
10 ปี ขึ้นไป	5
รวม	7

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	3
เป็น	4
รวม	7
6. อาชีพ	
ข้าราชการครู	3
ค้าขาย	2
เกษตรกรรม	2
รวม	7

จากข้อมูลในตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มข้อมูลตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทอวัฒนธรรม นิต์คันธ์ เป็นผู้ชายจำนวน 5 คน ผู้หญิงจำนวน 2 คน อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีเท่ากัน คือ จำนวน 3 คน สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 3 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 5 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมเป็นจำนวน 4 คน และอีกจำนวน 3 คน ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการครู มีจำนวน 3 คน รองลงมาคืออาชีพค้าขาย จำนวน 2 คน อาชีพเกษตรกรรมมีจำนวน 2 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 25 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
จังหวัดขอนแก่น

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน/คน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ฯ	4	1	2
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ฯ	5	-	2
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	4	1	2
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	2	4	1
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	5	2	-
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับพิพิธภัณฑ์ฯ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	5	-	2
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	4	1	2
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	5	-	2

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน/คน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในพิพิธภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3	2	2
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์	5	-	2
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	2	5	-
12. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อศึกษาหาความรู้	-	6	1
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่พิพิธภัณฑ์	2	5	-
14. ท่านได้แนะนำให้พนักงานท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์	-	2	5

จากข้อมูลในตารางที่ 25 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้ง จำนวน 4 คน รองลงมาเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมมีจำนวน 5 คน ในด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่เคยมีจำนวน 4 คน รองลงมาเคยเป็นประจำมีจำนวน 2 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งมีจำนวน 4 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง ส่วนใหญ่ไม่เคยมอบให้มีจำนวน 5 คน รองลงมาเคย มอบให้เป็นบางครั้งมีจำนวน 2 คน ในด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่ ร่วมจัดกิจกรรมเสริมส่วนใหญ่ไม่เคยมีจำนวน 5 คน การเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่เคยมีจำนวน 4 คน รองลงมาเคยเป็นประจำมีจำนวน 2 คน การได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่ไม่เคยมีจำนวน 5 คน รองลงมาเคยเป็นประจำมีจำนวน 2 คน การร่วมปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่เคยมีส่วนร่วมมีจำนวน 3 คน รองลงมาเคยเป็นบางครั้งและเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คนเท่ากัน ด้านการได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยมีส่วนร่วมมีจำนวน 5 คน รองลงมาเคยเป็นประจำมีจำนวน

2 คน การได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ ด้านการได้พาบุตร-หลานหรือเด็กนักเรียนเข้าชมเพื่อศึกษาหาความรู้ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งจำนวน 5 คน ด้านการได้พาบุตร-หลานหรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งมีจำนวน 5 คน ด้านการแนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเยี่ยมชมส่วนใหญ่เคยเป็นประจามีจำนวน 5 คน รองลงมาเคยเป็นบางครั้งมีจำนวน 2 คน ตามลำดับ

3. การแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 26 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น

วัดหนองแวง

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนี้หรือไม่
1. การขอความร่วมมือไปยังวัดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดขอนแก่น เช่น การขอให้ทอดผ้าป่าในเทศกาลต่าง ๆ 2. จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายสถานที่ ฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายบริการ ฝ่ายบริการร้านค้า ศูนย์สาธิตของชุมชน และฝ่ายข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น	1. การขาดเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการนำชม 2. ยังขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 3. ควรจัดพิมพ์แผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง 4. จัดทำเอกสารข้อมูลความรู้เผยแพร่ให้นักเรียนและประชาชนได้ศึกษาศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่นอีสาน	1. เป็นที่เคารพนับถือของชาวขอนแก่นและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวพุทธ 2. เป็นสถานที่ต้อนรับหน่วยงานของทางราชการ พ่อค้า ประชาชนทั่วไป เป็นศูนย์รวมน้ำใจของชุมชน 3. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เรื่องราวประวัติของจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นมีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น จะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป เป็นส่วนมาก สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป และเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู รองลงมาคืออาชีพค้าขายและเกษตรกรกรรมในชุมชนนี้

ลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะมีบทบาทในการแนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเยี่ยมชม หรือพาบุตรหลานหรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้จัดขึ้น

ในด้านการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ การร่วมคิดวางนโยบายในการดำเนินงานและการได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน การดำเนิน

งานของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติส่วนใหญ่จะไม่เคยเข้ามามีส่วนในการบริหารและจัดการ วิเคราะห์ได้ว่าการก่อสร้างพระมหาเจดีย์ดังกล่าวที่จะก่อสร้างตัวอาคารได้เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ.2544 นี้ โดยใช้งบประมาณก่อสร้างรวม 50 ล้านบาทในการก่อสร้าง ซึ่งเกิดจากความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของท่านเจ้าอาวาสวัดแห่งนี้ได้ระดมทุนทรัพย์จากผู้มีจิตศรัทธาทั่วทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนงานก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ แต่สำหรับการออกแบบและการจัดแสดงเนื้อหาภายในอาคารยังไม่แล้วเสร็จ และในด้านการจัดการและการบริหารพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้จึงยังไม่ได้จัดระบบที่ชัดเจน ซึ่งจะอยู่ภายใต้การดูแลควบคุมโดยท่านเจ้าอาวาสเป็นส่วนใหญ่ สำหรับเครือข่ายของชุมชนและหน่วยงานทางราชการ หรือองค์กรเอกชนยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากนัก

ความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง พระอารามหลวง
(พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน)
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยหอดแบบสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น
วัดหนองแวง จำนวน 20 ฉบับ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 27 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
จังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	9
หญิง	11
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	-
21 - 30 ปี	9
31 - 40 ปี	2
41 - 50 ปี	9
51 ปีขึ้นไป	-
รวม	20
3. การศึกษา	
ประถมศึกษา	2
มัธยมศึกษาตอนต้น	1
ปวช./มัธยมปลาย	-
ปริญญาตรี	15
ปริญญาโท	2
รวม	20

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
นักเรียน	-
นักศึกษา ระดับปริญญาตรี	4
ข้าราชการ	9
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1
ค้าขาย	5
อื่น ๆ ได้แก่ พระสงฆ์	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 27 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิง 11 คน ผู้ชาย 9 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวน 9 คน และช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 9 คนเท่ากัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีจำนวน 15 คน รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโทและระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คนเท่ากัน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ จำนวน 9 คน รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย มีจำนวน 5 คน และเป็นนักศึกษามีจำนวน 4 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 28 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
พระอารามหลวง

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ฯ แห่งนี้จากแหล่งใด	
ผ่านพับ	-
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	9
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	7
อื่น ๆ ได้แก่ วิทยุว้จกร และมาร่วมงานเผาศพ- อาจารย์ใหญ่	4
รวม	20
2. ท่านเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	14
2 ครั้งขึ้นไป	6
รวม	20
3. ท่านเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ แห่งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	10
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	2
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์	-
เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต	6
อื่น ๆ เช่น มาเยี่ยมชม และมาอ่านหนังสือสอบ	2
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ พิพิธภัณฑ์ฯ ในด้าน	
4.1 สถานที่	
- ง่ายสะดวกในการเดินทาง	16
- ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน	4
รวม	20
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ฯ เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	13
รถโดยสารประจำทาง	1
รถนำเที่ยว	2
อื่น ๆ ได้แก่ รถของมหาวิทยาลัย	4
รวม	20
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	16
ไม่เหมาะสม คือ	4
- ควรเพิ่มเติมเนื้อหาหมวดกวีสถาน มีการจัดแสดงโบราณวัตถุมากขึ้น	
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	20
ไม่เหมาะสม	-
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	12
ไม่มี	8
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.6 วัน - เวลาในการเปิดดำเนินการ เหมาะสม	19
ไม่เหมาะสม เพราะควรเปลี่ยนแปลงให้ถึงเวลา 17.00 น.	1
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมน่ามีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	16
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	4
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 28 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ฯ แห่งนี้จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 9 คน รองลงมาทราบจากเพื่อน/ญาติและบุคคลใกล้ชิดมีจำนวน 7 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมเป็นครั้งแรก จำนวน 14 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปมีจำนวน 10 คน รองลงมาเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตมีจำนวน 6 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นว่าหาง่าย สะดวกในการเดินทาง มีจำนวน 16 คน ส่วนใหญ่จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคลมีจำนวน 13 คน ในด้านเนื้อหาที่จัดแสดงเห็นว่ามีเหมาะสมดี มีจำนวน 16 คน และอีก 4 คน เห็นว่ายังไม่เหมาะสมควรเพิ่มเติมข้อมูลเนื้อหา และมีการจัดแสดงด้านโบราณวัตถุมากขึ้น ด้านพื้นที่ในการจัดแสดงมีความเห็นว่าเหมาะสมแล้วมีจำนวน 20 คน และเห็นว่ามี การนำชมของเจ้าหน้าที่มีจำนวน 12 คน รองลงมาเห็นว่าไม่มีการนำชมของเจ้าหน้าที่จำนวน 8 คน ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัน-เวลาในการเปิดดำเนินการส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม จำนวน 19 คน จากการเข้าชมเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก มีจำนวน 14 คน รองลงมาเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จำนวน 6 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน

ตารางที่ 29 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัด
ขอนแก่น วัดหนองแวง

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	6	5	4	5
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	10	8	2	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	10	10	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	7	11	2	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	10	8	1	1
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	8	10	2	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	6	12	2	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้กับผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	4	6	8	2
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	9	7	4	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอ และสะดวกรวดเร็ว	3	11	5	1
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	5	13	2	-
3.12 การจำหน่ายของที่ระลึก	5	12	3	-

ในตารางที่ 29 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ชมมีความพึงพอใจในการให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่ในระดับมาก มีจำนวน 6 คน รองลงมาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีจำนวน 5 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวน 10 คน รองลงมาอยู่ในระดับค่อนข้างมากมีจำนวน 8 คน การพูดจาไพเราะสุภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากและมากเท่ากัน คือ มีจำนวน 10 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอยู่เสมอมาก ส่วนใหญ่ความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 11 คน ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก และค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน และ 8 คน ตามลำดับ การให้บริการอย่างรวดเร็วของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน และระดับมากจำนวน 8 คน ส่วนใหญ่พึงพอใจในความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับค่อนข้างมากมีจำนวน 12 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีผู้เข้าชมมีความพึงพอใจค่อนข้างน้อยจำนวน 8 คน ด้านความรู้และทักษะในการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากและค่อนข้างมาก จำนวน 9 คน และ 7 คน ตามลำดับ การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมไว้อย่างพอเพียง ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 11 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมากจำนวน 13 คน และการจำหน่ายของที่ระลึกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน

ส่วนที่ 4 การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการดังนี้

- 4.1 ควรหาโบราณวัตถุที่มีคุณค่าต่อการศึกษามาจัดแสดงเพิ่มขึ้นเพราะส่วนใหญ่มีแต่พระพุทธรูป
- 4.2 ขอให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จะดีมาก
- 4.3 ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำมากกว่านี้
- 4.4 ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เอกสาร แผ่นพับให้มากขึ้น
- 4.5 ควรเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาในการบริจาคสิ่งของที่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอีสาน

6. ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ ตั้งอยู่ในบริเวณสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

ภาพที่ 22 ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

บุรีรัมย์ เป็นจังหวัดหนึ่งในภูมิภาคอีสานตอนใต้ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีแหล่งอารยธรรม ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของบริเวณอีสานใต้เป็นอย่างมากบรรดานักวิชาการ นำโดยนักวิชาการ ศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ (วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ในขณะนั้น) จึงได้เริ่มดำเนินการให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้น โดยจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีสานใต้ ขึ้นในปี พ.ศ.2525 เพื่อปลุกกระแสให้ประชาชนในจังหวัดเกิดความตื่นตัว ต่อมา ในปี พ.ศ. 2526 ได้มีการตั้งชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ขึ้น โดยเชิญผู้มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขณะนั้น ได้แก่ พ่อค้า คหบดี นักวิชาการ นักการเมือง และข้าราชการหน่วยต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม และเริ่มมีการ

ระดมทุน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นการเริ่มต้น และยังได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง จนสำเร็จในปี พ.ศ. 2536

- เหตุผลในการจัดตั้ง : เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมและจัดแสดงโบราณวัตถุ และศิลปะวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งเป็นแหล่งที่จะหาข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม เป็นศูนย์รวมในการจัดประชุมพบปะระหว่างผู้ที่สนใจประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- วิธีการจัดตั้ง : 1. เสนอขออนุมัติจากกรมฝึกหัดครู และของบประมาณ
2. ประสานกับนักการเมือง พ่อค้า และประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อจัดเก็บรวบรวมและจัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย
3. เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

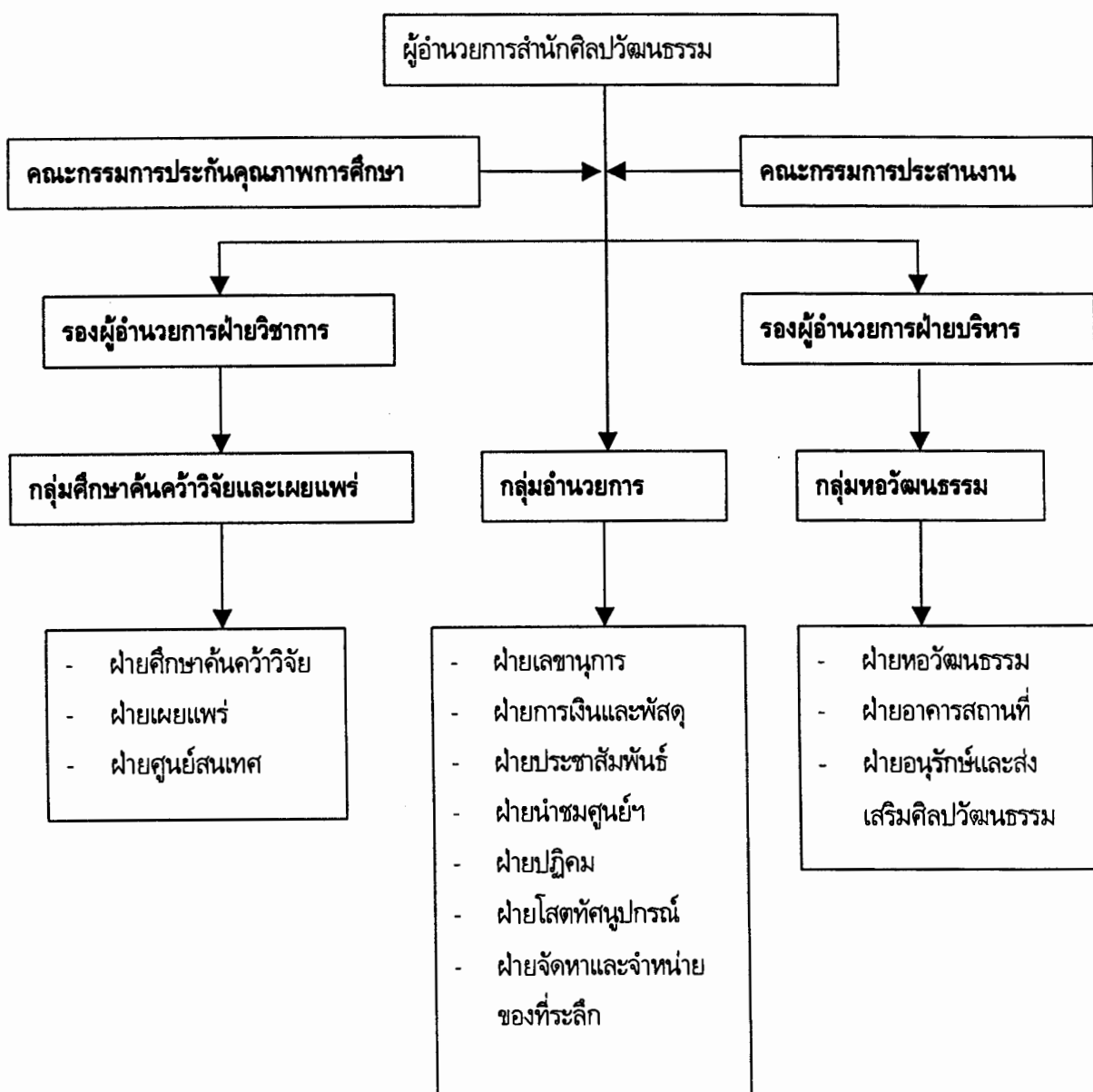
ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

1. จัดให้มีนิทรรศการถาวร
2. จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วันอนุรักษ์มรดกไทย เป็นต้น
3. จัดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากที่สุด
4. ดำเนินการเพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับท้องถิ่นให้มากที่สุด

2.2 โครงสร้างในการบริหารงานและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

ปัจจุบัน ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ มีโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

2.3 แผนการบริหารงาน

1. แผนการบริหารงานระยะสั้น คือ การปรับปรุงห้องประวัติศาสตร์ ให้เสร็จทันงานครบรอบ 30 ปี วันสถาปนาสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ในเดือนธันวาคม 2544 และการจัดกิจกรรมวันอนุรักษ์มรดกไทย (วันที่ 2 เมษายน 2544)

2. ในระยะยาว ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ จะพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการนำเสนอข้อมูล

2.4 การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ ร่วมกับชุมชน

การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ร่วมกับชุมชนมีดังนี้คือ

1. รับผิดชอบโบราณวัตถุจากประชาชน
2. รับผิดชอบเงิน โดยจัดตั้งเป็นกองทุนศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันดำเนินงานในรูปแบบของมูลนิธิ
3. ร่วมมือกับสภาหอการค้าจังหวัด ด้านการสนับสนุนงบประมาณในการจัดงาน เป็นต้น

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

3.1 ลักษณะของอาคาร

อาคารของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ เป็นอาคารปูน มีสองหลัง อาคารหลังแรกเป็นอาคารหอวัฒนธรรมสองชั้น ดำเนินการจัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวร หลังที่สองเป็นหอประชุม อาคารหอวัฒนธรรมอีสานใต้ ได้ออกแบบโดยยึดเอารูปแบบสถาปัตยกรรมของปราสาทหินเขาพนมรุ้ง ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

3.2 พื้นที่ใช้สอยของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

ในส่วนของอาคารหลังแรก มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 1,800 ตารางเมตร

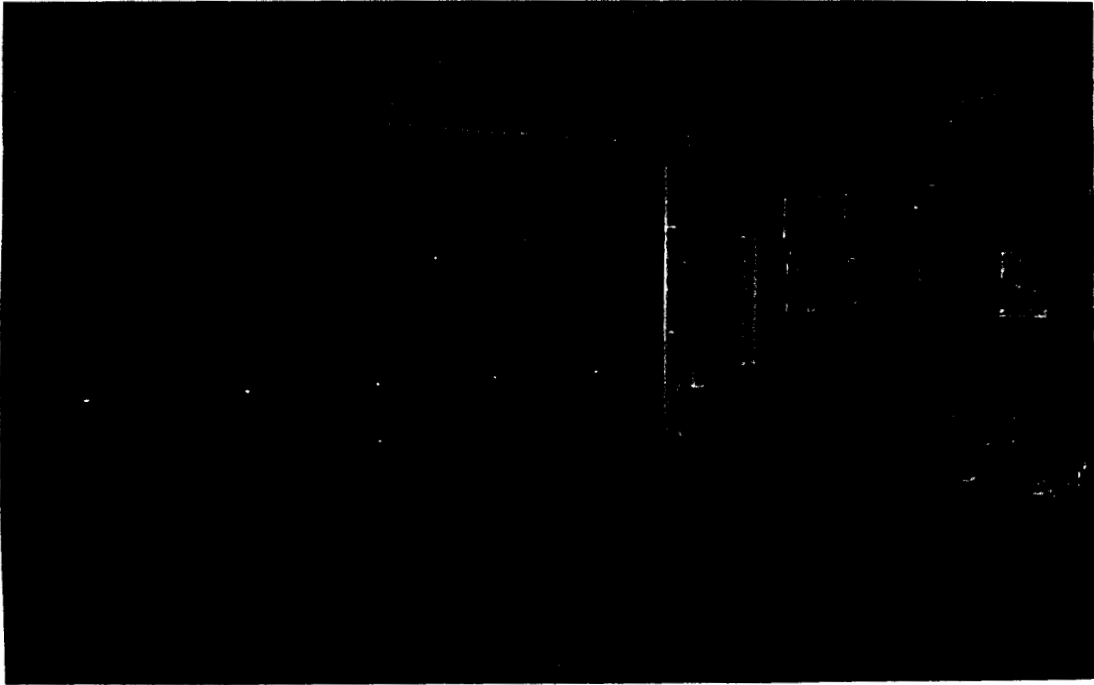
3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

ชั้นล่างประกอบด้วย

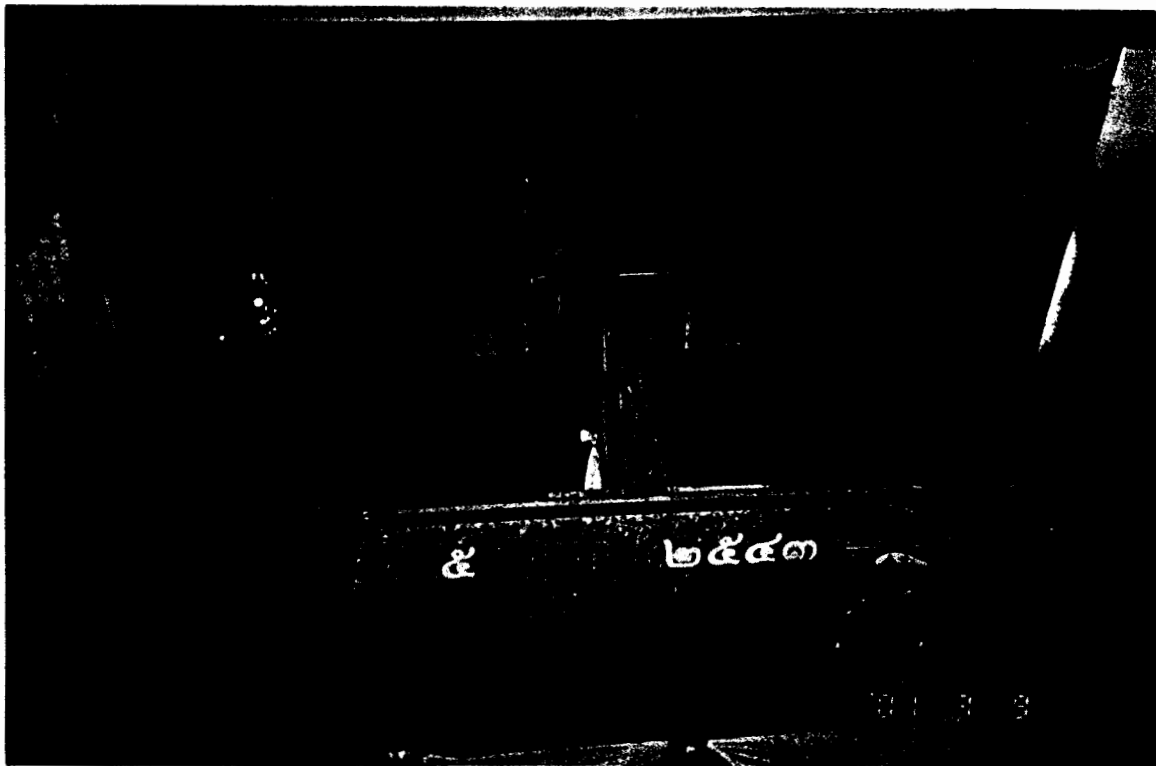
1. นิทรรศการภูมิศาสตร์ แสดงสภาพภูมิศาสตร์บริเวณอีสานใต้และจังหวัดบุรีรัมย์ แสดงการเกิดและที่ตั้งของภูเขาไฟ รวมทั้งแร่ธาตุที่พบในจังหวัดบุรีรัมย์ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. นิทรรศการแหล่งที่ตั้งชุมชนโบราณของจังหวัดบุรีรัมย์และนิทรรศการโบราณวัตถุสมัยต่าง ๆ เช่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยทวารวดี และสมัยลพบุรี เป็นต้น
3. มุมแสดงนิทรรศการชั่วคราว เช่น จัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ 5 ธันวาคม เป็นต้น
4. ห้องจำหน่ายของที่ระลึก จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านประเภทต่าง ๆ หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โบราณและวัฒนธรรม เป็นต้น
5. ห้องคลังโบราณวัตถุและวัตถุทางวัฒนธรรมที่รอจัดแสดงในโอกาสต่อไป
 1. ห้องสมุดทางวัฒนธรรมและศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นประกอบด้วยสิ่งพิมพ์ (printed materials) และสื่อต่าง ๆ (non-printed materials)

ชั้นบนประกอบด้วย

1. นิทรรศการช่างกับส่วย แสดงอุปกรณ์และเครื่องมือจับช่างป่า เครื่องประกอบพิธีกรรมของหมอช่าง เช่น ศาลปะกำ หนั่งปะกำ เครื่องรางของขลัง เป็นต้น รวมทั้งภาพเกี่ยวกับการคล้องช้างและชีวิตของช่าง
2. นิทรรศการศาสนาและความเชื่อ ประกอบด้วยพระพุทธรูปหิน พระพุทธรูป และเทวรูปสำริด
3. นิทรรศการผ้ากับวิถีชีวิต จัดแสดงผ้าซึ่งเป็นผลงานและมีมือของชาวอีสานใต้ แสดงลายผ้า เช่น ลายมัดหมี่ชนิดต่าง ๆ และผ้าประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในพิธีกรรม
4. ห้องเตาเผาและเครื่องเคลือบดินเผาบุรีรัมย์ แสดงเตาเผาจำลองจากรูปแบบของเตาเผาบ้านกรวด จัดแสดงผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ จากเตาเผาบ้านกรวดและบริเวณใกล้เคียง
5. ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายใต้ยอดปราสาท เป็นภาพกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีสิบสองเดือน หรือฮีตสิบสองของชาวอีสาน โดยเน้นประเพณีอีสานใต้
6. นิทรรศการแสดงวิถีชีวิตชาวบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วยไทยลาว ไทยเขมร ไทยส่วย และไทยโคราช
 - 6.1 แสดงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวอีสาน
 - 6.2 แสดงหมู่บ้านจำลองของหมู่บ้านชาวอีสาน รูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านอีสาน
 - 6.3 แสดงเครื่องดนตรีอีสานใต้
 - 6.4 แสดงควัวอีสาน
 - 6.5 แสดงเครื่องมือในการทำมาหากิน ได้แก่ เครื่องมือล่า ดัก จับสัตว์
7. นิทรรศการประวัติศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์ (กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการก่อสร้าง)
8. ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ แสดงการประชุมไพร่ฟ้าประชาชนของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ในคราวยกทัพมาปราบอริราชศัตรู และทรงบัญชาการจัดตั้งเมืองแปะ ขึ้นมาเป็นหัวเมืองอีกแห่งหนึ่ง

ภาพที่ 23 นิทรรศการข้างกับส่วย : แสดงอุปกรณ์และเครื่องมือจับช้างป่า

ภาพที่ 24 การจัดนิทรรศการหมุนเวียน

3.8 วันเปิดทำการ

เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา 9.00- 16.00 น. เว้นวันหยุดราชการที่สำคัญ

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ในอนาคต

กำลังดำเนินการปรับปรุงห้องจัดแสดงนิทรรศการประวัติศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์ บนชั้นสอง อาคารหลังแรก และมีแผนว่าจะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการจัดแสดงมากขึ้น

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้มีแผนการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. วางแผนประชาสัมพันธ์ ตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น ททท., โรงแรม, ชนสง, สถานีรถไฟ เป็นต้น
2. ผู้บริหารสำนักศิลปวัฒนธรรมพุดประชาสัมพันธ์ผ่านรายการวิทยุ อสมท. รายการศิลปะวัฒนธรรม เวลาที่มีการจัดกิจกรรมพิเศษ
3. ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Web site ของสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

5.1 ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ด้านงบประมาณ มีไม่เพียงพอ
- 2) ด้านบุคลากร ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ เกือบทั้งหมดเป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏ ทำให้มีเวลาในการบริหารไม่เพียงพอ และตระหนักในความสำคัญของงานด้านวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย

5.2 วิธีการแก้ปัญหา

- 1) ด้านงบประมาณ ผู้บริหารพยายามเขียนโครงการเพื่อของบประมาณในการสนับสนุนมากขึ้น และพยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยพยายามให้มีกิจกรรมครบตามเป้าหมายที่วางไว้
- 2) ด้านบุคลากร มีการจ้างเจ้าหน้าที่ประจำ โดยใช้งบประมาณของสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นอัตราลูกจ้างชั่วคราว ปัจจุบันมี 4 คน คือ เจ้าหน้าที่นำชม, ช่างศิลป์, ชุกรการ และแม่บ้านดูแลสถานที่ และจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นกันอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 10 ฉบับ สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์
ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
1. เพศ	
ชาย	5
หญิง	5
รวม	10
2. อายุ	
21 - 30 ปี	2
31 - 40 ปี	1
41 - 50 ปี	3
51 ปีขึ้นไป	4
รวม	10
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
อนุปริญญา/ปวส.	1
ปริญญาตรี	2
ปริญญาโท	7
รวม	10
4. ทำนอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้ เป็นระยะเวลา	
3 - 5 ปี	2
6 - 10 ปี	-
10 ปี ขึ้นไป	8
รวม	10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	1
เป็น	2
ไม่ระบุ	7
รวม	10
6. อาชีพ	
รับราชการ	6
ครู	1
ลูกจ้าง	1
นักธุรกิจ	1
ค้าขาย	1
รวม	10

จากข้อมูลในตารางที่ 30 พบว่าข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทอวัฒนธรรม นิตภัณฑ์ เป็นผู้ชายและผู้หญิงในอัตราส่วนที่เท่ากัน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน อาศัยอยู่ในชุมชน เกินกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ส่วนใหญ่ไม่ระบุการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จำนวน 7 คน ประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 6 คน รองลงไปประกอบอาชีพครู จำนวน 1 คน เท่ากันกับอาชีพลูกจ้าง นักธุรกิจ และค้าขาย

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 31 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	9	-	1
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	8	1	1
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	4	5	1
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	4	6	-
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	5	5	-
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	4	5	1
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	6	4	-
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	7	3	-

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	6	4	-
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	7	3	-
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	2	7	1
12. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ เพื่อศึกษาหาความรู้	-	7	3
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	-	3	7
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	-	-	10

จากข้อมูลในตารางที่ 31 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้ง จำนวน 9 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 1 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคยจำนวน 8 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง มีอัตราเท่ากัน ระหว่างไม่เคย และเคยเป็นบางครั้ง ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่หรือจัดกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งจำนวน 5 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 6 คน การได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 7 คน การได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 6 คน การได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 7 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงิน หรือวัสดุส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง

จำนวน 7 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 7 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 7 คน และทั้งหมดได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเข้าชม

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

- 4.1 ชุมชนน่าจะมีส่วนร่วมในการบริจาคโบราณวัตถุให้ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
- 4.2 เนื่องจากกรรมการบริหารสำนักศิลปวัฒนธรรมฯ เป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏ และมีงานสอนมาก จึงทำให้มีปัญหาด้านเวลา ในการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
- 4.3 ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้แห่งนี้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งของชุมชน

**ความพึงพอใจของผู้เข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์**

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอแบบสอบถามผู้เข้าชมศูนย์วัฒนธรรม จำนวน 20 ฉบับ
ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
1. เพศ	
ชาย	11
หญิง	9
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	6
21 - 30 ปี	6
31 - 40 ปี	4
41 - 50 ปี	4
51 ปีขึ้นไป	-
รวม	20
3. การศึกษา	
มัธยมศึกษาตอนต้น	6
ปริญญาตรี	7
ปริญญาโท	7
รวม	20

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
6. อาชีพ	
นักเรียน	6
ข้าราชการ	10
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1
ค้าขาย	2
เจ้าของกิจการ	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 32 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ชาย 11 คน ผู้หญิง 9 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 6 คน เท่ากันกับช่วงอายุ 21 - 30 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวน 4 คน เท่ากับ ช่วงอายุ 41 - 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน เท่ากับปริญญาโท รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 10 คน รองลงมาเป็นนักเรียน จำนวน 6 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 33 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ แห่งนี้ มาจากแหล่งใด	
แผ่นพับ	13
หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	2
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	3
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	2
รวม	20
2. ท่านเข้าชม ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ แห่งนี้ เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	19
2 ครั้งขึ้นไป	1
รวม	20
3. ท่านเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้แห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	15
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน/สอน	1
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์	4
รวม	20
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ ในด้าน	
4.1 สถานที่	
- หาง่าย สะดวกในการเดินทาง	20
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์วัฒนธรรม อิสานใต้ เดินทางโดย รถยนต์ส่วนบุคคล	17
รถโดยสารประจำทาง	3
รวม	20
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง เหมาะสม	20
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง เหมาะสม	20
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่ มี	20
รวม	20
4.6 วัน - เวลาในการเปิดดำเนินการ เหมาะสม	20
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	20
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 33 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของศูนย์วัฒนธรรม อีสานใต้ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จากแผ่นพับ จำนวน 13 คน รองลงมาทราบจากการประชาสัมพันธ์ระหว่าง หน่วยงาน จำนวน 3 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมเป็นครั้งแรก จำนวน 19 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 15 คน รองลงมาคือ นำเอาข้อมูลไปทำรายงานและสารนิพนธ์ จำนวน 4 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าหาง่าย สะดวกในการเดินทาง ส่วนใหญ่จะใช้ รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 17 คน ที่เหลือใช้รถโดยสารประจำทาง จำนวน 3 คน ในด้านเนื้อหาจัดแสดงผู้เข้าชมทั้งหมดเห็นว่าเหมาะสมเช่นเดียวกับพื้นที่ในการจัดแสดงและวัน-เวลาที่เปิดทำการ ด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมทั้งหมดตอบว่ามี และผู้เข้าชมทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มาก จากการเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 34 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกในศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	17	3	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	14	6	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	12	8	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้การบริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	9	11	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	9	11	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	8	12	-	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	5	15	-	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชม มีเพียงพอสำหรับให้ความรู้กับผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	5	15	-	-
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	9	11	-	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้เพียงพอและสะดวกรวดเร็ว	8	12	-	-
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	8	12	-	-
3.12 การจำหน่ายของที่ระลึก	4	16	-	-

ในตารางที่ 34 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการต้อนรับของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 17 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 14 การพูดจาไพเราะสุภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 12 คน การให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่พึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 15 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่นำชม ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 15 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 11 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน การจำหน่ายของที่ระลึกผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 16 คน

7. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช บริเวณเชิงเขามหาชัย หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ไปทางทิศตะวันตกตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4016 ประมาณ 13 กิโลเมตร

ภาพที่ 26 อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้เริ่มจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2514 โดยหมวดวิชาภาษาไทยได้รวบรวมศิลปวัตถุและเครื่องใช้ของชาวบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราชในลักษณะของคลังข้อมูลและนิทรรศการชั่วคราวในวิชาคตินวิทยา ต่อมาในปี พ.ศ.2519 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช (ชื่อในขณะนั้น) ได้จัดนิทรรศการเรื่องชีวิตไทยปักษ์ใต้ขึ้น

ในปี พ.ศ.2520 กรมการศาสนาได้จัดตั้งหน่วยประเคราะห์ศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช เพื่อให้มีหน้าที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ต่อมาในปี พ.ศ.2524 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริม เผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำจังหวัด ในปีเดียวกัน กรมการฝึกหัดครู ได้จัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่ดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมขึ้นในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เรียกว่า “ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม” ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 ได้เปลี่ยนเป็น “สำนักศิลปวัฒนธรรม” อย่างในปัจจุบัน

- **เหตุผลในการจัดตั้ง** เพื่อเป็นหน่วยงานทำหน้าที่ทำนุ บำรุง ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติให้ยั่งยืนและสืบทอดต่อไป

- **วิธีการจัดตั้ง** แรกเริ่มจัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางคติชนวิทยาของนักศึกษา ต่อมาขยายวงกว้างให้ประชาชนและบุคลากรทางวัฒนธรรมมีส่วนร่วมเป็นเครือข่าย เช่น นักวิชาการ ศิลปิน ผู้รู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น มาร่วมกิจกรรมในบางโอกาสที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1.2.1 เพื่อศึกษา ค้นคว้า และวิจัยงานด้านวัฒนธรรม
- 1.2.2 เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรม
- 1.2.3 เพื่อส่งเสริม พื้นฟู และพัฒนางานประเพณีท้องถิ่น
- 1.2.4 เพื่อให้บริการข้อมูล ความรู้ และวิทยาการด้านวัฒนธรรม
- 1.2.5 เพื่อจัดหอวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมีภารกิจในการศึกษาวิจัยพัฒนา อนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้บุคลากรของสถาบันและคนในท้องถิ่น เข้าใจและตระหนักในคุณค่าวัฒนธรรมของตน สามารถเลือกสรรและบูรณาการวัฒนธรรมของท้องถิ่นกับวัฒนธรรมของชาติ และวัฒนธรรมสากล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตโดยได้บริหารจัดการ ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ อันได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การวิจัย การอนุรักษ์ การพัฒนา การส่งเสริม แลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับคน ภูมิปัญญาของคน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตให้สอดคล้องประสานกับกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์วิถีคิด วิถีแสดงออก ระบบความหมายและคุณค่าอันจะนำไปสู่ การเลือกสรรและตัดสินใจเพื่อดำรงชีวิตตนเอง

3. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

2.2 โครงสร้างในการบริหารและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

ด้วยศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช มีการบริหารงานโดยคณะบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิการบดีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชให้มีหน้าที่ดังนี้

2.2.1 กรรมการที่ปรึกษา จำนวน 8 คน

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ในการดำเนินงานของสำนักศิลปวัฒนธรรม

2.2.2 รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม

มีหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เรื่องการเงินงบประมาณ งานโครงการ งานบริหารจัดการองค์กรสำนักศิลปวัฒนธรรม ประสานงานกรรมการปฏิบัติงานฝ่ายต่างๆ ทั้งในสำนัก ในสถาบันและหน่วยราชการ องค์กรเอกชนอื่น ภายนอกสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรม

2.2.3 กรรมการปฏิบัติงานในสำนักศิลปวัฒนธรรม แบ่งเป็นกลุ่มงานดังนี้

2.2.3.1 สำนักเลขานุการ

มีหน้าที่ ประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ในสำนักศิลปวัฒนธรรมและกับส่วนราชการอื่นทั้งภายในและนอกสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานด้านศิลปวัฒนธรรม งานธุรการ พัสดุ งบประมาณ งานโครงการ การประชุม งานสถิติ งานประชาสัมพันธ์ และงานติดตามผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักศิลปวัฒนธรรม

2.2.3.2 กลุ่มศึกษาค้นคว้า และเผยแพร่ ประกอบด้วย

มีหน้าที่ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับเรื่องศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมผืนกอบรมจริยธรรม ส่งเสริมเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม งานประเพณีท้องถิ่น โดยจัดทำในรูปแบบเอกสาร สื่อการจัดการแสดง การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การอบรมสัมมนา การจัดนิทรรศการ การจัดวัฒนธรรมสัญจร การเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชน รวมทั้งการประกาศเชิดชูเกียรติคุณ เชิดชูสรรเสริญ ยกย่องผู้มีคุณค่าทางวัฒนธรรม การนันทนาการเมือง คือ การชมธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช จะจัดโดยสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

2.2.3.3 กลุ่มทอวัฒนธรรม ประกอบด้วย

มีหน้าที่ จัดตกแต่งทอวัฒนธรรม พิพิธภัณฑร์ว่าด้วยนครศรีธรรมราชคดีศึกษา และศูนย์ข้อมูลภาคใต้ เอกสารโบราณ โดยรวบรวม จัดทำทะเบียนข้อมูล จัดระบบ การรักษาข้อมูล การแสดงข้อมูล ดูแลรักษา และให้บริการข้อมูลทางวัฒนธรรมในรูปแบบของวัตถุทางวัฒนธรรม และสอดทัศนูปกรณ์ประเภทต่างๆ เพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อเป็นแหล่งความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ท้องถิ่น โดยจัดในรูปแบบของศูนย์สารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือในรูปแบบอื่น ๆ

2.2.3.4 งานอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย
 มีหน้าที่ จัดตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรมท้องถิ่น เตรียมการประกาศเขต
 อนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม จัดอบรมสัมมนาเผยแพร่ความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรมและจัดตั้ง
 ศูนย์รวบรวมข้อมูลเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม

2.3 แผนการบริหารงาน

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินงานตามแผนงานหลักของ
 สำนักฯ เป็นประจำทุกปี ดังนี้

1. งานปรับปรุงคุณภาพ
 - 1.1 การพัฒนาบุคลากร โดยการส่งบุคลากรไปประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน
 2. งานประกันคุณภาพ เป็นเอกสารที่จัดขึ้นสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพของสำนัก
 ศิลปวัฒนธรรม คือ
 - 2.1 คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2 แผนกลยุทธ์สำนักศิลปวัฒนธรรม
 - 2.3 รายงานการศึกษาตนเอง
3. งานวิจัย
4. งานบริการวิชาการ
 - 4.1 การจัดการฝึกอบรม/การจัดสัมมนาหรืออื่นๆ
 - 4.2 การได้รับเชิญเป็นวิทยากร,ที่ปรึกษาโครงการหรือกรรมการภายนอก
 - 4.3 การให้บริการห้องประชุมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (หน่วยงานภายนอกสถาบัน)
 - 4.4 การให้บริการห้องประชุมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (หน่วยงานภายในสถาบัน)
 - 4.5 การให้บริการนำชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
 - 4.6 การให้บริการหนังสือและเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรม
 - 4.7 การจัดนิทรรศการทางวิชาการ
5. งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น จัดประกวดแข่งขันโนรา เพลงบอก และกลอนสด ใน
 งานประเพณีเทศกาลเดือนสิบ จัดชบวนแห่หมรับในงานประเพณีเทศกาลเดือนสิบจัดพิธีทวนข้าวมธุปายาสยา
 คูเนื่องในงานวันมาฆบูชาแห่งชาติ เป็นต้น

เนื่องจากศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ขณะนี้มีงานบริการประชาชนเพิ่มขึ้นใหม่อีก 1 งาน คือ
 การบริการจัดพิธีแต่งงานแบบถูกต้องตามประเพณีของไทย

2.4 ผลการดำเนินงาน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช มีผลการดำเนินงานที่
 เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

3.1 ลักษณะอาคาร

อาคารที่ทำการสำนักศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากไม่มีอาคารเป็นเอกเทศ สถาบันราชภัฏ จึงจัดทำโครงการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมขึ้นที่บริเวณสระน้ำ โดยปรับปรุงพื้นที่และภูมิทัศน์ให้มีลักษณะอาคารริมน้ำ หรือชายคลองคล้ายภูมิประเทศที่ตั้งบ้านต้นตระกูลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรื ที่บ้านท่าดี อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยอาคาร 2 อาคาร

หลังแรก เป็นเรือนไทยใช้แสดงวิถีชีวิตของชาวภาคใต้ และจัดนิทรรศการชั่วคราว

หลังที่สอง เป็นอาคารทรงปั้นหยา 2 ชั้นประกอบด้วย ห้องสำนักงาน ห้องประชุม ห้องผลิตสื่อ ห้องคลังข้อมูล ห้องพิพิธภัณฑ์ทางมานุษยวิทยา ได้แก่ ห้องหนังสือบูด ห้องข้อมูล ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เครื่องมือเครื่องใช้ชาวบ้าน และมหรสพพื้นบ้าน เป็นต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทางเปิดอาคาร "ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม" เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2537

3.2 พื้นที่ใช้สอยของอาคาร

การจัดหอวัฒนธรรม ซึ่งมีข้อมูลทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่ จัดแสดงที่อาคาร "ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม" ชั้น 1 และชั้น 2 มีผู้เข้ามาใช้บริการอยู่เป็นประจำ คือ นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ ครูอาจารย์ และประชาชนโดยทั่วไป โดยมีรูปแบบของนิทรรศการคือ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การจัดแสดงภูมิทัศน์ภายนอก เน้นความสบายเป็นธรรมชาติ ความร่มรื่น ต้นไม้ และสายน้ำ กับการจัดนิทรรศการภายใน เน้นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

การจัดแสดงนิทรรศการภายใน ณ อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ชั้น 1 และชั้น 2 มีพื้นที่ในการจัดนิทรรศการ 120 ตารางเมตร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสาธิตการทอผ้า 200 ตารางเมตร

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

การจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จะมีเนื้อหาแบ่งเป็น 6 เรื่อง คือ

1. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น/เครื่องมือเครื่องใช้
3. ประเพณีท้องถิ่น
4. เอกสารข้อมูลท้องถิ่น
5. เอกสารโบราณ (หนังสือบูด สมุดข่อย)
6. หนังสือ - ตำราทางวัฒนธรรม

การจัดแสดงในลำดับที่ 5 - 6 นั้นจะจัดแสดงในห้องเฉพาะคือ

ห้องหนังสือบูด : นับเป็นจุดเด่นของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่ได้รวบรวมไว้เป็นจำนวนมากและปริวรรตแล้วมีหลายเล่ม เช่น นิพพานโสทร พระยาฉัททันต์ กายนคร เป็นต้น ซึ่งจะมีการปริวรรตเผยแพร่ต่อไป

ห้องศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น : เป็นจุดเด่นอีกห้องหนึ่งที่เกิดรวบรวมเรื่องราวของนครศรีธรรมราชในอดีต จากหอตำราฐานภาพ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยจัดทำสำเนาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับนครศรีธรรมราชมาใช้ ลักษณะการจัดแสดงนิทรรศการภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชจัดแสดง ดังนี้

การจัดแสดงชั้นที่ 1

ชั้นที่ 1 จะมีส่วนของสำนักงานอยู่ด้วย บริเวณที่ใช้จัดแสดงจะมีลักษณะเป็นห้องโถงกว้าง ใช้จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนได้ มีการจัดแสดงเรือสำเภาจำลองโบราณ ภาพดูราแทรนต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของเมืองก่อนจะมาเป็นนครศรีธรรมราช เช่น ภาพนครศรีธรรมราชในอดีต

นอกจากนี้ ยังมีมุมรับแขก ตัวอย่างหนังสือทางวิชาการ หุ่นจำลองโนรา ขนาดเท่าจริง มีถึงน้ำดื่มไว้บริการแก่ผู้เข้าชม และมีรูปปั้นจำลองของพลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2491 - 2492 , 2494 - 2500 ผู้ก่อตั้งสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2500

การจัดแสดงชั้นที่ 2

เริ่มต้นจากทางขึ้นบันไดชั้นที่ 2 จะมีภาพดูราแทรน จำนวน 4 ภาพ แสดงวิถีชีวิตของชาวนครศรีธรรมราช ภาพเรือนไทยสมัยก่อน ภาพเรืออ้อมเมืองนครฯ ภาพวิถีชีวิตการจับปลาแสดงให้เห็นความอุดมสมบูรณ์ ภาพสุดท้ายคือภาพน้ำตกที่แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติอันสวยงาม ดังตัวอย่าง เช่น

1. การจัดแสดงเรื่องประเพณีท้องถิ่น จะจัดแสดงด้วยภาพดูราแทรน หุ่นจำลอง และคำบรรยาย ซึ่งจะมีประเพณีที่สำคัญๆ ดังนี้

1.1 โнора

จัดแสดงด้วยภาพดูราแทรน (ภาพที่มีไฟส่องสว่างจากด้านหลัง) และหุ่นจำลองโนรา สูงประมาณ 1 ฟุตกว่าๆ หุ่นจำลองจะมีเครื่องประดับของโนราเหมือนการแสดงจริง

โนรา เป็นมหรสพพื้นบ้าน ประเภทเน้นลีลา ท่ารำ ประกอบบทพร้อม ศิลปิน ผู้แสดงจะต้องมีความสามารถในการรำรำ และการร้องเป็นอย่างดี ร่างกายทุกส่วนจะต้องอ่อนช้อย มีจังหวะตามท่วงทำนองเพลงของดนตรีที่ใช้ เรื่องที่นิยมแสดงก็คือเรื่อง พระสุชน - มโนราห์ มีผู้แสดงคณะละประมาณ 13 คน ปัจจุบันได้ดัดแปลงเปลี่ยนแปลงมาเป็นเรื่องอื่นๆ ตามแต่ความนิยมของท้องถิ่น

1.2 เพลงบอก

จัดแสดงด้วยภาพดูราแทรนภาพนักเล่นเพลงบอกในอดีตของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

1.2.1 ท่านเจ้าคุณพระรัตนราชมุนี (ม่วง วัดท่าโพธิ์) เป็นผู้สนับสนุนให้การเล่นเพลงบอก รุ่งเรืองสูงสุดในสมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงรัชกาลที่ 6

1.2.2 ขุนชำนาญฤคตี (บั้น) นักเล่นเพลงบอก ผู้แต่งเพลงบอก ศาลาโดหก

1.2.3 ปานบอด นักเล่นเพลงบอก ที่มีชื่อเสียงของนครศรีธรรมราช

1.2.4 นายเนตร ชลารัตน์ นักเล่นเพลงบอกรุ่นราวคราวเดียวกัน กับปานบอด

เพลงบอก เป็นเพลงพื้นบ้านของภาคใต้ ที่เน้นบทร้อง จังหวะ ทำนองและเสียงเป็นสำคัญ นิยมเล่นในวันเทศกาลตรุษ สงกรานต์ เป็นการบอกกล่าวปวาร้องให้ชาวบ้านได้ทราบถึง วันสงกรานต์ หรือวันขึ้นปีใหม่ ของไทย เนื้อหาสาระส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเปลี่ยนปี นางสงกรานต์ จำนวน นางที่ให้น้ำ และจำนวนท่าฝนที่จะตกในปีนั้น หรือขับเพลงบอกเพื่อบอกกล่าวเรื่องราวอื่นๆ ของทางกรบ้าน เมือง ให้ชาวบ้านได้รับทราบ โดยแม่เพลงจะใช้บทกลอนน้ำเสียง เป็นสื่อสำคัญ ปัจจุบันการเล่นเพลงบอก เปลี่ยนไป คือ นอกจากจะเล่นในวันสงกรานต์เพื่อบอกเรื่องราวต่างๆ แล้ว เพลงบอกยังเล่นในงานประเพณี ประจำปี งานบวชภาค งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ และงานบุญอื่นๆ ตามความประสงค์ของเจ้าภาพที่จะให้ เล่นเพลงบอก

เพลงบอก เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวนครศรีธรรมราช ที่ไม่ต้องมีเวที และคนฟังมี โอกาสที่จะร่วมเล่นสนุกในการโต้กลอน หรือเป็นลูกคู่ได้ เพลงบอกนี้เป็นการเที่ยวบอกกล่าวด้วยกลอนตามบ้าน ให้รู้เรื่องราวต่างๆ เช่น ชาววันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ เพราะในสมัยก่อนไม่มีหนังสือพิมพ์

1.3 หนังตะลุง

จัดแสดงด้วยภาพดูราทรนหนังตะลุง

หนังตะลุง เป็นมโหรีสหพื้นบ้าน ประเภทเล่นเงา ซึ่งนิยมกันอย่างแพร่หลายในจังหวัดภาค ใต้ ศิลปินที่เรียกว่านายหนัง จะใช้ตัวหนังตะลุง ซึ่งได้วาดและแกะสลักมาจากหนังสัตว์ มาเชิดเป็นตัวละครมี บทพากย์ บทเจรจา ส่วนมากจะใช้กลอนตลาด เนื้อเรื่องที่ใช้แสดงแต่เดิมมักใช้เรื่อง รามเกียรติ์ ต่อมาได้ พัฒนาเรื่องจากวรรณคดี และนิยายชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสังคมสมัยใหม่เพื่อให้ถูกใจผู้ชม

ภาพที่ 27 ภาพดูราทรนหนังตะลุง

1.4 ประเพณีชักพระ

ประเพณีชักพระเป็นประเพณีแห่งความรื่นเริง ที่ชาวนครศรีธรรมราชได้ปฏิบัติมาแต่โบราณ มีหลักฐานปรากฏในจดหมายเหตุของภิกษุชาวจีน ชื่ออี้จิง ตั้งแต่ พ.ศ.1272 การชักพระ หรือลากพระ กระทำกันในแรม 1 ค่ำ เดือน 11 สันนิษฐานว่า กระทำเพื่อแสดงความปิติยินดีที่พระพุทธองค์เสด็จกลับจาก ดาวดึงส์ ชาวเมืองจึงอันเชิญพระพุทธองค์ขึ้นประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้ แล้วแห่แทนกันไปยังที่ประทับของ พระพุทธองค์ จึงถือเอาเหตุการณ์ตอนนั้นมาเป็นประเพณีลากพระสืบมาจนถึงปัจจุบัน

1.5 แห่ผ้าขึ้นธาตุ

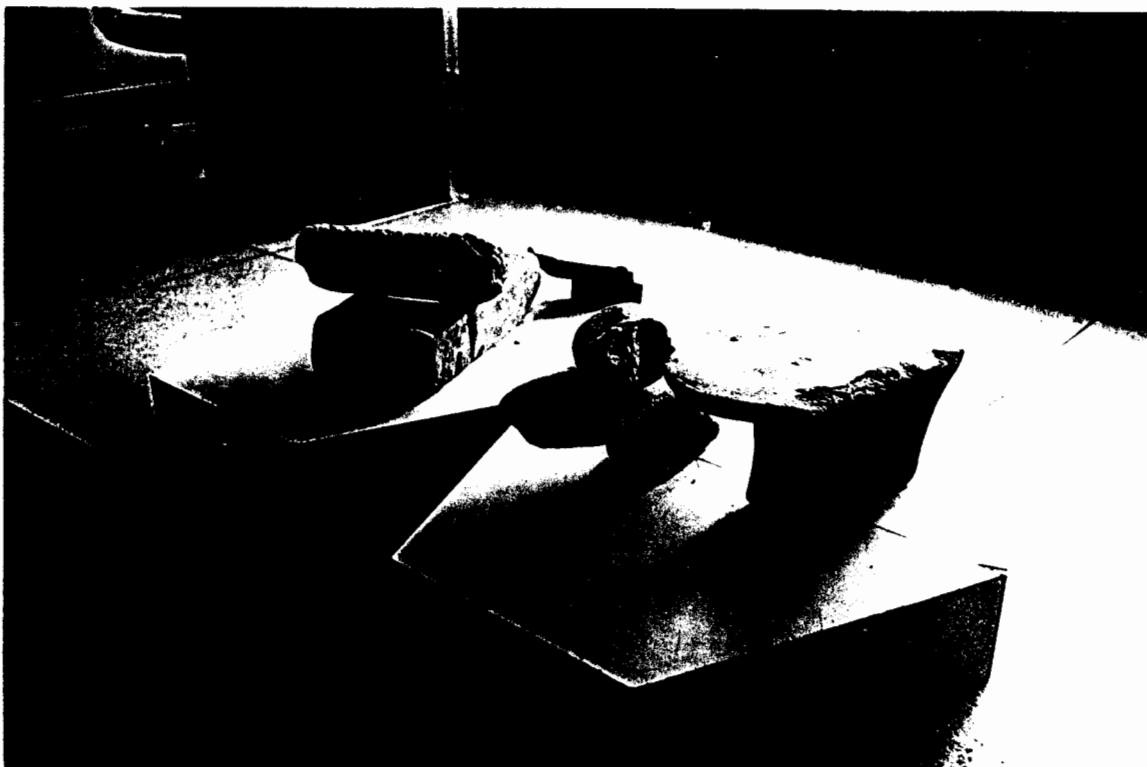
แห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีนี้เป็นประเพณีสำคัญคู่บ้านคู่เมืองของนครศรีธรรมราช ได้ฝังแน่นอยู่ในจิตใจของพุทธศาสนิกชนนครศรีธรรมราชและชาวจังหวัดใกล้เคียงมาเป็นเวลาช้านานผู้มีจิตใจศรัทธาต่าง พร้อมใจกันบริจาคเงินทอง เพื่อซื้อผ้ามาเย็บต่อกันเป็นแถบยาว แล้วพากันไปพันโอบรอบฐานองค์พระปฐมพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้า อันเป็นที่พึ่งทางใจประเพณีนี้จึงเป็นที่รวมเอาความศรัทธา และความบริสุทธิ์ใจ ของชาวนครศรีธรรมราชและชาวเมืองต่างๆ เข้าด้วยกันส่งผลให้เกิดความเป็นปึกแผ่นสืบมา

1.6 ยกหมรับ

ยกหมรับเป็นพิธีการสำคัญในประเพณีสารทเดือนสิบของชาวเมืองนครศรีธรรมราช ในวันแรม 14 หรือแรม 15 ค่ำ พุทธศาสนิกชน จะยกหมรับไปทำบุญที่วัด เพื่ออุทิศส่วนกุศลแด่บรรพบุรุษ เชื่อกันว่า ประเพณีนี้ เกิดขึ้นตามพุทธานุญาตของพระพุทธองค์ ลักษณะเดียวกันกับประเพณี เปรตพลีของอินเดีย ที่กระทำเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูทวดเทวีต่อบุพการี

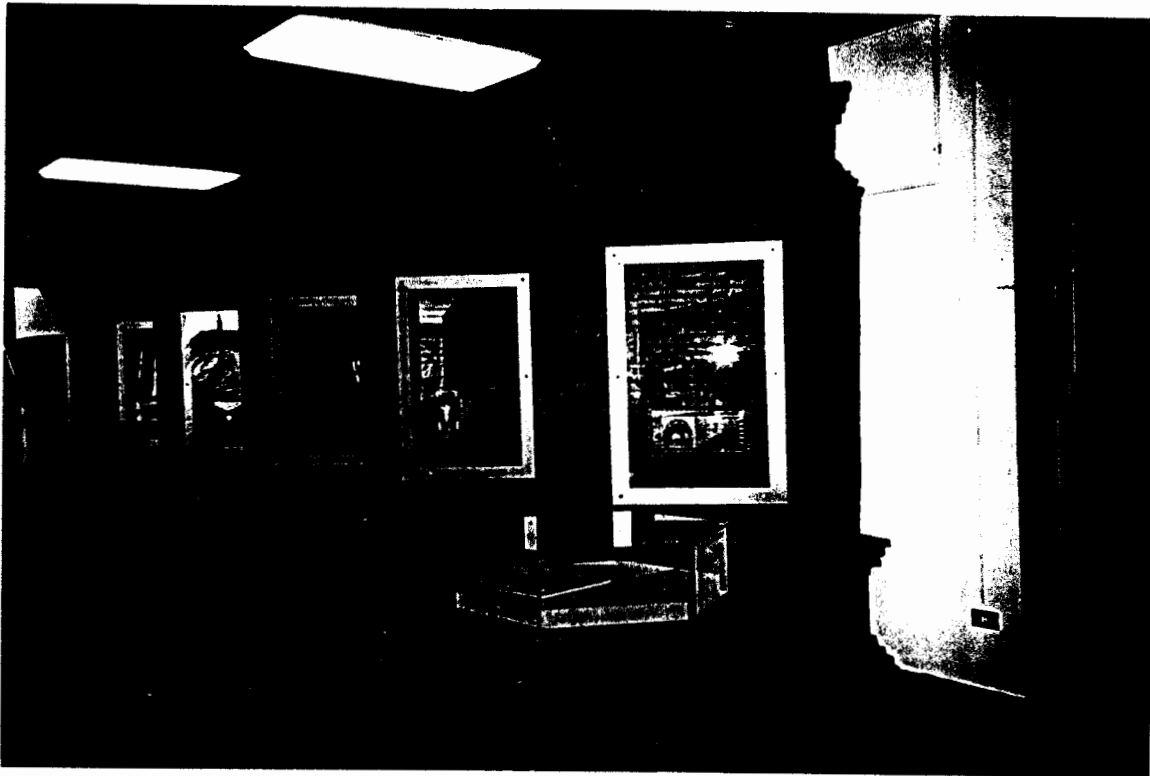
2. การจัดแสดงเรื่อง 12 นักษัตร จะจัดแสดงด้วยภาพตุลาทรานแก้วใส 12 บ้าย มีรูปนักษัตรต่างๆ แสดงให้เห็นแหล่งที่ตั้งของเมือง อธิบายรายละเอียดว่ามีนักษัตรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเมืองอะไร

3. การจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ จะจัดแสดงด้วยตู้จัดแสดง เช่น มีดปาเตะ ลูกขวาน ขวานปรี พัวโอ เครื่องเขียนหมาก เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เรือเหินือ เป็นต้น

ภาพที่ 28 การจัดแสดงเครื่องใช้พื้นบ้าน

4. การจัดแสดงเรื่องประวัติของนครศรีธรรมราช จะจัดแสดงด้วยกระจกใสอยู่บนฝาผนังอิฐมอญ ซึ่งอธิบายถึงประวัติศาสตร์ของนครศรีธรรมราชกว่า 1,500 ปี แห่งการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ นครศรีธรรมราชเคยเป็นเมืองนครรัฐ ที่มีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ทั้งทางการค้า การศาสนา การปกครอง และการสร้างศิลปวัฒนธรรม ชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนที่ดำเนินต่อเนื่องมาไม่ขาดสาย ภายใต้ชื่อเรียกที่ผิดเพี้ยนไปตามยุคสมัย เช่น ตามพรลิงค ต้าหมิงหลิง เชียงโต ลีธรรมนคร นครดอน เป็นต้น

ภาพที่ 29 จัดแสดงประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์นี้อาจจำแนกได้เป็น 9 ยุค

1. ยุคหิน ในราว 11,000 - 3,000 ปีมาแล้ว มีร่องรอยแสดงให้เห็นว่า พื้นที่บริเวณที่เป็นจังหวัดนครศรีธรรมราชปัจจุบัน เคยมีผู้คนอาศัยอยู่แล้ว ดังนั้นจากเครื่องมือหินโบราณ ภาชนะดินเผา ซึ่งพบในหลายท้องที่ เช่น ถ้ำตาทม่นิยม ต.ช้างกลาง อ.ฉวาง และที่ถ้ำพรพรรณรา อ.ถ้ำพรพรรณรา เป็นต้น
2. ยุคโลหะ ในราว 2,500 ปี - 1,500 ปี ได้พบหลักฐานแสดงถึงพัฒนาการทางด้านการใช้โลหะและคตินิยมในการดำรงชีวิต คือ กลองมโหรีทีก ที่คลองคูด้วย อ.ฉวาง และที่ ต.ท่าเรือ อ.เมือง สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนนี้ ได้มีการติดต่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชุมชนอื่นมากมาย มีภาพกลองมโหรีทีก (หน้าทับ)
3. ยุคพุทธศตวรรษที่ 7 - 8 นักเดินเรือและพ่อค้าต่างชาติ เช่น จีน อินเดีย อาหรับ รู้จักชุมชนแห่งนี้ เช่น ตามพวลิงค ต้าหม่าหลิง และตามพวลิงคเกศวร เป็นต้น หลักฐานที่ยืนยันเรื่องนี้ได้ชัดเจนคือ คัมภีรมหานิทเทศตติสสมตตยสูตร ในลังกา และอินเดียตอนใต้ ช่วงพุทธศตวรรษที่ 6 - 7 ซึ่งระบุว่าเป็นแหล่งสินค้าและท่าเรือที่มีชื่อแห่งหนึ่งในคาบสมุทรมุขมตามพวลิงค ยุคนี้สันนิษฐานว่าน่าจะตั้งอยู่บนหาดทรายซึ่งปัจจุบันเป็นบริเวณ ต.ท่าเรือ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
4. ยุคพุทธศตวรรษที่ 9 - 10 ด้วยเหตุที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล ซึ่งสะดวกแก่การจอดเรือและมีลำน้ำสายที่ติดต่อกับทะเลอันดามันได้ จึงมีชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายและซื้อของป่าอยู่เสมอ ชุมชนแห่งนี้จึงพัฒนาขึ้นเป็นสถานีการค้าทางทะเลในช่วงสมัยนี้ ขณะเดียวกันก็ได้รับอิทธิพลศาสนา และวัฒนธรรมจากอินเดียมาเป็นระลอก โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ ลัทธิไสวณิกาย และลัทธิไวยคณพนิกาย ซึ่งปรากฏร่องรอยอยู่หลายแห่ง ทั้งในเขต อ.เมือง อ.ท่าศาลา และ อ.สิชล ปัจจุบันนี้มีภาพศิลาจารึก ภาพวิษณุ ปรากฏเป็นหลักฐาน

5. ยุคพุทธศตวรรษที่ 11 - 12 อาจจะได้ว่ายุคนี้เป็นยุคการสร้างบ้านแปงเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้วัฒนธรรมอินเดียมาเป็นแบบแผน เป็นยุคที่พระพุทธศาสนาเริ่มเผยแพร่เข้ามา ขณะเดียวกันวัฒนธรรมการใช้อักษรเพื่อการสื่อสารก็เริ่มปรากฏขึ้น เห็นได้จากการใช้อักษรปาลวะ ในศิลาจารึกหุบเขาช่องคอย ที่บ้านคลองสะท้อน อ.ร่อนพิบูล มีภาพศิลาจารึก ที่หุบเขาช่องคอย ภาพเศียรพระพุทธรูปศิลา จากลุ่มน้ำฤๅษณา

6. ยุคพุทธศตวรรษที่ 13 - 17 ตั้งแต่ราว พ.ศ. 1200 เป็นต้นมา จดหมายเหตุต่างชาติมักเรียกชื่อชุมชนแห่งนี้ว่า ซิลีโพธิ (ศรีโพ) บ้าง ชาวกะ บ้าง ซาปะ บ้าง แต่ชื่อ ตามพรลิงค อันเป็นชื่อเดิม ก็ยังปรากฏอยู่ ไม่มีหลักฐานบ่งชี้ว่าตามพรลิงค ในยุคนี้ได้พัฒนาไปสู่ฐานะใด บ้างก็ว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรศรีวิชัย บ้างก็ว่าเป็นแคว้นอิสระ ที่ดำรงบทบาทเป็นสถานีการค้า และจุดพักถ่ายสินค้า ระหว่างฝั่งตะวันตกกับฝั่งตะวันออก

7. ยุคพุทธศตวรรษที่ 18 - 19 ล่วงถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 18 ราชวงศ์ศรีธรรมาสโกราช ได้เข้ามามีอำนาจในชุมชนแคว้นตามพรลิงค โดยใช้ระบบการปกครองแบบธรรมราชา มาเป็นหลักในการปกครองยกฐานะแคว้นขึ้นเป็นรัฐอิสระ เปลี่ยนชื่อมาเป็นนครศรีธรรมราช สถาปนาพระพุทธศาสนาลัทธิเถรวาทจากลังกาขึ้นในภาคใต้ บูรณะปฏิสังขรณ์พระบรมธาตุเจดีย์ เป็นทรงระฆังคว่ำ อันเป็นศิลปะแบบลังกา จัดระบบการปกครองในหัวเมืองบริวารใหม่ เรียกว่า เมือง 12 นักษัตริย์ จึงถือได้ว่าเป็นยุครุ่งเรืองสูงสุดของนครรัฐแห่งนี้

8. ยุคพุทธศตวรรษที่ 20 - 23 อธิพลความเจริญทางพุทธศาสนาลัทธิเถรวาท และระบบการปกครองธรรมราชา จากนครศรีธรรมราช ได้แพร่มาสู่สุโขทัย นครรัฐแถบลุ่มแม่น้ำยม ในช่วง พ.ศ.1800 - 1900 ยิ่งกว่านั้น ภิกษุสงฆ์ ปุครุหรือปราชญ์ จากนครศรีธรรมราชคงจะมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่พุทธศาสนา การศึกษา และการประดิษฐ์อักษรไทยอยู่ไม่น้อย (ดังความปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1) อย่างไรก็ดีเมื่อกรุงศรีอยุธยาสถาปนาขึ้นบนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในต้นพุทธศตวรรษที่ 20 นครศรีธรรมราชก็เริ่มเสื่อมอำนาจลง และในที่สุดก็เข้ามาอยู่ในอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา โดยมีฐานะเป็นเมืองเอก หรือเมืองพระยามหานคร

9. ยุคพุทธศตวรรษที่ 24 - 25 เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า เมื่อ พ.ศ.2310 ปลัดเมืองนครศรีธรรมราช ได้รวบรวมหัวเมืองปักษ์ใต้ ไว้ในอำนาจตั้งตนเป็นเจ้าชุมนุมนครศรีธรรมราช เป็นเวลาเกือบ 2 ปี ก็ต้องตกอยู่ในอำนาจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยมีฐานะเป็นประเทศราชระยะหนึ่ง จากนั้นจึงกลายเป็นหัวเมืองเอกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นจังหวัดหนึ่งในราชอาณาจักรตราปัจจุบัน นี้คือพัฒนาการของนครศรีธรรมราช บนเส้นทางประวัติศาสตร์อันยาวไกล ที่ยังรอการศึกษาจากอนุชนเพิ่มเติมในฐานะเป็นนครของราชาผู้ทรงธรรมอันสง่า

5. การจัดแสดงหัตถกรรมท้องถิ่น

5.1 เครื่องถมเมืองนครศรีธรรมราช เป็นศิลปหัตถกรรมชั้นเลิศของไทย ชาวนครศรีธรรมราช ได้สืบทอดงานฝีมือมาจากชาวโปรตุเกส ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ถมนคร เป็นงานประดับศิลปอันทรงคุณค่าของไทย เป็นสัญลักษณ์ของไทยที่แพร่หลายไปทั่วโลก

5.2 งานจักสานย่านลิเภา เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่สำคัญประเภทหนึ่งของชาวนครราชสีมาว่าคงเริ่มทำกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นงานฝีมือประณีตตามแบบฉบับลวดลายไทยโบราณ ยากจะหาช่างฝีมือในปัจจุบันเรียนแบบได้ ปัจจุบันผลิตภัณฑ์จักสานย่านลิเภา เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์อันเชิดหน้าชูตาของชาวนครราชสีมา เป็นสินค้าที่มีคุณค่า ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้เป็นเจ้าของเป็นอย่างมาก

3.4 จุดเด่นของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

การจัดแสดงนิทรรศการเรื่องวิถีชีวิตของคนนครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ในชั้น 2 ของอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เพราะเป็นความภาคภูมิใจของคนนครศรีธรรมราช และยังเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังได้ภาคภูมิใจต่อไปด้วย

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมร่วมกับชุมชน ในโอกาสต่างๆ ในวันสำคัญ เทศกาล โดยร่วมกิจกรรมเช่น

วันสำคัญตามประเพณี : ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ วันสงกรานต์ เป็นต้น

เทศกาลเดือนสิบ : มีการส่งเสริมกิจกรรมการประกวดกลอนนักเรียน ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา การประกวดเพลงบอกและการประกวดมโนราห์ เป็นประจำทุกปี

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

ไม่มีการจำหน่ายของที่ระลึกภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

3.7 ค่าเข้าชม

ไม่มีการเก็บค่าเข้าชม

3.8 วันเปิดทำการ

เปิดทำการทุกวัน ตลอดสัปดาห์

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชในอนาคต

1. ปรับปรุงเทคนิค วิธีการ เนื้อหา และรูปแบบการแสดง
2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ
3. ก่อตั้งมูลนิธิ / กองทุน เพื่อใช้ในการบริหารและพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรมฯ
4. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมลงสู่เยาวชนทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบ

โรงเรียน

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช มีวิธีการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. จัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมของศูนย์ฯ
2. ส่งหนังสือราชการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ ให้สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นได้ทราบ
3. สัมภาษณ์ออกอากาศในรายการวิทยุก่อนจัดกิจกรรมต่างๆ
4. แลกเปลี่ยนข่าวกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งภายในศูนย์ฯ

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช คือ

1. งบประมาณในการพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้มีลักษณะการเคลื่อนไหวตลอดเวลา
2. อัตราเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบประจำปีไม่เพียงพอ ควรมีอัตราบุคลากรเพิ่ม
3. การจัดการบริหารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มีภาระงานอื่นมากไม่ค่อยมีเวลาทุ่มเทให้ศูนย์ฯ
4. วิสัยทัศน์ในการพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์
5. การประชาสัมพันธ์ ได้รับความสนใจผู้ชมและความใส่ใจงานด้านวัฒนธรรมมีน้อย

วิธีการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม คือ

1. พยายามใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. สร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่มีอยู่ให้ทุ่มเทให้กับงานวัฒนธรรม
3. พยายามขอความร่วมมือกรรมการเสียสละเวลา
4. ศึกษาหาแนวทางพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา
5. หากมีโอกาสสอภิปรายหรือบรรยายวิชาการ จะสอดแทรกงานด้านวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืน 5 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1 เพศ	
ชาย	2
หญิง	3
รวม	5
2 อายุ	
31-40 ปี	2
51-60 ปี	3
รวม	5
3 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
ปริญญาตรี	2
ปริญญาโท	3
รวม	5
4 ทำนออยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้เป็นระยะเวลา	
10 ปี ขึ้นไป	5
รวม	5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
5 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	3
เป็น	2
- ชมรมรักบ้านเกิด	
รวม	5
6 อาชีพ	
ข้าราชการ	3
รับจ้าง	2
รวม	7

จากข้อมูลตารางที่ 35 พบว่าข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นผู้หญิงจำนวน 3 คน ผู้ชายจำนวน 2 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50-60 ปี จำนวน 3 คน และอายุ 31-40 ปี จำนวน 2 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก จำนวน 3 คน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่รับราชการ จำนวน 3 คน รองลงไปประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 2 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 36 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	1	3	1
2. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	-	3	2

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	-	3	2
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	2	3	-
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	3	2	-
6. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมทำงานกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เช่น จัดตกแต่งสถานที่ ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	-	4	1
7. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	-	3	2
8. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	-	3	2
9. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	-	3	2
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะทำงานควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	1	3	1

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
11. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	-	5	-
12. ท่านได้พาบุตรหลาน หรือเด็กนักเรียน เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาหาความรู้	-	2	3
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ- นครศรีธรรมราช	-	4	1
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จัก มาเยี่ยมชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	-	2	3

จากข้อมูลในตารางที่ 36 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน เคยเป็นประจำกับไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้ง เท่ากัน คือ จำนวน 1 คนเท่ากัน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการมอบเงิน หรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน รองลงไปไม่เคย จำนวน 2 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้าน ไม่เคย จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 2 คน ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่ หรือจัดกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน รองลงเคยเป็นประจำ จำนวน 1 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงานส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งจำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการได้ร่วมปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งจำนวน 3 คน ด้านการเป็นคณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 3 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงินหรือวัตถุ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 40 คน และได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว หรือคนรู้จัก มาเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน

3. ความคิดเห็น

ตารางที่ 37 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนี้ที่ศูนย์
1. ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา ร่วมจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ 2. ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมใน การดูแลรักษา	1. บุคลากรในการดำเนินงานมี น้อย 2. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ เฉพาะด้าน 3. พื้นที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม คับแคบ 4. การประชาสัมพันธ์มีน้อย ควร ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	1. เป็นแหล่งการเรียนรู้และ ข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น 2. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และให้ความรู้ 3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของจังหวัด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงมีอายุในช่วง 51-60 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาโท อยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลา 10 ขึ้นไป ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ประกอบอาชีพรับราชการ

ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง ตั้งแต่การความคิดในการจัดตั้ง การวางนโยบาย ในการดำเนินงาน การมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การมอบวัตถุโบราณวัตถุ การจัดตกแต่งสถานที่ที่รวมทัศนคติในการบริการงานการปรับปรุงระบบการทำงาน การติดตามและประเมินผล ส่วนใหญ่จะให้ความช่วยเหลือด้านกำลังคน/วัสดุ/และเงินทุน รวมทั้งช่วยประชาสัมพันธ์โดยพาบุตรหลานเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ และให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวให้เข้าชม

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ จะเป็นข้าราชการในสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพราะศูนย์ศิลปวัฒนธรรมตั้งอยู่ในบริเวณสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ประกอบกับคณะกรรมการก็จะเป็นอาจารย์ประจำสถาบัน เป็นผู้ดูแล เนื่องจากเป็นความคล่องตัวของการบริหารงานหากจะให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการก็จะเกิดความลำบาก เนื่องจากสถาบันมิได้ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งแยกเป็นเอกเทศ จึงทำให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมน้อย บางส่วนจะให้การบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ อาทิ หนังสือชุด ซึ่งเป็นเอกสารโบราณของชาวนครศรีธรรมราช นำมาเก็บไว้ในห้องสมุดของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่ชาวบ้านได้ให้การสนับสนุนในการดำเนินงาน

ความพึงพอใจของผู้เข้าชม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอดแบบสอบถามผู้เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 20 ฉบับ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 38 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	9
หญิง	11
รวม	20
2. อายุ	
21-30 ปี	10
31-40 ปี	4
41-50 ปี	2
51 ปีขึ้นไป	4
รวม	20
3. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	1
ปวช./มัธยมปลาย	1
ปวส./อนุปริญญา	1
ปริญญาตรี	15
ปริญญาโท	2
สูงกว่าปริญญาโท	-
รวม	20

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
นักศึกษาระดับปริญญาตรี	7
ข้าราชการ	6
รับจ้างทั่วไป	5
เจ้าของกิจการ	1
อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 38 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิงจำนวน 11 คน ผู้ชายจำนวน 9 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี จำนวน 10 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากันคือ 4 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน รองลงมาเป็นอาชีพข้าราชการ จำนวน 6 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 39 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชแห่งนี้จากแหล่งใด	
ผ่านพับ	1
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	7
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	11
อื่น ๆ ได้แก่ เคยเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากร	1
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
2. ท่านเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชแห่งนี้ เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	3
2 ครั้งขึ้นไป	17
รวม	20
3. ท่านเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชแห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	11
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ใน การเรียน	1
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/ สารนิพนธ์ ฯลฯ	3
เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้	5
รวม	20
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชในด้าน	
4.1 สถานที่	
ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง	17
ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน	3
รวม	20
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	10
รถนำเที่ยว	1
รถโดยสารประจำทาง	7
เดิน	2
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	17
ไม่เหมาะสม	
-ควรเพิ่มเติม	3
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	18
ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อหาที่น้อยเกินไป	2
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	14
ไม่มี	6
รวม	20
4.6 วัน-เวลา ในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	20
รวม	20
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	17
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	3
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชจากคำบอกเล่าของ เพื่อน/ญาติ คนใกล้ชิด จำนวน 11 คน รองลงมาทราบจากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 7 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชม 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 17 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 11 คน รองลงมา คือ นำเอาข้อมูลไปประยุกต์ใช้ จำนวน 5 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าทาง่ายสะดวกในการเดินทาง จำนวน 10 คน รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทาง จำนวน 7 คน ในด้านเนื้อหาการจัดแสดง ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม 17 คน พื้นที่ในการจัดแสดง ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 18 คน ในด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่ามี การนำชมของเจ้าหน้าที่ จำนวน 14 คน ในด้านวัน-เวลาที่เปิดทำการ ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 20 คน จากการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก จำนวน 17 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 40 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกใน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	8	9	2	1
3.2 เจ้าหน้าที่มีความเป็นมิตร	10	9	1	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	9	10	1	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	9	9	2	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	9	9	2	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	8	8	4	-

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	10	9	1	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	3	7	8	2
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	7	9	4	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอและสะดวกรวดเร็ว	7	6	4	2
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	6	11	2	1

จากข้อมูลในตารางที่ 40 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมาก จำนวน 9 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 10 คน การพูดจาไพเราะของเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจส่วนใหญ่ค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก และค่อนข้างมากเท่ากัน จำนวน 9 คน ความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่มาก และค่อนข้างมากเท่ากัน จำนวน 9 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก และค่อนข้างมากจำนวนเท่ากัน จำนวน 8 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 10 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย จำนวน 8 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 9 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมเพียงพอผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 11 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการ ดังนี้

- 4.1 ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อนำชมผู้เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
- 4.2 เจ้าหน้าที่ควรมียิ้มแย้มแจ่มใสและมีมนุษยสัมพันธ์
- 4.3 ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของที่จัดแสดง
- 4.4 ควรมีคอมพิวเตอร์สำหรับให้ข้อมูลของส่วนต่าง ๆ ที่จัดแสดงภายใน
- 4.5 ในห้องหนังสือควรให้ความรู้เรื่องของภาครวิเคราะหที่เนือหากระดาศในแนวทางของวิทยาศาสตร์ และควรรักษาวิธีเขียนตัวอักษร เพื่อจำแนกอายุของตัวอักษรให้สมบูรณ์ขึ้น
- 4.6 ควรทาทุนจากองค์กร ระหวางประเทศมาสนับสนุนการทางานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อจะได้สมบูรณ์มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ประกอบอาชีพเป็นนักเรียน ระดับปริญญาตรี

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จากคำบอกกล่าวของเพื่อนและญาติ ส่วนใหญ่จะเข้าชม 2 ครั้งขึ้นไป วัตถุประสงค์ที่เข้าชมเพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป สถานที่ทางายสะดวกต่อการเดินทาง ส่วนใหญ่จะเดินทางโดยรถยนต์ ส่วนบุคคล เนื้อหา พื้นที่ วัน-เวลา ในการจัดแสดง มีความเหมาะสมแล้ว เมื่อได้เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งนี้ทำให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก

ความพึงพอใจในการเข้าชมที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมากในทุกด้านมีข้อสังเกตในเรื่องของจำนวนเจ้าหน้าที่ซึ่งมีจำนวนน้อย ทำให้ผู้เข้าชมอาจยังไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งหากศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเพิ่มอัตรากำลังในการทำงานให้มากขึ้น ก็จะทำให้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และตอนสนองความต้องการของผู้ชมได้อย่างเต็มที่สมกับเป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน อีกทั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมตั้งอยู่ในบริเวณสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชจึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะได้เป็นแหล่งความรู้ให้กับนักเรียน นักศึกษา ในท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์

8. หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ กระบี่ 40,000 ปี
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษากระบี่
อ.เมือง จ.กระบี่

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ อยู่ในความดูแลของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ในบริเวณวิทยาลัยพลศึกษากระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจและรับผิดชอบงานด้านการส่งเสริม เผยแพร่ ศึกษา วิจัย ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นและของชาติ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 โดยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ ได้ดำเนินงานตามภารกิจ นโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปี พ.ศ.2542 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้จังหวัดกระบี่ เป็นเจ้าภาพในการจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 14 กระบี่เบิกฟ้าอันดามัน เติมพระเกียรติ โดยจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ จำนวน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) ในการปรับปรุงอาคาร เพื่อจัดสร้างหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์กระบี่ 40,000 ปี

- เหตุผลในการจัดตั้ง : เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์และโบราณคดี ของจังหวัดกระบี่
- วิธีการจัดตั้ง : จัดตั้งตามนโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยให้ปรับปรุงอาคารเพื่อให้เป็นสถานที่จัดแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1.2.1 เพื่อรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ของจังหวัดกระบี่
- 1.2.2 เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม
- 1.2.3 เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนมีความตระหนักในวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น และของชาติ
- 1.2.4 เพื่อให้วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นคงอยู่สืบไป

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

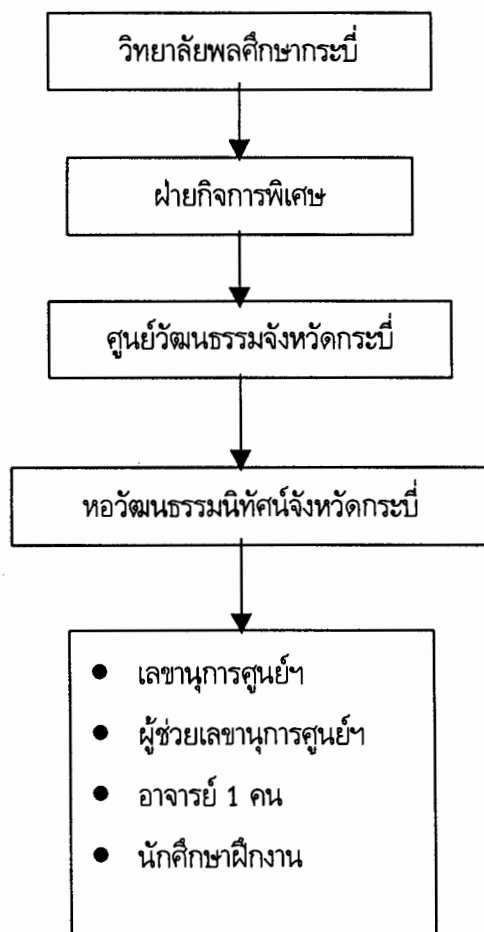
2.1 นโยบายในการบริหารจัดการหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

1. จัดให้มีนิทรรศการถาวร และเปิดบริการให้เยาวชนและประชาชนเข้าชม
2. จัดให้มีพิธีเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์กระบี่อย่างเป็นทางการ
3. ดำเนินการปรับปรุงนิทรรศการถาวรเพื่อให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยติดตั้งระบบเสียง ระบบเซนเซอร์

ฯลฯ

2.2 โครงสร้างในการบริหารงานและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

ปัจจุบัน หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ มีโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

2.3 แผนการบริหารงาน

- ระยะสั้น หากมีงบประมาณ จะปรับปรุงบริเวณที่เป็นถ้ำ โดยเพิ่มภาพเขียนสี และจัดทำตู้โชว์ของที่ระลึกเพิ่มเติม
- ระยะยาว เมื่อมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการแล้ว จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ และรับบริจาคจากผู้เข้าชม

2.4 การดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ร่วมกับชุมชน

การดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ร่วมกับชุมชนมีดังนี้คือ

1. ในรูปแบบอาสาสมัคร โดยชาวบ้านเมื่อพบข้อมูลใหม่ๆ เช่น การพบแหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ จะมาแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ไปดำเนินการเก็บข้อมูล
2. เชิญให้เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเก็บภาพถ่าย โดยเชิญชุมชนเขาพนม ชุมชนอ่าวลึก มาร่วมประชุมและให้คำปรึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

3.1 ลักษณะของอาคาร

อาคารของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ เป็นอาคารเดี่ยวชั้นเดียว ก่ออิฐถือปูน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวร, ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ และอีกห้องหนึ่ง ปัจจุบันใช้เก็บของ แต่มีโครงการจะทำให้เป็นห้องสมุดสำหรับการค้นคว้าทางวัฒนธรรม

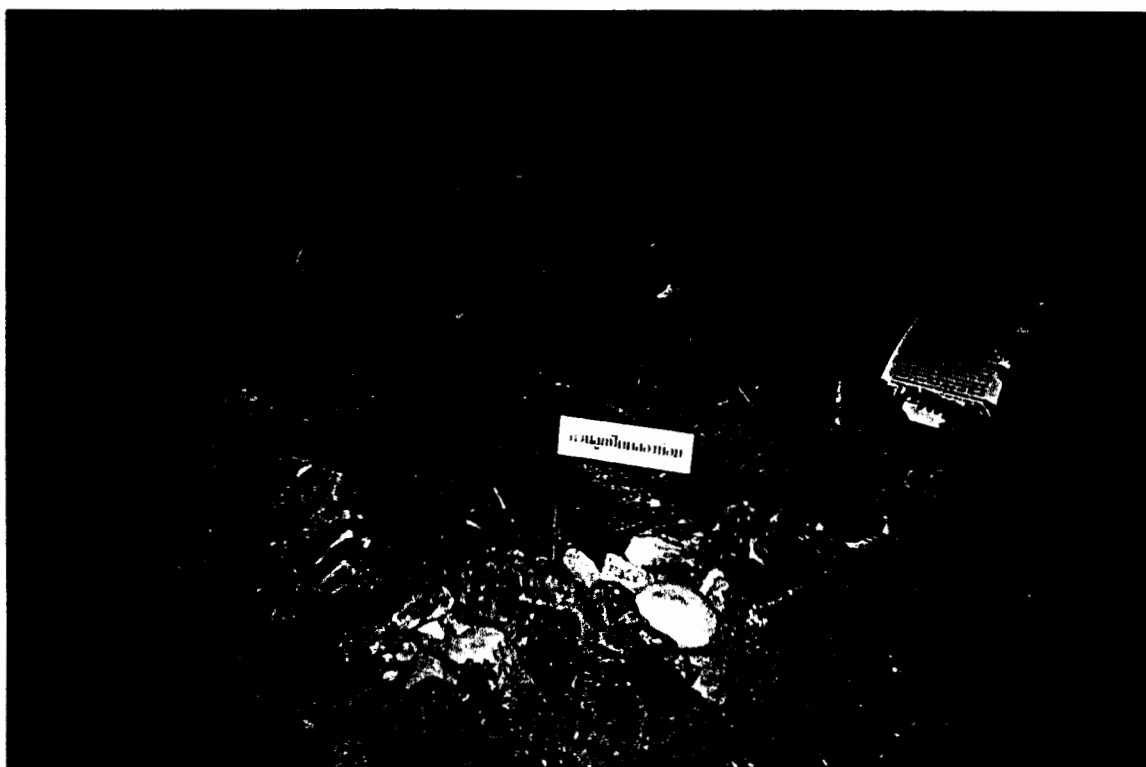
3.2 พื้นที่ใช้สอยของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 48 ตารางเมตร

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

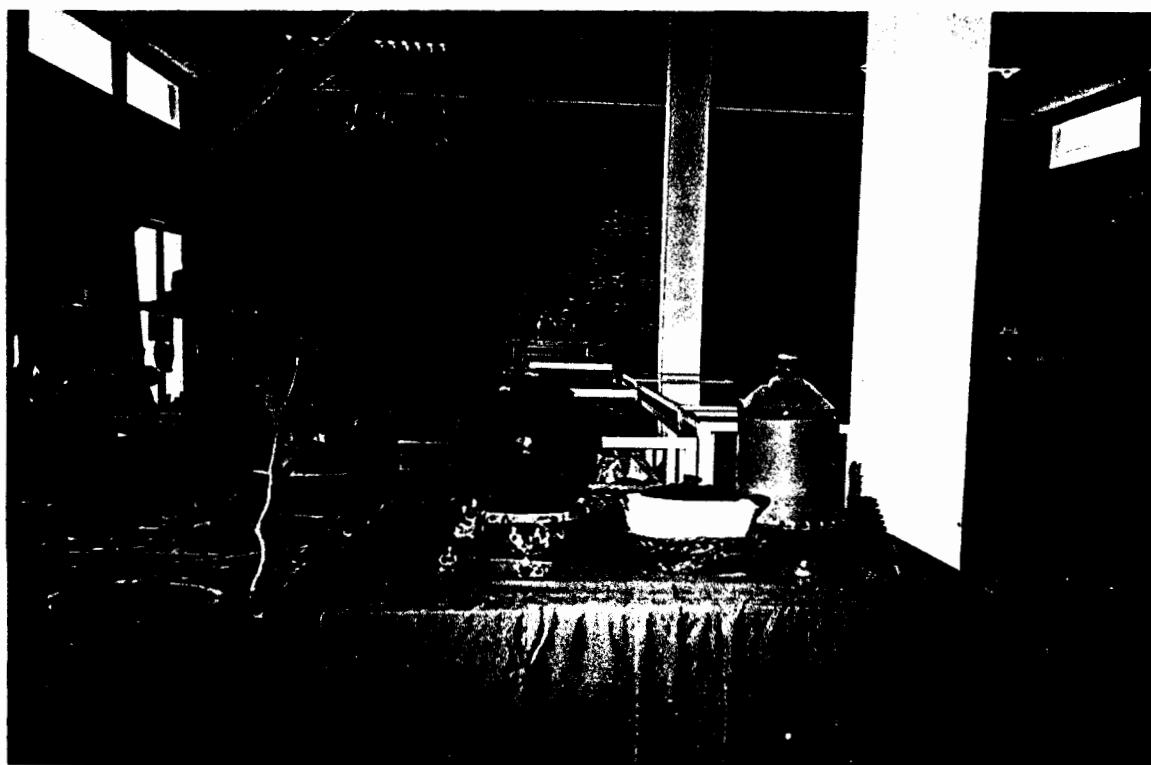
ชั้นล่างประกอบด้วย

1. นิทรรศการประวัติศาสตร์กระบี่ ยุค 40,000 ปี โดยจัดแสดงเป็นถ้ำจำลอง ประกอบด้วย สุสานหอย 75 ล้านปี , แหล่งมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ถ้ำหลังโรงเรียน บ้านทับปrik อำเภอเมือง , แหล่งภาพเขียนสีถ้ำผีหัวโต, ภาพเขียนสีถ้ำไวกิ้ง หมูเกาะพีพี, ชุมชนโบราณควนลูกปัด อำเภอคลองท่อม

ภาพที่ 30 ถ้ำจำลอง

2. นิทรรศการกระบี่ปัจจุบัน โดยจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตประจำวัน แผนที่จังหวัดกระบี่ พร้อมด้วยเครื่องรับโทรทัศน์สี ขนาด 41 นิ้ว และเครื่องเล่นวีดีทัศน์

ภาพที่ 31 บริเวณปากถ้ำจำลอง และการจัดวางเครื่องใช้พื้นบ้าน

3.4 จุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

อยู่ที่ท่าจำลอง โดยใช้เป็นสื่อในการให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดกระบี่ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว , ความเป็นอยู่ , วิถีชีวิต เหมาะสำหรับการให้ข้อมูลผู้ที่มาทัศนศึกษาจังหวัดกระบี่และมีเวลาน้อย

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

จัดกิจกรรมเสริมในวันสำคัญ และเทศกาลต่าง ๆ ของจังหวัดกระบี่ เช่น

- ภาพเก่าเล่าเรื่องเมืองกระบี่
- ภาพเขียนสีกระบี่
- ของเก่าเล่าขานตำนานเมืองกระบี่
- ท่องเที่ยวแบบวัฒนธรรมท้องถิ่นกระบี่

เป็นต้น

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ ปัจจุบันไม่มีมุมสำหรับจำหน่ายของที่ระลึก

3.7 ค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม แต่ต่อไปจะดำเนินการขอความอนุเคราะห์ ในรูปแบบเงินบริจาค

3.8 วันเปิดทำการ

เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30 - 17.00 น. แต่ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าก่อน

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ในอนาคต

3.9.1 จัดทำชั้น ตู้ จัดแสดงเพิ่มเติม

3.9.2 ปรับปรุงการจัดภูมิทัศน์ภายใน เช่น ภาพเขียนสี ต้นไม้จำลอง ฯลฯ

3.9.3 การจัดภูมิทัศน์ด้านนอกหอวัฒนธรรมฯ

3.9.4 การปรับปรุงระบบเสียง เสียงบรรยายในการนำชมเป็นหมู่คณะ ให้สอดคล้องกับเวลา

ในการชมของผู้เข้าชม

3.9.5 การจัดทำห้องสมุดด้านหลัง เพื่อให้บริการการค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับผู้เข้าชม และ

ประชาชนทั่วไป

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ มีแผนการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ภายใน เช่น การบอกเล่าแบบปากต่อปาก
2. จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ทราบ
3. ประชาสัมพันธ์ผ่านทางงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยพลศึกษากระบี่ เช่น สัปดาห์แนะแนว , การจัดงาน "กระบี่เบิกฟ้าอันดามัน" เป็นต้น

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

5.1 ปัญหาและอุปสรรค

- 1) การดำเนินงานไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยตรง และมีจำนวนน้อย
- 2) ขาดกำลังคนปฏิบัติหน้าที่โดยตรง
- 3) ขาดงบประมาณสนับสนุนทั้งที่มีคุณค่าต่อชุมชนและข้อมูลท้องถิ่นมาก
- 4) ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัยในการนำเสนอ
- 5) ขาดวัสดุที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีอายุยืนยาว

5.2 วิธีการแก้ปัญหา

- 1) ด้านงบประมาณ คาดว่าจะได้รับจากส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น สวช. , หน่วยรักษาสีเงวล้อมศิลปกรรม เป็นต้น
- 2) ด้านบุคลากร ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ประจำเพิ่มเติม หรือเป็นเจ้าหน้าที่ที่มาจากส่วนกลาง เช่น สวช. เป็นต้น
- 3) ต้องการให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในวารสาร, เอกสาร ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นรายเดือน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่
วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่

ทอดแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 10 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 41 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์
จังหวัดกระบี่

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
1. เพศ	
ชาย	6
หญิง	4
รวม	10
2. อายุ	
21 - 30 ปี	3
31 - 40 ปี	1
41 - 50 ปี	4
51 ปีขึ้นไป	2
รวม	10
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
อนุปริญญา/ปวส.	2
ปริญญาตรี	6
ปริญญาโท	2
รวม	10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
4. ท่านอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้ เป็นระยะเวลา 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี 10 ปี ขึ้นไป	 1 - 9
รวม	10
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่ ไม่เป็น เป็น	 5 5
รวม	10
6. อาชีพ รับราชการ ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ รับจ้างอิสระ ที่ปรึกษากฎหมาย เกษตรกรกรรมและท่องเที่ยว	 5 2 1 1 1
รวม	10

จากข้อมูลในตารางที่ 41 พบว่าข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทอวัฒนธรรม
นี้ทัศนัย ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จำนวน 6 คน นอกนั้นเป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 4
คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน เกินกว่า 10 ปีขึ้นไป
จำนวน 9 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีเท่ากันระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทาง
สังคม จำนวน 5 คน ประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 5 คน รองลงไปเป็นลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ
จำนวน 2 คน นอกจากนั้นประกอบอาชีพรับจ้างอิสระ ที่ปรึกษากฎหมาย และเกษตรกรกรรมและท่องเที่ยว

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 42 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์	2	5	3
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	4	3	3
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	1	6	3
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	7	2	1
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	4	4	2
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	3	3	4
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	5	3	2
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	4	3	3

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	6	2	2
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์	5	3	2
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	4	4	2
12. ท่านได้พบบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เพื่อศึกษาหาความรู้	2	6	2
13. ท่านได้พบบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	2	7	1
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ	2	6	2

จากข้อมูลในตารางที่ 42 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน นอกนั้นไม่เคยเลย จำนวน 2 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคยจำนวน 4 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง และเคยเป็นประจำ เท่ากันคือ จำนวน 3 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 7 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง มีจำนวน 4 คน ระหว่าง ไม่เคยและเคยเป็นบางครั้ง นอกนั้นเคยเป็นประจำ จำนวน 2 คน ด้านการทำงานจัดตกแต่งสถานที่หรือจัดกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน รองลงไปมีอัตรา

ส่วนเท่ากันคือ ไม่เคย และเคยเป็นบางครั้ง ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 5 คน การได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 4 คน รองลงไปมีอัตราส่วนเท่ากันระหว่างเคยเป็นบางครั้งและเคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน การได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 6 คน การได้ร่วมเป็นคณะทำงานติดตามประเมินผล การดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 5 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงิน หรือวัสดุ ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนเท่ากัน ระหว่างไม่เคยและเคยเป็นบางครั้งคือจำนวน 4 คน ได้พยานุטר-หลานเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน ได้พยานุטר-หลานเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 7 คน และด้านการแนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 6 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ ได้ให้
ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

ตารางที่ 43 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม พัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จาก หอวัฒนธรรมนิทัศน์
<p>1. ควรจัดให้มีการประชุมสมาชิก ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้เห็น ความสำคัญของหอวัฒนธรรม นิทัศน์ และจะได้ช่วยกันเป็น กำลังในการสืบทอดและพัฒนา หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ต่อไป</p> <p>2. สมาชิกในชุมชนสามารถ สนับสนุนหนังสือ ศิลปะและ โบราณวัตถุต่าง ๆ แก่หอวัฒนธรรม นิทัศน์ฯ โดยประชา สัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเก็บสะสม และนำมามอบ ให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ เพื่อ จัดแสดงต่อไป</p> <p>3. เปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชน เข้ามาร่วมคิด ร่วมจัดทำและจัด การ รวมทั้งทางงบประมาณการ จัดทำและดำเนินงาน หอวัฒนธรรมนิทัศน์</p>	<p>1. บุคลากรมีเวลาน้อย</p> <p>2. ขาดบุคลากรประจำในการดูแล</p> <p>3. ขาดงบประมาณในการดำเนินการ</p> <p>4. สถานที่คับแคบ</p> <p>5. ขาดความร่วมมือจากหน่วยงาน อื่น ๆ</p> <p>6. สถานศึกษาไม่สนใจหอวัฒนธรรม นิทัศน์ฯ</p> <p>7. ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการ ศึกษา วิจัยและรวบรวมข้อมูลชั้น ปฐมภูมิ ซึ่งควรเร่งให้การสนับสนุน ก่อนที่จะสูญหายไป</p> <p>วิธีแก้ไข</p> <p>1. ควรจัดสรรงบประมาณในการ ดำเนินงาน และขยายพื้นที่หอวัฒนธรรม นิทัศน์</p> <p>2. ดึงสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม</p> <p>3. รณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญ และเข้ามาร่วมในการดำเนินงาน</p> <p>4. ให้มีการประชุมเพื่อเสนอแนวทาง การจัดทำโครงการร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. ชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด และ แสดงให้เห็นถึงความเป็นชุมชนที่ มีเอกลักษณ์และความยั่งยืนสืบ ไป</p> <p>2. เป็นแหล่งศิลปะและศาสตร์ ในการ ให้บริการแก่หน่วยงานและ บุคลากรที่มาใช้บริการและช่วย พัฒนางานวัฒนธรรมของจังหวัด ให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>3. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เด็ก ๆ ได้มา ศึกษาประวัติความเป็นมาของ จังหวัดกระบี่ และวัฒนธรรมของ ชุมชนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>4. ปัจจุบันผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่จะ เป็นหน่วยงานราชการมากกว่า บุคคลทั่วไป เพราะยังไม่ได้เปิด อย่างเป็นทางการ และขาดงบ ประมาณในการปรับปรุงเพิ่มเติม</p> <p>5. ขณะนี้ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากเล็กเกินไป และควรให้ ออกมาอยู่ภายนอกสถาบัน ซึ่งคน ภายนอกไม่ค่อยได้เข้าไปใช้ บริการ</p>

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ จะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน เกินกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทั้งที่เป็นกลุ่มสมาชิกทางสังคมและไม่เป็น และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ

ลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน รองลงมาได้แก่ การร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน และการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามลำดับ ส่วนด้านการริเริ่มในการจัดตั้ง การร่วมแสดงความคิดเห็นในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน หรือการพาบุตรหลาน เด็กนักเรียนเข้าชม หรือการแนะนำประชาสัมพันธ์ให้แก่นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วม วิเคราะห์ได้ว่า การที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการหรือผู้ที่ทำงานในวิทยาลัยพลศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี แต่มีส่วนร่วมในการให้ความคิดริเริ่มในการจัดตั้ง การร่วมแสดงความคิดเห็นในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงานค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะหอวัฒนธรรมนิทัศน์จะเพิ่งก่อตั้งมาได้ไม่นานและยังไม่มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ และการมีส่วนร่วมของชุมชนและเบญจภาคีในการร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดตั้งและดำเนินการ ยังมีอยู่น้อยเกินไป ชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ การมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถามจึงกระทำในลักษณะของการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานมากกว่า ดังนั้น หากสามารถทำให้ชุมชน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นถึงความสำคัญของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ดังกล่าว และสามารถดึงความสนใจของชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่านี้ จะทำให้การปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์ดังกล่าวมีความสมบูรณ์ พร้อมเปิดให้บริการแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน และจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่
วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอแบบสอบถามผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 20 ฉบับ
ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 44 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
1. เพศ	
ชาย	9
หญิง	11
รวม	20
2. อายุ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3
21 - 30 ปี	9
31 - 40 ปี	4
41 - 50 ปี	4
รวม	20
3. การศึกษา	
ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย	3
ปวส./อนุปริญญา	3
ปริญญาตรี	12
ปริญญาโท	2
รวม	20

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
4. อาชีพ	
นักเรียน	3
ข้าราชการ	9
รับจ้างทั่วไป	2
อื่น ๆ	
- ลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ	3
- ทำงานอิสระ	3
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 44 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หญิง 11 คน ผู้ชาย 9 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 9 คน รองลงมาคืออายุ 31 - 40 ปี มีจำนวน 4 คน เท่ากับ ช่วงอายุ 41 - 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน ประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 45 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่ แห่งนี้ มาจากแหล่งใด	
แผ่นพับ	3
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	10
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	7
รวม	20
2. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	15
2 ครั้งขึ้นไป	5
รวม	20
3. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ แห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	11
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	5
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/สารนิพนธ์	2
เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต	2
รวม	20
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ในด้าน	
4.1 สถานที่	
- ง่าย สะดวกในการเดินทาง	17
- อยู่ไกล การเดินทางไม่สะดวก	2
- ไม่อยู่ในแหล่งชุมชน	1
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรม นิทัศน์ฯ เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	9
รถโดยสารประจำทาง	6
รถนำเที่ยว	3
อื่น ๆ	2
รวม	20
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	14
ไม่เหมาะสม	2
ควรเพิ่มเติม	4
รวม	20
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	8
ไม่เหมาะสม	12
รวม	20
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	17
ไม่มี	3
รวม	20
4.6 วัน - เวลาในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	19
ไม่เหมาะสม	1
รวม	20

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.7 จากการเข้ามามีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	12
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	7
ไม่ได้รับความรู้เลย	1
รวม	20

จากข้อมูลในตารางที่ 45 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดกระบี่ จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 10 คน รองลงมาทราบจากเพื่อน/ญาติ และ บุคคลใกล้ชิด จำนวน 7 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมเป็นครั้งแรก จำนวน 15 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 11 คน รองลงมาคือ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน จำนวน 5 คน ในด้านสถานที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหาง่าย สะดวกในการเดินทาง จำนวน 17 คน ส่วนใหญ่ จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 9 คน รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทาง จำนวน 6 คน ในด้านเนื้อหาจัดแสดง ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม จำนวน 14 คน ส่วนพื้นที่ในการจัดแสดง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม จำนวน 12 คน ด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่า มี จำนวน 17 คน สำหรับวันและเวลาในการเปิดดำเนินการ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 19 คน และผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ จำนวน 12 คน รองลงมาได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จำนวน 7 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 46 ความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์
จังหวัดกระบี่

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	10	9	1	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	11	9	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	10	10	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้การบริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	13	6	1	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	7	12	1	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	11	8	1	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	6	12	2	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชม มีเพียงพอสำหรับให้ความรู้กับผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	5	8	6	1
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	6	14	-	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอและสะดวกรวดเร็ว	2	8	10	-
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	3	15	2	-

ในตารางที่ 46 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการต้อนรับของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 10 คน รองลงมาพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 9 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 11 คน รองลงมา พึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 9 คน การพูดจาไพเราะสุภาพของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมพึงพอใจมากและค่อนข้างมาก เท่ากัน คือจำนวนละ 10 คน การให้บริการอย่างเสมอภาค ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 13 คน ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 11 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ที่นำชม ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 8 คน รองลงมาพึงพอใจค่อนข้างน้อย จำนวน 6 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 14 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย จำนวน 10 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 15 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ผู้เข้าชมเห็นว่า หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่น่าจะได้มีการปรับปรุงด้านพื้นที่ของการจัดแสดง เนื่องจากพื้นที่ในการจัดแสดงมีน้อยเกินไป และสิ่งของในการจัดแสดงมีอยู่เป็นจำนวนมาก
2. ในด้านการพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ผู้เข้าชมเห็นว่าน่าจะมีการจัดสร้างประติมากรรมจากวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่มาสนับสนุนการดำเนินงานและการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น
3. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ น่าจะมีเจ้าหน้าที่ประจำในการบริการนำชมและอื่น ๆ เพราะปัจจุบันผู้ที่ให้บริการอยู่คือคณะอาจารย์ของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ เมื่ออาจารย์ติดภารกิจด้านการสอนและอื่น ๆ จึงไม่มีผู้ให้บริการข้อมูลและการนำชม

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเพียงเล็กน้อย ช่วงอายุอยู่ในระหว่าง 21 - 30 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่

จากแบบสอบถามพบว่าผู้เข้าชมส่วนใหญ่ทราบและรู้จักหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมจะเข้าชมเป็นครั้งแรก และมีวัตถุประสงค์ในการเข้าชมเพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป การเดินทางมาชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ส่วนใหญ่จะเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ง่ายและสะดวกในการเดินทางเข้าชม

การจัดแสดงในด้านเนื้อหา ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสม แต่พื้นที่ในการจัดแสดงมีน้อยเกินไป วัน - เวลาในการเปิดบริการเหมาะสม และการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

ความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จนถึงมาก ในเกือบทุกด้านของการบริการจากเจ้าหน้าที่ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เช่น การให้การต้อนรับ ความเป็นมิตร การพูดจาไพเราะสุภาพ ความกระตือรือร้น ฯลฯ ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่นำชม ผู้เข้าชมเห็นว่ายังมีอยู่จำนวนน้อย และการจำหน่ายของที่ระลึกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นว่ามีน้อย

จากการประมวลข้อมูลทั้งหมดนี้ หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดกระบี่สามารถให้บริการข้อมูลความรู้ต่าง ๆ แก่นักศึกษา ประชาชนได้เป็นอย่างดี หากมีการปรับปรุงด้านพื้นที่ในการจัดแสดง การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก การประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการด้านอื่น ๆ เช่น การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำหอวัฒนธรรมนิทัศน์ การจัดพิมพ์แผ่นพับ เป็นต้น หอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ แห่งนี้จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งความรู้ที่ให้ประโยชน์กับประชาชนที่อยู่ในชุมชน นักศึกษา นักท่องเที่ยว ได้เป็นอย่างดี

9. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง หมู่ที่ 2 ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ 32 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

นางฉันทนา สระบุรีนทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง เนื่องจากได้แรงบันดาลใจจากการไปเรียนเอกศิลปะ ที่วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา พ.ศ.2520 (สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทราในปัจจุบัน) ได้ติดตามอาจารย์นารี สาลิกภูติ ไปเก็บข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในหลายท้องที่ จึงได้เกิดความคิดว่าน่าจะนำมาจัดแสดงที่ชุมชนหัวสำโรงบ้าง จึงได้เก็บรวบรวมสิ่งของต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนวัดหัวสำโรง เช่น สมุดข่อย เครื่องจักสาน เครื่องมือเครื่องใช้ในการจับปลา ภาพวาดในสมัยก่อน ถ้วยชาม ข้าวของที่นำไปทำบุญที่วัด หน้บ้าน ฯลฯ นำมาเก็บรวบรวมเอาไว้ที่โรงเรียนชุมชนวัดหัวสำโรง

- เหตุผลในการจัดตั้ง : เพื่อรวบรวมเรื่องราวในอดีตของชุมชนหัวสำโรงและภูมิปัญญาของชาวบ้าน อีกทั้งมีความพอใจและภูมิใจที่ได้ทำงานนี้

- เหตุผลในการจัดตั้ง : เพื่อรวบรวมเรื่องราวในอดีตของชุมชนหัวลำโพงและภูมิปัญญาของชาวบ้าน อีกทั้งมีความพอใจและภูมิใจที่ได้ทำงานนี้
- วิธีการจัดตั้ง : เริ่มจากการเก็บรวบรวมวัตถุสิ่งของเอาไว้ในโรงเรียนชุมชนวัดหัวลำโพง และได้ขอบริจาคเรือไม้เก่าจากวัดแล้วนำมาปลูกสร้างไว้ บริเวณชุมชนวัดหัวลำโพง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของวัด โดยประชาชนได้ร่วมกันออกเงินเพื่อซื้อกระเบื้องในการมุงหลังคา ฯลฯ ในส่วนของการก่อสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้ขอความร่วมมือจากหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลหัวลำโพง แต่ละหมู่บ้านจะส่งช่างก่อสร้างมาหมู่บ้านละ 1 - 2 คน มาช่วยกันก่อสร้างอาคาร โดยหมุนเวียนหมู่บ้านละ 1 วัน เวียนกันจนกว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจะแล้วเสร็จ

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1.2.1 เริ่มจากความชอบและความรักในงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของนางฉันทนา สรบุรีรินทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนชุมชนวัดหัวลำโพง
- 1.2.2 เพื่อให้เด็กนักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง ในท้องถิ่น
- 1.2.3 เพื่อให้เกิดความรัก และหวงแหนในภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 1.2.4 เพื่อปลูกฝังจิตใจผู้ชมให้สำนึกในเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 1.2.5 เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัตถุ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไป

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง อยู่ในบริเวณโรงเรียนชุมชนวัดหัวลำโพง และอยู่ในความรับผิดชอบของนางฉันทนา สรบุรีรินทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 ซึ่งอาจารย์ฉันทนาจะเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งนี้ด้วยตนเอง จะเปิดบริการให้เข้าชมเฉพาะกรณีที่มีผู้เข้าชมเท่านั้น เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำในการนั่งปฏิบัติงานที่ศูนย์ฯ ถ้ามีผู้เข้าชมเป็นคณะ ทางโรงเรียนก็จะมีคณะครูมาช่วยกันนำชม ดังนั้นการบริหารจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจึงอยู่ในความรับผิดชอบของนางฉันทนา สรบุรีรินทร์ และมีหลักในการทำงานคือ ให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่มาเข้าชมหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 โครงสร้างในการบริหารงานและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง มีข้าราชการเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานจำนวน 25 คน มีคณะกรรมการประกอบไปด้วย ประชาชน และข้าราชการครู ลูกจ้าง

2.3 แผนการบริหารงาน

แผนการบริหารจะเป็นในลักษณะที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ไม่มีการกำหนดแผนที่แน่นอน เช่น เมื่อมีการขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่น ๆ ในการนำสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ไปจัดแสดงภายนอก ทางคณะทำงานก็จะร่วมมือกันนำสิ่งของไปจัดแสดง

2.4 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง ที่ได้วางไว้ นักเรียนในชุมชนและประชาชนที่สนใจได้รับความรู้ข้อมูลของวิถีชีวิตในชุมชนมีเทคโนโลยีพื้นบ้าน จัดแสดงไว้ให้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น เคียวเขมร เนื่องจากในชุมชนมีคนเชื้อสายเขมรและลาวอาศัยอยู่จึงทำให้เกิดการผสมกลมกลืนกันระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงยังเป็นศูนย์เก็บรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านให้คงอยู่คู่ชุมชนอีกด้วย

2.5 การดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านร่วมกับชุมชนวัดหัวลำโพง

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพงมีการทำงานร่วมกับชุมชนวัดหัวลำโพง มาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่การปลูกสร้างอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งนี้ ด้วยการร่วมกันก่อสร้างอาคาร และชาวบ้านก็ได้บริจาคสิ่งของเครื่องใช้เพื่อนำมาจัดแสดงในอาคาร นอกจากนี้ เมื่อมีงานประเพณี หรือการจัดงานแสดง ชาวบ้านก็ได้มาใช้สถานที่บริเวณศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นสถานที่ในการจัดงานและจัดการแสดงต่างๆ

ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง ได้ร่วมงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อำเภอแปลงยาว ในงานแสดงเอกลักษณ์วัฒนธรรมของตำบลในทุกๆ ปี โดยนำสิ่งของเครื่องใช้ วัตถุจัดแสดงต่างๆ ไปร่วมจัดแสดงในงานดังกล่าว และเมื่อผู้ชมสนใจจะได้สอบถามถึงที่มาของสิ่งของวัตถุดังกล่าว และก็จะพากันมาชมที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงต่อไป นอกจากนี้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมฯ ยังได้นำเนื้อหาที่จัดแสดงภายในไปจัดแสดงนิทรรศการนอกสถานที่อีกแห่งหนึ่งคือ ในงานวันประถมศึกษาแห่งชาติที่จังหวัดฉะเชิงเทราอีกด้วย

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

3.1 ลักษณะของอาคาร

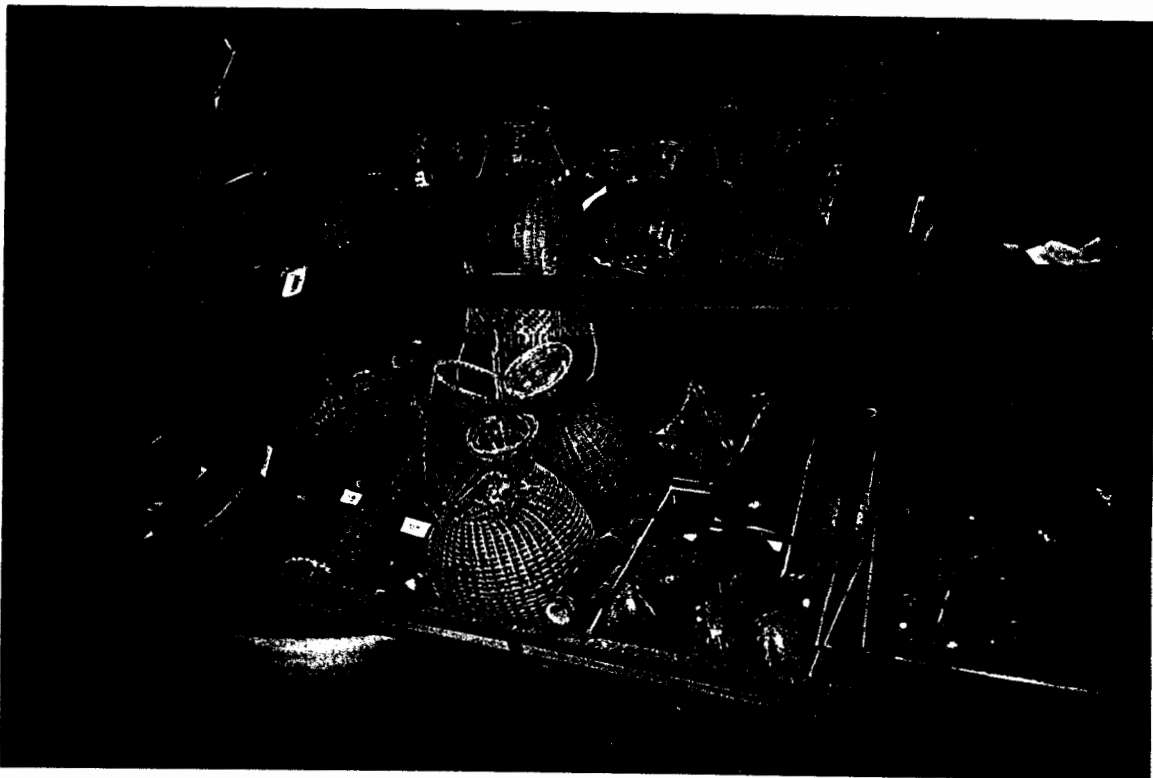
เป็นเรือนไม้เก่าทรงไทย ใต้ถุนสูง โดยแยกตัวอาคารเป็นเอกเทศ

3.2 พื้นที่ใช้สอยของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

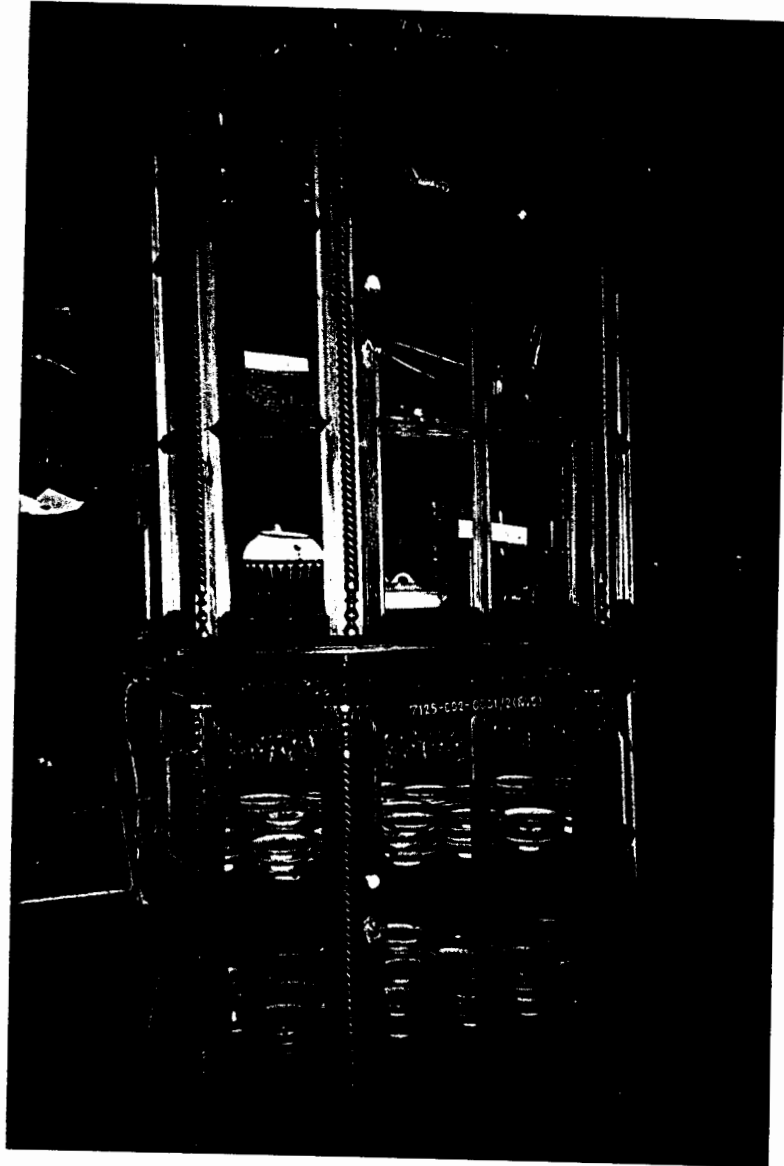
- มีพื้นที่ในการจัดนิทรรศการขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 11 เมตร
- มีพื้นที่สำหรับใช้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การสาธิตการร้องเพลง อยู่บริเวณด้านล่างของตัวเรือน

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง มีได้แบ่งเนื้อหาจัดแสดงภายใน เป็นการรวบรวมวัตถุสิ่งของจัดแสดงไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น เคียวเขมร สมุดข่อย ไบลาน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน เครื่องถ้วยชามในสมัยก่อน ภาพวาด เป็นต้น

ภาพที่ 33 การจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านฯ

ภาพที่ 34 ตู้จัดแสดง

3.4 จุดเด่นของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง มีจุดเด่นในเรื่อง เคียว ซึ่งเป็นอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานที่มีรูปแบบต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะเคียวของเขมร เนื่องจากชาวบ้านส่วนหนึ่งของตำบลนี้เป็นชาวเขมรที่ถูกกวาดต้อนมาอยู่ชุมชนนี้ตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวสำโรง ได้จัดกิจกรรมเสริมภายในศูนย์ฯ ได้แก่การจัดงานประเพณีท้องถิ่น เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก โดยใช้สถานที่บริเวณภายนอกอาคารจัดแสดง เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศเรือนไทยของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งนี้

การจัดกิจกรรมเสริมในแต่ละครั้งจะมีผู้เข้าชมเฉลี่ย จำนวน 500-600 คน ต่อครั้งที่จัดงาน

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

ภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง ไม่มีการจำหน่ายของที่ระลึก

3.7 ค่าเข้าชม

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง ไม่ต้องเสียค่าเข้าชม

3.8 วันเปิดทำการ

วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น. หรือกรณีพิเศษแจ้งล่วงหน้า ในวันหยุดราชการ หรือวันนักขัตฤกษ์

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านในอนาคต

ผู้บริหารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง ต้องการที่จะปรับปรุงศูนย์ฯ ด้วยการขยายพื้นที่จัดแสดง ซึ่งอยู่บริเวณชั้นล่างของอาคาร จะต้องมีการก่อสร้างในส่วนนี้เพิ่มเติมด้วย

นอกจากนี้จะต้องปรับปรุงเทคนิค วิธีการ เนื้อหา และรูปแบบการแสดง และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง จะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. ร่วมงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดแสดงนอกสถานที่ โดยนำวัตถุจัดแสดงไปร่วมงานและจัดเอกสารแผ่นพับแนะนำสถานที่ ให้ผู้เข้าชมการจัดแสดงได้ทราบ เพื่อให้เดินทางไปชม ณ สถานที่จริงคือศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน หัวลำโพง
2. ให้หน่วยงานต่างๆ มาใช้สถานที่บริเวณศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ไปด้วย
3. ให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนต่างๆ ที่มาถ่ายทำรายการ เรื่องศิลปวัฒนธรรมของอำเภอแปลงยาว โดยมาถ่ายทำที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมด้วยเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นต้น

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านมากที่สุด ก็คือปัญหาเรื่อง งบประมาณ เพราะไม่มีงบประมาณจากที่ใดมาส่งเสริม ทำนุบำรุง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งนี้ โรงเรียนชุมชนวัดหัวลำโพงไม่มีงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากทางโรงเรียนได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

วิธีการแก้ปัญหาในการดำเนินงานก็คือ

1. ต้องมีงบประมาณจากรัฐบาล มาช่วยในการดำเนินงาน
2. ราชการต้องให้ความสำคัญกับการส่งข่าวสารให้กับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
3. ให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจกับผู้ดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
4. ผู้บริหารโรงเรียนควรมอบหมายงานด้านศิลปวัฒนธรรมให้กับคนที่รักงานด้านนี้

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง
อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา

ทอแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืน 7 ฉบับ สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 47 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
1 เพศ	
ชาย	4
หญิง	3
รวม	7
2 อายุ	
21-30 ปี	1
31-40 ปี	4
41-50 ปี	-
51-60 ปี	1
61-70 ปี	1
รวม	7
3 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
ประถมศึกษา	1
ปริญญาตรี	3
ไม่ตอบ	3
รวม	7
4 ทำนออยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้เป็นระยะเวลา	
น้อยกว่า 3 ปี	1
10 ปี ขึ้นไป	3
ไม่ตอบ	3
รวม	7

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
5 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
ไม่เป็น	4
ไม่ตอบ	3
รวม	7
6 อาชีพ	
ทำนา	1
พนักงาน	1
ค้าขาย	1
ไม่ตอบ	4
รวม	7

จากข้อมูลตารางที่ 47 พบว่า ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่บ้านหัวลำโรง เป็นผู้ชายจำนวน 4 คน ผู้หญิง จำนวน 3 คน อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 4 คน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน อาศัยอยู่ในชุมชนยาวนาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จำนวน 4 คน การประกอบอาชีพ มีจำนวนเท่ากันคือพนักงานค้าขายและทำนาอย่างละ 1 คน ไม่ตอบคำถาม จำนวน 4 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 48 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่บ้านหัวลำโรง จ.ฉะเชิงเทรา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่บ้านหัวลำโรง	4	-	3
2. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่บ้านหัวลำโรง	3	1	3

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	2	1	4
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	2	3	2
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	2	2	3
6. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมทำงานกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เช่น จัดตกแต่งสถานที่ ร่วมทำกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชน เป็นต้น	3	4	-
7. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	3	-	4
8. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	3	2	2
9. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวสำโรง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	2	5	-

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะทำงานควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง	3	2	2
11. ท่าน/หน่วยงานของท่าน ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	2	3	2
12. ท่านได้พาบุตรหลาน หรือเด็กนักเรียน เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง เพื่อศึกษาหาความรู้	2	5	-
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง	2	5	-
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จัก มาเยี่ยมชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง	2	5	-

จากข้อมูลในตารางที่ 48 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้ง จำนวน 4 คน รองลงไปเคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน ด้านการมอบเงิน หรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้าน เพื่อนำไปจัดแสดง ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 3 คน ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่ หรือจัดกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงานส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 4 คน การได้ร่วมตัดสินใจใน

การบริหารงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 3 คน การได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 3 คน การได้ร่วมปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน การได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ไม่เคย จำนวน 3 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงินหรือวัสดุ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ได้พาบุตร-หลานเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน และได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว หรือคนรู้จักมาเข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน

3. ความคิดเห็น

ตารางที่ 49 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านฯ

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนี้หรือไม่
ช่วยพัฒนาและดูแลศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงแห่งนี้ให้คงสภาพเช่นเดิมตลอดไป	- ไม่พบปัญหา	เป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ทำให้เด็ก ๆ และลูกหลานได้มีส่วนช่วยกันรักษา และปฏิบัติสิ่งที่ตั้งตามในชุมชนแห่งนี้สืบต่อไป

ความพึงพอใจของผู้เข้าชม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง

อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอดแบบสอบถามผู้เข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง จำนวน 25 ฉบับ ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 50 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง จ.ฉะเชิงเทรา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	12
หญิง	13
รวม	25
2. อายุ	
21-30 ปี	8
31-40 ปี	6
41-50 ปี	6
51 ปีขึ้นไป	5
รวม	25
3. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	9
มัธยมศึกษาตอนต้น	1
ปวส./อนุปริญญา	8
ปริญญา	7
รวม	25

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
นักเรียน	1
นักศึกษาระดับปริญญาตรี	1
ข้าราชการ	1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1
ค้าขาย	7
รับจ้างทั่วไป	12
เกษตรกร	2
รวม	25

จากข้อมูลในตารางที่ 50 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในครั้งนี้เป็นผู้หญิง 13 คน ผู้ชาย 12 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี จำนวน 8 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ 6 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 9 คน รองลงมาคือระดับ ปวส./อนุปริญญา จำนวน 8 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป จำนวน 12 คน รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 7 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 51 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง จ.ฉะเชิงเทรา

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงแห่งนี้จากแหล่งใด	
การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	8
เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	14
อื่น ๆ ได้แก่ บ้านอยู่ติดกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม	3
รวม	25

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
2. ท่านเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงแห่งนี้ เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	11
2 ครั้งขึ้นไป	14
รวม	25
3. ท่านเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งนี้ เพื่อ วัตถุประสงค์ใด	
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	12
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	3
เพื่อนำเอาข้อมูลไปทำรายงาน/ สารนิพนธ์ ฯลฯ	2
เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ อื่นๆ ได้แก่	2
เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปสอนลูก	6
รวม	25
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับศูนย์ศิลป วัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพงในด้าน	
4.1 สถานที่	
ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง	25
รวม	25
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านหัวลำโพง เดินทางโดย	
รถยนต์ส่วนบุคคล	20
รถโดยสารประจำทาง	4
เดิน	1
รวม	25

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	21
ไม่เหมาะสม	4
เพราะ เนื้อหามีน้อยเกินไป	
ขาดคนอธิบายเมื่อเข้าชม	
รวม	25
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	21
ไม่เหมาะสม เพราะ เนื้อหาที่น้อยเกินไป	4
รวม	25
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่	
มี	24
ไม่มี	1
รวม	25
4.6 วัน-เวลา ในการเปิดดำเนินการ	
เหมาะสม	17
ไม่เหมาะสม	8
ควรมีการกำหนดตารางทำการให้แน่นอน	
รวม	25
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	4
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	7
ไม่ได้รับความรู้	1
อื่น ๆ เคยเห็นการจัดในลักษณะนี้มาแล้ว	3
ไม่ตอบ	10
รวม	25

จากข้อมูลในตารางที่ 51 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
 พื้นบ้านหัวลำโพงจากคำบอกเล่าของ เพื่อน/ญาติ คนใกล้ชิด จำนวน 14 คน รองลงมาทราบจากการประชาสัมพันธ์
 ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 8 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชม 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 14 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์
 เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน รองลงมา คือนำเอาข้อมูลไปสอนลูก จำนวน 6 คน
 ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าทางสะดวกในการเดินทาง จำนวน 25 คน ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
 ในการเดินทางมาเยี่ยมชม รองลงมาใช้รถโดยสารประจำทางจำนวน 4 คน ในด้านเนื้อหาการจัดแสดง ส่วน
 ใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสม 21 คน พื้นที่ในการจัดแสดงผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นว่า เหมาะสม 21 คน ในด้าน
 การนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่า มีเจ้าหน้าที่นำชม จำนวน 24 คน ความคิดเห็นในวัน-เวลาที่เปิด
 ทำการ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม จำนวน 17 คน จากการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง ผู้เข้าชมส่วนใหญ่
 มีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จำนวน 7 คน รองลงมาคือได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมากจำนวน 4
 คน และไม่ตอบคำถามข้อนี้ จำนวน 10 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 52 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกใน
 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวลำโพง จ.ฉะเชิงเทรา

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อท่านเข้าชม	-	3	7	15
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	17	7	1	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	10	13	2	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	16	9	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	20	3	2	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	17	6	2	-

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	15	7	1	2
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	1	2	7	15
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	13	4	1	1
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียมไว้อย่างเพียงพอและสะดวกรวดเร็ว	-	-	18	7
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	4	19	2	-

จากข้อมูลในตารางที่ 52 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่น้อย จำนวน 15 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจมาก จำนวน 17 คน การพูดจาไพเราะของเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจส่วนใหญ่ค่อนข้างมาก จำนวน 13 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 20 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากจำนวน 17 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากจำนวน 15 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 15 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 13 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมเพียงพอผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย จำนวน 18 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 19 คน

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เข้าชมได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริการ ดังนี้

- 4.1 ควรมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำชมและตอบข้อซักถาม
- 4.2 ควรกำหนดวัน เวลา เปิด-ปิด ให้แน่นอน
- 4.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม
- 4.4 การจัดแสดงนิทรรศการภายในยังขาดคำบรรยายควรมีคำบรรยายในห้องนิทรรศการ
- 4.5 ควรจะแยกประเภทของที่จัดแสดงให้เป็นหมวดหมู่
- 4.6 ควรจัดวางสิ่งของให้เหมือนกับจัดวางไว้ที่บ้านให้เหมือนจริง

10. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

อ.เมือง จ.ตราด

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ เลขที่ 14 ถนนวิวัฒนะ ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

1.1 ความเป็นมาในการจัดตั้ง

อาจารย์มยุรี อภิวัตน์ เป็นผู้ที่สนใจด้านการศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนประกอบกับได้เก็บข่าวของเครื่องใช้พื้นบ้านมากมายและนำมาจัดแสดงภายในห้อง ซึ่งในเวลานั้น พ.ศ.2537 ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ ผู้อำนวยการส่วนไทยนิทัศน์ ได้มาบรรยายเรื่องการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งทางโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ก็ได้เริ่มจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ.2538 ซึ่งมีผู้อำนวยการสุมิตรา เจริญสุข เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมโดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียนและผู้ปกครองที่นำสิ่งของมาบริจาคให้กับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยมีอาจารย์มยุรี อภิวัตน์ เป็นบุคคลสำคัญที่ทำงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์จนสำเร็จ กลายเป็นห้องเรียนท้องถิ่นของเขาในปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1.2.1 เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- 1.2.2 เป็นสถานที่เก็บรักษาแสดงศิลปะวัตถุ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- 1.2.3 เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาดูงานแก่โรงเรียนต่าง ๆ

ตอนที่ 2 : การบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

2.1 นโยบายในการบริหารจัดการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

นโยบายในการบริหารจัดการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จะไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ โดยปกติแล้วผู้บริหารจะดูแลบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดตราด โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานศูนย์วัฒนธรรมโดยตำแหน่ง มีเลขานุการศูนย์และครูผู้ดูแลหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ห้องที่ใช้เป็นห้องเรียนและมีนักเรียนมาใช้เรียนเป็นประจำ รวมทั้งยังเป็นห้องประจำชั้นของอาจารย์มยุรี อภิวัตน์ด้วย จึงมีรูปแบบในการบริหารจัดการไม่แน่นอน แต่จะดูแลเหมือนห้อง ๆ หนึ่งของโรงเรียน

2.2 โครงสร้างในการบริหารงานและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์มีข้าราชการเป็นผู้ดูแลเป็นประจำ 2 ท่าน มีคณะกรรมการในการบริหารงานในรูปแบบของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดรวม 12 ท่าน

2.3 แผนการบริหารงาน

แผนการบริหารงานจะเป็นในรูปแบบของแผนการเรียนการสอน เพราะหอวัฒนธรรมโรงเรียนนี้ใช้เป็นห้องเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา ในหมวดสังคมศึกษาด้วย มีบางชิ้นนำสิ่งของเครื่องใช้ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ไปร่วมจัดแสดงงานวันอนุรักษ์มรดกไทยของจังหวัดเป็นประจำทุกปี

2.4 ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ได้เป็นสถานที่ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน และยังเป็นสถานที่เก็บรักษาและอนุรักษ์สิ่งของเครื่องใช้พื้นบ้าน รวมทั้งยังเป็นสถานที่ให้บุคคลทั่วไปมาเข้าชม โดยส่วนใหญ่จะเป็นครูจากโรงเรียนต่าง ๆ มาศึกษาดูงาน

2.5 การดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ร่วมกับชุมชน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อนำมาจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดเป็นแหล่งกลางในการศึกษาดูงานให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรณีศึกษา กระบวนการและรูปแบบของการจัดสถานที่และข้อมูลท้องถิ่นของเราให้เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ.2542

ตอนที่ 3 : รูปแบบและเนื้อหาการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

3.1 ลักษณะของอาคาร

เป็นอาคารแยกเดี่ยวเป็นเอกเทศ เรือนปูนชั้นเดียว อยู่บริเวณด้านประตูทางเข้าของโรงเรียน

3.2 พื้นที่ใช้สอย

เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในใช้เป็นห้องเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา ได้จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้บริเวณรอบ ๆ ห้อง บริเวณตรงกลางใช้เป็นห้องเรียน โดยจัดวางโต๊ะเรียน ซึ่งนักเรียนที่มาเรียนจะต้องนั่งพื้น

3.3 เนื้อหาที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

แบ่งเป็นเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ตู้ของใช้ในอดีต
2. พระดีที่ฟังของชาวตราด
3. ประวัติจังหวัดตราด
4. ย้อนอดีตจังหวัดตราด
5. หนึ่งเดียว...ที่หาได้ในจังหวัดตราด
6. บรรพบุรุษชาวตราด

7. เอกลักษณ์จังหวัดตราด รวมทั้งอาหารพื้นบ้าน
8. ของใช้ในอดีต
9. สถานที่ท่องเที่ยว
10. เทศกาลงานสำคัญประจำปี

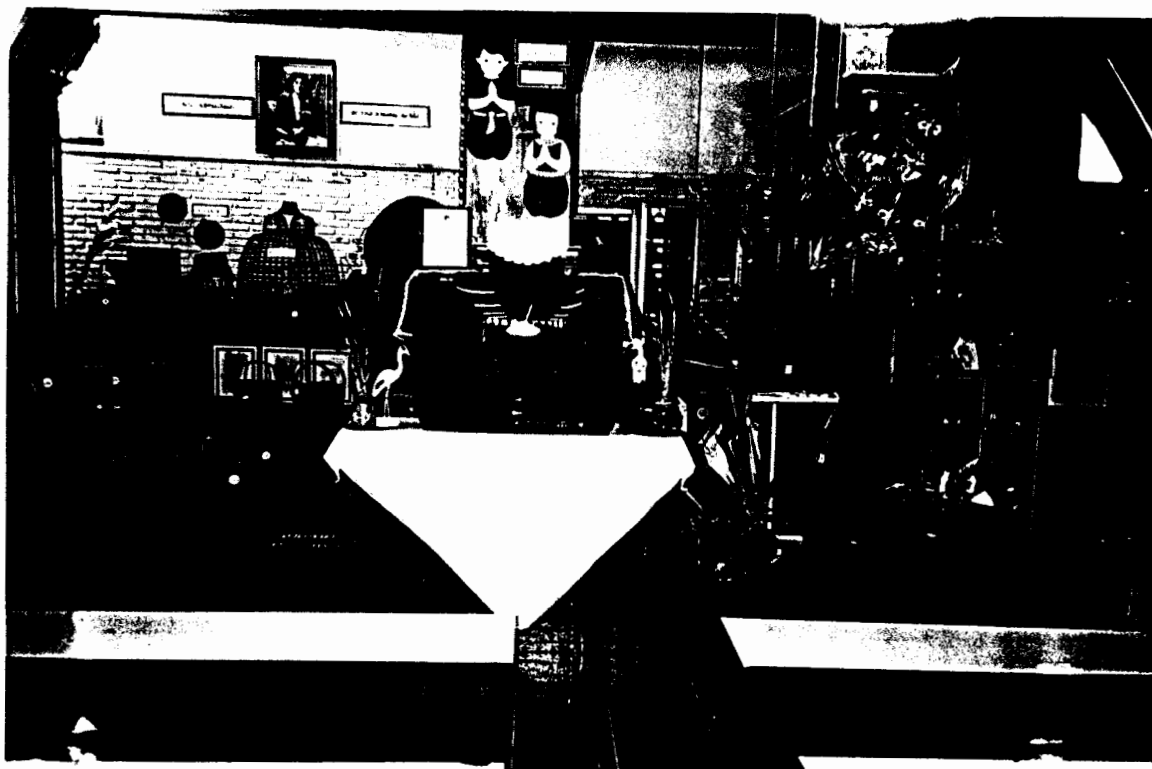

ภาพที่ 35 จัดแสดงของดีท้องถิ่นในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

11. หมวกใบจาก
12. ตู้เอกสารโบราณ
13. เครื่องจักสาน
14. ของใช้สำหรับครอบครัวในอดีต
15. ของใช้ในอดีต
16. ตู้หนังสือ มุมห้องสมุดและสื่อ
17. ตำนานพื้นบ้าน

3.4 จุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลทั้งหมดของจังหวัดตราด ทั้งสถานที่ท่องเที่ยว บุคคลสำคัญ ประวัติความเป็นมา เอกสารโบราณที่พบในจังหวัดตราด

ภาพที่ 36 การจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์
ซึ่งได้ใช้เป็นห้องเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา

3.5 การจัดกิจกรรมเสริมภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

การจัดกิจกรรมเสริมในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ไม่มี เพราะหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ใช้เป็นสถานที่เรียนวิชาท้องถิ่นของเราอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะมีบางครั้งได้นำสิ่งของเครื่องใช้จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์ไปจัดแสดงในงานวันอนุรักษ์มรดกไทยทุกปี

ภาพที่ 37 การจัดแสดงภายในได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 การจำหน่ายของที่ระลึก

ไม่มี

3.7 ค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

3.8 วันเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. (วันเวลาราชการ)

3.9 การพัฒนาและปรับปรุงหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ในอนาคต

- ปรับปรุงเทคนิค วิธีการ เนื้อหา และรูปแบบในการแสดง
- ขยายพื้นที่ของตัวอาคารให้ใหญ่ขึ้น
- พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถก่อตั้งมูลนิธิ/กองทุนเพื่อใช้ในการบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

ตอนที่ 4 : การประชาสัมพันธ์ คือ การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและใช้การประชาสัมพันธ์ด้วยแผ่นพับ

ตอนที่ 5 : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ขาดงบประมาณ อัตรากำลัง วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่จัดแสดงคับแคบ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

อ.เมืองตราด จ.ตราด

ทอดแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 10 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 53 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
1. เพศ	
ชาย	2
หญิง	8
รวม	10
2. อายุ	
21 - 30 ปี	-
31 - 40 ปี	3
41 - 50 ปี	3
51 - 60 ปี	4
รวม	10
3. สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ	
อนุปริญญา	1
ปริญญาตรี	8
ปริญญาโท	1
รวม	10
4. ท่านอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา	
10 ปี ขึ้นไป	9
ไม่ตอบ	1
รวม	10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)
5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมหรือไม่	
เป็น	4
ไม่เป็น	4
ไม่ตอบ	2
รวม	10
6. อาชีพ	
รับราชการ	10
รวม	10

จากข้อมูลในตารางที่ 53 พบว่าข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทอวัฒนธรรม นิต์ศน์ฯ เป็นผู้ชายจำนวน 2 คน ผู้หญิงจำนวน 8 คน อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน อาศัยอยู่ในชุมชนยาวนาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จำนวน 4 คน เท่ากับไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม คือ รับราชการ จำนวน 10 คน

2. การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 54 แสดงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
1. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	1	3	6
2. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	1	3	6
3. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน	1	4	5
4. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	3	5	2
5. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้มอบโบราณวัตถุ/เครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดง	1	5	4
6. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมทำงานกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ เช่น จัดตกแต่งสถานที่ ร่วมทำกิจกรรม ผูกอบรมเยาวชน เป็นต้น	-	6	4
7. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	-	3	7

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน)		
	ไม่เคย	เคยเป็นบางครั้ง	เคยเป็นประจำ
8. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	1	5	4
9. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	1	3	6
10. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	2	3	5
11. ท่าน/หน่วยงานของท่านได้ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังคน/เงิน/วัสดุ	1	4	5
12. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ เพื่อศึกษาหาความรู้	2	3	5
13. ท่านได้พาบุตร-หลาน หรือเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	2	5	3
14. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยว/คนรู้จักมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	2	4	4

จากข้อมูลในตารางที่ 54 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่เคยร่วมคิดริเริ่มในการจัดตั้งเป็นประจำ จำนวน 6 คน รองลงไปเคยเป็นบางครั้ง จำนวน 3 คน ด้านการร่วมคิดวางนโยบายการดำเนินงาน เคยเป็นประจำ จำนวน 6 คน ด้านการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำในรูปแบบการจัดแสดงและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำจำนวน 5 คน ด้านการมอบเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ด้านการมอบโบราณวัตถุหรือเครื่องใช้พื้นบ้านเพื่อนำไปจัดแสดงส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน ด้านการร่วมทำงานจัดตกแต่งสถานที่หรือจัดกิจกรรมเสริม ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้งจำนวน 6 คน ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ส่วนใหญ่เคย เป็นประจำ จำนวน 7 คน การได้ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน การได้ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงานส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 6 คน การได้ร่วมเป็นคณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 5 คน ด้านการช่วยเหลือด้านกำลังคน เงิน หรือวัสดุส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 5 คน ได้พยานุเคราะห์เข้าชม ส่วนใหญ่เคยเป็นประจำ จำนวน 5 คน ได้พยานุเคราะห์เข้าชมกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 5 คน และได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวหรือคนรู้จักมาเข้าชม ส่วนใหญ่จะเคยเป็นบางครั้งเท่ากับเคยเป็นประจำ เคยเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน

3. ความคิดเห็น

ตารางที่ 55 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

จ.ตราด

คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะ	ปัญหาที่พบ/วิธีการแก้ปัญหา	ได้ใช้ประโยชน์จากหอวัฒนธรรมนิทัศน์
1. ประชาสัมพันธ์ให้คนเห็นคุณค่าในหอวัฒนธรรมนิทัศน์หรือชุมชน บริเวณโรงเรียนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น	1. สถานที่คับแคบ 2. ขาดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา 3. ขาดงบประมาณสนับสนุน	1. เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของจังหวัดตราดของโรงเรียนและชุมชน 1. เป็นสถานที่เก็บรักษามรดกพื้นบ้านภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ก่อให้เกิดความรักและหวงแหนวัฒนธรรมไทย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและทั้งหมดของผู้มีส่วนร่วมประกอบอาชีพรับราชการ อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและอยู่ในชุมชนนานกว่า 10 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ ข้าราชการในโรงเรียนเป็นอาจารย์อาวุโสของโรงเรียน แสดงว่าชุมชนใกล้เคียงจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อยกว่า และลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมจะเป็นการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้เพื่อนำมาจัดแสดงมากกว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในเชิงนโยบายหรือตัดสินใจต่าง ๆ

ข้าราชการครูที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะช่วยตั้งแต่คิดริเริ่มจัดตั้งวางแผนนโยบาย การจัดแสดง บริจาคสิ่งของเครื่องใช้ ร่วมเป็นคณะกรรมการทั้งการประชาสัมพันธ์โดยการนำบุตรหลานเข้าชมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จัดขึ้น รวมทั้งแนะนำให้คนรู้จักเข้ามาชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ด้วย การมีส่วนร่วมของชาวบ้านใกล้เคียงโรงเรียนยังมีน้อย ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแสดงบทบาทของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ในโรงเรียนให้ขยายประโยชน์นี้ไปยังชุมชนด้วย เพื่อให้คนเห็นคุณค่าในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ที่จะเป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชาวตราด ซึ่งจะทำให้ประชาชนให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสิ่งของเครื่องใช้ ที่จะจัดแสดง หรือด้านงบประมาณที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

ความพึงพอใจของผู้เข้าชม หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

อ.เมืองตราด จ.ตราด

การวัดความพึงพอใจของผู้เข้าชม โดยทอดแบบสอบถามผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 23 ฉบับ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 56 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
1. เพศ	
ชาย	3
หญิง	20
รวม	23
2. อายุ	
21-30 ปี	1
31-40 ปี	9
41-50 ปี	12
51 ปีขึ้นไป	1
รวม	23
3. ระดับการศึกษา	
ปริญญาตรี	22
ปริญญาโท	1
รวม	23

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)
4. อาชีพ	
ข้าราชการ	22
ครูโรงเรียนเอกชน	1
รวม	23

จากข้อมูลในตารางที่ 56 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมที่ใช้ในครั้งนี้เป็นผู้หญิง 20 คน ผู้ชาย 3 คน ผู้เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 12 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 6 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน ส่วนใหญ่รับราชการ จำนวน 22 คน

2. ความคิดเห็น

ตารางที่ 57 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ แห่งนี้จากแหล่งใด	
-การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	12
-เพื่อน/ญาติ และบุคคลใกล้ชิด	8
-แผ่นพับ	3
รวม	23
2. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร	
ครั้งแรก	19
ครั้งขึ้นไป	4
รวม	23

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
3. ท่านเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ฯ แห่งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ใด	
-เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	12
-เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียน	3
-เพื่อเป็นตัวอย่างในการนำไปจัดหอวัฒนธรรมฯ	4
-เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้	4
รวม	23
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับหอวัฒนธรรม นิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ในด้าน	
4.1 สถานที่	
-ทาง่ายสะดวกในการเดินทาง	21
-อยู่ไกล	2
รวม	23
4.2 การเดินทางมาเยี่ยมชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ เดินทางโดย	
-รถยนต์ส่วนบุคคล	22
-ไม่ตอบ	1
รวม	23
4.3 เนื้อหาที่จัดแสดง	
เหมาะสม	18
ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อหามีน้อยเกินไป	5
รวม	23
4.4 พื้นที่ในการจัดแสดง	
เหมาะสม	18
ไม่เหมาะสม เพราะคับแคบ	5
รวม	23

ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน)
4.5 การนำชมของเจ้าหน้าที่ มี	23
รวม	23
4.6 วัน-เวลา ในการเปิดดำเนินการ เหมาะสม	22
ไม่เหมาะสม	1
ควรเปิดให้เข้าชมในวันเสาร์-อาทิตย์	
รวม	23
4.7 จากการเข้าชมท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก	23
รวม	23

จากข้อมูลในตารางที่ 57 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชมส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จำนวน 12 คน รองลงมาทราบจากคำบอกเล่าของเพื่อนญาติคนใกล้ชิด จำนวน 8 คน การเข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมครั้งแรก จำนวน 19 คน การเข้าชมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน รองลงมา คือ นำเอาไปประยุกต์ใช้และเป็นตัวอย่างในการจัดหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ของโรงเรียนตนเอง จำนวน 4 คน ในด้านสถานที่ผู้เข้าชมมีความคิดเห็นว่าย่ำสะดวกในการเดินทาง จำนวน 21 คน ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาเยี่ยมชม จำนวน 22 คน ในด้านเนื้อหาการจัดแสดง ส่วนใหญ่ผู้เข้าชมเห็นว่าเหมาะสมจำนวน 18 คน พื้นที่ในการจัดแสดงผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมจำนวน 18 คน ในด้านการนำชมของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ตอบว่ามีเจ้าหน้าที่นำชม จำนวน 23 คน ความคิดเห็นในวัน-เวลาที่เปิดทำการ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม จำนวน 22 คน จากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ความรู้เพิ่มขึ้นมาก จำนวน 23 คน

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ตารางที่ 58 แสดงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการบริการและอำนวยความสะดวกในหอวัฒนธรรม
นิทัศน์ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จ.ตราด

กิจกรรมการบริการ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวน)			
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับเมื่อก่อนเข้าชม	18	5	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร	19	4	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะสุภาพ	19	4	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	19	4	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น	18	5	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว	12	9	2	-
3.7 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา	11	12	-	-
3.8 จำนวนเจ้าหน้าที่นำชมมีเพียงพอสำหรับ ให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมได้อย่างทั่วถึง	10	8	4	1
3.9 เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการนำชม	16	4	3	-
3.10 การให้บริการข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ ได้จัดเตรียม ไว้อย่างเพียงพอและสะดวกรวดเร็ว	4	10	6	3
3.11 การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่	-	2	5	16

จากข้อมูลในตารางที่ 58 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าชม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้การต้อนรับของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 18 คน ความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่พึงพอใจในมาก จำนวน 19 คน การพูดจาไพเราะของเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจส่วนใหญ่มาก จำนวน 19 คน ความพึงพอใจในการให้บริการอย่างเสมอภาคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 19 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความสะดวกหรือร้อนของเจ้าหน้าที่มาก จำนวน 18 คน ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากจำนวน 12 คน การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 12 คน ในด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 10 คน ด้านทักษะการนำชมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 16 คน การให้บริการข้อมูลได้จัดเตรียมเพียงพอผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน การให้บริการโดยรวมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างน้อย จำนวน 16 คน ในด้านการจำหน่ายของที่ระลึก หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ไม่มีการจำหน่ายของที่ระลึก

4. การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในการให้บริการภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

- 4.1 ควรมีเอกสารที่ให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมมากขึ้น
- 4.2 ควรขยายพื้นที่/อาคารในการจัดแสดงให้กว้างขวางขึ้น
- 4.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับราชการ เข้าชมเพื่อศึกษาหาความรู้และมีความต้องการที่จะนำข้อมูลและรูปแบบที่ได้จากการเข้าชมไปเป็นแบบอย่างในการจัดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในโรงเรียนของตนเอง

ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ทั้งด้านการต้อนรับ การพูดจา ความเป็นมิตร การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้เข้าชม การให้คำแนะนำบริการด้านเอกสารข้อมูลที่มีอยู่ภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้บริการ ในภาพรวมทั้งหมดของการบริการภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ผู้เข้าชมส่วนใหญ่กลับตอบว่ามีความพึงพอใจในระดับน้อย อาจเป็นเพราะหากดูภาพรวมแล้วการให้บริการภายในของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ควรจะมีการปรับปรุงทั้งด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ บริการนำชม การจัดเอกสารข้อมูลให้กับผู้เข้าชม หากหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ต้องการที่จะปรับบทบาทให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน หรือของชาวตราด ก็ควรปรับปรุงการให้บริการในทุก ๆ ด้าน เพื่อจะรองรับจำนวนผู้เข้าชมที่จะมีมากขึ้น

แต่หากมองดูศักยภาพของอาคารทำงานในด้านอัตรากำลังและงบประมาณที่ให้การสนับสนุน หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ในปัจจุบันนั้น นับได้ว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์มีกระบวนการทำงานด้านวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านเป็นแหล่งการ

เรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ถ้าจะเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการของหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ให้ใหญ่และกว้างขวางขึ้น อาทิ ประชาชนทั่วไป หรือนักท่องเที่ยวที่นั่นหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จะต้องปรับรูปแบบการให้บริการที่รวดเร็วและจะต้องมีบุคลากรที่ดูแลอยู่เป็นประจำ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านกำลังคน และงบประมาณเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกหรือมีแผนการหาเครือข่ายลูกค้าสัมพันธ์ ซึ่งค่อนข้างทำได้ลำบาก เพราะหอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จะมีการบริหารงานในระบบราชการ ซึ่งมีได้มุ่งหากำไร หากแต่ต้องการให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านท้องถิ่นของเรา ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเรื่องของการจัดตั้ง การดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของชุมชน และความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างหอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 10 แห่ง ประกอบด้วย

1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา
2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย
3. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
4. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
5. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
6. พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง
7. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา
8. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
9. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
10. พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่

ผลการศึกษาเปรียบเทียบหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 10 แห่ง มีดังนี้

1. การจัดตั้ง

1.1 ผู้ก่อตั้ง

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่ผู้ก่อตั้งเป็นหน่วยงานภาครัฐ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ ข้าราชการฝ่ายปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และพิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

นอกจากนี้ยังมีผู้ก่อตั้งเป็นทั้งหน่วยงานภาครัฐและพระสงฆ์จำนวน 2 แห่ง คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา และหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งมีผู้จัดตั้งเป็นครูอาจารย์ จะมีลำดับรองลงมา คือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

(รายละเอียดดังตารางที่ 59)

1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเหมือนกันถึง 2 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้สำหรับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป
2. เพื่อเป็นแหล่งเก็บรักษาอนุรักษณ์และเผยแพร่เรื่องราวและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 5 แห่ง ที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่เหมือนกันเป็นลำดับรองลงมาจำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งเก็บรักษาอนุรักษ์และเผยแพร่เรื่องราวและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อเป็นที่รวมความรู้ประวัติความเป็นมาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 4 แห่ง ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเหมือนกัน คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ และพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จ.อ่างทอง

(รายละเอียดดังตารางที่ 60)

1.3 หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดตั้ง

การสนับสนุนในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์จะแบ่งออกเป็นสนับสนุนด้านงบประมาณ (เงิน) ด้านงานวิชาการ วัตถุประสงค์ของ และกำลังคน ผลการศึกษาหอวัฒนธรรมนิทัศน์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 แห่ง มีดังนี้

1.3.1 การสนับสนุนเรื่องเงิน : ส่วนใหญ่จะได้รับจากภาครัฐถึงจำนวน 7 แห่ง ยกเว้นอยู่ 3 แห่ง คือ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี และศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.3.2 การสนับสนุนงานวิชาการ : หอวัฒนธรรมนิทัศน์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 แห่ง จะได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

1.3.3 การสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของ : จะได้รับการสนับสนุนสิ่งของจัดแสดงจากภาครัฐและภาคเอกชนเท่ากัน

1.3.4 การสนับสนุนด้านกำลังคน : ส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนด้านกำลังคนจากหน่วยงานภาครัฐมากกว่าหน่วยงานภาคเอกชน

(รายละเอียดดังตารางที่ 61)

2. การดำเนินงาน

2.1 หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ

จากการศึกษาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ทั้ง 10 แห่ง พบว่าหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์มีอยู่ 7 หน่วยงาน คือ โรงเรียน สถาบันราชภัฏ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สภาวัฒนธรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล วิทยาลัยพลศึกษา และวัด

(รายละเอียดดังตารางที่ 62)

2.2 โครงสร้างการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จะมีโครงสร้างการดำเนินงานส่วนใหญ่ในรูปของคณะกรรมการ ส่วนในรูปของคณะมีเพียง 1 แห่ง คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี (รายละเอียดดังตารางที่ 63)

2.3 นโยบายในการดำเนินงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่มีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้สำหรับศึกษาค้นคว้าข้อมูล หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 7 แห่ง ที่มีนโยบายในการดำเนินงานเหมือนกัน คือ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด และพิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

นโยบายในการดำเนินงานรองลงมา คือ เพื่อศึกษาวิจัย พัฒนา อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีหอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 2 แห่ง คือ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

นอกจากนี้ ยังมีนโยบายอื่น ๆ คือ เพื่อเป็นแหล่งศูนย์รวมน้ำใจของประชาชน เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้บริการความสะดวกแก่ผู้เข้าชมให้ดีที่สุด และเพื่อบริหารให้มีประสิทธิภาพทั้งงานและบุคลากรสามารถเลี้ยงตัวเองได้

(รายละเอียดดังตารางที่ 64)

2.4 แผนการบริหารงาน

หอวัฒนธรรมนิทัศน์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 แห่ง มีแผนการบริหารงานส่วนใหญ่ จะพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ นอกจากนี้มีแผนการบริหารงาน คือ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาโดยเน้นงานวิชาการ ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก และเพื่อปรับปรุงนิทรรศการอยู่เสมอ

(รายละเอียดดังตารางที่ 65)

2.5 การจัดแสดง

2.5.1 สถานที่

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 10 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นอาคารเดี่ยว มีสถานที่ตั้งดังนี้ เป็นอาคารเดี่ยวอยู่ในบริเวณโรงเรียน อาคารเดี่ยวอยู่ในสถาบันราชภัฏ อาคารเดี่ยวอยู่ในบริเวณวัด อาคารเดี่ยวอยู่ในบริเวณวิทยาลัย อาคารเดี่ยวอยู่ในบริเวณหมู่บ้าน และเป็นอาคารศาลากลางเก่า

(รายละเอียดดังตารางที่ 66)

2.5.2 จุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

จุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาการจัดแสดง รองลงมา เป็นตัวอาคาร ซึ่งมีรูปลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น นอกนั้นเป็นเรื่องภูมิทัศน์ภายนอก เป็นห้องเรียน และระบบการบริหารงาน

(รายละเอียดดังตารางที่ 67)

2.5.3 พื้นที่

พื้นที่การจัดแสดงในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ส่วนใหญ่จะจัดแสดงในพื้นที่อาคารสองชั้น ได้แก่ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช รองลงมาจะจัดแสดงในพื้นที่อาคารชั้นเดียว

(รายละเอียดดังตารางที่ 68)

2.5.4 เนื้อหาการจัดแสดง

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาการจัดแสดงหลัก ๆ อยู่ 7 หัวข้อเรื่องเป็นสำคัญ คือ

1. ประวัติความเป็นมา
- 2.ชาติพันธุ์วิทยา
3. มานุษยวิทยา
4. ธรรมชาติวิทยา
5. ภูมิปัญญา
6. ประวัติบุคคลสำคัญ
7. แหล่งท่องเที่ยว

หอวัฒนธรรมนิทัศน์กลุ่มตัวอย่างที่มีเนื้อหาครบทั้ง 7 หัวข้อเรื่อง มีอยู่ 4 แห่ง คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด และพิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

(รายละเอียดดังตารางที่ 69)

2.5.5 วัน - เวลาเปิดดำเนินการ

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะเปิดบริการทุกวัน ได้แก่ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และพิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

(รายละเอียดดังตารางที่ 70)

2.5.6 ค่าเข้าชม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะไม่เก็บค่าเข้าชม ยกเว้นหอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งจะเก็บค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 10 บาท เด็ก 5 บาท

(รายละเอียดดังตารางที่ 71)

2.5.7 การนำชม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ทุกแห่งจะมีเจ้าหน้าที่นำชม

(รายละเอียดดังตารางที่ 72)

2.5.8 การจำหน่ายของที่ระลึก

การจำหน่ายของที่ระลึกในหอวัฒนธรรมนิทัศน์กลุ่มตัวอย่าง 10 แห่ง แยกได้ดังนี้

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่มีของที่ระลึกจำหน่าย จำนวน 5 แห่ง คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น และพิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ จังหวัดอ่างทอง

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ไม่มีของที่ระลึกจำหน่าย มีจำนวน 5 แห่ง คือ หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และพิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

(รายละเอียดดังตารางที่ 73)

2.5.9 การจัดกิจกรรมเสริม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จำนวน 10 แห่ง จะมีการจัดกิจกรรมเสริมตลอดปี กิจกรรมเสริมดังกล่าวประกอบด้วย การจัดนิทรรศการชั่วคราว การเสวนา การสาธิต และการจัดงานประเพณี และหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่จัดกิจกรรมครบทั้ง 4 กิจกรรม ได้แก่ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

(รายละเอียดดังตารางที่ 74)

2.5.10 การประชาสัมพันธ์

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จะมีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์หลายวิธี ได้แก่ แผ่นพับนำชมสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วิทยู โททัศน์ ประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ออกหนังสือแจ้งไปยังสถาบันการศึกษา เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตผ่าน Web Site และจากคำบอกเล่า วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์ใช้มากที่สุด คือ การใช้แผ่นพับประชาสัมพันธ์ วิธีรองลงมา คือ ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ

(รายละเอียดดังตารางที่ 75)

2.5.11 ปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาในการดำเนินงานของหอวัฒนธรรมนิทัศน์จากกลุ่มตัวอย่าง 10 แห่ง มีอยู่ 5 เรื่อง คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านอัตรากำลัง ปัญหาด้านการบริหาร ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านสถานที่ และปัญหาที่สำคัญที่สุด ในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ คือ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหารองลงมาคือ ปัญหาด้านอัตรากำลัง

(รายละเอียดดังตารางที่ 76)

3. การมีส่วนร่วมของชุมชน

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จะมีทั้งชายและหญิง จะมีช่วงอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 31-60 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ มีระยะเวลาอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไป และเป็นสมาชิกกลุ่มในสังคม

(รายละเอียดดังตารางที่ 77 และ 78)

3.2 ลักษณะ/รูปแบบการมีส่วนร่วม

ลักษณะ/รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ มี 5 เรื่อง คือ การมีส่วนร่วมในเรื่องการให้แนวคิด การมีส่วนร่วมในเรื่องการช่วยงาน การมีส่วนร่วมในเรื่องการให้เงิน การมีส่วนร่วมในเรื่องบริจาคสิ่งของ และการมีส่วนร่วมในเรื่องของการช่วยประชาสัมพันธ์

มีหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 แห่ง ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนได้มาช่วยงานเป็นประจำครบทั้ง 5 เรื่องดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา และหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย

(รายละเอียดดังตารางที่ 79)

4. ความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

4.1 ความคิดเห็นที่มีต่อหอวัฒนธรรมนิทัศน์

4.1.1 การรับทราบข้อมูลข่าวสาร

ผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์จะรับทราบข้อมูลจากหอวัฒนธรรมนิทัศน์จากการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน จากคำบอกเล่า จากสิ่งพิมพ์ และจากแผ่นพับ สิ่ง que ผู้เข้าชมจะได้รับทราบข้อมูลมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน รองลงมา คือ จากคำบอกเล่า

(รายละเอียดดังตารางที่ 80)

4.1.2 จำนวนครั้งที่เข้าชม

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เป็นครั้งที่สองขึ้นไป

(รายละเอียดดังตารางที่ 81)

4.1.3 วัตถุประสงค์ในการเข้าชม

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่จะเข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อศึกษาหาความรู้ นอกจากผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย ที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าชม เพื่อศึกษาหาความรู้ และเพื่อประยุกต์ใช้กับชีวิต

(รายละเอียดดังตารางที่ 82)

4.1.4 ความคิดเห็นในด้านสถานที่

ผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ได้แสดงความคิดเห็นในด้านสถานที่เกี่ยวกับเรื่องระยะทางวิธีการเดินทาง เนื้อหาในการจัดแสดง และพื้นที่ในการจัดแสดง ดังนี้

ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระยะทางใกล้สะดวกและหาง่าย เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ และมีเนื้อหาในการจัดแสดงและพื้นที่ในการจัดแสดงที่เหมาะสม

(รายละเอียดดังตารางที่ 83)

4.1.5 การแสดงความคิดเห็นภายหลังจากการเข้าชม

เมื่อผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ได้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์แล้ว จะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

(รายละเอียดดังตารางที่ 84)

4.2 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่จะพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่มาก และรองลงมาคือความพึงพอใจค่อนข้างมาก

(รายละเอียดดังตารางที่ 85)

ตารางที่ 59 แสดงการเปรียบเทียบผู้ก่อตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	ผู้ว่าราชการ ข้าราชการ ฝ่ายปกครอง	ครู/อาจารย์	พระสงฆ์/	ผู้นำท้องถิ่น	แพทย์	บุคคลทั่วไป
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/		/			/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/		/			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/					
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น			/			
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/			/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ 5 ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง				/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/				
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด		/				
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/				
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/					

ตารางที่ 60 แสดงการเปรียบเทียบวัตถุดิบประสงค์ในการจัดตั้ง

ลำดับ	หมวดพรรณานิติภัณฑ์	เป็นสถานที่ศึกษา หาความรู้สำหรับ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป	เป็นแหล่งเก็บรักษา อนุรักษ์และเผยแพร่ เรื่องราวและภูมิ ปัญญาของท้องถิ่น	เป็นที่รวมความรู้ ประวัติความเป็นมา และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	เป็นสถานที่จัด แสดงงานศิลปะ ที่เป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่น	เป็นแหล่งให้ บริการข้อมูล สำหรับค้นคว้า วิจัย	เพื่อปลูกฝังให้ผู้ เข้าชมเกิดความรัก และภาคภูมิใจใน ท้องถิ่น	เป็นสถานที่ ศึกษาดูงาน ในการจัดทำ หอวัฒนธรรมฯ	เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะ เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระ พระสังฆราชทุกพระองค์
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดพะเยา	/	/	/	/				
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย		/	/	/				
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/	/				
4	พิพิธภัณฑ์บ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น								/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	/	/	/				
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/	/	/				
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/	/	/		/		
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	/	/	/			/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/	/	/				
10	พิพิธภัณฑ์เกาะปี 40,000 ปี วิทยาลัยศึกษา				/		/		

ตารางที่ 61 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดตั้ง

ลำดับ	หน่วยงานสนับสนุน	เงิน		วิชาการ		วัสดุ		กำลังคน	
		ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/	/			/		/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงใหม่	/					/		/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏวไลย จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/		/	/	/	
4	พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/	/			/		/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/	/			/		/
6	พิพิธภัณฑสถานเครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/		/			/		/
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา			/					/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีศรีศิลป์ จังหวัดตราด	/		/		/	/	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/		/		/	/	/	
10	พิพิธภัณฑสถาน 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/		/		/	/	/	

ตารางที่ 62 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	โรงเรียน	สถาบัน ราชภัฏ	สำนักงาน ศึกษาธิการ จังหวัด	สภาวัฒนธรรม จังหวัด	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	วิทยาลัย	วัด
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา							/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย			/	/			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์		/					
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น							/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/						
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง					/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/						
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/						
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/					
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่						/	

ตารางที่ 63 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างในการดำเนินงาน

ลำดับ	หน่วยงาน	คณะกรรมการ	อนุกรรมการ
1	หน่วยงานกรมที่ดิน จังหวัดพะเยา	/	
2	หน่วยงานกรมที่ดินเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงใหม่	/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏวไลย จังหวัดบุรีรัมย์		
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	
5	หน่วยงานกรมที่ดินโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	/
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/	
8	หน่วยงานกรมที่ดินโรงเรียนสตรีศรีสุโขทัย จังหวัดตราด	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	
10	พิพิธภัณฑ์ถาวร 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	

ตารางที่ 64 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายในการดำเนินงาน

ลำดับ	หน่วยงานต้นแบบ	เพื่อเป็นแหล่งศูนย์รวม น้ำใจของประชาชน	เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม ความรู้สำหรับศึกษา ค้นคว้าข้อมูล	ศึกษาวิจัย พัฒนา อนุรักษ์และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น	เพื่อให้ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรม	ให้บริการ ความสะดวกรวด เร็วที่สุด	บริหารให้มีประสิทธิภาพ ทั้งงานและบุคลากร สามารถเลี้ยงตัวเองได้
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา						/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย					/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์		/	/			
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/					
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/				
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าเฒ่า จังหวัดอ่างทอง		/				
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/				
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด		/				
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช			/	/		
10	พิพิธภัณฑ์กระวี 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่		/			/	

ตารางที่ 65 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบแผนการบริหารงาน

ลำดับ	หน่วยงานต้น	ปรับปรุง นิตยสารอยู่เสมอ	ประชาสัมพันธ์ ให้เป็นรู้จัก	ขึ้นอยู่กับ สถานการณ์	พัฒนาให้เป็น แหล่งการเรียนรู้	พัฒนาให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวทางการเกษตร	พัฒนาให้บริการ ทางวิชาการ
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา					/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย			/			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์		/		/		/
4	พิพิธภัณฑ์บ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น				/		
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี				/		
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง					/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา			/			
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีสุจริต จังหวัดตราด				/		
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช						/
10	พิพิธภัณฑ์ธรรมะ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/					

ตารางที่ 66 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบสถานที่

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	อาคารเดี่ยว อยู่ในบริเวณ โรงเรียน	อาคารเดี่ยว อยู่ในบริเวณ สถาบันราชภัฏ	อาคารเดี่ยว อยู่ในบริเวณ วิทยาลัยพะ	อาคารเดี่ยว อยู่ในบริเวณ วัด	อาคารเดี่ยว อยู่ในบริเวณ หมู่บ้าน	อาคารศาลากลาง หลังเก่า
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา				/		
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย						/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์		/				
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น				/		
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/					
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง					/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/					
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/					
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/				
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพะยะศึกษา จังหวัดกระบี่			/			

ตารางที่ 67 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบกับจุดเด่นของหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	เนื้อหา ที่จัดแสดง	ตัวอาคาร	ภูมิทัศน์ ภายนอก	เป็นห้องเรียน	ระบบการ บริหารงาน
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา				/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/				
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์		/			
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/			
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/				
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ห้า ตำบลบางเจ้าห้า จังหวัดอ่างทอง	/				
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/				
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด				/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/		/	
10	พิพิธภัณฑ์การบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/				

ตารางที่ 68 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบพื้นที่การจัดแสดง

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	จัดแสดงในพื้นที่ อาคารชั้นเดียว	จัดแสดงในพื้นที่ อาคาร 2 ชั้น	จัดแสดงในพื้นที่ อาคารหลายชั้น
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์		/	
4	พิพิธภัณฑ์บ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/	/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี			
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ 4 ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/		
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/		
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/		

ตารางที่ 69 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาการจัดแสดง

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	ประวัติความเป็นมา	ชาติพันธุ์วิทยา	มานุษยวิทยา	ธรรมชาติวิทยา	ภูมิปัญญา	ประวัติบุคคลสำคัญ	แหล่งท่องเที่ยว
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/	/	/	/	/	/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	/	/	/			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/	/	/	/	/
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/						
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/		/		/	/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง				/	/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/	/		/		
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	/	/	/	/	/	/
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/	/	/	/	/	
10	พิพิธภัณฑ์การปะ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ 70 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบวันเวลาเปิดดำเนินการ

ลำดับ	หน่วยงานต้นสังกัด	วัน-เวลาราชการ	เสาร์ - อาทิตย์	ทุกวัน	หยุดวันจันทร์
1	หน่วยงานกรมที่ดินวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา				/
2	หน่วยงานกรมที่ดินเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/			
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์			/	
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น			/	
5	หน่วยงานกรมที่ดินโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/			
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง			/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/			
8	หน่วยงานกรมที่ดินโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/			
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช			/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยศึกษา จังหวัดกระบี่			/	

ตารางที่ 71 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบค่าเช่าชม

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	เก็บ	ไม่เก็บ
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย		/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์		/
4	พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/
6	พิพิธภัณฑสถานเครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด		/
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/
10	พิพิธภัณฑศักราชปี 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่		/

ตารางที่ 72 แสดงการศึกษาระยะเปรียบเทียบการนำชม

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	มี	ไม่มี
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ ตำบลบึงเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/	
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	

ตารางที่ 73 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการจำหน่ายของที่ระลึก

ลำดับ	หัวข้อธรรมบทที่ต้น	มี	ไม่มี
1	หัวข้อธรรมบทที่ต้นวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	
2	หัวข้อธรรมบทที่ต้นเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	
4	พิพิธภัณฑ์ที่หมู่บ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	
5	หัวข้อธรรมบทที่ต้นโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่หมู่บ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/
8	หัวข้อธรรมบทที่ต้นโรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด		/
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่		/

ตารางที่ 74 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเสริม

ลำดับ	หน่วยงานต้น	จัดนิทรรศการชั่วคราว	การเสวนา	การสาธิต	การจัดงานประเพณี
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/			/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/		/	/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/	/
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	/		
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/		/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา			/	/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	-	-	-	-
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/	/	/
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/			/

ตารางที่ 75 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบการประชาสัมพันธ์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	อินเทอร์เน็ต ทาง Web Site	แผ่นพับ	สิ่งพิมพ์	วิทยุ	โทรทัศน์	ประชาสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงาน	ทำหนังสือแจ้ง ไปยังสถาบัน การศึกษา	ค่าบอกเล่า
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา		/	/	/	/	/		/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย		/	/	/				
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/	/				
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/	/	/	/			/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี				/		/		/
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ 4 ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/		/				
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา					/			/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด		/				/		
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช		/	/	/	/	/	/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่		/				/		/

ตารางที่ 76 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงาน

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	งบประมาณ	อัตรากำลัง	การบริหาร	วัตถุประสงค์	สถานที่
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/	/	/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	/	/	/	/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/			
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/	/	/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี		/			
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ยี่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/				
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/		/		
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	/		/	/
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/	/		
10	พิพิธภัณฑ์กระเบื้อง 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	/		/	

ตารางที่ 77 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	21 - 30	31 - 40	41-50	51 - 60	มัธยม	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/				/			/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	/	/					/		
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	/				/				/
4	พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	/			/				/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	/		/					/	
6	พิพิธภัณฑสถานเครื่องใช้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	/			/			/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/	/		/					/	
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	/				/			/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/				/				/
10	พิพิธภัณฑสถาน 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	/			/					/

ตารางที่ 78 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	การประกอบอาชีพ				ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน		การเป็นสมาชิกกลุ่มในสังคม	
		รับราชการ	เกษตรกร	นร.นศ.	ธุรกิจส่วนตัว	1-9 ปี	10 ปีขึ้นไป	เป็นสมาชิกกลุ่ม	ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/			/		/	/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย			/		/		/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/					/	/	
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/			/		/	/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/					/	/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/		/		/	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/		/		/	/	/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดตราด	/					/	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/					/	/	/
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/					/	/	/

ตารางที่ 79 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบสัญลักษณ์/รูปแบบการมีส่วนร่วมฯ

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	มีส่วนร่วมในเรื่อง การให้แนวคิด นโยบายและคำแนะนำ	มีส่วนร่วมในเรื่อง การช่วยงาน	มีส่วนร่วม ในเรื่องการให้ เงิน	มีส่วนร่วม ในเรื่องบริจาค สิ่งของ	มีส่วนร่วม ในเรื่องการช่วย ประชาสัมพันธ์
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	//	//	//	//	//
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	//	//	//	//	//
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏวไลย จังหวัดบุรีรัมย์	/	/	/	/	/
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	/	/	/	/
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	/	/	/	/
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ ๕ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	/	/	/	/
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	//	//	//	//	/
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	//	//	/	/	/
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	/	/	/	//
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	/	/	/	/

/ = บางครั้ง // = เป็นประจำ

ตารางที่ 80 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นในด้านารับทราบข้อมูลข่าวสาร

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้น	แผนผัง	สิ่งพิมพ์	วิทยุ	โทรทัศน์	ประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	ทำหนังสือแจ้งไปยังสถาบันการศึกษา	ค่าบอกเล่า
1	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา							/
2	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษกจังหวัดเชียงใหม่	/	/			/		/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดบุรีรัมย์	/						
4	พิพิธภัณฑ์ที่ค้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น					/		
5	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี					/		
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง		/			/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา							/
8	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด					/		
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช							/
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่						/	

ตารางที่ 81 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนครั้งที่เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	ครั้งแรก	2 ครั้งขึ้นไป
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	/
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/	
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/	

ตารางที่ 82 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการเข้าชมหอวัฒนธรรมนี้ที่ค้น

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้น	เพื่อศึกษาหาความรู้	เพื่อประยุกต์ใช้กับชีวิต
1	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	
2	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/	/
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/	
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/	
5	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/	
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/	
8	หอวัฒนธรรมนี้ที่ค้นโรงเรียนสตรีศรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/	
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยศึกษา จังหวัดกระบี่	/	

ตารางที่ 83 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ

ลำดับ	หัวข้อสนธิสัญญา	ระยะเวลา		วิธีการเดินทาง				เนื้อหาในการจัดแสดง		พื้นที่ในการจัดแสดง	
		ใกล้สะดวก หาง่าย	ไกล	รถยนต์ ส่วนบุคคล	รถรับจ้าง ประจำทาง	เดิน	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/		/				/		/	
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/		/	/			/		/	
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/		/				/		/	
4	พิพิธภัณฑสถานวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/		/				/		/	
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/		/				/		/	
6	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/		/				/		/	
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/		/				/		/	
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/		/				/		/	
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/		/	/			/		/	
10	พิพิธภัณฑสถาน 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/		/				/		/	

ตารางที่ 84 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบแสดงความคิดเห็นเห็นภายหลังจากการเข้าชมหอวัฒนธรรมนี้ที่ต้น

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนี้ที่ต้น	ความรู้ที่ได้รับ	ความรู้ที่ได้รับ	ความรู้ที่ได้รับ
1	หอวัฒนธรรมนี้ที่ต้นวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/	มากขึ้น	ความรู้ที่ได้รับ ไม่เพิ่มขึ้น
2	หอวัฒนธรรมนี้ที่ต้นเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย	/		
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	/		
4	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น	/		
5	หอวัฒนธรรมนี้ที่ต้นโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/		
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ ตำบลบางเจ้าห้า จังหวัดอ่างทอง	/		
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา	/		
8	หอวัฒนธรรมนี้ที่ต้นโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/		
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/		
10	พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่	/		

ตารางที่ 85 แสดงการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ลำดับ	หอวัฒนธรรมนิทัศน์	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
1	หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา	/			
2	หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงใหม่		/		
3	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏวไลย จังหวัดบุรีรัมย์	/			
4	พิพิธภัณฑ์บ้านวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น		/		
5	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	/			
6	พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไผ่ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง	/			
7	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา		/		
8	หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด	/			
9	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	/			
10	พิพิธภัณฑ์ถาวร 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่		/		

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยภาคสนาม เพื่อเก็บข้อมูลในรายละเอียดของเครือข่ายหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่

1. หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา
2. หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก จังหวัดเชียงราย
3. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
4. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจังหวัดขอนแก่น วัดหนองแวง
5. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
6. พิพิธภัณฑ์เครื่องใช้ไม้ไม้ ตำบลบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง
7. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดฉะเชิงเทรา
8. หอวัฒนธรรมนิทัศน์โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
9. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
10. พิพิธภัณฑ์กระบี่ 40,000 ปี วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่

พบว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาคมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นสถานที่รวบรวมมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้มิให้สูญหาย เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต เรื่องราวภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของตน ก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิด ซึ่งมีการบริหารงานโดยจัดตั้งคณะกรรมการและมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ไม่มีแผนการบริหารงานที่ชัดเจน จะบริหารงานในลักษณะเน้นการให้การต้อนรับผู้เข้าชมมากกว่าการประชาสัมพันธ์ให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้เป็นที่รู้จักของชุมชน จึงทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่มากเท่าที่ควร ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน คือ ขาดเงินงบประมาณสนับสนุนและขาดอัตรากำลังในการดำเนินงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยภาคสนาม ในด้านการบริหารงานพบว่า หอวัฒนธรรมนิทัศน์มีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการและมีระยะเวลาในการดำเนินงาน สำหรับแผนการดำเนินงานจะมีลักษณะไม่แน่นอน ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานตามสถานการณ์ หรือเหตุการณ์เฉพาะหน้า บุคลากรที่ดำเนินงานจะเป็นผู้ที่ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่จะยังขาดการวางแผนการประชาสัมพันธ์ให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์ในชุมชนเป็นที่รู้จัก เนื่องจากคณะทำงานมีงานประจำในหน้าที่ซึ่งต้องปฏิบัติจึงทำให้ไม่มีเวลาเต็มที่ที่จะพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในชุมชนเท่าที่ควร ประชาชนในท้องถิ่นมีบทบาทน้อยในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ การขาดเงินงบประมาณ หรือเงินสนับสนุนเนื่องจาก หอวัฒนธรรมนิทัศน์ส่วนใหญ่ไม่มีการเก็บค่าเข้าชม เพราะหอวัฒนธรรมนิทัศน์ไม่มุ่งเน้นทางการพาณิชย์จึงทำให้ ไม่มีเงินที่จะ ปรับปรุงหรือการจัดแสดงภายใน จึงทำให้หอวัฒนธรรมนิทัศน์อยู่ในลักษณะคงเดิม ส่งผลให้ผู้ที่เคยเยี่ยมชมแล้วไม่มาชมอีก สาเหตุเพราะหอวัฒนธรรมนิทัศน์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงใด ๆ

รวมทั้งขาดอัตรากำลังในการดูแลหรือเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จึงทำให้บางครั้ง เมื่อผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ต้องการสอบถามข้อมูลหรือต้องการคำแนะนำแล้วไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม หรือให้ ข้อมูล ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อการให้บริการภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์

3. การสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ พบว่าผู้เข้าชมหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ความพึงพอใจมากต่อการต้อนรับการนำชมของเจ้าหน้าที่ในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ โดยผู้เข้าชมต้องการที่จะศึกษา หาความรู้ภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งเมื่อภายหลังจากชมแล้วผู้เข้าชมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ต้องการให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน นับได้ว่าประสบผล สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ด้านการบริหาร

1. การดำเนินงานบริหารหอวัฒนธรรมนิทัศน์ในส่วนภูมิภาค ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คน ในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการในหอวัฒนธรรมนิทัศน์หรือ ตั้งเป็นคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เป็นอาสาสมัครนำชม เป็นต้น
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน นับเป็นหัวใจสำคัญ สิ่งหนึ่งที่จะทำให้หอวัฒนธรรม นิทัศน์ในท้องถิ่นได้รับการยอมรับและช่วยเหลือด้านทรัพยากรในการบริหารที่ขาดแคลนได้ ทั้งนี้หอวัฒนธรรม นิทัศน์จักต้องพัฒนาและปรับปรุงระบบการทำงานให้คนในท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ด้วย
3. ผู้บริหารระดับสูงในจังหวัดและในส่วนกลาง (สวช.) ควรให้ความสำคัญและมีนโยบายในการ สนับสนุนทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ งบประมาณ อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ให้แก่หอวัฒนธรรม นิทัศน์ในส่วนภูมิภาค เพื่อจะนำทรัพยากรเหล่านี้ไปปรับปรุงพัฒนาหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดนิทรรศการภายใน

1. ควรจัดทำป้ายแนะนำหรือข้อมูลประกอบการนำเสนอวัตถุสิ่งของ สำหรับหอวัฒนธรรมนิทัศน์ บางแห่งที่ยังไม่ได้จัดทำป้ายคำบรรยายต่าง ๆ
2. ควรจัดวางสิ่งของให้สวยงาม
3. ควรดูแลทำความสะอาดภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ให้พร้อมสำหรับต้อนรับผู้เข้าชม
4. ควรปรับเปลี่ยนสิ่งของและเรื่องราวที่นำเสนอในหอวัฒนธรรมนิทัศน์อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้มีเนื้อหา ข้อมูลใหม่ ๆ นำเสนอแก่ผู้เข้าชม

ด้านการประชาสัมพันธ์

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ในส่วนกลางหรือท้องถิ่นให้มากขึ้น
2. ควรจัดทำเอกสารแผ่นพับข้อมูลทางวิชาการประกอบการจัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ในชุมชน
3. หอวัฒนธรรมนิทัศน์ควรมีการนำนิทรรศการที่จัดแสดงภายในหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ซึ่งเป็นนิทรรศการที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ ไปร่วมจัดแสดงในงานวันสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ของจังหวัด หรือไปจัดยังหน่วยงานและสถานที่สำคัญของชุมชน เพื่อจะได้เป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและรู้จักหอวัฒนธรรมนิทัศน์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ประดับ นวลละออง. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียน อำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน, กรม. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ. อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2539.

ลักขณา ธนาวรรณกิจ. ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผ้าจกราชบุรี. รายงานผลการวิจัย, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536.

วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544.

อภิชาติ ศิลปี. ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาให้เป็นประชาคมท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.